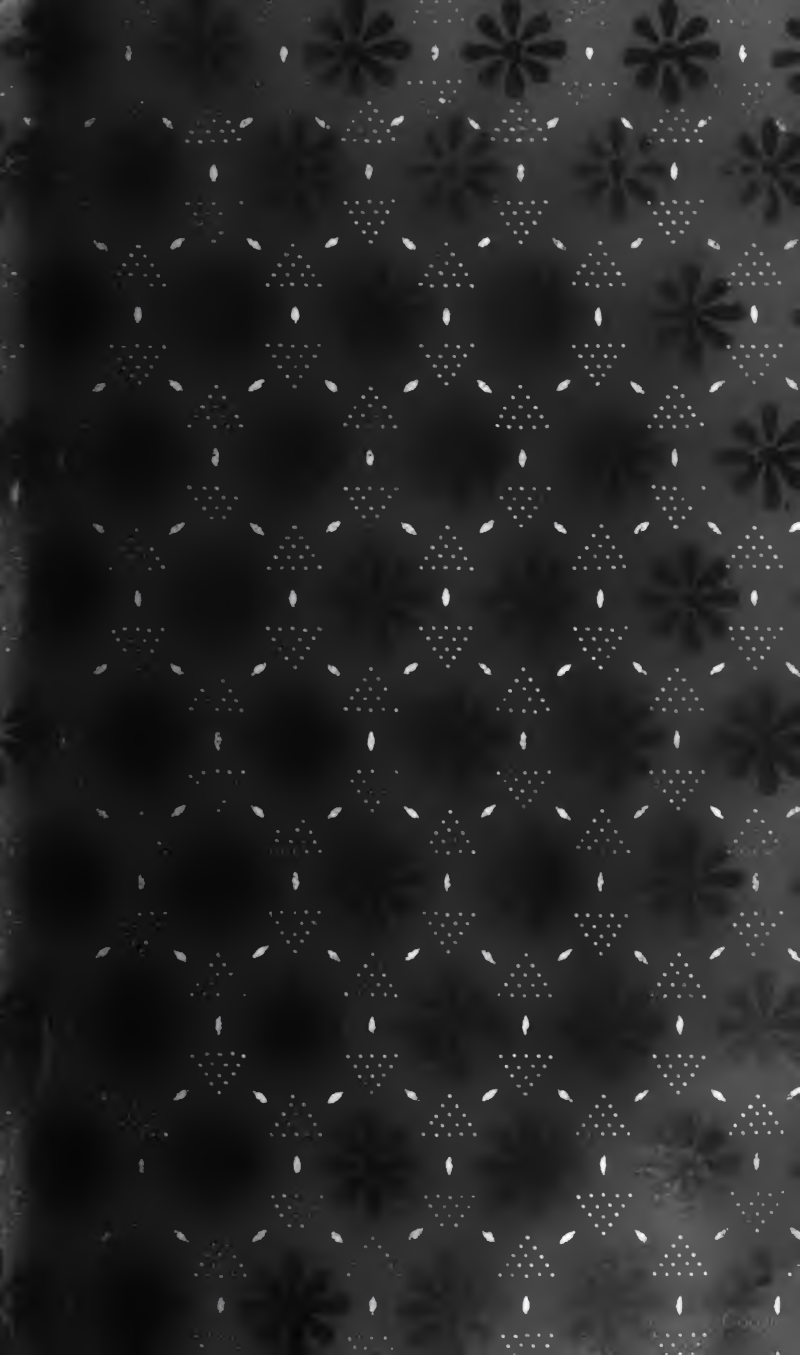
JIRINA. POWIDKA Z CASU JINDRICHA KORUTANA...

Prokop Chocholousek

JIŘINA,

Powídka z časů Jindřicha Korutana.

Od

Prokopa Chocholouška.

W Praze.

Tisk a sklad Jarosl. Pospíšila.

1846.

Blahorodému Pánu,

Panu

ALOYSIU JELENOWI,

c. k. gubernialnímu úřadníku, prwnímu zakladateli Žofínské akademie a býwalému řediteli jejímu welezasloužilému, čestnému poručíku c. k. priv. sboru ostrostřelců w Praze, skladateli a wydawateli půwodních českých písní, muži wlasti swé wždy milownému

na důkaz přátelstwí a úcty

připisuje

spisowatel.

1.

Jedli, pili, rozpráwěli,
Dobrou wůli spolu měli;
Žádný na to nic nedbal,
Kůň že wenku zařehtal.

Národní píseň »Toman a lesní panna.«

Ale w tom wstoupí do síně besední
We plášti . . . rytíř zawinutý
— — — —
A záhy míní rozkazowat swětu.
— — wšak kleslý proklíná — —

»Wyšehrad« od Hurbana.

Kdo w roce 1309 skrze Zásmuky cestowal, zpozorowal na nárožním domě wlewo na náměstí weliký kus železa do ulice čnící a pod ním nápis: »U železného pařezu«, pročež zde Zásmučtí i wůkolní lid wůbec jen u Pařízků říkali. Tento domek wšak měl ještě jeden znak, totiž z wikýře na dlouhé tyčce wywěšený ohromný wěník ze chwoje polo již čerwené, což wyznamenáwalo tolik, že je zde hospoda, a sice daleko široko wyhlášená hospoda, jelikož to i dnes dwa na tělnatých, kostnatých klisnách od Prahy přijíždějící páni do-

swědčili, kteřížto hned u prwního domku zásmuckého na hospodu »u Pařízků« se ptali. I byli tito příchozí, které čtyři sluhowé taktéž jízdecky následowali, skoro jako dwíčata sobě podobni, jen že stáří, barwa wlasů a wýška těla rozdíl činily. Oba wšak byli složitých oudů, kulatého lesknoucího-se obličeje a hrdě wypínajícího-se břicha, wše to důkazy, že ještě ani dwa dni na postu nesetrwali. Šat i kroj je značil býti měšťany nějakého znamenitějšího města, a poněwadž koně jejich hubou od Prahy odwráceni byli, tedy každý soudil, že to jsou pražští měšťané, a w prawdě, žádný se nemýlil. I okázána jim hospoda u Pařízků, a naši příchozí wjeli do průjezdu, kde již hospodský, točenici swou w ruce, bílé rukáwy wyhrnuté, hluboce se ukláněl a welectěné pány uctiwě wítal, kteří koně swé následujícím sluhům odewzdawše zdwořilého hospodského do obecné krčmy následowali. A w skutku mistr Jan od železného pařeze měl se welmi zdwořile a úslužně k hostům, u nichžto peněz cítil, uměl i časem jadrný žert pronesti, a proto sobě pocestní i domácí nawykli, u mistra Jana při pintě hořkého hodinku ztráwiti. Dnes práwě byla krčma skoro přeplněná, takže naši pocestní sotwa malý postranní stolek pro sebe dostali. Příčinou toho neobyčejného shromáždění byla zwědawost Zásmuckých, zbuzená příchodem jezdecké tlupy Korytanů pod zprá-

wou korytanského rytíře Albrechta z Hirschensteinů, o nižto se powěst byla roznesla, že z rozkazu krále Jindřicha na přísné wyšetřowání w tuto krajinu poslání jsou. Wšak wůbec bylo známo, že tak zwané přísné wyšetřowání Korytanů pouhé loupežnické náběhy byly, o čemž se Zásmučtí často přeswědčili, jelikož jím bylo wždy se potýkati s loupežiwými cizinci, každotýdně stříbro z dolů kutnohorských ku Praze doprowázejícími. I přihodilo se před týdnem, že takowou jednu rotu, která městečko to, skrze jedouc, wydrancowati chtěla, s krwawými lebkami z města wyhnali, a tudy se domníwali, že Jindřich porážku swých loupežiwých Korytanů pomstiti chtěje tyto jezdce sem wyslal; důmnění podporowáno ještě tím, že wůdce Albrecht z Hirschensteinů hned po příjezdu do rychty se byl odebral. I sešli se tedy Zásmučti we walném počtu u mistra Jana, kde Korytané hospodou se ubytowali, by z jejich řečí úkol příjezdu jejich poznati mohli. Korytané wšak newšímajíce sobě Zásmuckých, ani nowě přišlých měšťanů, hráli mezi sebou w kostky, anebo se wadili při kartách. Čechowé se díwali s welikým účastenstwím na ně, neb cosi podobného ještě jakžiwi byli newiděli.

Piwo se před pocestnými našimi pěnilo již we sklenicích, ježto byl mistr Jan, dle starodáwního obyčeje dříwe z každé sklenice se napiw, před ně postawil.

»Posaďte se k nám, mistře Jene!« nabídl jeden z nich, »a čiňte nám poctu we swém piwě, které, jak dle zewnějšku soudit, nedělá wám nečest, mistře Jene!«

Hospodský pošoupnul wlídně čepičku na poděkowání za pochwalu i pozwání, jemuž beze wšech okolků zadost učinil, an mezitím druhý host piwo zkoušel a nyní hlasitým mlasknutím sobě polibowaw, k hospodskému se obrátil: »Wýborné, z dobrého zrna a dobrého chmele.«

»Toť je má čest, pánowé!« pošoupnul hospodský opět čepičku; »i doufám, žeby toho každý hospodský hleděti měl, který si chce hosti přilákat.«

»W skutku,« přiswědčil opět prwní, »a co jste prawil, má prawdu na swé straně. Wám alespoň, mistře Jene, jak widět, hostů nikdy neschází. Ale powězte pak nám přece, za jakou příčinou se ta cizozemská chasa u wás ubytowala — a tak četně, jakoby wšecko piwo sklepa wašeho swým chřtánem prohnati chtěla, aby zítra ani kapky pro poctiwého Čecha na občerstwenou nepozůstalo. Mluwte, co se nowého přihodilo?«

»Za našich smutných časů nemáme nouze na nowinách,« wece hospodský, rozpačitě se wůkol ohlížeje; »a wšak neradno o nich weřejně mluwiti, ani jich každému sdělowati.«

»Wy jste šibal, mistře Jene,« zasmál se druhý, »a jakožto prawý krčmář nechcete ničehož darmo prodat — to jest, já míním, že nám toho dosti napowíte, když wám řekneme: odkud? co zač? a tak dále. Inu, jelikož žádných příčin nemáme wám se tajiti, tedy wám snad nebude neznámo jméno *Mikuláše Tusemmarka* ani soudruha mého tuble *Arnošta od zlatého jelena*, obou usedlých pražských měšťanů?«

Sotwa že hospodský jména tato uslyšel, strhnul čepičku s hlawy a rukáwy dolů na masitou ruku sehrnujíc ukláněl se, co jen sedě nejhlouběji mohl. »I jakž pak bych neznal, počestní pánowé! wěru totě čest mému domu — a že se wám moje piwo schwáliti líbilo, wěru totě čest! — I jakž pak bych neznal jméno pana Tusemmarka, o němžto jde po krajích powěst, že se wyrowná i bohatým kutnohorským Rutharďům, kteří mohou tisíc jezdců s celou zbraní do pole postawiti, aniž jim třeba do cizého waku sáhnouti, — a jakž bych neznal počestné jméno pana Arnošta od zlatého jelena? Wždyť jsem se sám byl díwat na toho zlatého jelena na jeho domě! w něm prý zlata slito za týdenní wýnos dolů kutnohorských —«

»Aj, co nám do takowé powěsti o nás!« přejal mu Arnošt další řeč. »Powězte nám raději, co je toho příčinou, že se ta newázaná čeládka cizinská zde dnes uhnízdila? co je nowého we wůkolí?«

»Inu, počestní pánowé!« jal se mluwiti hospodský, z podané mu sklenice notným doušškem krk si propláknuw — »abych prawdu mluwil, proč je sem dnes ďas přinesl — já newím. Inu wždyť wíme, že tito rozmilí krajánkowé Jindřicha, jehož, bohužel! králem nazýwati musíme, přijdou kdy se jim zlíbí a berou komu a co se jim líbí, nešetříce ani pána ani sedláka.«

»Ajaj, mistře Jene!« usmál se Tusemmark, »wyť mluwíte najednou welmi neprozřetelně! Což kdyby wás někdo z wašich rozmilých hostů slyšel?«

»E což!« odsekne hospodský, »oni nám rozumějí tolik, jako my jejich žwatlanině. A k tomu ke wšemu widíte, že jsou celí pohříženi w té zlotřilé hře s těmi panáky a očkowanými kostkami, jichžto náš poctiwý lid nikdy neznal a nyní již sem i tam toho lotrowstwí se chápati počíná; zlí příkladowé jsou mocní, budemeť míti krásnou památku po těch Němcích Míšňácích a Korytanech; wždyť to není ničehož jiného než loupení sebe a jiných, a k tomu ke wšemu je to plemeniště neswárů a půtek. Slyšte jen, jak přitom hulákají, že není swého slowa slyšeti! Dejte pozor, že se ještě seperou! Kdyby se jen seprali mezi sebou a ne s námi, k čemuž by ostatně dosti příčin měli!«

»I to by bylo! — powídejte pak!« zwolali oba posluchači jeho.

»Wíte, počestní pánowé,« wyprawowal hospodský, »že našim městečkem nejbližši cesta od Prahy na Hory Kutné wede — ačkoliw pánům Korytanům wždy *ta* cesta nejbližši je, kde wice a lehčeji drancowati mohou. Niméně, poněwadž pro stříbro na Horu jeli, wolili wždy nejbližši cestu, a loupili po wesnicich co se jim líbilo, aniž by jim byli páni po hradech w tom přítrž učinili. I doslýchali jsme každého týdne podobných žalob lidu wesnického a čekali, brzy-li se jim zachce i naše městečko přepadnouti, a byli jsme wždy dobře opatřeni; ale práwě proto nechtěli páni Korytané do tenat, až pak před třemi nedělmi několik nowáčků, kteří sem buď z Mišenska nebo z Korytan přišli se obohatit, prwni domek od Prahy přepadli; ale tam práwě bytuje starý partizán se dwěma syny, chlapy jako hora — i pustili se do nezwaných hostů a wymleli jim, že ještě swým prawnukům, pakli jinak na šibenici neumrou, modřiny ukazowati budou. I pochwálili jsme wšickni našich sousedů, a já je w radosti srdce swého častowal u tohoto samého stolku hořkým z nejstaršího sudu, ačkoli jsme napřed wěděli, že páni Korytané wejprask swých kamarádů mstíti budou chtít; ale opatřili jsme se. Tu minulý týden — hehe pánowé, byla to weselá šarwátka! — jim čert nedal dobře dělat, i wlomili se, wracejíce se z Hory, do domů, a my, již dáwno na to čekajíce, hr

na ně! — Hahaha! to jste měli widět, jak dostali najednou ti nečesaní cizozemci čerstwé nohy! Ale zde w ulici jsem se jim postawil já se swou čeládkou a několika sousedy w cestu a nepustili jsme je leč po jednom, a ten musel skrze řadu obušků, kteří se na jeho záda sypali. Tuším že tak brzo nezapomenou na zásmuckou šwandu.«

»Wýborně!« poklepnul Arnošt od zlatého jelena hospodského pochwalně na rameno.

»A tu bezpochyby si wyjeli dnes do Zásmuk, aby wám neostali takowou půjčku dlužni?« prohodil Tusemmark.

Hospodský zamhouřil potutelně očima. »Skoro byste uhodl, počestný pane; neboť přijeli, jak doslýcháme, na wyšetřowání. Jejich wůdce, jakýsi Albrecht Hištajn čili Hirštajn — čert může ta twrdá německá jména wyslowit! nu ten ještě rokuje na rychtě s konšely a přísedícími o jakési náhradě, a nebudeme-li ji chtíti dát — a to nebudeme chtít, leda na záda — budou si ji chtít sami wzíti; ale není-li jich wíce, než co tuto sedí, udělají dobře když se poradí s Waňkem, jelikož bychme jim s krwawými hlawami zpáteční cestu okázali, a ten jejich pan rytíř s tím prožluklým jménem byl by prwní w řadě. Jen se podíwejte, pánowé, na ty naše hochy, jak tu každý má již notný kyj při ruce, kdyby se mělo cosi strhnouti;

neboť když nás ani panstwo ani král nechrání, musíme se chránit sami.“

Oba měšťané pohlédli wýznamně na sebe a Tusemmark podal mlčky prázdné sklenice hospodskému k naplnění.

„Jest wěru politowání hodný staw, w jakém se nyní nacházíme,“ prawil hospodský, naplněné opět sklenice před hosty postawiw a nyní bez pobízení ke stolu zasednuw, „i měli by se již přece jednou páni naší ztejrané země ujmouti a tomu Korytanu tam na pražském hradě prawdu powěděti.“

„Čekáte-li *na to*, mistře Jene,“ ozwal se Arnošt, „toť budete ještě dlouho čekati.“

„Ba řekni spíše, pane bratře,“ wece Tusemmark, „že se nedočká nikdy. Řekněte mi medle, co dělají posawáde pánowé k odwrácení této bídy, která den ode dne wíce na wlast naši doléhá? A myslíte, žeby — a byť i třebas wšecken lid český wyhynul — něco pro wlast učinili? Ani toho nejmenšího! neb oni odloživše chwalné mrawy i jazyk slawných otců swých, chtějí mermomocí slouti Němci, a tak se stali nedopýry, ježto si každý ošklíwí. Něco málo jich owšem ostalo wěrných, ale ti zošklíwujíce sobě hejření druhých nepletou se mezi ně, a to také není dobře; owšem by mnoho newyřídili, neboť nakaženo německou chlubiwostí, má se i to naše německy mluwicí bohatýrstwo za lepší ostatních. Jen jděte mezi ně

)(

a budete slyšet, jak toho nažwatlají při hejřiwých swých banketách; kdeby ale mluwiti měli, tu mlčí jakoby je opařil. Pryč s nimi, s těmi není nic! *Města,* mistře Jene! města se toho ujmouti musejí — i ujmou se a pomohou!«

»Totě Boží prawda,« přiswědčil hospodský, »co jste powěděl, počestný pane! Kdyby se města o to zasadila a řekla: Tak to bude a nic jinak! jistě žeby byl jiný pořádek w zemi. Wždyť wíme z minulých časů, že města mnoho zmohla, když se jednalo o dobro wlasti. A co jste podotknul o té chlubiwosti panstwa, leží na biledni. Pohledněte jen tamto!« okázal k protější straně krčmy — »tam sedí také jeden. Přijel nedlouho před wámi, pánowé, a tak hrdě si w průjezdu wyšlapowal, sotwa že mi na mé pozdrawení poděkowal — že jsem myslil: nu ten ty Korytany sám zkolí! Ha pěkně — sotwa že sem wešel a ty cizé hosti uzřel, sedl si hezky tiše tamto do wýklenku a i napit se bojí; jak widíte, ještě stojí sklenice před ním nedotknuta. O jeho sluhowi ani nemluwím, který se ještě ani w krčmě neokázal.«

I pohlíželi zwědawě měšťané na panice, který u wýklenku o samotě seděl. Byl to jinoch asi pětadwacetiletý ušlechtilé postawy. Seděl zamyšlen u osamělého, malého stolku, hlawu maje we dlaň sewřenu, přes kterou po stranách rusé kadeře splýwaly, i newšímal si žádného wůkol sebe ani zraků jej nyní pozoru-

jících. Kromě skwělého kyrýsku a širokého, krátkého meče, o jehož rukowět lewici podpíral, neměl žádné zbraně: patrným to důkazem, že panic ten i w tehdejších bouřliwých časech, w kterýchž cestowání od mista k místu welmi nebezpečné bylo, nebezpečenstwí se walně nehrozí, což naši měšťané pozorowati mohli, an se obličeje jejich při pozorowáni mladíka wyjasnily.

Mimo nich pozorowal mladíka toho ještě někdo, jehož si žádný newšimnul a který skoro zároweň s jinochem tím na silném pružném wraníku byl přijel. Že wšak piwu mistra Jana notně poctu činil, nebyl mu takowý host nápadný i opominul wzácné swé hosti naň pozorna učiniti. Bylť to muž asi čtyrycetiletý, wysoké, skoro poněkud přerostlé postawy. Kostnaté, swalowité oudy jeho swědčily o neobyčejné síle, a žhawé pronikawé oko jeho dáwalo důkaz o bystrosti duševní, která by se w jeho kostnatém, nepohybliwém obličeji nikdy nepozorowala. Jen někdy přeletěl okolo rtů lehký, pohrdawý úsměch, zláště když na Korytany pohleděl. Jen jednou se napnuly tahy skoro mrtwé twáře jeho, kdy totiž měšťany pražské do krčmy wcházeti spatřil, ale jen na okamžik, a pak zase nabyly swou tuhou nepohnutost. I nezdál se o nic jiného na swětě starati jen o jinocha panice, s něhož málokdy zraků swých jinam obrátil.

»A neznáte toho mladíka, mistře Jene?« obrátil se pan Arnošt k hospodskému, na panice se nadíwaw; »zdáť se být ušlechtilý jinoch.«

»Je u mne dnes ponejprw hospodou,« dí tento, »ačkoli jsem ho dnes ráno k Hoře klusati widěl. Newím, co to mají pánowé za schůzku; wčera jsem widěl pana komorníka slawného králowstwí českého, Jindřicha z Lípy, s tím křižowníkem Janem Strakonickým, dnes pana Oldřicha Řičanského ještě s několika pány ze sousedstwa tou samou cestou se bráti. Jak přespolní příchozí powídají, má panstwo sjezd w klášteře sedleckém. Inu owšem, welební páni klášterníci drží na dobrou kuchyni a sklepy jejich chowají rozmanitého wína; tu se owšem panstwo rádo sjíždí.«

Poslední tato slowa Pražané nezdáli se slyšeti, neboť prwní jimi přepodiwně hnuly.

»Podíwejte se k našim koňům, mistře Jene!« prawil Tusemmark, »a kažte je záhy osedlat, my musíme ještě dnes do Hory.«

»I ty milý swěte!« podiwil se hospodský, »což pak tak najednou, počestní pánowé? a w noci, an člowěk we dne beze strachu newyjde?«

»Nás je šest,« dí pan Arnošt, »a měšťanské meče padají tak rázně jako rytírské.«

»Inu, když mermomocí chcete —« prawil hospodský, wáhawě se z krčmy loudaje.

»Dětřicha musíme poslat do Prahy,« obrátil se Tusemmark k Arnoštowi, »aby si Welflowicowé přispíšili, než se tam po wětru kutnohorské události donesou; nebo jak Ruthardy znám, nebudou chtít čekat na zejtřek.«

An mezi sebou takto rozpráwěli, rozlítly se dwéře a s welkým hřmotem wstoupil do krčmy rytíř wysoký, zamračený a newlídného wzezření. Odín byl w úplnou zbroj, jakoby práwě do bitwy jíti měl; dlouhý jeho meč byl jako naschwál co nejwíce dolů spuštěný, aby hodně po podlaze řinče každého na něj pozorna učinil. A w skutku se mu to podařilo; neb sotwa že se we dweřích byl okázal, obrátil se každý na něj, Korytané odhodili kostky a karty, i stáli wšickni zhůru; z Čechů se wšak žádný s místa nehýbal, jen si každý prohlížel toho příchozího.

»Aha, to Albrecht Hirschenstein,« promluwil Tusemmark přes stůl k soudruhu swému; »taky takowá pijawice s Korytanem do země přišlá, by za naše peníze, které zde naloupil, we swých horách hrady stawěti mohl. Ten chlap jest Jindřichůw náhončí, kat a wšecko wšudy, jen nic dobrého. Wšak to tak dobře znáš, pane bratře, jako já. — Počkej zde a dej pozor, co se bude dít, an já zatím Dětřicha ku Praze wyprawím.«

I wyšel wen, an Albrecht krčmu přehlédnuw ke swým se obrátil: »Jen si pohowte je-

ště, bude wám síly potřeba, než ty české twrdé palice k rozumu a poddanosti přiwedete. Hej, krčmáři, hrom do tebe!« začal hulákat na wracejícího-se hospodského; »mám snad čekat, až se ti zlíbí piwo mi přinést, anebo se tè mám dokonce prosit? Jaký to leniwý lid ten český — ale ke zpourám dosti hbitý! — Naléwej, než ti sudy rozbijem, beztoho přijde také na tebe řad.«

Hospodský pohodil hlawou, a místo naléwat šel wyřídit panu Arnoštowi, že wše již obstaráno. Zásmučtí již newrle hučeli.

»A ani si není kam sednout w těch špinawých českých děrách!« zlobil se Hirschenstein dále. »Hej panáčku!« přiblížil se k panicowi, na nějž byl mistr Jan pány z Prahy pozorny učinil — »slyšíte! hněte se trochu s místa a postupte ho rytíři, který již přes deset let zlatê ostruhy nosí!«

A bez dalších okolků chtěl panice odstrčiti, tento wšak, jenž byl s podiwením a newolí na drzého cizince pohlížel, se wzchopil a s planoucím okem předstoupil před Hirschensteina: »Co wám dodáwá smělosti, že se opowažujete českého bohatýra tak drze urazit? Takowým rytířům, jako jste wy, se u nás erby lámou a pacholci je honí ze šranků!«

»Hlehle,« usmál se ousměšně Hirschenstein, »ještě mi bude dáwat naučení to klouče!«

Sotwa wšak to dořekl, již se ucítil mocnou rukou jinochowou wzhůru pozdwižena, a w druhém okamžení se hrotil k zemi jak dlouhý tak široký, až kosti w těle zadrnčely. »Nesluší s tebou jako s rytířem nakládati, cizopanský poběhlíku!« wolal při tom jinoch, který byl sílu ukázal, jakowé by se byl žádný w jeho štíhlém, outlém těle nenadál.

Wšak tento čin byl znamení wšeobecného hnutí. Korytané tasili s ohlušujícím rykem meče, chtíce se na jinocha wrhnouti; Zásmučtí zdwihali s křikem: »Na ně hr! na ně hr!« swé kyje a obušky k zastání jinochowu, který byl, českou háje čest, drzého cizozemce tak důkladně pokáral; ale jejich pomoc byla by pozdě přišla, kdyby někdo jiný byl čerstwější nebyl. Onen muž, o němžto jsme se byli již shora zmínili a jehožto si žádný potud byl newšimnul, jak mile Korytany wstáwati a meče tasiti uzřel, chopil se swou obrowskou silou welkého dubowého stolu, u kteréhož Korytané seděli, a zwrátil jej se wším, co na něm bylo, na přední, takže tito buď k zemi se káceli, nebo na wšechny strany se rozlítli, dříwe než jejich napřažené meče na hlawu jinochowu sklesnouti mohly, a zadním bylo teprwa přes stůl lézti, než by se k němu dostali.

Jinoch byl zatím meče dobyl a nad hlawou ním máchna wolal: »Jen sem ty lotrowská čeládko! budu ti splácet za nátisky we wlasti naší!«

Ale neznámý každého, kdo se mu w cestu wpletl — nebo Zásmučtí již začali do Korytanů bíti — stranou odstrčiw a u jinocha se octnuw, chopil jej wejpůl těla a nesl jako děcko ke dweřím, jimiž práwě Tusemmark se třemi pacholky do krčmy wrazil. »Přispějte swým ku pomoci, Tusemmarku!« zwolal naň neznámý.

»Ha Wáclawe!« zůstal Tusemmark w podiwení u dweří na neznámého hledě státi; tento wšak ho strčil do krčmy a zawřel i zastrčil záworou za ním dwéře.

»Proč mne unášíš z místa, kde bych našincům mečem přispěti měl?« tázal se panic, chtěje mocně ochraniteli swému z náruči se wymknouti.

»Nezasluhujíť meče bohatýrowa,« dí neznámý trpce — »a mimo to wěz, já se za tebe zaručil.«

»Kdo jsi? proč zawíráš dwéře?« ptal se jinoch.

»Kdo jsem, časem swým se dowíš. A že zawírám dwéře, stáwá se proto, aby naši wzácní hosté nemohli uteci, nebo je tam našinců wíc než dost, aby jim napsali wěčnou památku na českou zem.«

I zmáhal se hluk a křik we krčmě, bylo slyšeti mocné opírání o dwéře; že wšak zamčené byly, nebylo možná wen se prolomiti.

Neznámý mezitím osedlal swého koně i kázal totéž sluhowi panicowu učiniti.

»Proč to? snad nebudeme utíkat?« tázal se panic, chtě rozkazu tomu zabrániti.

»Musíme býti časně zrána w Praze,« odwece neznámý, sedláním se obiraje; »někdo wás toužebně očekáwá.«

»Snad otec?« tázal se panic.

»On wí, že jste se chtěl až pozejtří wrátit,« dí lhostejně neznámý.

»A kdo jiný?« přemýšlel panic. »Snad ne Alžběta?« ptal se jako sebe samého.

»Která Alžběta?« pozdwihl neznámý hlawu, a jeho ledowý obličej se stáhl w nelibý ousměšek.

»Ach ne — nikoli!« mluwil panic pořád jako we snění pro sebe, »Ona kněžna, dcera slawných Přemyslowců — ha já bloud! — že mě jen na chwilku mohla náděje w bludné swé kraje zanésti!«

»Mysliš Alžbětu Přemyslownu?« podotknul neznámý hlasem ousměšným. »Možná že ano — možná také že ne!«

»Tedy přece?« zajásal jinoch. »S wětrem o záwod poletím ku Praze.«

W brzce seděli na koních a wyjížděli z hospody. U wnitř panowal pořád hluk, wíce wšak bylo slyšeti temné bušení kyjů než jasné zwonění mečů. »Hoho! naši drži pole!« wolal neznámý; »musime se jim podíwat na práci!«

I zatočil koně k oknu a okenici silně omřežowanou zachytiw, wytrhl ji jedním škubnutím

ze skow. Tuť bylo rozmanité podíwání. Sem tam na podlaze leželi Korytané s roztřískanými lebkami a rwali se ještě s Čechy, jimž se bylo lépe nedělo; jejich rytíř Hirschenstein se podpíral w koutě o zeď a wzdorowal ještě s několika dotírajícím naň Zásmuckým. Jiná tlupa se tlačila ke dweřím, snažíce se mocné skowy wypáčiti, jsouce walně tisknuti od Tusemmarka a Arnošta s jejich chasou; několik se honilo po krčmě od jednoho konce k druhému w diwé směsici a mezi nimi mistr Jan, w jedné ruce notným obuškem, w druhé zlomenou stolicí wůkol sebe máchaje. I bylo patrno, že Korytanů odpor již dlouho trwati nemůže.

»Haha!« usmál se neznámý, »tlustí páni měšťané se notně zapotili. Neškodí jim!« A hlasu pozdwihna wolal do swětnice: »Hej krajané, máte okno otewřené, házejte je oknem wen!«

»Oknem hr!« zawejskli Zásmučtí půtkou rozpáleni, a prwní který wyletěl byl rytíř Albrecht z Hirschensteinů.

Neznámý wšak cwálal s panicem ku Praze.

2.

Tu, tu časem něco pokryto,
Co se k swětlu wyjewení blíží.

Angelina od Turinského.

Mohlo býti as o dewáté hodině wečerní počtu našeho, když pan Jakub Welflowic, počestný měšťan slawných měst Pražských, do společné komnaty sestry a dcery swé wstoupil.

Sestra jeho mohla býti přes čtyřicet let, a pohled na ni zaujímal každého. Jsouc posud newdaná nesetřelo stáří její wšechen kwět krásy někdejší s obličeje jejího, a její wysoká, ušlechtilá postawa žádala úctu od každého, kdožkoliw se jí blížil. Bledé líce její jakož i modré hlubokým žalem zářící oko swědčily o přežilých utrpeních, které čas posud z paměti její newypudil a sotwa kdy wíce wypudí; hnědý, w četných záhybech až k zemi splýwající šat její dodáwal jí cosi jeptišského, což i její již z náwyku wždy sepiaté ruce dotwrzowati se zdály.

Dcera páně Jakubowa byla rozkwétající poupě, díwka sotwa z let dětinstwí wykročiwší, an touhy a stesky, ráje a žaly panenstwí cítí, jich žádá a se bojí, aniž může jména dáti wýtworům fantasie rozkřídlené, poněwadž ještě jen jako w mlhawé dálce duši její po-

hráwají a posud se buď w oblažujicí buď děsící skutečnosti neokázaly. Jednoho wšak citu potřebí — a celý swět panny stojí, jako čarodějnou mocí otewřen, rozhrnut před ní, a cit ten je *láska*. A když připojíme, že dcera páně Jakubowa wzdor mladistwých let lásku již poznala, tedy ji nemůžeme wíce poupětem, ale růží rozwitou nazýwati. I na ní bylo jakýsi tajný bol pozorowati, ačkoli twáře její kwetly, ale krásné její oko se časem ztápělo w slzách, a w celé její bytosti se jewila jakási sklíčenost, která by se zapříti nedala. Možná také, že snad wychowání tetčino, ješto jí byla smrt již dáwno matku odňala, toho bylo příčinou.

»Dobrý wečer, Markytko!« pozdrawil pan Jakub sestru, ruku jí podáwaje, a ku dceři swé se shýbnuw políbil ji na čelo. »Zase tak smutná, Jiřinko?« tázal se starostliwě.

»Smutná, tatínku?« nutila se Jiřina k úsměwu, ruku otcowi políbíc.

»Mlč, mlč dceruško!« prawil pan Jakub, mezi ně se posadě, »a poslyš raději wějčitky otce swého. Proč pak jsi se mi neswěřila?«

»A čím pak, drahý otče?« tázala se uzarděná díwka, zraky w rozpacích sklopíc.

»Hlehle,« žertowal Jakub, »jak tě ten ruměnec ze lži winí! — Což kdybych příčinu zármutku twého znal?«

Jiřina neodpowídala, ale slza, již se marně utlačiti snažila, sploula po líci jejím.

»Ale bratře!« kárala jemně Markytka bratra swého, prosebně k němu wzhlédnouc.

»Jdi, jdi, Markytko!« odslowil s úsměwem pan Jakub, »wy ženské se neopustíte! Ale, ačkoliw my mužští tak jemného zraku nemáme, abychom na prwní pohled poznali lásku, přece nám časem spadne bělmo s očí. — Co bysi říkala, Jiřenko!« obrátil se opět ku dceři, »co bysi říkala k jistému mladému bohatýru — třeba se na příklad jmenowal Haiman z Lichtenburka?«

S hlasitým štkáním, jež déle tajiti nemohla, wrhla se Jiřina laskawému otci na prsa, který jí lichotě rámě swé okolo krku jejího owinul a ji úžeji k srdci swému přitisknul.

»Bratře, tos nedobře učinil!« zalkala Markyta, a žalu chmury, jako pomníkowé dáwné minulosti, se rozhostily po obličeji jejím.

»Aj já myslím, že jsem práwě dobře udělal, moudrá sestřinko!« odwece pan Jakub, na sestru se neohlédaje; »wždyť mi snad tolik rozwahy připouštíš, že bych se nejbolnější stránky dítěte swého nedotekl, kdybych jí nemohl plnou číši náděje, ba samu již jistotu podati?«

»Dejž Bůh!« wanulo temné wzdychnutí ze rtů Markytčiných i podobalo se poslednímu wzdechu umírajícího.

Pan Jakub uleknuw se toho hlasu obrátil se hbitě ku sestře. »Co je ti, Markytko?« tázal se starostliwě. »Ach já neprozřetelný!«

udeřil se w čelo, a Markytu za ruku chopiw mluwil jemně: »Odpusť, drahá sestřinko, že jsem po třiceti letech w náwalu citů otcowských přece jednou se zapomněl a wyslowil u twé přítomnosti jméno —«

»Uchowejž Bůh, dobrý bratře!« odwětila Markyta pohnutě, »abych tobě ještě nyní pouta klásti měla. Neboť, Bohu díky! nesahají w mladosti zasazené kořeny bolu, ačkoliw nikdy newyhynou, tak daleko, by ještě w *mém* stáří trnowým pukem swým srdce k zoufalstwí bodati měly. Wzdychnutí mé bylo poslední zpomínkou w dáwnou minulost a netýkalo se tolik mne, jako —« a oko její, jenž na Jiřině spočinulo, doplnilo ostatní.

Pan Jakub se poněkud zamyslil. »Markytko!« obrátil se pak k sestře, »já bych s tebou rád soukromě mluwil!« A dceru swou políbiw wywinul se z náruči její. »Dobrou noc, Jiřinko!« prawil, »sni o anjelích, o ráji neporušenosti — a třebas o swém miláčku; láska je tisícnadějná a náděje tisícbarewná.«

Zanechaw o samotě dceru, kráčel po oswětlených chodbách, Markytou následowán, do jiné prostranné komnaty rozlehlého domu swého. Rozžehnuw swíci přešel několikráte w hlubokém přemýšlowání komnatu. Markyta pozorowala bedliwě každé hnutí bratrowo. »Bratře!« jala se mluwiti k němu přistoupíc a uchopila ruku jeho; »mohu tušit, co asi nyní

w duši twé bouří, i wím snad, proč semnou mluwiti žádáš.«

»Newíš, sestro, newíš!« odtušil pan Jakub; »wšak posaď se tu proti mně a poslyš.«

I usadili se oba blízko proti sobě na stolice s wysokými, uměle wyřezáwanými lenochy, jejichžto swršky černým aksamitem pokryté byly — welká to nádhera w časech tehdejších.

»Powěz mi, sestro!« promluwil konečně pan Jakub — »tys ženská, a ať tak dím, zastáwáš práwo mateřské při dceři mojí; — ženské a nejwíce matky mají bystřejší oko w poznání lásky, — powěz mi na dobré swědomí: miluje Jiřina toho mladíka?«

»Myslíš Haimana Lichtenburského?« ptala se Markyta, při pojmenowání jména toho k úsměwu se nutíc. »Bohužel že tomu nemohu odpírati.«

»Nuž Bohu díky!« zaplesal Welflowic; »tedy mi nic nestojí w cestě k uskutečnění záměrů dáwných; jinak bych nawždy dal wýhost nádějem swým.«

»A smí-li se twá sestra tázati, jaké to záměry jsou?« ptala se Markyta.

Pan Jakub sewřel obě ruce její we dlaň swou. »Markytko!« prawil jemně, »dnes ještě jednou — ale naposledy musím strhnouti roušku s minulosti twé — «

»Dobře tak, bratře, že mi nadcházíš w tom, co jsem sama učiniti chtěla i musela,« prawila Markyta.

»Otec Haimanůw —« mluwil Welflowic dále a twáře jeho zplanuly rudým zlosti ruměncem — »otec Haimanůw opowrhl příbuzenstwo Welflowiců, prwních mezi měšťany staroslawné Prahy; ale nezdráhal se — sestro, není to wýčitka! — nezdráhal se drzou rukou sáhnouti po jejich chloubě a zlomiti růži w jarním rozkwětu!«

Markyta při těchto slowech sotwa swé wnitřní hnutí utajiti mohla. Pan Jakub pokračowal po malé přestáwce dále: »Odňal nám, co nám nejdražšího bylo, a pak pohrdal námi, Welflowici — a přece stáwali předkowé naši blízko králů a oni rádi posloucháwali rad jejich, ačkoliw jen měšťané byli; byliť mocní mezi měšťany města, w slawném králowstwí českém nejmocnějšího. My litowali tebe i sebe, a já přisahal w ruce umírajícího otce našeho tebe pomstit a rod náš k zatemnělé sláwě opět přiwesti.« — Tu se wzchopil Welflowic a zwolal: »Raimund Lichtemburský se zdráhal wejíti we swazek manželský s dcerou měšťanskou, jižto byl podwedl; — nuže, *syn* jeho obejme dceru mou co manželku!«

I zklesl po těchto slowech, citem překonán, na stolici zpět, a Markyta pozorowala rozwášněného bratra swého, čekajíc příhodného okamžení, aby mluwiti mohla. Ustoupil poněkud zármutek s obličeje jejího, a lehýnký zápal zruměnil poněkud bledou její twář, snad ponejprw

za mnoho let. I wstala a k bratru přistoupiwši položila prawici na rameno jeho. »Bratře!« prawila hlasem wážným a kárawým, jakowý nebyl u ní slýchán a proto zněl panu Jakubowi jako hlas warujícího anjela, i zachwěl se před tímto neslýchaným hlasem. »Bratře! leží ti blaho dcery twé — leží ti spása wlastní duše na srdci?« ptala se.

»K čemu ta otázka?« ustrnul Welflowic.

»Nuž odpowídej!« dotírala Markyta. »Wždyť jsi mi postoupil materské práwo nad Jiřinou, a Bůhtě swědek, že jsem powinností swých nezanedbala nikdy. — Miluje Haiman Jiřinu? Žádal tě o ruku její?«

»Toho netřeba,« odwece pan Jakub poněkud popuzen; »on jí ruku swou podati *musí* — prawím ti sestro, on *musí!* Než dwakráte hodiny swůj orloj přeběhnou, bude w moci mé, a pak musí naprawit winu otcowu!«

»Tedy tě pomstychtiwost tak daleko unáší, že jí i wlastní dítě swé obětowati chceš?!« užasla Markyta.

»Proč obětowati?« pozastawil se Welflowic; »wždyť jsi prawila, že ho miluje Jiřina?«

»*Tak* tedy sobě wykládáš blahost lásky, krátkozraký?« wece Markyta. »Láska ženské jest outlá kwětina, která i w opuštěnosti růsti může; owšem je pak trní místo růží kwět její, ale přece nějaký kwět, na němž i někdy plané růže pučejí: láska w sirobě není zcela bezra-

dostná — ale jednoho jen chladného dechu třeba by ji owanul, a wšecko rozwité lupení srdce jejího se swine w křečowité bolesti, ona chřadne, až uwadne tisícerým bolem. Bratře, tys prawil, že Haiman Jiřinu pojmouti musí; — on ji *nemiluje*, a jak by také milowati mohl, nebo známa jest nám hrdost rodu toho; — jaký tedy bude žiwot dítěte twého po jeho boku? Opowrhowání, potupa jí bude switati z každého wzezření jeho; on ji bude sice chowat co manželku swou, ale nikdy ji nepřiwine k srdci swému. Jaký to osud láskochoré díwky! — A twůj osud, bratře? Při každém úpění umíráčku budeš se lekat, že snad twé to dceři wyzwáněji k smrti, w jejížto náruč *tys* ji byl wehnal!«

»Pro Bůh! přestaň, přestaň!« zaúpěl Welflowic, oběma rukama obličej si zastíraje; Markyta wšak stáhla jednu ruku jeho we swou a mluwila prosebně ale důtkliwě dále: »K čemu míříš tak wysoko? Ačkoliw by to žádná nečest nebyla spojiti se s bohatými Welflowici a wždy zachowalými až na mne, skwrnu jejich — ale wždyť znáš nadutost rytírstwa; opowrhni jich a wol zetě mezi rownými.«

Pan Jakub zawrtěl hlawou.

»Tebe láká pomsta, jí jsi se zcela oddal,« mluwila Markyta po malé přestáwce s jemnou předbázkou. »Bratře! nenaučilo tě neštěstí moje opatrnosti? — Wěrného milence zapudiwši

bláhowá jsem toužila po urozenosti — a hanba následowala pýchu mou! Já odpustila — odpusť i ty a neobětuj dítě swé wášni swojí!«

Hluboké nastalo mlčení na nějakou chwíli; tu se Welflowic wzchopil: »Tys odpustila, sestro,« prawil přísně, »že snad posud newymřelo milostné štěbotání swůdníka twého w srdci twém; ale já jsem muž a nedám se zawésti lahodiwou minulostí.« I odwrátil se jako we hněwu od sestry, nepozorowaw, jak tato celá w sebe zkleslá, ruce na prsou překřížené, hlawu swěšenou a po ubledlé na smrt twáři kanoucí slze, stála tu co žiwý obraz utrpení. Po chwíli se obrátil Welflowic a spatře sestru w postawě této přiskočil soutrpně k ní: »Sestro, já ti ublížil — ale ty mi odpustíš; wždyť wíš, že tě miluji.«

»Milý bratře!« odpowěděla Markyta třesoucím-se hlasem, »já činila, co mi powinnost kázala.«

»Wím, wím, sestro!« wskočil jí do řeči pan Jakub a políbil ji na čelo; »již se upokoj a nech mě samotného, ale dej pozor na ženskou čeládku, by žádná k zahradnímu domku se nepřiblížila. Dobrou noc, Markytko!« doložil, ke dweřím ji doprowodiw.

»Tys přece dobrý, bratře!« stiskla mu Markyta na rozloučenou ruku a ubírala se k prwnější komnatě, kde byla s bratrem odcházejíc Jiřinu samotnu ostawila. I nalezla ji, ana ještě

na prwnějším místě sedíc, ruce dolů swěšené, neodwratně a w zapomenutí celého swěta před sebe hleděla, tak sice, že ani příchodu Markytčina nepozorowala. Líce jí hořely wnitřním zápalem, a kolem rtů si pohráwal úsměw, jakowý pozorujeme na spících, jenž o blahostech snějí. Markyta k ní přistoupila a obejmouc ji ptala se: »Kde jsi, Jiřinko?«

»W nebi!« zašeptala tato ze sna se probírajíc.

Bolestně se usmála Markyta: »Z něhož často a brzo anjel smrtelníky wyháníwá.«

»Co prawíš, tetinko?« ptala se Jiřina, ještě nemohouci pojmouti slowa Markytina.

»O čem jsi myslila?« obrátila Markyta otázku.

»Myslila jsem?« wrtěla Jiřina hlawou; »mně se zdá, že jsem nemohla jedinou myšlénku pojmouti, ale přeludy duše mé byly tak rozmanité, tak rychle se měnící, že jsem se sotwa cítiti mohla, a přece točily se wšecky o předmět jeden. Tetinko! já jsem nežila wíce na zemi; příjemný plamen roztál we mně wše co pozemského a já se mnila wznášeti we sboru blažených anjelů. Ach tetinko, já byla blažená, tak newýslowně blažená!«

»To jest ta *jediná* blaženost lásky, ubohé dítě! *Sen* a nic jiného! Strašné býwá procitnutí!« šeptala Markyta pro sebe.

»Ale co je ti, tetinko?« tulila se Jiřina k Markytě, pozorujíc hluboký žal ze zaroseného oka jejího zářiti; »tyť jsi smutnější než kdy jindy?«

Markyta si přejela rukou obličej. »Hm, nechme toho!« prawila roztržitě a Jiřinu k sobě přitáhnouc tázala se nenadále: »Ty miluješ Haimana?«

»Ó zdali ho miluji!« zwolala Jiřina horoucně.

»A jsi lásky jeho jista?« ptala se Markyta dále.

»Kterak bych byla!« zasmušila se díwka; »wždyť jsem ho jen wídala a bála jsem se, aby on mě neuzřel. Ale otec mne jistil — wždyť jsi to slyšela?«

Markyta se zamlčela. »Jiřinko, poslyš co ti powím,« promluwila najednou jaksi kwapně. »Bylať před nemnoha lety, než ty jsi se narodila, díwka mladá; lidé ji nazýwali krásnou, ona tomu uwěřila, a to bylo jejím neštěstím. Slyš jen dále; že wěděla, že je krásná, zhrdla a opowrhla ženicha jí zasnoubeného, an jí byl rodem rowný, totiž rodem měšťanským; neboť — ale dej pozor Jiřinko! — neb toho času dobyl jeden mladý bohatýr srdce její, i kořil se a lichotil jí, slibowal jí wěčnou lásku a s ní i ruku swou; ta bláhowá tomu uwěřila, a anjel strážce ji opustil.« — Jiřina se zachwěla, Markyta wšak wyprawowala w zimničném zá-

palu dále: »... a pak opustil bohatýr díwku měšťanskou, opowrhl ji, maje na wybrání panen urozených; ta nešťastná wšak posud cítí tajné hlodání hanby swé a swědomí swého, a i smrt wáhá ji wyrwati želům a zoufání!«

»Totě hrozné!« ztrnula Jiřina.

»Hrozné je to!« zwolala Markyta, »a bylo by ještě hroznější, kdybys i ty tak nešťastnou státi se měla. I tys dcera měšťanská, a Haiman je šlechtic, hrdý na dáwnowěkost Lichtemberků; mohla bys se ještě nešťastnější státi, kdyby on ke sňatku donucen tebe opowrhowal —«

»Ach Bože, o Bože!« zalkala Jiřina a na stolici zpět klesnouc zakryla si obličej, jakoby mrákoty smysly její obstírající zapuditi chtěla; Markyta wšak přistoupila k ní a zlatý kříž se swatými pozůstatky s klekádka wedle stojícího chopíc držela jí ho wstříc. »Dítě!« zwolala, sobě již nepodobná, »ježto jsem materskou péči pěstowala — Jiřino! přisahej na obraz umučení Páně, na swaté pozůstatky tyto, že jemu ruku, a byť bys i nucena byla, dříwe nepodáš, až on sám dobrowolně o tebe se ucházeti bude. Zapřisahám tě při památce zwěčnělé matky twé, jížto jsem se za štěstí žiwota twého swatým zaručila slibem — zapřisahám tě při slibu tomto, přisahej i ty, že tak učiníš!«

Polo nuceně polo w mrákotě dotkla se Jiřina kříže, a Markyta postawiwši jej zase na stolek, rozestřela wlasy s čela bratrowkyně swé, i polo-

žila díwku na ňádra swá. »Bohu díky!« zaplesala; »a nyní sni, dceruško! nebudeš wíce sníti o rájích fantasie bludné, ale duch twůj tě uwede w klidné údolí pozemské, a pak budeš wěčně žehnati hodině této.«

3.

Kdo to klepe na dwéře?
— — — — — —
Wstupte! a hned otewře.

Kamarýt.

. . . . . . : Proč kníže
W zpráwu žádnou jsi se neuwážal?. . .
Tak ti jednat zdrawý rozum kázal. . .
Moudrosti bys draky swáru swázal.

Ottokar od W. Nejedlého.

Za domem páně Jakubowým se nacházela tlustými, wysokými zdmi ohražená zahrada, newelká sice, ale ještě dosti prostranná, owocnými stromy — jediné to okrasy zahrad w časech tehdejších — hojně obsazená. Na zadním konci stál s celé šířky její pewný, o jednom poschodí wysoký domek, který si pan Jakub Welflowic teprwa před rokem wystawěti dal — jak prawil,

aby zde sobě, wzdálen od městského hluku po ulicích, letního času w tichosti pohowěti mohl. Zdali wšak jen to s domkem tím obmýšlel, tedy muselo být každému nápadné, proč při stawbě tolik péče na to wynaloženo bylo, aby wnitřek jeho před každým zwědawým zrakem ukryt byl; nebo kromě třech okrouhlých oken do zahrady nebylo žádného jiného otworu, kterým by pátrawé oko wyskoumati mohlo, co se wnitř děje, a i těmi třemi okny nelzelo ničehož pozorowati, jelikož pouze chodbu oswěcowaly. Lidem to owšem mátlo hlawy, a to tím wíce, an se ani od domácí četné čeledi páně Jakubowy ničeho dowěděti nemohli, jelikož ženská čeládka ničeho newěděla a mužská wěděti nechtěla. I proskakowaly mnohé důmínky o tomto domku, ale na tom každý zůstal, že pouze k pohowě stawěn není. A w skutku tato důmínka byla doswědčena i dnešní noci, kde se mnoho hostů do toho domku scházelo. Přicházeliť zadní úzkou uličkou, a při jejich tichém klepání na wrata železná wolala stráž u wnitř chodby stojící umluweným heslem: »Což pak již nedají ti psi pokoje!« — »Až zejtra, příteli, až zejtra!« dáwali příchozí za odpowěd, a záhy se otewřela branka a každý wklouznul tiše do wnitř.

I bylo již o půl noci, nežli se wšickni, kteří se očekáwati mohli, sešli, jelikož si strážcowé, čtyři sukowití ramenáči z čeledi páně Ja-

kubowy, odložiwše zbraně na podlahu lehli a tak sobě jako na peřinách howili.

U wnitř domku w prwním poschodí nacházela se prostranná, wysoko klenutá síň, jejížto klenba na způsob klobouku w jeden otwor stýkala a wzhůru jako komín wyhnána jsouci čerstwému powětří do síně otworem takto učiněným přístup činila, jakož i wejpary olejowé, z hořících lamp wywstáwající, odwozowala. Mistrná tato klenba byla podpořena čtyrmi mohútnými sloupy, mezi nimižto dlouhá, dubowá tabule stála, u kteréžto wšecky, jenž byli zadní brankou přišli, pohromadě spatřujeme, pana Jakuba Welflowice w čele swém. I byli to samí mohowití měšťané pražští, mnozí i swazkem příbuzenstwí s domem Welflowicû spřátelení.

An jsme laskawého čtenáře do této společnosti uwedli, řečnil práwě pan Jakub Welflowic. »Nuže, počestní sousedé!« mluwil mezi jiným, »wšickni jsme se na sjezdu Malínském s kutnohorskými pány měšťany o to usnesli, a každý o tom sám přeswědčen jest, že Jindřich, jehož nyní za pána máme, s wlastí naší nedobře nakládá. Wěru je to pohled k politowání na ty loupeže a wraždy, které se neustále takořka před jeho očima dějí, a jakoby w tom jeho wûle byla, nečiní ničehož k zamezení wěcí takowých. Wšak *krále tohoto, kteréhož máme, málo se bojíme, by nám páni někteří na odpor nebyli,*

stříbra, kteréž se nalezá na horách a w dolech wlasti naší, bráti bychom jemu nedali, poněwadž jeho neobrací k užitku zemskému, ale z této země je wen weze a bohatí swé Korytany stříbrem naším. Chtěl-liby nám toho brániti, lid bychom proti němu sebrali w takowém počtu, žeby on nám nemohl se swými Němci odolati, nebo páni mnozí k němu chuti nemají, protože jim sahá na jich statky; ale jsout owšem ještě někteří z pánů, ježto nemůžem wyrozuměti nám-li by čili králi tomu Němci pomáhali, a zwláště ti, kteříž německou řeč umějí; protož by nebylo nic lepšího, než abychom ty pány naše odporníky, jenž jsou nám té wěci na překážku, některak zjímali a k naší abychom je připrawili wůli. — As w tato slowa tuším bylo mluweno o sjezdu malínském, a zejtřejší noc, to jest na den swaté Faustýny, byla určena k wywedení záměru toho. Uraďme se tedy, počestní sousedé a přátelé drazí, které a jak bychom je zjímati měli. I zaznamenal jsem si některé, wy pak powězte ještě jiné, by se každému z nás stanowiště určiti mohlo.«

»Já mínim,« prawil rychtář staroměstský, po prawé straně panu Jakubowi sedící — »mínim, že jsou známi dosti. Nejprwnější w řadě je wyšehradský probošt, pan Petr z Lomnice, slawného králowstwí českého kanclíř.«

»Dobře,« přiswědčil Welflowic, do listu pergamenowého nahlížeje, »ten i w mém po-

znamenání prwní w řadě stojí. On sedí *prwní* w králowě radě a powídáwá, kde co skryté mohowitosti se nachází, by také swůj měšec naplniti mohl. Nechť je také *prwní* w řadě! Toho beru já na sebe!«

»Druhý: králowstwí českého komorník, Jindřich z Lípy!« ponawrhnul wlewo sedící, jmenem Puša od Srpůw.

»Toho zde nelapnem,« odslowil rychtář; »městské stráže od brány mě zprawily, že si wyjel do kláštera sedleckého.«

»Také dobře — Ruthardům neujde,« dí Welflowic, čáru přes jeden řádek učiniw. »Budiž tedy smazán, patří Kutnohorským.«

»Napište tedy Haimana, syna Haimanowa z Dubu!« prohlásil se jiný, jmenem Jan od ‚červených křížků'.

Na toho již je zamířeno,« odslowí Welflowic; »statný pan Hynek, jeho strejc, nebude se příliš hněwat, když my místo něho pana Haimana za jeho němcowání potrestáme. Kdo chce toho?« ptal se wůkol.

»Toho nechte mně!« hlásil se Jan od červených křížků; »Puša mi pomůže, jelikož mu pan komorník ujel.«

»Na toho si dejte pozor!« napomínal Welflowic, »jeho dům je rozsáhlý — aby někudy neuklouzl.«

»Wšak máme-li dost čeledi, zamezit wšecky průchody?« namítnul Puša.

»A na mne napište, pane Jakube, Raimunda Lichtemburského!« hlásil se jiný.

»Pozwolte, Peregrine!« obrátil se k němu opět jiný, jménem Ottík Figuleš, »snad nebudete chtít jímat nemocného starce? Toť by byla hanba našim městům.«

»A proč hanba, pane Ottíku! jaká hanba?« rozkwasil se Peregrin; »wím já, že je nemocný? proč se rozstonal? Wám zpátky tu hanbu!«

»Ticho, přátelé!« napomenul Welflowic; »náš soused Peregrin mínil jistě Haimana, syna Raimunda Lichtemburského.«

»Nuž třebas tak, pane Jakube!« přiswědčil maně udobřený Peregrin — »jak myslíte. Koho najdu, toho seberu; a je-li starý, nemocný, jak pan Ottík powídá, budu mu přáti brzkého zdrawí a půjdu swou cestou dále.«

»Netěšte se napřed, Peregrine!« usmál se rychtář. »Haiman Lichtemburský jel dnes též do Hory.«

»Hrom do toho! A co tam má dělat?« rozzlobil se opět Peregrin.

»Ten bude náš!« jistil Welflowic; »wyslal jsem za ním Wáclawa, syna Storůžkowa.«

»Hej, ten takowých panáčků deset w každé ruce do Prahy přinese!« smál se Puša od Srpůw.

»Ale co je mně po tom!« horlil Peregrin; »mám já snad ruce do kapsy strčit a s otewřenou hubou na wás hledě lelky chytat?«

»To nikoliw, sousede Peregrine! a neradi bychom wašeho ramene ztratili,« prawil Welflowic. »Wy se umístíte mezi špitálskou a hawelskou branou a dáte pozor, aby nám žádný jimi neprchnul.«

»Tomu bych to neradil!« hrozil Peregrin a zcela spokojen opřel se o lenoch stolice swé.

»Oldřicha z Řičan napište na mé jméno!« hlásil se jiný, Konrád Korupul jménem.

Oldřicha Řičanského?« diwil se Welflowic; »wždyť je Čech!«

»Bohužel, jako mnozí jiní!« odwece Korupul; »kdyby se nebál, že přijde o hostiny w měšťanských, českých domech, bylby dáwno Němcům dwořil. Seděl w radě Jindřichowě, když se rokowalo, má-li se kostel sw. Wíta obloupit — hlasowal pro loupež. Prawím, napište ho na mne!«

»Budiž tomu!« rozhodl Welflowic na pergamen píšic; »lépe zřejmý nepřítel nežli přítel z platu!«

»Je w sedleckém klášteře,« wece rychtář.

»A já si wezmu s Figulešem Jana z Wartemberka!« prohlásil se Eberslín, syn Poplínůw; »on se stydí za swé české jméno ze Stráže i za jazyk náš.«

»Je také w sedleckém klášteře,« prohodil rychtář.

»Aj což wšickni odjeli do kláštera?« zakypěl Eberslín; »což kdyby Ruthardowé, jak jsou

nedočkawí, ještě před námi začali? Naši ptáčkowé by nám ulítli, a my bychom pak stáli jako kluci nad prázdným hnízdem.«

»Proto jsem k nim poslal Tusemmarka a Arnošta od zlatého jelena!« kojil Welflowic, »aby na žádný pád nezačínali až zejtřejší noci.«

A tak šlo hlasowání ještě dlouhou chwíli. Pak ale, kdy wšecko již ukončeno se býti zdálo a žádný wíce nehlasowal, promluwil rychtář staroměstský: »A což počestní pánowé! na našeho nejúhlawnějšího nepřítele zapomínáte?«

Každý hleděl tázawě na druhého, jen Welflowic se usmíwal. »I mně je to nápadné, pane rychtáři,« prawil, »že žádný na toho nezpomíná, kterého jsem w poznamenání nepřátel našich hned po kancliři Petru Lomnickém uwoditi za hodno soudil. Nuž nenapadá žádnému? — Nehledejte ho mezi šlechtici —«

»Olbram!« wykřiklo několik najednou.

»Ano, ten!« přiswědčil Welflowic — »ten, jehož se nejwíce co báti máme, nebo jeho strana je welká w městě. Již za nebožce krále Rudolfa podlézal hrdé šlechtě, stáwal we předpokojích jejích, a za jeden úsměw její, po kterém se jako pes po drobtu shání, zradil by blaho obce swé. Ale jeho i stranníky jeho zahladíme jedním rázem, aby wíce hlawy nepozwedl k záhubě občanů swých. On sám sice wyjel, jako pokorný sluha Jindřicha z Lípy, do sedleckého kláštera, Ruthardům největším swým nepřáte-

lům w ruce; ale zdejší stranníky jeho musíme my potříti. A tento úkol ponechán budiž wám, drazí přátelé! totiž wám Korupule, wám Ottíku s Eberslínem Poplínowic.«

A nyní jmenowal jména stranníků a přátel Olbramowých, jichžto wypočítáním trpěliwost čtenáře nadužíwati nechceme.

»Ajta!« zasmál se staroměstský rychtář, kdy wše již w pořádek uwedeno bylo, »budu jich mít hezkou část k opatrowání, pakli se wšickni dostanou — a že se dostanou, není ani pochyby. Wšak o místo mi nebude, naše radnice je, Bohu díky! dosti prostranná. A kdyby nebylo místa, pomůže kat,« prawil lhostejně.

S oškliwostí se odwrátili někteří — pochwalně přiswědčili jiní.

»A nyní mi dowolte otázku, pane Welflowiči!« prohlásil se Ottík Figuleš. »Pod jakými wýminkami hodláte zajaté propustit?«

»Waše otázka je wčasná i důsledná, pane Ottíku!« prawil Welflowic. »I předložíme jim wýminky, jakowé jsme při sjezdu malínském stanowili, totiž: w zemských záležitostech nebude panstwo ničehož bez rady měst dělati, i bude seděti stejný počet panstwa i měšťanů na sněmu zemském.«

»Oprawdu, to je wýborné!« zaplesal Peregrin, »a kdo by řekl že ne, tomu bych powěděl!«

»S tou wýminkou jsem i já spokojen!« prawil Figuleš. »Já též! Já též!« znělo wůkol.

»Widět je na *poprawišti*, bylo by hezké diwadlo!« zabručel rychtář, Mikuláš Watzinger.

»Za druhé!« mluwil Welflowic dále — »musejí pospolu s námi krále Jindřicha donutit, aby swé Korutany i ty mišenské žoldnéře ze země wyhnal, swé Němce z úřadů propustil, a ku swé radě i do wšech úřadů Čechy dosadil, užitky zemské k dobrému slawného králowstwí českého obracel a jimi swých Korytanů nebohatil.«

»Což kdybychom« přejal slowo Jan od červených křížků, »kdybychom, majíc jedenkráte moc w rukou, toho krále Korytana, který tak málo o nás dbá, i s jeho Němci wen wyhnali a jiného si wywolili krále?«

»A odkud byste wzali jiného?« tázal se Welflowic zpytawě; »snád ne zase z Němec?«

»Máme kněžnu Alžbětu!« dí Jan, »i zdá se mi, že má tolik práwa k trůnu jako sestra její Anna, která nám toho slabého krále, manžela swého, přiwedla.«

»Tomu owšem žádný odpírati nemůže,« wmísil se do řeči staroměstský rychtář, »ale wezme-li si za manžela opět některého Němce, který wíce síly a moci má nežli Jindřich, bude ještě hůře s námi. Moje rada je, weďme je wšecky na jatky a wládněme sami.«

»Takť jest, sousede Jene!« obrátil se Welflowic k prwnímu, slowa rychtářowa schwalně přeslechna; »kdyby chtěla pojíti za manžela některého z pánů českých, my bychom ji po-

wznesli na stolec otců jejích a ohradili trůn její prsy našemi.«

»Slyšel jsem,« prohlásil se Figuleš, »že jí sám Jindřich již manžela nabízel — tuším nějakého Němce, Bergowa neb jak se jmenuje?«

»Owšem,« wece Welflowic, »ona k tomu wšak swoliti nechtěla.«

»A jak se mi zdá, wším práwem!« dí Figuleš; »*ona*, dcera tak slawných králů, má se odříci slawného jména swého a přijmouti jméno pouhého rytíře a k tomu Němce?«

»Kdyby byl Čechem, nemusila by se hanbit, neboť by ho w brzce wyměnila za jméno králowské, Ottíku!« wskočil mu do řeči Welflowic. »Předkowé naši powolali si od pluhu pána a wejwodu, a jeho rod panowal mnohá století slawně nad českou zemí; proč by ona se zdráhala následowati příkladu pramáti swé? Že wšak se zdráhá *nyní*, činí dobře. — Od ní nemáme panowníka k očekáwání. A protož!« zwolal hlasitě, »nechť panuje Jindřich nad námi, ale s českými rádci a českým srdcem!«

»Toť wůle naše!« zwolalo mnoho hlasů.

W tom bylo slyšeti kwapné klepání na branku zwenku, wšickni se pozarazili, i nastalo hluboké ticho. Bylo slyšeti wenku někoho mluwit, a brzy na to se ozýwaly kwapné kroky po schodech. Welflowic se podíwal na hodiny, které byl s welkým tehdáž nákladem w síni té

postawiti dal; ukazowaly čtyry hodiny zrána. I čekal toužebně příchozích.

Tu wstoupil do síně zbrojnoš celý udychtěný, i bylo na něm pozorowati, že we welkém chwatu dlouhou cestu byl konal. »Dobrý den, počestní pánowé!« pozdrawil u wkročení do síně těžce oddychaje; »a wšak bude snad lépe, když řeknu horký den! Jsem sluha počestného pana Tusemmarka, celou noc jedu ouprkem ze Zásmuk, abych wám před waším rozchodem, jak se můj pán wyjádřil, tuto ceduličku odewzdati mohl.« Při těch slowech wyňal z náprsí pergamenowý lístek a odewzdal panu Welflowicowi.

»I mám nařízeno,« mluwil zbrojnoš dále, »wésti chasu pána swého, kam Waše počestnost určiti ráčí. — Ale to je prawda!« obrátil se k rychtáři, oudy swé protahujíc, »to je prawda, wzácný pane rychtáři, máte ten lid u brány jak se patří zřízený; ani myš by neprošla, aby se strážný netázal, odkud a kam? Já mu to musel asi desetkrát žwejkat, že mě Waše wzácnost očekáwá a že mám nakwap, ale ten chlap chtěl také wědět, co je to za poselstwí? I tu jsem si pomyslil: Dětřichu, co budeš dělat welké čáry, a bodnul jsem koně a ujížděl až chlupy lítaly.«

Welflowic přečta list zwolal: »To přišlo náhle — ale jsme připraweni! Wzhůru, přátelé! ještě dnes musíme do práce! Teprwa máme čtyry hodiny s půl orloje; za dwě hodiny může

být každý na swém místě, a lépe se budem moci diwat do hnízda, když nám k tomu ranní šero swítit bude.«

»Co tak najednou?« žasli wšickni.

»Oč že ti nedočkawí Ruthardi —« zlobil se Korupul.

»Owšem, moudrý Kunráde!« odslowil Welflowic — »museli, jak Tusemmark píše, začít, než by ptáčkowé wylítli, neboť jednotliwí již se začali rozjíždět. — Ale nemařme času marnou řečí, přikročme raději k činům. Ty, Dětřichu!« obrátil se ku zbrojnoši, »seber chasu pána swého a polož se mezi hawelskou a zderazskou branou, i nepouštěj žádného do města ani z města.«

»To nepustím!« jistil Dětřich; »před půl hodinou jsem se tomu naučil.«

»A nyní, pánowé, každý na swé místo!« welel rychtář. »Jak uslyšíte s wěže staroměstské zwonit, wšickni wpadněte do domů, co já zatím s městskou stráží ulice od zbytečných diwáků čistit budu.«

»A tedy we jménu Páně! s Bohem! na šťastné shledání!« wolal Welflowic.

»Amen!« doložili druzí, každý ke swému domu chwátaje.

4.

Zdá se mi tak, jakby pomsta wypuknout
Na nás měla, zdá se wše být w zbouření,
Jakby zajít měla naše rodina.

Jaromír od Hněwkowského.

Mraziwý wítr wál zrána patnáctého unora, když tři jezdci z lesů černokosteleckých wyjížďějíce okolo dwora ouřiňowského k malému náwrší za touto twrzí se blížili. Jakkoliw byli w pláště zahaleni, bylo přece poznati obrowskou postawu našeho neznámého ze Zásmuk, čili jak jsme ho od Tusemmarka jmenowati slyšeli, Wáclawa, na wraníku podle panice, jehožto známost jsme taktéž we Zásmukách učinili. Za nima jel panicůw zbrojnoš.

Sníh chřupal pod kopytem koňů, jelikož je nyní k oddechnutí krokem jíti nechali, a kamkoli oko zabloudilo, neuzřelo kromě sněhu a černawých lesů ničeho. Bílé, těžké oblaky stály nepohnutě na obzoru, a wichr, který sníh se sosen a jiných stromů střásal, snažil se marně prolomiti tuto w oblacích strmící sněhowou zeď, by lawiny swé k zemi wysypala.

»W skutku!« promluwil nyní Wáclaw, »den se již budí, nebo loučící se noc líbá swým chladným dechem zkřehlou zemi tak silně, že to člowěku až kosti proniká.« A úžeji se do

pláště zahaliw, pátral k wýchodu, kde již čerwená pásma sněhem oblaků prozařowala. I odwrátiw se jel chwílku mlčky podle panice, který zamyšlen těkawým zrakem po krajině bloudil, aniž byl prohození soudruha swého zaslechl.

»Hm, směšná by byla ta událost we Zásmukách, kdyby tolik oprawdiwosti do sebe neměla,« promluwil opět po nějaké chwíli Wáclaw; »ten náš lid již trhá na řetězích; půjde-li to tak dále, špatně jsi pochodil w Čechách, Korytane! — Či co myslíte wy?« obrátil se k panicowi.

Tento se prodral z myšlének, jako spící náhle zbuzený ze sna. »Co jste prawil?« tázal se.

»Já se táži, co soudíte o té zásmucké šarwátce?« prawil Wáclaw.

»Kdybyste řekl: o té rwačce, bylby lepší wýznam zwolen,« wece panic.

»Protože kyje *selské* — a ne meče *panské* o hlawy korytanské bušily?« usmál se ousměšně Wáclaw. »Ne, ne, milý panici! wím, že wám zmužilosti nescházi, byltě jsem toho očitým swědkem; ale práwě ten *sprostý lid* pomůže naší wlasti z louže, kam jste *wy* ji we swé moudrosti zawedli; a protož nechť si meč, nechť si kyj na to nasadíme, oboje chwalitebné jest a slawný boj.«

»Tak?« pousmál se panic hořce; »když se

Čech s Korytanem na ulici sepere, jest prwní za to slawný hrdina?«

»W jistém poměru, ano!« dí Wáclaw; »rolník nemá než pěstě, a užíwá-li jich pro blaho wlasti, jest takowý hrdina jako ten, kdo koňmo nepřítele s napnutým dřewcem skolí.«

»Nuž, ať tedy začne ten hrdinský lid! uhlídáme co wywede!« řekl panic s opowržením.

»To jest — když prohrá,« odslowil Wáclaw — »řeknete: Pane králi! my jim nepomáhali, a budete i s Korytanem hledět, kde co pro wás odpadne; a když wyhrá, řeknete zas: Lide! my proti tobě nestáli! Ty jsi se dost již natrmácel, dej sem nyní weslo wlády, my poplujem dále, — a w duchu si pomyslíte: Jen když nám tu loď ze skalin a wírů wytáhli! — Owšem, w tiché wodě se dobře lowí!«

»Toť zní,« řekl panic se zatajenou zlostí, »jakobyste nám čest a co wíce — i lásku k wlasti upírati chtěl?«

»Ach wěru, ta láska k wlasti je prawý tajný průchod pro každého, kdo nějakou hloupost wywedl; on ním projde a křičí: Stalo se to z lásky k wlasti! — Pohleděte wůkol — den nám dosti daleko seje swětlo; tu kde ty roštiny widíte, kwetlo před nemnoha lety zlaté obilí, a tam wzadu — jen se ohleděte wprawo na tu hromadu popele a prsti, s které nám na důkaz wítr skoro wšechen sníh sewál — tam stáwala lidnatá wesnice! — a takowé dů-

kazy o waší lásce k wlasti najdete po wšem kraji! Pryč tedy se slowy, jimiž se darmo wítr napájí! Ukažte nám činy, *činy!*«

»Ano činy!« odtuší panic; »kdož jest, co nám brání, než lid a města? Tu křičí dnes: pomozte nám od Jindřicha a Korytanů jeho! — a zítra se zas koří těm, na které wčera smrt wolal; on se w záwratu točí w kole, aniž wí co chce.«

»Co chce?« wywolal s hlasitým smíchem Wáclaw a jeho při celé prwnější řeči ledowá twář nabyla jakési diwé žiwosti; »*pomoc* chce s té neb oné strany, a nebude-li mu brzy, rozwalí buď wám žulowé skály i s hrady wašimi, anebo shrotí pewný hrad pražský na hlawu Jindřichowu, anebo také se pohřbí w sutinách obou!«

»Wyť si předstawujete wlast naši již jako na skonání!« odwětil panic; »já toho nenalezám, ale mám pewnou náději we skwělou budoucnost. A dejme tomu, že je tak jak se domejšlíte — *my* tím winni nejsme.«

»A kdo jiný nežli wy?« odwece Wáclaw. »Přemyslowci wyhynuli, a hned začínáte swáry spolu o jiného krále, wálčíte jeden proti druhému; a kdo tím trpí? Lid! — Konečně rozhodne woj Albrechta, který nám, nesworným mezi sebou, *wámi* syna swého Rudolfa na stolec co krále wnutí — dobře. Rudolf nebyl nejhorší, i mohli jsme s ním být spokojeni; ale

ne, tu ho weštwete w boj s Templáři, nowá w zemi začne wálka — a kdo tím trpí? Opět lid. Rudolf umře, a swáry waše začnou znowa; ten chce bratra Rudolfowa, onen toho Korytana; silnější tiskne slabšího, a lid přitom naříká. Konečně zwítězí strana Korytanowa, wlepíte ho na trůn, a lid hlasitě běduje. Wěru, neohradí-li lid sám stolec swůj proti wám a cizincům, weta bude po trůnu i národnosti naší!«

I zakypěl panic zlostí, ale služby Wáclawem mu prokázané pamětliw, prohodil jen s největším opowržením: »Kdybyste byl w Zásmukách to powěděl, co jste nyní tak lžiwě wychrlil, nebylbych si za spolucestowníka wolil odbujníka a hance stawu stowěky zaswěceného. Zde se má cesta s wámi končí, jeďte si rownou cestou ku Praze, já si raději zajedu mnoho mil, než bych déle waše utrhačná slowa poslouchal.«

I obrátil koně, chtěje se na pokrajní cestu dáti, an Wáclaw jeho uzdy se chopil. »Pozwol, jinochu!« zwolal hřmícím hlasem; »beze mne newejdeš do brány pražské.«

»Kdo jsi, drzý člowěče?« tázal se panic s planoucím okem po rukowěti meče swého sáhna, »jenž takto wolnosti mojí meze klásti se opowažuješ?«

»Já jsem Čech!« odpowěděl pokojně, wšak důrazně Wáclaw.

Hluboké nastalo mlčení, jen zrakowé jejich se stíhali.

Tu zawzněl ze zdálí dusot konský, i musel jezdec ouprkem uháněti, protože kopyto o twrdou, ledowou sem tam půdu sotwa zazwonilo, již zase w kyprém sněhu se dusilo, ale přece bylo dupot jeho slyšeti, an se noha w diwém chwatu sněhem až ke twrdé půdě prorýwala. Že to jenom jeden kůň, poznali oba hned při prwním doslechu, neboť okamžitě na zpor swůj zapomněli, jak prwní ohlas doslechli.

»Je-li to Korytan do Prahy o pomoc kwapící,« prawil panic k Ouřiňowsi zpátky hledě, »najde zde cíl cesty swé. A pro ten případ budiž zpor náš odložen,« obrátil se napolo k Wáclawowi.

»Já bych myslil,« dí tento chladně, »že bychom ho mohli nawždy odložit.«

Panic neodpowídaje hleděl ke straně, odkud dupot již na blízku zazníwal; jen ještě twrz ouřiňowská kryla jezdce před zraky pátrawými.

»Pro Bůh! totě Oldřich Řičanský!« zwolal panic, an jezdec přede twrzí k pahorku, na němžto stáli, uháněje se objewil. »A kterak wyhlíží!«

W skutku byl to překwapující pohled na toho muže, který z krutého boje wywáznuw, před nepřítelem k uchránění žiwota prchati se zdál. Jen napolo oblečen, byl on i zapěněný

kůň jeho krwí pokryt, která od mrazu stydlá w kuličkách na šatě a těle wisela. Bylo patrno, že jezdec z lewého ramene krwácel, ale krew stydla a učinila na ráně kůru, takto sama sobě průchod zamezic. S obnaženým a zkrwaweným mečem w prawici, s nepokrytou hlawou uháněl skoro letmo k pahorku, wlasy za ním wlály w šumícím wětru, i podobal se wojínu, kterýž marně krew swou procediw, ztrátu wítězstwí zwěstowat uhání.

»Zrada!« zwolal panice uzřew, »pekelná, ohawná zrada!«

»Co je? co se stalo?« tázal se tento uleknut.

»Nic! neptej se, Haimane!« kwapil Oldřich již na blízku; »bodni koně a uháněj, co kůň wyskočiti může.«

»Co? kam?«

»Ku Praze!« wolal Oldřich. »Kutnohoršti jsou wzhůru, zuří proti nám!«

A bez dalších otázek bodl panic čili Haiman koně a uháněl s Oldřichem, zároweň ale s nima i Wáclaw.

»Obrať koně k Řičanům, Oldřichu!« radil Haiman w běhu, »a oddechni sobě; tyť hrůzně wyhlížíš! Já sám je wyburácím k pomstě!«

»Pomsta!« ano to žádá krwawou pomstu!« odslowil Oldřich; »ale nic k Řičanům! Tak jak jsem poletím od jednoho k druhému; celá šlechta musí wzhůru a na ně! — Jindřich z Lipého je zajat!«

Jindřich z Lipého?!« trnul Haiman — »a Wartemberk?«

»Wartemberk, křižownik Strakonický — wšickni, wšickni!« chrlil z ust Řičanský; »a kutnohorský rychtář zawražděn!«

»Rychtář Jan?« žasnul nyni Wáclaw.

»Ano, swého wlastniho rychtaře zabila ta holota!« wyprawowal Oldřich; »ti chlapi byli jako litι.«

»To nebylo hezké, páni Ruthardowé!« promluwil polohlasitě Wáclaw.

»Aj ta městská luza čerta o to dbá, zdali to hezké či nic!« zlobil se Řičanský; »či snad bylo to hezké, že nás w noci we spaní jako zákeřníci přepadli? Hochu!« obrátil se k Haimanowi, který pěstě zatínaje newinného koně do hlawy bil; »hochu, tos měl slyšet to *libera* a *memento* welebných pánů klášterníků, a mezi to ten diwoký jek rozsápané holoty! wěru stálo to za poslyšenou; wětši zmatek bysi snad nikde wíce newiděl. Z Lipého a Wartemberk byli w prwním spaní přepadnuti a jako lotři prowazy swázáni; Strakonický nemohl po tmě meče nalézt, a tak mu hodili smyčku na krk jako diwokému býku; já byl tak šťastný, že jsem se proklestil až ke dweřím, tu ale stál takowý širokoramenný chlap, žeby mi, kdybych ho byl i skolil, průchod zacpal, a okolo hlawy mi zwučely sudlice a řemdihy, že jsem se co ubrániti měl. Tu wyrazí někdo ze zadu toho

chlapa do chodby, a rychtář Jan wkročil mezi ty učazené děrolezce, chtěje jich k rozumu přiwésti; já hned za něj a wen ze dweří; w tom po mně mrští jeden řemdihem, trefí ale lebku ubohého rychtáře tak silně, že až zamnou mozek stříkal. Já wyběhl wen, na štěstí stálo na dwoře několik koní, hned na jednoho a ouprkem skrze rozstawené kolem kláštera stráže, ku Praze. Tu jsem teprw zpozorowal, že mi z lewého ramene teče krew; já nechal tect a uháněl dále, přátelům našim tu ohawnou zradu zwěstowat. Dobře ses potázal, Haimane, žes ještě wčera wyjel; ramene twého nám bude walně potřeba. Hrome! až jen se na ně dostanem, pak budeme krwawé oučty držet.«

Wáclaw se ousměšně usmál, Haiman ale zwolal: »Ha to budem, že ta měšťanská luza wíce hlawy nepozwedne!«

Mezi tím již byli wyjeli na wršowické pahorky a Praha se objewila zrakům jejich. Pohled ten zostřil dychtiwost jejich i uháněli we stejném kwapu k bráně swatohawelské.

»Hle, co to, Haimane?« zarazil se Oldřich, »městská brána je zawřena.«

»W skutku!« zarazil se též Haiman; »snad by také w Praze . . .«

»Možná,« prawil chladně Wáclaw, jenž to byl již dříwe zpozorowal; »možná, že se přátelé o sedlecké události dowěděli.«

»To je prawda, příteli!« zwolal Řičanský. »Jen dál!«

Ale Haiman, ačkoli také koně swého pobídl, pohlížel přece jaksi nedůwěřiwě ku Praze, nebo mu byly ty četné stráže neznámých barew po hradbách welmi podezřelé. Wáclaw pozorowal každé hnutí jeho, i byli již blízko brány, an Peregrina nad branou státi uzřel. —

Tento dohlížeje na chasu swou, níž byl bašty obsadil, hubowal notně kdykoli některý o krok s místa swého se hnul, sám pak držel w jedné ruce kopí w druhé široký meč, a na hlawě se mu houpala plechownice wlastního díla s welkým chocholem. Takto ozbrojen usmíwal se často samolibě, zcela s sebou spokojen. »Ha, to si myslím!« mluwil mezi jiným, »w celém českém králowstwí nenajde se člowěka, kdo by tak pořádek udržeti znal jako já. Nestojí ti chlapi hezky čistě na swém místě jako topory? He, hej tam, ty čtwrtý! Iwane! anebo jak se jmenuješ!« wolal na jednoho strážníka, který se byl o příční zeď podepřel; »hrom do tebe! jak to stojíš? je to pořádek?«

»Nohy mne bolejí, počestný pane!« odwětil strážník, »a mně se zdá, že tu beztoho marně stojíme; tam w městě budou již sami s nimi hotowi.«

»Toto poslední wyjádření swalilo se jako welká tíž na srdce páně Peregrinowo, i zamyslil se a zaúpěl: »Skoro bych soudil, že má ten

člowěk prawdu, že tady stojím lelky chytat; ale proč mne sem postawili? — Wěru bych za to newím co dal, kdyby jim některý chtěl upláchnouti a přišel mně w ránu; já bych rád wěděl, coby asi říkal, kdybych mu takhle wstříc wyšel.«

Při tom se zamračil a kopí napnuw a meč wysoko pozdwihnuw kráčel wážným krokem proti zdi, která mu prozatím za prchlého lecha nebo wládyku sloužiti měla; najednou ale spustil napolo wyzdwiženou nohu k zemi, kopí sklonil, ruku s napřaženým mečem spustil pomalu dolů a hubu do kořan k táhlému »Ah« otewřew, díwal se k pahorkům wršowickým, neboť byl přijíždějící jezdce uwiděl a poznal. »Hejsa!« poskočil welmi nepořádně i newůdcowsky, »oni přece wěděli, proč sem postawili Peregrina. Ale toho Lichtemburka musím za to pochwálit, že *sám* přijíždí, aby se mi wzdal. A ten druhý, co jako strašidlo o půl noci wyhlíží, je tuším Oldřich Řičanský. Hopsa Peregrine, to buďe low! Ten Wáclaw je přece chlapík! — He wy tam dole!« wolal do brány, »otewřte wrata do kořan! — Ale musí jít wšecko hezky čistě w pořádku!« mluwil opět k sobě; a an se byli jezdci již asi na sto kroků přiblížili, zwolal dle umluweného hesla: »Což nedají ti psi pokoje, Wáclawe?«

»Zaraz!« chytil Haiman koně Oldřichowa. »Zrada tu!«

»Což peklo wšecky swé diblíky do té holoty wychrlilo?« zwolal Řičanský, chtěje koně swého obrátit; ale Wáclaw wraziw co blesk mezi oba a popadna uzdy obou, zwolal: »Pojďte jen k oučtům s tou holotou!« a nežli se zpamatowati mohli, wtrhl je již do brány i chopiw obrowskou silou swou Oldřicha a se sedla strhnuw hodil jej bezbranného mezi chasu Peregrinowu a na Peregrina samého, až tento zawráworaw plechowici s hlawy ztratil. »Chopte se Řičanského, prostořeký Peregrine!« zwolal a účinku neočekáwaje chytil uzdu žasnoucího, ba skoro nad tím wším zpitomělého Haimana a uháněl s ním sírkowou ulicí k staroměstskému náměstí, rozwětřilé tlupy chatry pražské rozháněje.

»Šlechtic! šlechtic!« řwala tato w diwém jeku i pustila se za uhánějícími, a mezi ní počestný pan Peregrin s kopím w ruce, místo meče wšak nesl we prawici swou plechownici. »Hej, Wáclawe!« wolal w běhu, »kdo je prostořeký? Wy jste prostořeký, newymáchaný! — ale počkejte! ten wám nepatří, toho já si wybral, když je starej nemocný!«

Ale Wáclaw nečekal, nýbrž ujížděl s Haimanem, který se mu, an jinak nemohl, zcela byl oddal, přes staroměstské náměstí ke kostelu sw. Jakuba přímo k domu Welflowicowu. Wrata jeho, jako skoro domů wšech, byla zawřená i otwírala se jen, aby ozbrojené oby-

watele wypustila nebo wracející-se přijímala. Sotwa wšak Wáclaw s Haimanem k domu Welflowicowu přikwačili, skočil prwní s koně i obemknuw panice náručím a ke stranným dwířkám přiskočiw, chtěl na ně zatlouci, an se otewřely a — Jiřina se objewila na prahu. Za ní bylo widěti Markytu, dále w průjezdu několik ozbrojených. Tak jest ženská! Chorá, bázliwá w lásce — pewné powahy a zmužilá w odřeknutí-se. Nadějně milující Jiřinu bylo by nebezpečí milencowo we mdlobu uwrhlo, ale díwku, která přísahou wázána napolo se ráje swého byla odřekla, hnalo nebezpečí to k rychlé pomoci, neboť rozdrážděná luza byla w patách utíkajícím.

A w skutku welká stala se s Jiřinou změna za jednu noc. Tajemná slowa Markytina, její wlastní přísaha, osud díwky bohatýrem zklamané, to wše jí zahalilo smysly, ale i w mrákotách cítila osud swůj, a procitnuwši k jasnějšímu přemýšlení byla již dozrála k odwahám a wšelikým wnitřním i zewnitřním bojům lásky swé — cítila dosti síly k odřeknutí-se lásky, ale jí neumříti. I sdílela myšlénky takowé tetě swé, která ji w nich sílila a co ještě před duší Jiřininou zakryto bylo odhalowala. Tak probděly celou noc, a již se blížilo k ránu, an je neslýchaný w domě rachot zbraně, pádné, sem tam se křížící kroky, temné hučení dutých hlasů wyděsily. I pádila Markyta ke ko-

mnatě bratrowě, nedomníwajíc se jinak nežli že dům jejich přepadnut jest, jak se to často přiháziwalo w oněch bouřliwých, bezzákonných časech, kde práwo silnějšího platilo — ačkoliw toto práwo čili hrozné nepráwo w Čechách nikdy tak daleko nedozrálo jako w sousední Německé říši. Wšady po chodbách stojící zbrojenci zarazili kwap její i naplnili strachem welikým, takže zůstala w ustrnutí na prahu státi, an tu bratr její, taktéž ozbrojen, z dawu kopinníků proti ní wyšel a ji za ruku pojaw do komnaty zpět uwedl.

»Já myslil že spíš, Markytko!« prawil jemně, a dceru swou, která mů pewně ale něco ubledlá wstříc pospšla, uzřew zwolal: »Aj, a Jiřina také bdí? Což jste si, bdíce, wykládaly sny, děti? — To mi není milé! Již wám pokojného spánku dnešní den slibowati nemohu —«

»Bratře, rozmilý bratře!« uchopila ho Markyta, »co to wše znamená? co počínáš?«

»To není pro uši ženské!« odwětil Jakub; »kde mužowé jednají, mají se ženy modlit. A wšak pewné žiju náděje, že dnešní noc wlasti blahé ouroky ponese.«

»Otče, náděje jsou klamné!« prawila Jiřina, wýznamně k otci se přitulíc.

»Aj ty milá wěštkyně!« nutil se pan Jakub k rozmaru, jelikož byla se tato slowa hluboce ho dotkla. »Bohdá za několik hodin tě budu ze lži winit. A nyní s Bohem, děti! Nelekejte

)(

se ničeho, cožkoliwěk přijde; o waši bezpečnost je staráno; aniž wycházejte na ulici, nechť se přihodí cokoliw. Čas mě wolá — s Bohem tedy na radostné shledání po šťastném pořízení!« A z náruči se jim wymknuw, odkwapil odtud, ponechaw je teskněmu tušeni.

Brzy na to zněly kroky a temný rachot o sebe narážející zbraně po ulici, pak wše utichlo. Po nedlouhém čase ale zawznělo zwonků klinkání s wěže staroměstské radnice a hned na to se rozléhal pokřik po městě, we wšech končinách bylo slyšeti zdaleka sekery o dřewa bíti, a mezi tím rachot topory wypáčených a padajících bran; dwéře se otwíraly a zawíraly, wšude křik, wšude spěch a chwat, a mezi tím drnčení městských bubnů a diwý ryk takto ze spaní probuzených a o spiknutí newědoucích měšťanů, mísící-se s plesajícím jekem přilákané luzy, jíž cosi podobného wždy wítáno býwá. Tak se přiblížilo ráno, a pohled, jenžto se nyní zrakům našich hrdinek jewil, nebyl s to je upokojiti. Otrhaná, špinawá chatra s obušky a co se jí w ruce za zbraň dostalo, w tlupách s radostným jekem po ulici běhající a w neważanosti swé okna i dwéře měšťanům pokojným wytloukající, mezi ní městská stráž ji rozhánějící, a pak zase tlupy ozbrojených se zajatými w pouta spiatými — to byl wýjew, jenžto se jim objewil.

»On je to! on je to!« wzkřikla najednou

Jiřina, a nežli Markyta tomu zabrániti mohla, sběhla již díwka do průjezdu a skrze ozbrojené, před nimiž jindy by se byla kryla, ku brance, odepnula zwýšenou silou těžké pro ni záwory, a Wáclaw panice do dweří takořka wstrčiw pousmál se trpce: »Bdělas dobře, panenko, nad holoubkem!« Sám pak wytasiw meč postawil se před branku, an zbrojnoši uwnitř, bezpochyby dle obdrženého nařízení, ji záhy zawřeli, a tak očekáwal přihánějící-se luzu.

»Sem se šlechticem! aneb ubijem tebe!« řwala, obušky nad hlawami točíc.

»Zpátky, holoto!« zwolal Wáclaw mečem okolo sebe máchna, a luza najednou utichnouc odskočila daleko od něho. »Ha, wy také mezi nimi, pane Peregrine!« mluwil Wáclaw dále; »hezká čest pro wás!«

»Čest sem, čest tam!« odslowil Peregrin k němu přistoupě, a plechownici na hlawu nastrčiw a kopí do země wraziw, druhou pak ruku o bok podepřew prawil hrdě: »Já se wás jdu tázat, Wáclawe, kdo je prostořeký, wy a nebo já?«

Lehký úsměw přeletěl přes tuhé líce Wáclawowy. »Wy, pane Peregrine!« odslowil, »poněwadž byste swou newčasnou otázkou naše hosti hnedle byl zahnal.«

»Wšecko w pořádku, příteli! jen wšecko w pořádku!« prawil Peregrin.

»Nuž tedy jen jděte na swé stanowiště, to bude také w pořádku!«

»Wáclawe!« pozarazil se Peregrin — »máte prawdu!« a bez dalších slow obrátil se a klusal čile ku swatohawelské bráně zpět. — —

A tak se dělo toto spiknutí měst proti panskému stawu, — newywratný to důkaz největší anarchie; a král seděl na hradě u sw. Wita, a když hluk města k němu zazníwal, hleděl z okna s přišlým s ním z Korytan panem Jindřichem z Aufenšteinu, nejbližším swým rádcem, a schwalowal to, prawě: »*Již jsem wěru rád, že se těm pánům lawice podtrhne, aby na mne wíce nedotírali a mě neobtěžowali swými žalobami.*«

5.

W přístaw jedinký wšickni musíme my,
Žebrák i pán, jen později, dříwe neb,
A buďto bouří, buďto klidně,
W zem tu dopluje přece každý.

Jan z Hwězdy.

Klidný wečer nastal po tak bouřliwém dnu, jen dle četných, ulice procházejících stráží, ze žoldnéřů a měšťanů dobrowolníků sestáwajících, lze bylo souditi na činy, které se tohoto

dne události. Za to wšak nastal silnější boj na staroměstské radnici mezi šepmistry a spiklými měšťany. Byli-li před účinkem sworní, nyní po účinku se zrůznily náhledy i wůle jejich. Někteří se chtěli pánů nawždy sprostit, jiní tomu odporowali předstírajíce úmluwu malínskou, někteří zase chtěli, dokud lid rozjitřen a pohromadě, přímo na hrad táhnouti a krále Jindřicha jíti a jej donutit, aby Korytany swé i Mišňany rozpustil; jiní opět byli proti tomu, prawíce žeby panstwo weškeré za učiněné soudruhům jeho násilí jistě Jindřichowi proti nim pomáhalo a tak žeby newelký užitek z jejich podniknutí jim wzešel, ale raději aby dříwe s pány we smlouwu wešli, a pak spojené jich síle že Jindřich neodolá.

An se takto mezi sebou hádali aniž mohli k jakému určení přijíti, wcházel Wáclaw we plášť zawinutý do domu pánů Lichtemburských.

»Mějte slitowání!« prosil sluha we dweřích, jenž mu otwíral, a zastoupil mu cestu; »starý pán je nemocný, a mladého jste snad beztoho wrhli w okowy?«

»Kdybychom chtěli nemocného jíti, blbe,« odslowil Wáclaw, sluhu na stranu odstrčiw, »bylby k tomu byl ráno čas! Neboj se, nic se nestane twému pánu. Snad mě znáš?«

»Jak bych neznal pražského Samsona, jak wám wším práwem říkají!« odwece sluha.

»Tedy budeš také wědět, že jsem žádnému neprávě neublížil!« prawil Wáclaw, okolo sluhy do zadu průjezdu k okrouhlým schodům kráčeje, a jako zdomácnělý zaměřil ke komnatě wládykowě.

Byla to temná, wysoko klenutá jizba, wšak dosti prostranná. Na mramorowém stolku nedaleko okna hořela lampa, temným swětlem oswěcujíc wedle na posteli ležícího pána Lichtemburského, dlouhou ale wyzáblou postawu, an byl již dlouhý čas, těžkou jsa nemocí sklíčen, z lože nepowstal. Nedaleko postele seděl we stínu lékař jeho, každé hnutí nemocného pozorujíc. I zdál se tento spáti, když Wáclaw lehkým krokem do komnaty wešel. Chladný průwan ale a wrznutí dweří, jakož i šust zchopiwšího-se lékaře zbudily jej ze spaní čili spíše z mrákotné dřímoty, a wstupující obrowskou postawu Wáclawowu zočiw, zwolal násilně: »Již jdete, krwolační, poutati umírajícího w okowy, jako soudruhy mé? Jen blíž, jen blíž — žádný wám překážeti nebude; čeleď jsem rozpustil, aby se nestala obětí waší.« A zemdlen sklesl hlawou zpět.

»Jsem samoten, pane Lichtemburský!« odwětil Wáclaw chladně, a na lékaře, jenž mu toho brániti chtěl, nedbaje, přistoupil blíže k loži, a plášť rozhaliw ptal se důrazně: »Znáte mne, Raimunde Lichtemburský?«

Tento otewřel oči a hlawu pozdwihnuw zdě-

šeně zwolal: »Wáclaw Storohowic — ženich — « a wíce nedořeknuw sklesl jako bez sebe zpět.

Hořce se zachechtal Wáclaw: »Ba owšem ženich! — Nuže widíte, že umím držeti slowo!«

»Hrozné, hrozné!« úpěl nemocný, a lékař podáwaje mu léku prosil snažně Wáclawa, by se odstranil; tento wšak se nezdál slow jeho slyšeti, nýbrž w zamyšlení po komnatě očima těkaje prawil po chwíli:

»Każte lékaři, by se odstranil; nebo to, co mám sděliti wám, nehodí se pro ucho třetího.«

»Nic, nic!« zachwěl se Lichtemburský a uchopil ruku lékařowu.

»Mně jedno!« řekl Wáclaw lhostejně, »*mé* powěsti to na ujmu nebude!«

»Člowěče! což jsi přišel poslední doby žiwota mého ztrpčiti?« zalkal nemocný.

»Já wám dal na to swé slowo, a widíte že je držím!« odslowil Wáclaw.

Nemocný se zdál chwíli přemejšleti, pak pokynul lékaři k odstranění-se, který teprwa po opětném welení rozkazu toho uposlechl.

I mlčeli oba po nějakou chwíli. Tu se, jako pro sebe, zasmál Wáclaw: »Kdoby si to byl pomyslil tehdáž, že takto se spatříme, když jste we kwětu mladosti blaho dwou rodin rozdrtil — a já wám pomstu Boží předpowídal — hle! sprawedliw jest Bůh!«

»Jsem s ním smířen, on mi odpustí!« zašeptal nemocný.

»A se swětem také?« zwolal Wáclaw — »pane Lichtemburský, *se swětem* také?«

Lichtemburský zalkal.

»Smíření se swětem wede ku smíření s Bohem!« hlásal Wáclaw — »jinak wám neswitne milosti jeho zář!«

»Ach těžce již nesu poklesek mladosti swé!« úpěl Lichtemburský.

»A učinil jste již něco k naprawení jeho?« nadhodil Wáclaw.

»Což mohu, ubohý, ještě učiniti?« ptal se teskně wládyka.

Wáclaw se usadil blíže k nemocnému, tak že sobě oko w oko patřili. »Pane z Lichtemburku!« počal se strašnou chladností swou, »*jeden* toliko prostředek wám zbýwá ke smazání hříchu wašeho.«

»O mluwte, mluwte!« rozžehlo se oko nemocného, »a já budu žehnati příchod wáš, co příchod anjela Božího.«

»Sotwa!« prohodil trpce Wáclaw, a opět chladně mluwil dále: »Co již uplynulo, nenawrátí se wíce, a kde opadal kwět, dozrál strom k seschnutí; protož nemožno zpět přiwésti, co již zmařeno jest. — Lichtemburku! wy nejlépe wíte, jak jste mi ublížil, s blankytu nejwětšího blaha jste mne strhl w bezednou propast zoufalstwí — prawím zoufalstwí, neboť nejen že jsem newěru newěsty swé oplakáwal, ale waše hrdost mne donutila, že jsem ji i opowrhowati

musel. Wšak já nesl mužně, co jste *wy* byl na mne uwalil, a tak stojím sám a sám w šírém swětě bez radosti, bez naděje, ale se srdcem žaluplným; a wy jste toho půwodce. Wšak, wy stojíte na prahu žiwota, a kletba moje nemá tížiti wáhu wašich prowinění, já wám odpouštím, zde má prawice — přijměte ji jen, neníť to owšem prawice bohatýrowa, ale měšťana, wší křiwdy čistá.«

I uchopil wládyka podanou mu ruku a w obličej Wáclawůw hledě tázal se třesoucím hlasem: »A ona? Což ona?«

»Málo jste znal srdce její!« prawil Wáclaw; »já je znal, jest to nikdy newywažitelná studně wřelých citů; ona nese sedmihranný šíp ten wámi jí w srdce bodnutý, činíc pokání — ale odpustila wám.«

»Děkuji ti, Bože!« zaplesal wládyka; »nyní rád umru.«

»Neplesejte před časem!« prawil Wáclaw; »ještě je mnoho k naprawení, a sice co nejdražšího máme — čest! poskwrněna wámi čest domu jejího — ta skwrna musí býti přede wším smazána.«

»Člowěče, proč mi bereš opět útěchu, jižto jsi byl sotwa w duši mou wkouzlil?« zastěnal wládyka.

»Co se *nás* týká, o tom nemluwím,« odslowil Wáclaw; »ale *bratr* její, její *rodina?* Té

wraťte, co jste odňal, než se dostawite k soudci, kde žádné neplatí rozdíly.“

»Můj Bože!“ powzdychl wládyka, »což nebude konce?“

»Prawil jsem,“ pokračuje Wáclaw dále, »že jen jednoho prostředku wám zbýwá ku smíření-se wašemu se swětem, a takť jest. Syn wáš “

»Ach můj syn, můj Haiman!“ zalkal wládyka; »kdybych ho byl jen ještě jednou spatřil a jemu žehnal, nežli jste ho w žalář uwrhli!“

»Syn wáš“ pokračowal Wáclaw nedaje se mýliti, »ať smaže winu otcowu. Rozuměl jste mi, wládyko?“

Tento zawrtěl hlawou.

»Wáš syn ať wykoná to, čeho jste wy zanedbal, anebo spíše, co jste w nadutosti opowrhl. Ať wstoupí we sňatek s dcerou Welflowicowou!“

Wládyka se w loži mocně sepial a: »Nikdy!“ zwolaw, klesl opět zemdlen zpět.

Ledowá twář Wáclawowa se stáhla k trpkému úsměšku: »Nemyslete,“ prawil — »nemyslete, wládyko, že jsem jinou odpowěd očekáwal, nebo wás znám a wím, žebyste se raději peklu w jícen wrhl, nežli jen o wlas ustoupil od marných předsudků stawu swého. Wšak wězte, syn wáš je w zajetí w domě Welflowicowě — *newyjde* z něho, leč jako manžel dcery jeho, aby wámi zastíněný rod ten znowa po-

wznesl čelo swé, až se jeho jméno pnouti bude okolo hrdého znaku pánů Lichtemburských.«

Tato slowa napiala wšechny ještě pozůstalé síly wládyky hrdého na dáwnowěkost a nesníženost rodu swého, i wztýčiw se usednul w loži, wpadlé oči mu naskočily, a twář jeho zplanula zimničním zápalem. »Nechť tedy wěčně trwá wazba jeho!« zwolal dosti hlasitě, »raději ať zajde slawný rod náš, ale čistý, nezkalený, než aby nízká peň stínila kořeny jeho!« I opustily ho síly a on zpět klesnuw zbledl wíce než prwé, studený pot se mu wyrazil na čele, a těžký chrapot zwěstowal dohárání žiwota jeho.

Wáclaw ale w nejwětší newoli se wzchopil. »Ha pošetilý muži!« zwolal, »anjel smrti již líbá skráně twé, a duch, lámaje bránu wězení swého, wzhlíží již do temné budoucnosti. Zříš tam winy swé? — Wěz tedy, že, pakli se nestane dle sprawedliwé wůle naší, jistě osamotní síně hradů twých na wěčné časy podle wýroku twého, takže wěkowé budoucí sotwa se dowědí o jménu Lichtemburků!«

Wládyka otewřel něco oči a šeptaje: »Ano!« wypustil ducha; Wáclaw ale neslyšel již swolení jeho, neboť sotwa dopowěděw kwapným krokem z komnaty se wzdálil, nečekaje zdali poslední okamžení hrdost wládykowu zdrtí. I zdrtilo ji, jakož i mnohé jiné wěci a předsudky pozemské, — musiť to býti strašné okamžení, to wykročení ze swěta w nejistou budoucnost.

6.

Čerwánky, co hrdě stály,
Bytem Bohu být se zdály,
Promění se w bubliny.

Šeb. Hněwkowský.

Půlnoc odzwučela temně s wěže staroměstské radnice, když se pan Jakub Welflowic domů wrátil. I nepřicházel z rady spoluspiklých, jelikož se byli tito dáwno před jedenáctou w největší newoli a ničeho nepořídiwše rozešli. Kdoby wšak byl pana Jakuba z radnice wycházejícího stopowal, bylby widěl, že dwěma jenom a to nejwěrnějšími sluhy prowázen ku Františku a přes zamrzlou Wltawu, dále pak okolo Brusky ke hradu sw. Wíta, kde Jindřich Korytanský sídlil, se ubíral, a asi po hodině tou samou cestou se wraceje teprwa po dwanácté do komnaty swé wkročil. I našel zde Wáclawa na něj čekajícího. Seděltě u stolu, hlawu maje we dlaň sewřenou, aniž si byl wstupu páně Jakubowa powšimnul. Teprwa když tento až ke stolu samému přistoupil a plášť naň odložil, pozdwihnul Wáclaw hlawu a mžikem se zpamatowaw: »Jak je ?« tázal se.

»Zle!« pokrčil pan Jakub rameny; »a *twé* pořízení ?«

»Znáš ho,« odwětil Wáclaw, »anebo spíše, znals ho — nebo w mé přítomnosti objimala ho smrt.«

»On mrtew?« zwolal Welflowic.

»Bezpochyby!« řekl Wáclaw.

»Nuže — ?« bádal Welflowic.

»Wždyť powídám, žes jej znal; jakou tedy odpowěd můžeš očekáwati?«

»Nemohu owšem!« prawil trpce pan Jakub, »ale doufal jsem, že snad swědomí, tento ještěr nenasytelný, hrdost jeho podhryzlo — ale nikoliw. Wšak přisahám Bohu, že nepopustím nikdy, a byťbych i já i celý rod můj tím zahynouti měl. Je-li šlechtic hrdý na dáwnowěkost jména swého, jest i měšťan na starožitnost swou. A tak lépe zahynouti nežli w necti žíti!«

»To jest uzawření mužowo!« dí Wáclaw, »a že je prowedeš, wím.«

»Prowedu, Wáclawe!« swědčil pan Jakub, »a byťbych tím roje nepřátel na swou hlawu sezwal.«

»Proč bys tím si nepřátely způsobil?« ptal se Wáclaw.

»Poslyš jen!« mluwil pan Jakub; »nežli jsme se do rady anebo raději nerady sešli, přišel ke mně rychtář, žádaje o mou Jiřinu pro swého syna; já mu ji owšem odepřel, nedbaje na jeho newoli, i předstíral jsem, že se chce spříbuzniti s domem, na jehožto cti welká

skwrna lpí. Nic naplat. ‚Můj Wít miluje waší Jiřinu, pane Jakube, a já jeho lásku schwálil', dal mi za odpowěd. ‚Co se stalo, stalo se, na to se neohlížím.' Tomu jsem owšem odporowati nemohl, nebo ty děti spolu wyrostly, hoch jewil již záhy k holce náklonnost, i ona se mu zdála přáti, dokud toho — dokud syna neuzřela *onoho*, jenžto byl wrahem poklidu mého.«

»Tak jako sestra twá!« prohodil Wáclaw dutým hlasem.

Pan Jakub se zarazil. »Wáclawe!« prawil s bolnou předházkou — »*to-li* úmluwa naše?«

»Zde ruka má!« odwètil tento, ruku panu Jakubowi podáwaje, »neuslyšíš podobného slowa wíce.«

Dlouhé nastalo mlčení.

»A jak dále?« tázal se Wáclaw.

»Odepřel jsem mu ji, swatým slibem umírajícímu otci daným wázán,« pokračowal pan Jakub — »a zbudil nenáwist jeho. Wždyť ho znáš, on nejedná tak pro syna, jako pro wěno děwčete. — Buď jako choť Lichtemburka, anebo nikdy dcera má newstoupí w lože manželské!« — I zamlčel se na okamžení, pak zlostně zwolal: »Wěru, ta rodina žije na zkázu naši, a nebude-li smíření, přijde zničení — Bůh mi pomoz!«

»A co jste uzawřeli w radě?« ptal se Wáclaw, řeč na jiný předmèt přenášeje.

»Nemluwme o tom!« wece Jakub; »účel

náš je zmařen, nádèje naše zmizely w mlhawé dálce, dejme jim wýhost nawždy; jinou si musíme raziti cestu.«

»Což tak maně?« zalekl se poněkud Wáclaw, wždy skoro chladný. »Co by toho bylo příčinou?«

»Znáš toho ještěra hnusného, který státy podžírá a paláce swým jedowatým dechem w popel obrací, — který w země míru semeno swárů a wálek seje, — na kterém se ty nejšlechetnější a nejjistější záměry ztroskotáwají, který wšecko zničuje a ničeho nepřiwádí na swětlo? — Jmenujeť se *soběctwí!*«

»Příteli, to je stará pohádka!« prawil lhostejně Wáclaw. »Tedy chtěl každý z pánů moudrých držeti žeň pro sebe, kde se wšeobecnou prací zaselo?«

»Tak jest,« přiswědčil Welflowic. »Kutnohoršti žádají posly swými od Pražanů wýminky neslušné, tito zas od nich, sami pak mezi sebou jsou nesworní, jeden chce to druhý ono, a tak každý pamatuje na sebe, nehledíce na wšeobecné dobro. I zhnusilo se mi hašteření ničemné, a předzwídaje, že sotwa pokořené panstwo ještě hrději z půtky této powstane, uzawřel jsem swou wlastní kráčeti cestou. I byl jsem u krále.«

»Tys byl u krále?!« podiwil se Wáclaw.

»Ano!« potwrdil Jakub, »neboť brzy by se mohla nedostawěná budowa, jižto jsem tak

pracně až tak daleko wystawěl, na hlawu naši shrotit, udusic každé hnutí wlastenské. Jindřich na pány newře, jako my, owšem zcela z jiných příčin, wšak bude nám přístřeškem proti prwnímu náwalu; a potom doufám přece wyproštění wlasti z rukou cizinských rádců jeho.«

»Hm!« zamyslil se Wáclaw, »byl to smělý krok, Jakube! Předzwídám, že i toto doufání twoje zmizí jako pára.«

»Možná!« odwětil Welflowic, »tomu wšak jsou wšecky náděje naše podrobeny, i wím že nejjistější doufání nic jiného neni než pouhý sen.«

Ještě dlouho trwali spolu w rozmluwě, konečně se wzchopil Wáclaw a daje »dobrou noc« odešel. —

An přes temně oswícenou chodbu kráčel, wystoupila mu postawa ženská wstříc. Pohleděw na ni a Markytu poznaw, zahalil pláštěm obličej swůj a uhnul se stranou, chtě mimo odejíti, ale Markyta mu wstoupila opět w cestu: »Wáclawe!« šeptala, ruce k němu prosebně pozdwihnouc.

»Co chceš, nešťastná?« zastawil se Wáclaw a pohlédl na ni.

»Pomoc!« šeptala Markyta.

»Té ti jen Bůh uděliti může,« prawil.

»Wím, wím!« zachwěla se Markyta, »ale nežádám pomoci pro sebe, sice bych nikdy

obličej swůj, na němžto hanba swětská wryta, tobě na odiw nestawěla.«

»A pro koho žádáš pomoci?« tázal se Wáclaw — »a zdaž i mohu?«

»Následuj mne!« prawila Markyta a předešla jej. I otewřela dwéře jedné komnaty a ukázala k zadu na lůžko. Tam ležela Jiřina, i zdálo se že zimniční spaní díwku obestřelo, neboť mocně se dmula ňádra, silný, siplawý dech projewowal nepokojné spaní a strašliwé sny, časem šeptala cosi, i bylo slyšeti jednotliwá slowa, jako »Haimane! — twá! — ale ne — přísaha — nesmím — pryč, pryč, ať umru!« wykřikla hlasitě.

Markyta zawřela opět zlehka dwéře a obrátila se k Wáclawowi.

»Nuž a co mám činiti?« ptal se tento.

»Tuto newinnou, jenžto za *mou* winu w oběť klesnouti má, wyswobodit!« řekla Markyta.

»A z čeho wyswobodit?« tázal se opět Wáclaw.

»Wáclawe!« přistoupila Markyta blíže, »je to prwnikráte a snad naposledy od oné truchliwé doby, co se widíme — je tomu wíce, nežli dwacet bolných let; nechejž mne ještě jednou s tebou mluwiti tak jako tehdáž, kdy ještě anjel newiny nade mnou se wznášel a já směle pohleděti mohla w oko twé láskou pro mne planoucí.«

»Mluw!« prawil Wáclaw, mutně o zeď se podepřew.

»Pomstu jste přisahali rodu Lichtemburskému!« di Markyta, »a Jiřina má padnouti za obět slibu wašeho.«

»Ona ho miluje, jaká tedy obět?« namítnul Wáclaw.

»Wáclawe, nemusela bych znáti wřelost welkého srdce twého, kdybych se domníwala, že newíš co je beznadějná láska! Wšak co ještě mnohem *wíce* — srdcem láskochorým býti *nawždy* připoutánu k člowěku, který nás *nenáwidí*, ba nás opowrhuje — musí býti muka na hryzy swědomí trapnější!«

»Láska je trpěliwá a doufá, a pro ni zkwítají náděje nowé — ale běda tomu, komu se již zahalil blankyt milosti černým mrakem! jemu neswitne náděje nikdy!«

»Ach nikdy, nikdy!« úpěla Markyta.

»Nechť se tedy podrobí osudu swému!« mluwil Wáclaw dále, »a náděje jí budou kouzliti ráje budoucí; i w utrpení pro lásku spočíwá blaho wezdejší.«

»I tehdáž, když srdce ledowým dechem tknuté umírá?«

»Je to sladká smrt!« prawil Wáclaw.

»Není, Wáclawe! není!« odpírala Markyta, »je to ta nejkrutější smrt, jižto swět zná — smrt hladem po soucitu!«

»I já druhdy tak myslil,« odwětil Wáclaw,

»ale důwěra w sebe samého a wědomí newiny swé ochrání před smrtí takowou.«

»Ach Bože!« zalkala Markyta, »což mi nemožno i tebe přeswědčit?«

»Každý následuje swého wlastního přeswědčení,« dí Wáclaw; »mimo to, což mohu já zde oučinkowati? Je to dcera bratra twého, naň ses měla obrátit.«

»Žízeň po pomstě zachwátila rozum i srdce jeho, on neslyší proseb mých.«

Oba se zamlčeli, po krátkém přemýšlení promluwil Wáclaw: »Markyto — snad to naposledy, co spolu mluwíme, i nežádám sobě, aby se jinak státi mělo: neb ačkoli náděje moje swadly jako listí stromu, jehožto jádro čerwem zhryzeno jest, přece žije upamatowání na dáwnou minulost. Protož slyš! I *mne* wede to samé přeswědčení jako bratra twého — *on* jinak nemůže a nesmí. Pro někdejší doby, ježto jsem w senném štěstí w domnělé twé milosti ke mně prožil, slibuji ti zdržeti se ode wšeho, k čemu mne slib a slowo dané newíže. Wšak spíše doufej we wyhynutí rodu swého, než aby Jakub upustil od úmyslu swého. Jméno Welflowiců se bude pnouti okolo hrdého znaku Lichtemburků, a ani já ani ty nezadržíme koleje sprawedlnosti wěčné!«

Tak powěděw odkwapil rychlým krokem, nechaje Markytu w pomatení nad slowy těmito státi. »Nikoli sprawedlnosti wěčné, ale pomsty

lidské!« šeptala. — »Ne, já nemohu dopustit, aby newinná ta byla oběti za hřích můj a já abych ještě winnější předstoupila k soudci wěčnému — ne, to nedopustiž, welký Bože!« zwolala plna důwěry zmužiwši se, i rozhodla se a cesta její byla určena.

7.

Krásu děwy
Bez úlewy
. . . zajímá moc.
Kwítko ladné
Smutně wadne,
Dáwá swětu dobrou noc.

Jan z Hwězdy.

Jasné se budilo jitro. Paprskowé sluneční třepetali se po obloze a poskakowali po osněžených niwách, že se zdálo jakoby swým políbením sníh w zářící démanty proměňowali. Někteří zabloudili též wysokým, omřežowaným oknem do jizby w domě páně Jakubowu, kde panic Haiman Lichtemburský neswlečen na dosti pohodlném lůžku odpočíwal. Sotwa však

se prwní paprslek w okně zatřpytil, procitl jinoch z lehkého spaní a otewřew oči díwal se pomateně wůkol, jakoby se teprw pamatowal, kde je; — i zatřásl hlawou a wstana chodil po jizbě.

»Tedy polapen, tak ošemetně polapen!« promluwil k sobě, ostana státi. »Haimane! twé krásné sny, twé doufání, síla bujará i sláwa jména twého zabedněna u wězení ošemetného měšťáka!« A opět přecházel komnatu. »A co ubohý, churawý otec můj?« ptal se najednou. »Jali snad i starce nebohého, ti zbojníci? a pakli ne — nesklátí ho zpráwa ta o potupě rodu našeho, i celého panstwa, w časnější hrob? O já lehkowěrný blázen! že jsem se takto swésti dal!« — Učiniw několik prudkých kroků po jizbě podepřel hlawu o chladnou zeď. »Owšem, jak bych nebyl následowal zwuku jména, jenžto w sobě celý můj swět pojímá!« mluwil pak skoro šeptem; — »owšem to zpozdilost, ale mohu-liž za to, že pohled na ni wyplašil wnitřní temnoty moje a záři mi potud co slunce jasné, i zřím swou nikdy nepomíjitelnou lásku. — Ne, ne, láska to není, tuť bych mohl cítit jen k sobě rowné, nikoliw ku králowské Elišbětě; jí se mohu jen klaněť a ji wzýwat co swětici — wíce nežádám!« Opět se zamlčel.

Tu se otewřely zlehka dwéře a postawa ženská se objewila na prahu, nahlížejíc do komnaty, zdali jinoch ještě spí; uzřewši jej po jizbě

se již procházejícího wkročila dále, an za ní hlas strážníka ještě zněl: »Ale prosím wás, Markytko, neostáwejte tam dlouho, já mám přísně zaporučeno!«

I ohlédl a pozastawil se panic nad touto neobyčejnou i neočekáwanou náwštěwou; Markyta wšak podiwení jeho we slowech se wyjádřiti nedajíc, promluwila sama: »Důležitá příčina mě wede w tuto neobyčejnou hodinu k wám i budiž mi omluwou mé neslušné náwštěwy.«

»Swobody oloupený nemůže sobě weleti, kdy náwštěwy přijímati chce,« odtušil panic, snaže se hlasem swým trpkost těchto slow wšemožně zakrýti; »ale přiznati se musím, že mne w skutku překwapilo objewení-se waše, i zdá se jakoby w tomto domě osud můj jakémusi zwláštnímu wliwu krásné pleti podléhal, nebo již při prwním wkročení do toho domu witala mne usta krásná, žebych byl nemyslil, že za tou branou, krásnými pannami střeženou, wězení pro mne chystáno.«

»Dejž Bůh, aby to byla ta jediná mýlka w očekáwáních wašich, pane!« odpowěděla Markyta. »Wšak práwě stran oné díwky přicházím.«

»Mluwte panno, či spíše paní!« uklonil se Haiman; »nebo bezpochyby jest mi we wás zříti počestnou manželku pána tohoto domu?«

Bolestný úsměw přeletěl přese rty Markytčiny: »Já jsem jen sestra pána tohoto domu, i nebudeť wás jméno Welflowiců tajno.«

»Welflowiců!« zwolal jinoch — »to dům Welflowiců? — a já w jejich moci, w moci nejouhlawnějších nepřátel našich?«

»Mluwíte-li o rodu *swém*, odpírati wám nemohu,« odtušila mírně Markyta; »ale mám za to, když wíte, náš rod že wašemu nepřeje, že také budete wědět, na čí straně wina jest?«

»Wšak proto!« odwětil Haiman. »Nemyslete, žeby pánowé Lichtemburští zapírali win swých. Ačkoli nám otec sdělil, on že příčinou nepřátelstwí mezi našim panským a tímto hrdým měšťanským domem, přece nás až posud ostala ta příčina tajna; toliko nás wždy warowal před skrytou pomstou Welflowiců, a hle, ona nás zasáhla dříwe nežli jsme se naditi mohli.— »Nemyslete wšak« — přistoupil k ní blíže, domníwaje se, žeby ho slowa ta co do statečnosti w mužném snášení osudu nezwratného u Markyty zlehčila. »Nemyslete, žebych snad srdce neměl podstoupiti wše, cokoli bratr wáš k uhašení pomsty swé nademnou určí; ale otec můj, stářím a dlouhou nemocí sesláblý, mi tane na mysli — že snad i ubohý starec byl se smrtelného lože wlečen, aby w žaláři umřel.«

»Co mi powědomo,« odwece Markyta, »neuwalila města Pražská na sebe hanu takowou. My wšak se wzdalujem od předmětu náwštěwy mé, a jak jste slyšel, mého pobytí je zde na krátce.«

»Mluwte!« odtušil jinoch, »jsemť wolný wám sluchu i odpowědi dáti.«

»Díwka,« začala Markyta, »kterou jste byl u wkročení do domu toho spatřil —«

»Jest bezpochyby dcera domácí?« wskočil jí do řeči Haiman; »w skutku si wáš bratr může štěstí přáti k dceři takowé, jenž okrasou pohlawí swého slouti může.«

»Zdali byste, pane,« pokračowala Markyta dále, neohlížejíc se na slowa tato, »zdali byste — ale prosím wás, jinochu! mluwte prawdu, jakobyste stál před welebností Boží — zdali byste tu samu díwku, jižto se wám pochwáliti oblíbilo, kdy milowati, ba jen k ní jakousi náklonnost cítiti mohl?«

Jinoch se poněkud zarazil. »Ač newím,« prawil pak, »kam swou otázkou směřujete — upřímná otázka zasluhuje upřímnou odpowěď. Wěztež tedy, kdybych byl z městského stawu zrozen, neb ona z panského, a srdce mé jinak již poutáno nebylo, že bych se přede wšemi ucházel o milost její.«

»Mějtež díky za swou upřímnou odpowěď,« wece Markyta, chtějíc odejíti; ale Haiman jí zastoupil cestu. »Dowolte, ctihodná!« promluwil, »abych se wás tázati směl o wyswětlení podiwné otázky waší; neb co wám může záležeti na smýšlení mém?«

Markyta se zamlčela. »Budiž tomu!« rozhodla po nějaké chwíli. »Bratr můj« obrátila

se k Haimanowi, »newidí jinou cestu ke smíření mezi naším rodem městským a waším panským, leč swazek manželský —«

»Tomu se nikdy nepodrobí rod Lichtemburků k potupě slawných Hronowiců*)!« zwolal Haiman prudce.

»Nadála jsem se toho,« prohodila Markyta trpce, »neboť znám předsudky stawu wašeho.« I pokračowala w prwním předmětu dále: »Proto jste wy nebyl s druhými do *wězení* weden, ale w našem domě w zajetí chowán; nebo wy jste byl určen za ženicha dobrowolně nebo nuceně díwce, kterou jste byl u wkročení do domu tohoto spatřil. — Díwka wás miluje celou wřelostí, jíž prwní láska schopna jest,« mluwila dále, nedajíc Haimanowi k slowu přijíti, »nic wšak méně složila přísahu swatoswatou, že wám ruky swé nepodá, leč byste sám dobrowolně o ni se ucházel. To wězte, abyste nesoudil křiwě o pannách našich, jimžto stejná hrdost we swou powěst wrozena jako waším.«

»A je-li tomu w skutku tak jak prawite, o čemž ani nepochybuji,« přiblížil se uctiwě jinoch k Markytě, »tedy wyřiďte panně, že jestli

*) K rodině Hronowiců — jejichžto znak byly dwě černé ostrwy (osekané kmeny) na kříž přeložené, tak sice, že každá ostrew měla pět suků — čítaly se haluze: Lichtemburská, Lipská, Dubská, Liběšická, Ronowská, Náchodská, Žlebská a j. w. Lichtemburská a Lipská byly z nich nejmocnější.

)(

se mou wážností pro ni spokojí, tuto w úplné míře požíwá; neboť bych se byl w skutku nenadál takowé duševní síly w panně slabé, i wemtež ubezpečení, že tato úcta nikdy newyhasne w srdci mém.«

Markyta sklonila hlawu i odešla mlčky, jelikož se byla hlawa strážníkowa k odchodu napomínajíc we dweřích okázala.

»Učinila jsem, co powinnost welela, by nebyla newinná obětí za *mne*, hříšnici! a nyní ty pomoz, wěčný Bože!« mluwila tiše k sobě, po chodbě k bytu swému se ubírajíc; neboť cítila, že síla její po několik dní tak mocně, skoro zimnične napnutá ji opouští. An takto zamyšlená po chodbě kráčela, zaslechla za sebou polohlasně wolati: »Markytko!« a ohlédnuwši se spatřila za sebou mladíka asi dwacetiletého w městském kroji pokorně se blížícího.

»Witku!« zwolala w překwapení.

»Ach Markytko!« wzdychnul nejapný mladík, »již asi půl hodiny na wás čekám tamhle za pilířem, aby mne žádný newiděl —«

»A proč se skrýwáš w našem domě, dobrý hochu? co chceš?« tázala se oučastně.

»Ach Markytko!« wzdychnul jinoch opět, »wy wíte, jak mám Jiřinku rád —«

»I ona je ti nakloněna láskou sesterskou,« prawila Markyta.

»Což je po tom!« odwětil smutně mladík, »tak já ji nemám rád, ale asi tak, jako — kte-

rak pak bych se wám wyjádřil? — wíte, když se mají dwa tak hodně od srdce rádi a chtějí být spolu muž a žena?«

»Ubohý hochu!« politowala jej Markyta, ruku na jeho rameno položíc.

»Není-li prawda, že jsem ubohý?« začal mladík. »Nu a widíte, já to tak powěděl swému otci, aby se za mne u pana Jakuba přimluwil, poněwadž jsem se bál, sám mu to říci, a on mi to také slíbil; ale wčera přišel domů a prawil: ‚Wíte! pusť tu holku s mysli, pyšný Welflowic ti ji odepřel. Snad nebudeš o ni žebrat? holek dost!‘ To wěřím, ale žádná Jiřinka — pomyslil jsem si — a nedostanu-li tu, wěřte, Markytko! na žádnou se wíc nepodíwám. A co se týče toho žebrání, já bych třeba na kolenou o ni prosil, jen kdybych wěděl, že ona mě chce, pak by se dal pan Jakub přece obměkčit. A tu jsem se wás optati chtěl — neboť wím, že jste mi byla wždycky nakloněna — zdali bych se nemohl Jiřinky oustně na to poptat?«

»Doufej Wítku!« jala se ho těšit Markyta, an i w její duši padl paprslek náděje pro budoucí štěstí Jiřinino, »snad ti wykwete štěstí, takže budeš moci kwětem tím obsypat i jiných, jimiž potud zmítá bouře wášni a nádějí lichých.«

»To je owšem hezky praweno,« dí jinoch, »a lhal bych kdybych řekl, že tomu rozumím;

ale já přece posud newím, mohu-li s Jiřinkou mluwiti?«

»Ještě je příliš časně!« namítla Markyta, »a sotwa se to bude moci tyto dni státi; wšak chtěl-li bys nám nějakou službu prokázat — «

»Sto za jednu! mluwte jen, Markytko!« nabídnul se ochotně mladík.

»Dojdeš ku knězi Berengarowi; snad ho znáš?«

»I jak bych ho neznal! tohoť zná každé děcko, wždyť byl kaplanem nebožce krále Wáclawa slawné paměti, a nyní je ním u dcery jeho, kněžny Alžběty.«

»Dobře!« přiswědčila Markyta, »i poprosíš ho jmenem mým, aby sobě neobtěžowal ke mně přijíti a mi swé pomoci uděliti.«

»Což pak jste nemocna?« ptal se mladík oučastně.

»Skoro!« wece Markyta; »ale nyní s Bohem, Wítku! nezapomeň na žádost mou.«

»Aj, což myslíte, že mám tak krátkou paměť?« odwětil jinoch; »i wyřídím a dowedu ho sem; jen wy neopomiňte o mně se Jiřince zmínit,« doložil odcházeje.

8.

Jedno že rád, boží muž,
syt býti chtiel.

Dalimil.

Na pražském hradě u sw. Wíta w newelké síni seděl u stolku nynější wolený král český, Jindřich Korytanský. Byl to pán wysoké, důstojné postawy, i dalo se dle zewnějšku naditi, že i duševní síly jeho we stejném poměru wywinuté jsou; wšak bohužel! tyto nestály ani w nejmenším souzwuku s welebnou postawou jeho. On byl duševně slabý, neschopný ku wládě nad pohybliwým, bujarým lidem, jakowý tehdáž národ český byl, při tom žárliwý na titul králowský a s ním spojenou úctu, kterou se sluší prokazowati pomazanému Páně; přece se štítil wší práce i péče, s důstojenstwím tímto, s tímto domnělým polobožstwím pozemčanů spojené, nedbaje o nic než o swou kuchyni.

I widíme jej, an jsme ho laskawému čtenáři uwedli, jak shora praweno, u stolku seděti. Stolek je skwostným kobercem pokryt, na něm dwé pečených chutných kuřat, z nichžto si byl král již jedno předložil a obratně rozkrajowal, a k tomu se usmíwala láhew jiskrného, zlatého Rakušana. Několik kroků zdáli

stál w uctiwé postawě jeho nejmilejší rádce, korytanský pán Konrád z Aufensteinů, několik listin w ruce drže, z nichžto králi předčítal, aniž se zdálo žeby tento na obsah jich walně pozor dáwal.

»Zde je list od markrabí mišenského!« prawil mezi jiným Aufenstein, »i powědino poslem, aby se Wašim králowským Milostem k osobnému čtení odewzdal.« I podáwal pergamen s hlubokou poklonou přes stůl Jindřichowi.

»Čti ho jen!« odwětil král, wína naléwáním do zlatého koflíku práwě zaneprázdněn, »a powěz mi pak krátce obsah jeho.« —

»Stěžuje si,« wyswětlowal Aufenstein po přečtení listu, »že, ačkoliw se mu Waše králowská Milost již před dwěma roky na dwa tisíce hřiwen stříbra upsati ráčila, posud teprwa polowičku dostal; ale nabízí se od ní upustit a ještě wíce branného lidu k pomoci Waší králowské Milosti proti těm odbojným Čechům postawiti, kdyby Waše králowská Milost města Litoměřice, Most, Louny a Melník až do wyplacení wšech outrat zastawiti se uwolila.«

»Pro mne, buďsi!« odtušil král lhostejně, stehýnko obíraje; »či co mysliš ty?«

»Já bych soudil, Waše králowská Milosti, ač ráčíte-li k tomu swolení swého milostiwě popříti,« odpowěděl Aufenstein, »žeby lépe bylo, markrabímu požadowanou částku nějak

zaplatit a s jeho náwrhem posečkati, až kdyby wám pomoci jeho wíce třeba bylo.«

»Tedy mu zaplať!« rozhodl Jindřich.

Aufenstein se uklonil. »Račte poukázati peníze, odkud?« prawil.

»Co mně po tom?« rozhorlil se král; »já powídám, zaplať mu! ostatní je twá starost! A tak se státi musí, Kunráde! — prawím *musí!* Nejsem-li já *králem?*« zwolal hrdě.

»Já mám za to,« prawil Aufenstein, »žeby se dalo těch tisíc hřiwen we zdejších kostelích nalézti, neboť Čechowé je bohatými nádobami nadali.«

»Hm, Kunráde!« zamyslil se král — »to se mi jaksi nelíbí; wyhlížíť to jako kostelní loupež.«

»Nikoli, králowská Milosti!« odpíral Aufenstein; »předkowé waši w králowstwí tomto nashromáždili bezpochyby poklady tyto w kostelích pro časy nouze; — ostatně, wždyť můžeme opět nawrátit, co se nyní wzalo, až jen přijdou přízniwější časy.«

»To je prawda!« přiswědčil Jindřich.

»Mám tedy wyhotowit úkaz, aby se mi wydalo stříbro kostelní?« ptal se Aufenstein.

Král pokynul hlawou, a Aufenstein odstoupil na druhý konec jizby ke stolu psacímu, by wyhotowil rozkaz jménem slabého, zlou radou opatřeného krále ku drancowání kostelů.

Jindřich se opět zabral do rozkrajowání

druhého kuřátka, i obrátil se najednou k Aufensteinowi: »Hned bych byl na to nejdůležitější zapomněl. Můj český kuchař, wěru chwály hodný to člowěk — musíme hledět, jak bychme se mu odměnili — jak prawím, on wyslídil na trhu medwědí ťápy a tuším dwě swinské hlawy; a že naši chuť zná, hned si je zamluwil. Wydej mu peníze; mluwil cosi o dwou kopách.«

»Obáwám se,« odpowěděl Aufenstein mezi psáním, »že tolik nebude w priwátní kase Waší králowské Milosti.«

»Co že díš?« ulekl se Jindřich — »že tam tolik není? a já bych neměl ťápy ani hlawu dostat? Wždyť jsem přece králem!« doložil teskliwě.

»Pan podkomoří, Jindřich z Lípy,« pokračowal Aufenstein s posměchem, »zapomněl kasu potřebným opatřiti, když se na Horu odebral.«

»Haha, toho on se nenadál!« pousmál se Jindřich; »ale jak já k tomu přijdu, abych ztratil swou pochoutku!« doložil opět smutně a zabral se do přemýšlowání, jak by sobě pomoci mohl.

Mezi tím byl Aufenstein úkaz dohotowil a přinesl jej nyní k podpisu.

»Ach wěru, je to těžká wěc, kralowat!« wzdychnul Jindřich, péro od Aufensteina wzaw a swé jméno k úkazu připisujíc.

»Ještě je zde jeden list, a sice od Jindřicha z Růže!« prawil Aufenstein, podepsaný úkaz od krále přijaw, »we kterém si stěžuje, že mu oděnci Waší královské Milosti na statcích škodu činí, i opowažuje se wyhrožowati, že, pakli Waše králowská Milost přítrž w tom neučiní, on sám si pomahati bude, až toho Waši wěrní Korytané pykati budou.«

»Skoro bych myslil, Kunráde!« prawil král, »abychme naše oděnce trochu na uzdu wzali; onit si počínají jako w zemi nepřátelské.«

»A což nejsou w zemi nepřátelské, králowská Milosti?« odtušil Aufenstein; »kdyby jich nebylo, zwrátili by ti newděční Čechowé trůn Waší Milosti —«

Pozwol, pozwol, Kunráde!« wskočil mu do řeči Jindřich, »wždyť oni nás powolali k trůnu a chránili proti nebožci císaři Albrechtu i synu jeho Fridrichu Rakouskému, a protož se mi zdá za newhodné powažowati je za nepřátely.«

»Tak owšem soudí Waše králowská Milost!« odpowěděl Aufenstein; »ale jen popusťte těm nestálým Čechům, a brzo nahlédnete prawdu slow mých. Wůčihledě se zmáhá odboj proti moudré a sprawedliwé wládě Waší Milosti, a kdyby města s hrdým panstwem nebyla w rozepři, w skutku by se bylo čeho horšího naditi. Wčera se wrátil Hirschenstein.«

»Aha! Jak pořídil Hirschenstein?« tázal se Jindřich.

»Nehrubě!« prawil Aufenstein, »ačkoliw sprawedliwé bylo požadowání Waší králowské Milosti, by se zodpowídali Zásmučtí ze zločinu, jako je přepadnutí králowských wozů beze wší příčiny; ale sotwa že wyslanec Wáš do radnice wkročil, přepadla odbojná luza nepřipraweny lid jeho, a kdyby se tito méně statečně byli bránili, jistě by málo kdo byl ušel. Toť jenom jeden příklad lásky Čechů k Waší králowské Milosti.«

»Toho žeby se byli opowážili?« zwolal Jindřich, lžiwou zprávou o známé nám udalosti zásmucké popuzen; »játť jsem král jejich a naučím je, co se králowskému jménu sluší!«

Tu se otewřely dwéře, a službu konající komorník, taktéž Korytan, objewil se na prahu.

»Setník hradní stráže, pán z Rothenburku« ohlašowal, »dáwá Wašim králowským Milostem wěděti, že se někteří z pánů českých we slawné deputaci o milostiwý wýslech hlásí.«

»Pánowé čeští?!« zbledl Jindřich. — »Ať je nepouští!«

»To by nebylo radno, králowská Milosti!« wskočil mu kwapně do řeči Aufenstein; »neboť by toho jistě těžce nesli; snad by se spojili s městy, a aby se *to* nestalo, musíme wšemožně pečowati. Kažte je předpustit.«

»Wšak proto, Kunráde!« odwětil nedůwěrný, duševně slabý Jindřich; »oni budou

dotírat, abych jim wydal pány, a tito nejsou ani w moci mé. Jest se zlého nadíti.«

»Není náš slawný wéwoda *král a pán český?*« ptal se Aufenstein, slabou stránku Jindřichowu znaje.

»To jsem!« dí tento hrdě; »ať předstoupí deputace, ale nic wíce než tři, a Rothenburk ať pošle několik ozbrojených do wedlejší síně.«

Komorník odešel.

»Jest to w skutku šeredná historie s těmi pány!« prohlásil se malomyslně Jindřich, wstaw a u protějších, k jeho komnatám wedoucích dweří, jež otewřel, se postawiw; »wěru bych byl nyní rád, kdybych o té wěci ničehož newěděl.«

Aufenstein neodpowídaje pokrčil rameny, a hned na to se otewřely protější dwéře a jimi wešli tři pánowé čeští z nejskwělejších rodů četné šlechty, totiž: Jindřich z Růže, králowstwí českého nejwyšší komoří; strýc jeho Wítek z Landštejna a pan Hynek Berka z Dubu, nejwyšší purkrabí pražský. I ukloniwše se hluboce učinili několik kroků ke předu.

»Zůstaňte, zůstaňte!« wolal nedůwěřliwý Jindřich, a pánowé, jeden na druhého se usmíwaje, stanuli, toliko pan z Růže, jakožto zwolený řečník, předstoupil o několik kroků.

»*Domine de Rosis!*« ptal se král, aby swůj wnitřní nepokoj za touto otázkou ukryl, »jaká náhoda tě wede ke mně?«

»Diwná je mi takowá otázka!« odpowěděl tento, »i nachází tudy naše domnění podstaty, že jste i Wy, králowská Milosti! o spiknutí měst proti nám wěděli.«

»O jakém spiknutí?« zachwěl se Jindřich. »Nezapomínej, že mluwíš s králem a pánem swým!« dodáwal sobě tímto upamatowáním srdce.

»Toho jsme potud nezapomněli,« odwětil pan z Růže (jinak Rožmberk), »a proto přicházíme s prosbou, — jinak bychom s mečem w ruce, co za prawé, žádali.«

»Směle mluweno, pane z Růže!« wmísil se do řeči Aufenstein; »a jen králowské Milosti přičtěte prominutí odbojné řeči swé.«

S největší newolí se naň obrátil Rožmberk, ale prchlý jeho strýc Wítek z Landštejna ho předešel. »Držte jazyk swůj na uzdě!« zwolal hněwiwě, »a nemíchejte se drzostí swou w záležitosti naše, pane cizozemče!«

»Tiše!« zwolal Jindřich, zmužiw se, »nezapomínejte na přítomnost mou!«

»Nebyloby diwu!« odsekl Wítek z Landštejna, »když na to patřiti musíme, kterak we wlastním domě našem neustále cizinci sobě přednost osobují.«

»Ale co wlastně chcete?« ptal se král, opět zastrašen a až ku prahu zpět ucouwnuw.

»Wyprostění našich soudruhů, pánů a stawů českých, z hanebných wazeb!« prawil Rožmberk určitě.

»Slyšel jsem o tom —« začal král.

»Když tomu tak, jak Waše Milost prawí,« wskočil mu do řeči Rožmberk, »tedy jest nám welice diwno, že posud zajatí na swobodě nejsou.«

»Jsi moudrý muž, *domine de Rosis!*« odslowil král welmi rozpačitě; »tedy snadno porozumíš, že mně to posud možné nebylo.«

»Běda zemi té!« promluwil nyní wážný pan Hynek z Dubu, »jejížto král ani tolik moci nebo snad wůle nemá, udržeti zákony a činiti sprawedlnost!«

»I připojiž k tomu, pane Hynku,« doložil prchlý Wítek z Landštejna, »běda i králi tomu, z jehožto rukou se wáha sprawedlnosti wzíti musí, aby zákony swaté nebyly lotrům k potupě!«

Jindřich odskočil zpátky a obličej jeho nabyl cosi křečowitého, ano i druzí průwodci Landštejna stáli užasli nad touto smělou řečí.

»A kdyby tak bylo!« prawil posléze Jindřich s důstojností, jakowou welmi zřídka na něm bylo pozorowati — »kdyby tak bylo, padla by *prwní* hlawa twá uraženému zákonu, odbujníče! Wšak wyjdiž swobodně z hradu krále swého; twou wýhrůžkou pohrdám!« doložil hrdě, a ke druhým se obrátiw mluwil dále: »Pane z Růže a pane z Dubu, nesprawedliwá byla důmínka wěrných stawů našich, že my žádného podílu na osudu zajatých neberem, a

bych wám toho newywratný důkaz dal, — wyhotow, Aufensteine, přísné nařízení pod králowskou naší pečetí městům Pražským a do Hory Kutné, aby se bez odtahu propustili pánowé na swobodu, sice že je bude nemilost naše stíhat a trestat. Ty, pane z Dubu, jakožto nejwyšší purkrabí nám milý, obstaráš zaslání nařízení našeho.«

»Račte se spolehnouti na mou ochotnost, králowská Milosti!« uklonil se tento.

»*Domine de Rosis!*« obrátil se král opět k Rožmberkowi, »i na twou žádost stranu některých záwad s našimi oděnci, ačkoliw i s neslušnou wýhrůžkou spojena jest, budeme zlášlní ohled míti.«

»Díky za to, králowská Milosti,« dí Rožmberk wážně, »že mi nebude třeba pro obhájení swého práwa weřejně proti pánu a králi swému nastoupiti.«

Jindřich opět ucouwnul, a an se byli pánowé s wyhotoweným a podepsaným úkazem odebrali, setřel si pot s čela. »To byla krušná chwíle!« wzdychnul; »nežádal bych si takowých každodenně; oniť by byli posléze w stawu zapomenouti, že jsem jejich *králem!*«

»Neměl jsem prawdu, králowská Milosti?« zaplesal Aufenstein; »z kořene se musí wywrátit odbojná zpupnost jejich.«

»W skutku, w skutku!« wzdychnul král, ale najednou se wyjasnilo oko jeho, nebo do

komnaty wstoupil oblíbený jeho kuchtík, aby jak obyčejně jídelní wýkaz od Jeho králowské Milosti sobě wyžádal; ale opět se zatesknil zrak Jindřichůw, neboť zpomněl na nemožnost, zaopatřiti sobě medwědí ťápy a swinskou hlawu. »Stroj co chceš!« prawil teskliwě; »z ťápů a hlawy nebude již nic; Aufenstein prawí, že tolik w kase nemáme.«

»Přece, přece, králowská Milosti!« usmíwal se potutelně kuchtík, »neboť, pakli mi Waše Milost nezazlí, koupil jsem za swé ony pochoutky, doufaje že Wašim Milostem radost způsobím.«

»W skutku, tys je koupil?« zwolal král radostně; »nuž tedy se můžeš zláštní přízně naší nadíti, a jak se nám opět peníze sejdou, dostaneš je dwojnásobně zpět. — Oprawdu?« mluwil pak, an se byl kuchtík odstranil; »takowé wěrnosti bych se nenadál. Rci sám, milý Aufensteine! není to zláštní štěstí, míti takowého člowěka w domě? — Wěru, totě musím hned králowně zwěstowat!« doložil a nejwětší slastí opojen odkwapil odtud.

»O králi!« díwal se za ním Aufenstein, pohledem dílem litujícím dílem ousměšným.

* * *

Králowna Anna, manželka Jindřicha Korutanského, dlela již přes hodinu w důležité roz-

mluwě se sestrou swou Alžbětou, a my sobě umínili, laskawému čtenáři některé zlomky rozmluwy jejich we krátkých nástinech podati, anto se týkala záležitostí wlasti, nejwice pak posledních udalostí.

Hned zpočátku napomínala Alžběta začasté swou sestru, aby měla swého manžela k tomu, by se wřeleji a pewněji wlády a země české ujímal; ale Anna, ačkoliw jí zprwu přiswědčowala, wrhla přece posléze na ni podezření, že ona sama po trůnu bažíc, krále zlehčuje, ba snad i některým pánům náhledy swé sděluje; neboť widěla, jak sobě každý Alžběty wíce wáží nežli jí samé, králowny; a protož Alžběta, poznawši důmínku sestry swé, uzawřela se se swými pannami w komnaty swé a tráwila čas uměleckými ženskými pracemi, w nichžto, dle swědectwí souwěkých dějepisců, až k obdiwu nad jiné zběhlejší byla.

A takto želela w samotě neštěstí wlasti, jakož i nelaskawost sestry swé. Po oné wšak udalosti na Horách Kutnách a w městech Pražských hnalo ji to opět, aby warowala sestru swou před takowou nečinností krále, neboť wěděla, že mu slabota jeho záhubu přinesti musí.

An byla do komnaty wstoupila, nalezla tam mladého rytíře, s nímž, jak sè zdálo, králowna welmi důležitě mluwila; jak mile wšak Alžběta wstoupila, utichli oba a patrné zaražení bylo na obou pozorowati.

»Dobře že přicházíš, Alžběto!« oslowila náhle zpamatowawši se Anna sestru swou; »nebo ti prwní mohu zwěstowati zpráwu, která ti bezpochyby radost způsobí.«

»Jsou již pánowé na swobodě?« tázala se Alžběta.

»Aj co je nám do jednání mužů!« odslowila králowna mrzutě; »při jehle a tkanině se nehrubě rodí politika. Pamatuj si to, sestro! — Má zpráwa se týká něčeho docela jiného!« pokračowala dále, an se byla Alžběta nad touto nešetrností u přítomnosti třetího zamlčela. »Můj manžel, chtěje ti způsobiti radost, rozmnožil twůj dwůr, aby tě přeswědčil, kterak ti přeje.«

»A pochybowala jsem kdy o tom?« prawila Alžběta s jemnou předházkou.

»Mělas dobře, žes nepochybowala,« odsekla králowna; »neboť manžel můj odměňuje za zlé dobrým —«

»Sestro!« zwolala Alžběta.

Newrle kynula Anna rukou: »I předstawuji ti zde —« pokračowala dále okázawši na rytíře, který w uctiwé dálce čekal, ale zrak jeho se napájel newšední krásou Alžběty a jakási witězná důwěra zářila z oka jeho — »předstawuji ti zde ode dneška twého nadkoního a jestli chceš, služebného rytíře, pana Bergowa z Lobdeburku. Pane Bergowe, zde twá budoucí welitelka, kněžna Alžběta!«

»Šťastná hwězda wládla nad osudem mým!« uklonil se welmi dworně jinoch, »že jsem za hodného byl uznán obětowati služby swé Waší Milosti, knížecí panno!«

»Toť musíte w skutku swé služby málo cenit,« prawila Alžběta, uražena, že se jí osoby k službě udělují bez jejího wědomí a bez její wůle — »že jich obětowati chcete panně, která o ně nikdy nežádala, ani jich potřebowati nebude, leda byste chtěl jehly nawlíkat anebo tkaniny stáčeti.«

Panic se zapýřil a hrdě powznesl hlawu swou; ale králowna wyskočila a twáře její polil ruměnec nachowé zlosti: »Zas nowá urážka králi a pánu mému?!« zwolala; »*podrobit* musíš swou neustupnost rozkazu králowskému, nechceš-li jeho zlost zkusiti, když ti milost jeho nemilá!«

»Já jsem dcera králů českých, jako ty, králowno!« odpowěděla Alžběta pokojně, ale hrdě; »i já mám stejné práwo s tebou na dědictwí otců swých, a pročež nemohu přijmouti milosti jeho, nejsemť mu poddána.«

Králowna zbledla a couwla o několik kroků zpět; mladý rytíř ale se přiblížil k Alžbětě. »Kněžno!« prawil wážně, »z rozkazu krále službu u Waší Milosti přijmuw, nadál jsem se wlídnějšího uwitání; pročež buďte ubezpečena, že pakli Jeho králowská Milost rozkaz swůj

odwolá, Waše Milosti ani okamžik obtěžowati nebudu.«

»Nikdy!« zwolala prudce králowna.

»Když tomu tak,« uklonil se opět rytíř, »tedy wězte kněžno, že w každém pádu swou powinnost wykonám.«

»Žádný wás nutiti nemůže ke službě dworní!« odpowěděla Alžběta; »stawowé čeští jsou swobodni, leda že dobrowolně wěnují služby swé králům swým. Wšak buďsi! když jste se na pobídnuti králowo do mé služby oddal, tedy zní můj prwní rozkaz: opusťte tuto komnatu!«

Mladý rytíř se kousnul w pysky a kwapil s utajeným wřením z komnaty.

I chtěla králowna zabrániti rozkazu Alžbětinu, ale než se zpamatowala, byl již rytíř komnatu opustil. I obrátila nyní na Alžbětu swou zlost. »Zrádkyně!« zwolala, »nepodaří se tobě záměry odbujné! — Ha! již dlouho na to trpěliwě hledím, jak si tajmo pány odbojné nadcházíš! Chceš snad, aby na twé hlawě zaskwěla se koruna otce twého a mého, jižto s hlawy mé a chotě mého strhnouti míníš? — Ale přisahám ti, jak jsi potud we mně laskawou sestru znala, poznáš i sprawedliwou nenáwist mou a moc králowny!« I zamlčela se, udychtěna prudkou řečí.

Alžběta wšak se přiblížila ku králowně a uchopíc ruku její prawila jemně a wážně: »Sestro! twé důminky ranily srdce mé. Snad jsi

již zapomněla na onu dobu, kdy jsme my obě na kolenách hrdé stawy prosily, aby nás newyháněli z dědictwí otců našich? Tehdáž jsem neprosila za sebe, ale za tebe a manžela twého.«

»Ano tehdáž!« prawila Anna mírněji, takowýmto upamatowáním pohnuta.

»A což jsem ti dala od té doby příčiny jaké, pochybowati o mé k tobě lásce? I milowala jsem a miluji tě posud, ačkoliw jsi ty, nesprawedliwou nedůwěrou puzena, lásku swou mně odepřela; neboť doufám, že přece jednou nahlédneš, jak bezpráwě mě nenáwidíš. — Sestro!« pokračowala pohnutě a oči její se zarosily slzou; »zpomeň si na doby minulé, kdy stejný los duše naše spříznil, že se zdál swazek ten pro wěčnost trwati; a hle! jak brzy je zničen pouhou důmínkou!« Uchopiwši obě ruce Anniny dotírala wřeleji: »Sestro! možno-li tobě, wypusť nenáwist proti mně ze srdce a obnow ten swazek lásky sesterské!«

Králowna se zachwěla a stála chwílku jako na rozpacích, pak ale se wrhla Alžbětě do náručí, zwolajíc: »Alžběto! tys přece lepší než já!«

Swazek lásky byl obnowen mezi králowskými sestrami, od jichžto sobě počínání osud české země záwisel.

Když jsi opět semnou smířena,« promluwila konečně Alžběta, »možno mi tedy bude spíše tebe přeswědčiti pro twé a chotě twého dobré, jak z nynější nesnáze wywáznouti má.«

I kladla jí důtkliwými slowy na srdce, w jaké anarchii se wlast newšímawostí králowou nachází, newoli stawů pro násilný skutek měst, jemužto král buď zameziti nechtěl aneb nemohl, i radila, by se nyní sám mocnou rukou wlády uchopil a neposlouchal rady swých milostníků cizinců, které jemu i celému králowstwí záhubou hrozí. Králowna poslouchala pozorně, nahlédla prawdu nebezpečenstwí i rady, jak z něho wywáznouti, i radily se wespolek, kterak by Jindřicha k wětší činnosti ponukly — an tento sám kwapně do komnaty wešel.

»Pomysli si, má milá,« zwolal radostně ještě we dweřích, »co je ten český kuchtík za poklad w naší službě! Dnes wyslídil na trhu medwědí ťápy a swinskou hlawu; on wí, že to má pochoutka, i zamluwil si je hned; ale pan podkomoří, wyjížděje si na Horu, zapomněl naši kasu potřebnými penězy zaopatřit; on owšem newěděl, že se tam tak dlouho zdrží, hahaha! — ale co se nestalo? Aufenstein prawí, že nejsou dwě kopy w kase, a já již myslil, že si musím dát laskominy zajít, a co bys minila že učinil ten kuchtík? — on je koupil za swé peníze! Ale za to se mu králowsky odměním!«

»Já bych byla soudila,« odpowěděla newrle králowna, »že se aspoň nyní nebudeš pořáde obírati s kuchtíkem, ale že raději zřetel swůj obrátíš na nebezpečí, tobě i zemi hrozící — «

»Nebezpečí?« diwil se král — »jaké nebezpečí? co je mi po těch pletkách mezi panstwem a městy? Newidím žádného nebezpečí pro sebe — wždyť jsem *králem!*«

»Tak se jmenujete, králowský šwagře můj!« wmísila se do řeči Alžběta; »ale bohužel, že se jen králem *jmenujete!*«

»Aha, ah! moje moudrá šwagrowá!« obrátil se k ní Jindřich, an ji teprw nyní zpozorowal; »*odtud* tedy witr wěje — inu owšem, owšem! — Jak pak, nebyla u wás slawná deputace dnešní pánů českých na poradě?«

»Králowská Milosti!« zwolala Alžběta uražena.

»Nechť byli nebo nebyli!« mluwil Jindřich hněwiwě a ousměšně dále, »ale pro budoucnost si zapowídám každé míchání-se do domácích záležitostí našich.«

W němém úžasu hleděla Alžběta na krále, ale Anna wpadla mu prudce do řeči.

»Dosti toho, králi a pane můj! jižtě w skutku čas, abysi místo rožně wesla wlády se chopil a něco učinil k upokojení rozjitřených hlaw.«

»Aj má milá!« prawil král, jak obyčejně zaražen newolí manželky swé; »což myslíš, že bych byl již neučinil? — wždyť již odnesli pánowé pro města rozkaz dobře a řádně potwrzený pod naší králowskou pečetí, aby se bez odtahu propustili zajatí.«

»To že se již stalo?« zwolala radostně Alž-

běta — »nuže tedy díky, králowská Milosti, jménem wlasti, o jejíž ukojení jste se staral!« A w radostném náwalu chopila se prawice jeho a políbiwši ji odkwapila.

»Dětinské děwče!« hleděla za ní Anna pohnuta.

»Hm, hm!« prawil Jindřich — »oprawdu, ona mi políbila ruku! Wěru, kdyby mne Aufenstein a Welflowic jinak nebyli přeswědčili, skoro bych soudil, že s námi upřímně smýšlí.«

»Já jsem přeswědčena, že tomu tak!« dotwrzowala králowna.

»Pozwol, pozwol, má drahá!« odmlouwal Jindřich, »tomu Aufenstein lépe rozumí, a je to také jeho powinnost. — Ale abych nezapomněl, představilas jí již Bergowa?«

Králowna přiswědčila.

»Nuž a jak ho přijala?« tázal se Jindřich dále.

»Nehrubě!« pokrčila Anna rameny, »i radila bych, abychom zcela od našeho záměru upustili.«

»Nikdy!« rozhorlil se Jindřich; »králowno, wy mne znáte a wíte, že rád se podrobuji slušné wůli waší; ale já *jsem* i chci *ostati* králem českým!«

»I já jsem králowna, a koruna, kterou wy nosíte, je wěno mé!« odwece Anna hrdě; »ale proto nenahlížím, jak by nám Alžběta škoditi mohla, když ostane pannou?«

»W skutku, to je mnoho!« bědowal Jindřich, jehožto zmužilost najednou ochábla, »když i wlastní manželka se přiwtělila k nepřátelům mým!«

S opowrhujícím pohledem odwrátila se královna.

»Ale pro Bůh tě prosím, Anno!« zwolal dušeslabý Jindřich, »co chceš, abych činil, a já nařídím Aufensteinowi.«

»Aby se kuchtík zeptal, co zítra bude na trhu k dostání,« prawila ousměšně Anna.

Rudá zář nachowé zlosti se rozžehla na líci Jindřichowu. »Tedy posměch!« zwolal; »ale já wám okáži, paní, že jsem *králem*, který posměch ze sebe tropiti nedá!«

»Byloby přáti, abyste mluwil prawdu!« odwětila lhostejně královna.

»Prawdu, swatoswatou prawdu mluwím!« dokládal Jindřich, kwapně po komnatě přebíhaje. »Alžběta se musí státi ženou Bergowa, na to wám dáwám swé králowské slowo, nebo newěřím, žeby chtěla ostati pannou; o, Aufenstein dobře prohlédl záměry její! — Na wznešeného ženicha čeká, kterýby dosti mocen byl, wálčiti s námi o korunu naši; nebo potud není odwolána zemělačným Albrechtem wyřknutá kletba říšská.«

I zarazila se Anna: »Byloby možná? — a proč by nebylo?«

»Wždyť to jistil Aufenstein!« zaradowal se

Jindřich, že nestálá Anna přestupuje opět na jeho stranu; »a ten tomu musí přece rozumět.«

»Budu bedlivě zkoušeti,« mluwila králowna w zamyšlení, »a najdu-li jen toho nejmenšího, coby podezření to osprawedlňowalo — pak neuhasitelnou nenáwist lichotnici té! buď ji pokořím we prach nízkoty, anebo zlomí wěčný žalář hrdou mysl její!«

Sotwa byla tato nesesterská slowa wyřkla, otewřely se zticha dwéře a do komnaty wstoupil — pan Jakub Welflowic.

9.

Ani bouře ani násilí! Rozšafnost má wíce moci w prstu nežli síla w obou rukou.

Sukowín we Waldeku od W. Klicpery.

»Kdo to — neohlášen?« ulekl se Jindřich.

»Wáš sluha, králowská Milosti!« prawil Welflowic.

»Ah, Welflowic!« wyjasnila se králowa twář.

Welflowic se blížil ku králowně a skloniw koleno swé políbil okraj šláře jejího. »Račte

milostiwě prominouti, nejjasnější królowno!« prawil, »wěrnému služebníku swému—«

»Wěrných služebníků je nyní pořídku,« odpowěděla królowna, muže, jehožto již zejména co strannika królowa znala, bedliwě prohlížejíc; »a protož nám je každý w každou dobu wítaný. Wstaň!« welela, a Welflowic wzchopiw se odstoupil několik kroků dále.

»Co nám neseš za zpráwu? jak se daří w městě?« tázal se král.

»Nehrubě, królowská Milosti!« dí Welflowic; »a čeho jsem se již před několika dny obáwal, skoro se již stalo.«

»Powídej!« nabídnul Jindřich.

»Neswornost je příčina wšeho,« začal wyprawowati pan Jakub, »a jak nahlížím, nepokoří Waši wěrní lidé panstwo pod spráwu Waší Milosti; nebo někteří z měšťanů chtějí s pány se spojiti proti Waší Milosti.«

»Ať se opowážejí!« zwolal král; »zkrotíme je také! Kteří jsou to? Jmenuj mi je!«

»Nejčelnější jest Otík Figuleš a Korupul,« odwětil Welflowic, »i mluwili cosi o zkácení trůnu a kněžně Eližbětě.«

»O mé sestře, prawíš?« wskočila mu do řeči królowna.

Welflowic se na potwrzení otázky uklonil.

»Ha, tedy přece?« wřela królowna — »a já lehkowěrná se dala ošálit úlisnými slowy jejími! — Ale uzawřeno jest!«

»Hahaha!« dal se Jindřich do hlasitého smíchu, »ti se přepočtou s kněžnou Eližbětou! to je nejhezčí! Za nějaký čas odweze si ji Bergow na hrad Lobdeburg, a tam může dle libosti o koruně snít — hahaha! w skutku, to je nejhezčí!«

Radosti plamen wyžehl z oka Welflowicowa, ale jen na okamžik, nebo hned tu opět stál na pohled lhostejně.

»A co jste uzawřeli konečně?« ptala se králowna.

»Posud nic!« prawil Welflowic; »my stojíme we dwou sobě odporných stranách. Jedni chtějí pány pod malými wýminkami propustit, a těm nejwíce prospěl dnešní list Waší králowské Milosti —« obrátil se k Jindřichowi — »w němžto nařizowati ráčíte, aby se zajatí bez odtahu propustili.«

»Owšem, owšem!« zamyslil se král, »ale oni na mne také dotírali, že se bylo čeho zlého obáwati. — Nuž a uposlechli jste?«

»Ne tak zhola, a abych se upřímně přiznal, já i přátelé moji dokonce ne.«

»Že ne?« podiwil se Jindřich. »Kdo se opowažuje zpěčowati se proti příkazu, pečetí a podpisem naším králowským opatřenému?«

»My, králowská Milosti!« powznesl Welflowic hlawu, »neboť nechceme, abychom marně byli nasadili hrdla swá pro usílení trůnu Waší králowské Milosti.«

»Ale, an jsem jedenkráte již nařídil!« prawil Jindřich, těžce toho nesa, že se ho neuposlechlo ú wěci, byť i proti záměrům jeho.

»Tak jest, Milosti!« wece Jakub; »ale my wíme, že na Waši Milost panstwo dotíralo, a abyste je s krku zbyl, kázala Waše Milost wyhotowiti list ten.«

»To prawda,« poswědčil král.

»Jim je tedy učiněno wděk,« mluwil Welflowic dále; »my pak, abychom nezahodili, co pracně wydobyto, pustíme s Waším milostiwým powolením nařízení to mimo sebe, a Waše králowská Milost je weřejně osprawedlněna, aniž se čeho prospěchu obecného zadalo.«

»W skutku — prawda jest!« zaradowal se Jindřich; »tys moudrý člowěk, Welflowiči! — Co tomu říkáš, králowno?« obrátil se k Anně, která sama sebou a nenáwistí proti wlastní sestře swé se obírajíc, neposlouchala další rozmluwu jejich a přistoupiwši k oknu hleděla na Prahu, jejížto zlatoskwoucí báně w paprscích poledního slunce jasně se třpytily; ale pohled na toto nádherné sídlo slawných otců nehnul srdcem králowny k milosti a lásce ku sestře; jiné, docela odporné city se budily w duši její, neboť pomněla na možnost, žeby se snad musila rozloučiti s tímto čarokrásným sídlem králů českých, a srdce její se naplnilo hořkostí, i sčítala nepřátely swé a nepodstatné wlády manžela swého, a myšlénky její se obíraly zničením

jich i wlastní sestry swé, která byla s ní a pro ni wolence české na kolenou prosila, by posadili Jindřicha Korytanského na osiřelý stolec slawných Přemyslowců.

I musel král otázku swou opakowati, než jej Anna uslyšela. »To twá wěc!« odpowěděla pak; »já wím, co činiti mám!« Po těchto slowech opustila komnatu.

»W skutku, to má wěc!« prawil král; »a co tedy hodláte učiniti?« obrátil se opět k Welflowicowi.

»Králowská Milosti!« odpowěděl Welflowic, »račte milostiwě prominouti, pakli odpowěd má delší wypadne, než by se nadíti dalo.«

»Mluw!« welel Jindřich usadiw se.

»Jak známo,« počal Welflowic, »pocházely wšecky různice domácí, které potud wlast naši stíhaly, od panstwa, které se nerado podrobuje sprawedliwé wládě wladařů swých. Oni swedli bratra proti bratru, syna proti otci w králowské rodině slawných Přemyslowců, předchůdců Waší králowské Milosti na mohútném stolci českém, ano i zradiwše welikého Otakara obětowali ho smrti, že uměl zkrocowati zpupnost jejich. I nahlédnuwše to předešlí wladaři naši, že hrdá šlechta nikoli podporou trůnu, ale spíše jeho podkopawatelkyní jest, hledali i našli pewné základy stolce swého w městech, jimž powždy swou zláštní milostí nakloněni byli. Ano, králowská Milosti! *města česká* byla po-

wždy wěrna wlasti swé i králům swým; ale pohříchu! ještě málo měla práw, kde se jednalo o nejhlawnější záležitosti země. A hle! pod wládou Waši králowské Milosti se jim naskytla příležitost, práw těch sobě moci wydobýti —«

»A jaká jsou to práwa?« wskočil mu do řeči Jindřich.

»Stejný podíl na zemských sněmích!« wykládal Welflowic, »tak sice, že wšecky rozhady sněmowní bez jich přítomnosti uzawřené neplatné jsou.«

»Pozwol, pozwol!« opáčil Jindřich; »jakkoliw ještě newím, kam tím zaměřuješ, zdá se mi přece, že to může také sloužiti na ujmu moci králowské.«

»Nikdy, Milosti!« odpíral Welflowic, — »práwě naopak; nebo král, wěda, že sedí we sněmowně staw, jemuž na zachowání míru wíce záleží nežli na zhoubných půtkách, bude moci spíše záměry swé pro dobro země uskutečniti.«

Král pokynul hlawou. »Dále!« prawil.

»Aby se zwětšil počet měst *králowských*, totiž jen králi, swému pánu a žádnému jinému poddaných, jenž by měla stejného práwa s ostatními na sněmích. Potwrdí-li králowská Milost žádost tuto, bude míti o tolik wěrných poddaných wíce.«

»Hm, to se dá slyšeti!« prawil Jindřich; »nám přiroste také příjmů!«

»Aby w nynějších okolnostech« pokračowal Welflowic, »k utwrzení míru a pořádku na delší čas — králowská Waše Milost nařiditi ráčila, by wzájemné sňatky mezi stawem panským a městským dobrou wůli obou uchowaly.«

»Hoho, Welflowiči!« wyskočil král, »to jest, abyste spříbuzněni pospolu proti nám se postawiti mohli?«

»My se obětowali pro Waši králowskou Milost,« prawil Welflowic, jakoby se uražena cítil, »i nezasluhujeme nedůwěry takowé.«

»Nechť to je tak nebo jinak!« odsekl Jindřich, »k tomu neswolím nikdy!«

»Jen pod tou wýminkou mohu W. k. Msti slíbiti podporu naší strany,« prawil Welflowic určitě, »a že wálečná podpora *jednoho* měšťana pražského *tu dwou i třech hradů přewýší,*) ráčí Waše králowská Milost míti přeswědčení.*«

»Třebas!« prohodil král neprozřetelně. Ale tu se wztýčil Welflowic, hrdý náčelník bohatých, nespokojených měšťanů. »Králowská Milosti!« prawil, »neníť Wám wíce wolno odstoupiti zpět; i jsem od strany naší zplnomocněn Wašim Milostem oznámiti, že, pakli Waše Jasnost proti wlastnímu zisku swému podporu

*) Palacký na str. 25—26 druhého dílu II. oddělení swé historie: In der That haben einzelne Bürgerfamilien einen Glanz und eine Macht entwickelt, wie in keiner spätern Periode (tedy ani pod Karlem prwním) der böhmischen Geschichte atd.

swou nám odepře, my sami hleděti budeme určitý úkol prowésti, a klesnem-li, strhneme bezwolně i Waši králowskou Milost w záhubu swou.«

Král se zarazil, neb ačkoli nejápný w usudkách, nahlédl přece celou tíži slow těchto. »Kéž bych se byl nikdy w to newmíchal!« wzdychnul, newěda si rady w tomto rozhodném okamžení, i přešel několikráte w zamyšlení komnatu. »Přednes to Aufensteinowi!« rozhodl konečně, »a dle jeho odpowědi se řiď!«

»Jen s Waší králowskou Milostí jest mi wyjednáwati!« řekl Welflowic; »Aufenstein nedostojí za slowo králowské.«

»Nuž tedy, měj slowo naše!« prawil lehkowážně král, jemužto jedno bylo, zdali slowo swé před několika hodinami pánům dané tímto rozhodnutím zruší čili nic; k pewnému, určitému předsewzetí neschopen slíbil i učinil pro wlastní swé pohodlí wšecko, cokoliw se od něho žádalo.

I rokowali ještě dlouho o wýminkách, pod kterými Welflowic celou swou podporu králi slíbil, — důkazem to slabosti Jindřichowy, který za obět powažowal to, co práwem požadowati měl.

»Jak těžko je býti králem!« prawil Jindřich, an Welflowic jej byl opustil; »w skutku, skoro jsem již wyhladowěl!« I odešel, aby kuchtíku nařídil popíliti si s obědem.

Welflowic ale od krále odcházeje mluwil pro sebe: »Rozkaz králůw donutí šlechtice hrdého, podrobiti se wůli mé, zlomí i odpor Jiřiny — a pakli ne, donutí je hlad. Ha ten král!« prawil opět po chwíli. »Jen co jedenkráte wybřednu z proudu tohoto na pewný břeh, pak wezmu woditka jeho w ruce swoje a cizincům okážu dosti široké hranice k náwratu.«

Práwě se zatáčel okolo pilíře do chodby na náhradí wedoucí, an s druhé strany, kde komnaty kněžny Eližběty se nacházely, kněz proti němu přicházel. Byl to starec asi sedmdesátiletý, jeho wyzáblá, wysoká postawa byla poněkud k předu nahnutá, přísné, značné tahy bledého obličeje jeho naplňowaly pozorowatele jakousi báznì, o níž sobě příčiny udati newěděl, an zatím jeho posud skwělé, mírné a lahodné oko každého důwěrou k němu naplňowalo. I poznal na něm každý, že hříšníka rowně tak přísně kárati zná, jako kajícího podporowati i milowati, a že duch jeho i k walným odwahám schopen jest. Muselť býti Welflowicowi dobře známý, neb sotwa že ho tento zočil, zarazil kroky swé a jakkoliw byl užasl, nebylo mu možná dále pospíchati, nebo kněz ho byl již zhlédl, i nezdálo se Welflowicowi jinak než jakoby ho byl pohled kněze přimrazil. »Berengar!« šeptal Welflowic, s kněze oka nepouštěje; »že *toho* zde potkati musím!«

Kněz se zatím k němu přiblížil a ostana

státi hleděl chwíli pronikawým swým zrakem, jenžto wšecku swou lahodnost ztratil, na Welflowice. »Odkud přicházíš, Welflowiči?« tázal se pak temně.

Welflowic neodpowídaje obrátil zraky swé stranou.

»Cesta, kterou kráčíš, wede k záhubě!« mluwil jednozwučně dále, ale slowa jeho měla do sebe práwě proto něco wěšteckého, něco prorážejícího. »Wrať se, dokud ještě čas; pýcha předchází pád!«

»Znáte wy cesty mé?« tázal se Welflowic důrazně, neboť hrdost jeho byla uražena.

»Nahlédni w duši swou,« odwětil Berengar jako prwé, »i uzříš, jak se lekání její w oku twém zrcadlí.«

Welflowic se zachwěl a sklopil oči swé.

»Welflowiči!« mluwil kněz o něco mírněji dále, »mnohou cnost hostí srdce twoje, i přišla by každá k plnému rozpuku, kdyby hrdost a wášeň půdu jejich nerozrýwala; chraň se wášně swé!«

»Jakým to průswitem zíráš w duše mojí hlubinu?« zwolal Welflowic, »a čteš-li, ctihodný otče,« w prsou mých jako w žaltáři swém, tedy poznáš, že mne jen sprawedliwá pomsta k činům dohání.«

»Co se ty opowažuješ mluwiti o pomstě,

červíku?« prawil Berengar; »*má* jest pomsta, mluwí Pán — ty pak se koř wůli jeho a uč se mstíti u smrtelného lože sestry swé!«

»Má ubohá sestra!« zaběđowal Welflowic.

»Přej jí štěstí dáwno očekáwaného,« wece Berengar, »neboť pro ni jistě uchystán byt we stanu Nejmilosrdnějšího; ale *tys* nešťastný, nebo jsi uwrhl strach a bázeň w rodiny klidné. Za to budeš jednou Bohu oučty klásti. Wšak tys i spolčil se s půwodci neštěstí a nářku mnohého, mysle w hrdosti swé powznésti se šalbou nad práwa pozemská; za to tě jednou, wěř mi jistě, zachwátí ruka lidská.«

»*To* tedy příčina horliwosti waší?« zasmál se Welflowic ousměšně.—»Wyť jste zpowědník Alžběty i mnohých pánů wznešených, a proto nepřítel *krále* a náš. Nuže tedy wězte prawdu a zwěstujte ji wšude, an již losy metány jsou a sbírati budeme wšickni, komu štěstí dostati se má, žádný již tomu nezabrání; zwěstujtež tedy: Jakub Welflowic se spojil s Jindřichem Korytanským, aby pokořiw pýchu šlechty, powýšil jméno rodu swého nad jiné w zemi, a byťby sebe wíce obětí padnouti mělo!« I obrátil se hrdě, chtěje kwapně odejíti.

»Stůj!« zahřměl Berengar, a Welflowic se bezwolně opět obrátil. »Stůj a wyslyš slowa má, i wtiskni je hluboko w paměť: twé záměry nedojdou nikdy cíle, ale twá pýcha tě strhne i

každého, kdo se tebe přidrží, w bezednou propast a rod twůj wyhyne w zápětí!«

»Buďsi!« prawí Welflowic wzdorně, »jen když wyhyne slawně!« I obrátil se a kwapil ze hradu.

10.

Ha tamto popatř, jak w Mesku zwně
Hu! brněná ruka hrůzně se pne
A powděčně
Siré slečně
Wěncem umrlčím pokýwne.

Jan z Hwězdy.

W prwnějším čase zdálo se jakoby liché bylo proroctwí Berengarowo. Šlechta widouc, že si města králowského rozkazu nehrubě wšímají, začala s nimi wyjednáwati o wýminkách, pod kterými by zajaté pány na swobodu propustily, jelikož se bylo obáwati, kdyby zajatých brannou rukou oswoboditi chtěli, žeby tím žiwoty jejich w největší nebezpečenstwí uwrhli, i musela se tedy šlechta podrobiti wýminkám od měst jí stanoweným, jež jsme w rozmluwě

Welflowicowě s králem seznali a jichžto wypočítáním trpěliwost laskawého čtenáře nadužíwati nechceme. Musela také šlechta, jak se domníwala, se snížiti, an w pokrewní swazky s městským stawem wstoupiti přislíbila, a Haiman Lichtemburský byl určen Jiřině, totiž pakli se on wýroku a úmluwě této podrobí, a jelikož ho Welflowic we wazbě držel, byli ostatní zajatí na swobodu puštěni. Tak dalece dařilo se wšecko po wůli Welflowicowě, i byl také spokojen se wšemi dosáhlými wýhodami a již se mu nezdálo nic tak wysoko nebo wzdáleno býti, aby toho dosáhnouti nemohl.

Příjemný den jarní w polowici měsíce kwětna chýlil se ku konci, když se pan Jakub Welflowic, doprowázen radostným pokřikem stranníků swých, ze staroměstské rychty domů ubíral. I klonil se na wšecky strany, sem tam se zastawil, by s některým počestným sousedem a poctiwým řemeslníkem slowo promluwil, což tento za welikou čest sobě pokládaje, hlas swůj do wšeobecného hluku mísil a jiné k následowání pobízel. Byloť i owšem mnohého widěti, který průwodu tomu stranou se uhnuw, za ním zamračeně hleděl, ale ani Welflowic ani žádný jiný nepowšimli si takowých osob, sice by takowé oswědčení newole nad nynějším milostníkem lidu sotwa bez krwawého pokárání se bylo prominulo.

I přiblížili se k domu Welflowicowu, an

temné cinkání umíráčku s wěže Panny Marie pod Tejnem nenadále zawznělo. Pobožnost byla wždy hlawní známkou powahy lidu českého, a tak nelze bylo se diwiti, že sotwa zwuky tyto zawzněly, hluk najednou utichl a každý poklekl, aby se modlil za duši k soudu wěčnosti se ubírající; nicméně wšak by žádný z těchto klečících byl newáhal, kdyby zawířily bubny, rozraziti houfy nepřátel a pokrýti pole mrtwolami jejich.

Zcela jiný účinek měl umíráčku cinkot na Welflowice. Zpomněl si totiž na swou sestru Markytu, a jakési bolné tušení zúžilo mu prsa i pohlédl k domu swému, — a z otewřených oken *) bytu sestřina mu znělo modlení, promícháno hlasitým štkáním, wstříc. Pan Jakub ztrnul a hlasitě zwolaw: »Markytko!« pádil do domu swého. Lid znaje příčinu toho, dílem proto a dílem nad tak náhlou změnou poněkud poděšen rozešel se tiše w trapliwém jaksi tušení. —

Powědíno bylo shora, kterak Markyta událostmi posledních časů a péči o blaho bratrowkyně swé k neobyčejnému napnutí wšech

*) Za starodáwna jakož i ještě za našich časů, ačkoliw jen u newzdělaných tříd lidstwa, se otwíraly okna komnaty, w nížto člowěk ke smrti pracowal. I slýchali jsme od takowých lidí wěku našeho slučowati s obyčejem tímto takowé powěry, že člowěk nad newědomostí lidu nižšího žasnouti musí.

dušewních sil dohnána byla, což spojeno se wnitřním čerwem, na kořenu žiwota jejího hlodajícím, zdrawí její podkopati a zwrátiti muselo. Byli jsme toho swědkowé, kterak tato zbožná, newšedním duchem wládnoucí žena Wítka, nejapného sice ale upřímného hocha, k Berengarowi odeslala; neboť dobře předwídala, že kdyby někoho z domácích o tu službu byla požádala, před časem a snad marně by wroucně milowaného a wzájemně ji milujícího bratra zarmoutila a takto ho snad k činu dohnala, jemuž na každý způsob zabrániti odhodlána byla.

Přišedšímu knězi wyjewila wše, co se bylo s ní a w domě jejím týkajíc se Haimana a Jiřiny přihodilo, a žádala jej o poradu, co w tomto případu činiti má, by se neprohřešila proti lásce bratrowě.

Dlouho se zamlčel kněz, ne snad žeby newěděl, k čemu raditi má, ale přemítal na mysli, jak by rada jeho příjemnou se stala a jak by se uskutečniti dala bez urážky jemných citů Markytčiných, ježto, dlouho jsa již jejím zpowědníkem, welmi dobře znal a wěděl, že swědomí její, welmi bádající, náwrh žádný nepřijme, o jehožto nutnosti a skoro swaté powinnosti přeswědčeno nebude. »Drahá dcero má!« obrátil se pak wážně ale laskawě k Marketě, která dlouhým wyprawowáním wysílena zpět do lenošky klesla a ruce swěšené, obličej

zbledlý, rty zsinalé — obraz skoro již umírající podáwala, což kněz, jsa dle obyčeje tehdejšího spolu i zběhlý w umění lékarském, záhy zpozorowal a protož moudře pokračowati sobě umínil. »Dcero má,« mluwil, »zmužiž se, abys bez pohromy snesla, když snad we slowech mých mnohá upomínka na minulost wláti bude; neb zapotřebí se widí, wšecko pilně probádati, nežli se ustanowíme na prostředku wywáznouti z nebezpečenstwí toho, — prostředek to jediný snad, jejž mi rozum a swatá powinnost moje ukazuje.«

Markyta wzdychla a kynula hlawou na srozumění se slowy Berengarowými. »Powinnost křesťana« mluwí tento dále, »káže nejen aby se každý sám hříchu wystříhal, nýbrž aby i bližního swého z jícnu hříšného wyrwal, byť i proti wlastní wůli jeho.«

Markyta otewřela oči a pozwedla hlawu, jakoby se nesrownáwala s náhledem tímto. Berengar, porozuměw němému tomu náwrhu, řečnil, nedaje se mýliti, důrazně dále: »Tak jsem prawil — i proti wlastní wůli jeho! ‚Šawle, Šawle! proč mne pronásleduješ?‘ Tak wolal Pán a učinil z něho, proti jeho wůli, wěřícího, horliwého Pawla. A nemáme my, krátkozrací červíkowé, následowati příkladu Páně? Není-li pomsta bratra wašeho hříšná? ba i nemilosrdná, hanící swaté swazky přírody? — Hanebné, wlastní dítě obětowati nanasytné ctižádosti swé

a nazýwati to sprawedliwou pomstou! — A koho chce mstíti? Wás snad, dcero má? čistější snad stojíte před trůnem Welebnosti nežli mnozí, ježto swět za swaté prohlašujíc, za wzory si klade. Bůh mi odpusť, pakli se příliš osměluji; ale wím, že na nás shlíží nejmilosrdnější soudce, který již dáwno kázal anjeli swému wymazati winu mladosti waší z knihy hříchů a zapsati mezi ty, na které s oblibou hledí twář Páně!« — I sepial ctihodný kněz ruce w nábožném rozhorlení, jakoby Boha za uskutečnění wýroku swého prosil. Markyta sklonila hlawu, oko její zaplálo na okamžik radostí nad útěchou touto, ústa se pohybowala w tiché modlitbě, a kněz položil, jí žehnaje, ruce swé na hlawu její.

I rozkládal nyní dlouhými důwody, jež tuto pro unawení čtenáře uwésti nechceme, jiného že prostředku nestáwá, kdyby Welflowic od swého záměru upustiti nechtěl, než outěk Haimanůw, a to kdyby nemožné bylo, outěk Jiřiny samé z domu otcowského na tak dlouho, až by pan Jakub od swého záměru upustil anebo Haiman tak neb jinak oswobozen byl; i nabídl se Berengar, že on sám, pakli Jiřina k tomu swolí a tolik síly míti bude, aby se milence swého odřekla, jí bezpečný útulek u kněžny Alžběty opatří, i byl nekonečný w zaslouženém wychwalowání cností Alžbětiných.

Markyta poslouchala bedliwě až do konce,

a když mluwiti přestal, trwala ještě nějakou chwíli w mlčení, buď aby ještě jednou náwrh Berengarůw na mysli přemítla, buď aby spořádala myšlénky k odpowědi, jestli se již mezi řečněním jeho rozhodla. I otewřela konečně ústa a mluwila zprwu skoro šeptmo, takže Berengar ucho swé k ní nakloniti musel aby jí rozuměl; čím dále wšak w řeči pokračowala, tím wíce nabýwala hlasu, oko její nabylo opět lesku a líce zakwětly bledým ruměncem. »Slyšela jsem důwody waše, otče ctihodný!« prawila, »a že jsem je dobře w mysli uwážila, budiž wám důkazem odpowěd moje, i ubezpečuji wás napřed, že mne nijakým způsobem od ustanowení mého neodwrátíte. Ohledem bratra mého jsem již wykonala wše, seč prosby moje byly, ba odhodlala jsem se ještě wíce — mluwila jsem s mužem, jehož pohled mi celé prowinění moje na mysl uwádí a jemužto jsem snad opět způsobila hodinu trapliwou — snad! neb nehodna jsem soucitu jeho — já, půwod neštěstí jeho! O že nenašel náhrady za mne bídnici!« zalkala Markyta. Po malé přestáwce pokračowala dále: »Wšak pokusím se ještě jednou — možná, že nyní, kdy již smrt na prahu žiwota mého stojí, uslyší bratr prosbu mou, aby nesypal žhawé uhlí na hlawu mou w poslední hodině; by nepřipustil, abych s tím wědomím před soudcem swým se dostawila, že wlastní jeho dítě za hřích můj utrpení nese;

je to hrozné, opowrženu býti se srdcem lásky plným —« zašeptala a opět k hlasitému mluwení se namáhajíc, mluwila dále: »Kdyby wšak přece, jakž ani nepochybuji, úmysl swůj zwrátiti nechtěl, pak swoluju i k wyproštění panice z wazeb, třebas proti wůli bratra mého, a kdyby mi tolik síly zbýwalo, abych se sama o to pokusiti mohla, učinila bych i to; raději se proti lásce a důwěře jeho we mne prohřeším, než abych připustila, by někdy zem na rowu jeho stížena byla slzami bolu dítěte jeho za mne obětowaného. Co wšak jste powěděl, otče ctihodný, o útěku bratrowkyně mé z lůna domácnosti, z náruči wlastního otce a mohu říci dobrého, ač nyní předpojatého otce — to, jáť wás znám, nebyla rada srdce wašeho ani wašeho náboženského přeswědčení.«

Zamlčela se, zraky swé na Berengara upřewši, tento ale se zachwěl a hleděl k zemi; Markyta kýwla hlawou na důkaz prawdiwosti wýroku swého. »A proto,« pokračowala, »ať tomu jakkoliw, nepřipustím nikdy, aby dítě roztrhlo nejswětější swazky přírody, aby osiřel otec, když wěk jeho již k západu se chýlí, aby po tak dlouhém, mužném zápasu s protiwnostmi swěta klesl w časný hrob se smrtelnou ranou w srdci, wlastním dítětem zasazenou, a w trpkosti swé snad kletbu na hlawu její swolal. — Sprawedliwé nebe! raději ať zhyne w powinnosti swé, než aby se toho zločinu dopustila;

wždyť důwěra w sebe samého a wědomí newiny chrání před hadem wnitřním — prawil *on!* Staň se wůle Páně!«

Překonána zápalem posledním klesla zpět, ruměnec na twáři její se zablesknul ještě jednou — a smrtelná bledost se rozestřela po líci, dech se krátil a prsa mocně pracowala.

Berengar, jenž potud se sklopenou hlawou seděl, opakowal polohlasitě: »Staň se wůle Páně!« A zamyšlen, nepozorowaw ochablost nemocné, wzdychnul po chwíli: »Pro památku otce twého a pro dobro twé, Alžběto — ach, i pro spásu nešťastné této země jsem se prowinil. Hřešil jsem!« zaúpěl nábožný starec — »myslil jsem owšem — ale staň se wůle Páně!« I powznesl zraků swých a spatřiw Markytu, zwolal leknutím: »Pro Bůh! Markytko!«

Tato pozdwihla ruku: »Není to nic, mně hned bude lépe!« zašeptala; zkušený ale kněz a spolu lékař zakroutil hlawou: »Ne, ne, drahá dcero má! třebať je smířiti se s Bohem, ačkoli snad powždy s ním w míru žijete — ale útěchy náboženské a posily na cestu poslední!«

Tato beze wšeho obalu pronešená slowa nepoděsila Markytu, toť Berengar wěděl, ona jen kynula hlawou na přiswědčení a sáhla po ruce jeho, by ji políbila. On požehnaw kajicnou trpitelku odešel, aby se opět druhého dne wrátil, podat nemocné pokrmu na cestu k bráně wěčnosti.

Berengar kráčel platnýřskou ulicí ku Františku, kde byl loď swou, powolán jsa k Markytě, zůstawil, aby nemusel dlouhou zacházkou přes křižownický most tam i zpět cestu konati. I byl již až na rejdiště došel, an mu mnich ze řádu bosáckého w cestu kročil. Kukle jeho byla zpředu hluboko shrnutá přes hlawu, tak že Berengar obličej jeho newiděl, i zůstal překwapen státi, s podiwením na mnicha pohlížeje.

Tento na wše strany se bystře ohlédnuw, odhalil poněkud kukli; Berengar couwnul o několik kroků zpátky a: »Olbrame!« zwolal w největším úžasu.

»Tiše!« okřikl ho prudce Olbram, kukli přes obličej rychle shrnuw, »ať žádný zrádný wětřík nezanese jméno to k Welflowici; neb ono je *nyní* we zděch pražských kletbou wlastníkowi a přiwedlo by ho pod meč katůw. — Wšak bohdá, že si budeme spláceti, pane Jakube!« doložil zlostně, zatna pěstě.

»Jak sem přicházíte?« tázal se Berengar blíže přistoupě, poslední slowa ani nezaslechnuw.

»Honili mne, co zwěř lesní!« odwětil Olbram trpce, »a já neměl ani doupěte jako toto, kam bych sklonil hlawu swou. — Wšak nechme toho —« obrátil se k jinému předmětu, »a pojďme raději dále, aby si nás lidé nepowšimli.« S těmi slowy se obrátil a kráčel, Berengar po boku jeho, až k samému ná-

břeží, kde kroky zastawili, a jakoby o poloze Nowého Města (tak se nazýwala tehdáž Malá Strana) mluwili, neustále na řeku a přes ni hledíce, rozmlouwali dále.

»A co hodlají nyní pánowé činiti?« ptal se mezi jiným Berengar.

»O tom se bude jednati na sněmu, který si byli tajně w Opatowicích položili,« odpowěděl Olbram, »prozatím se každý skrytě chystá, kdyby k nejhoršímu přijíti mělo. I já a přátelé moji jsme nelenošili. Wčera jsem se dostal w oděwu tomto do města a skryl se w domě Jindřicha z Růže, který mě dožádal, an sám nad netečností a nejapností toho Korytana mrzutý déle w Praze dýchati nechce, abych tedy já na wás čekal a o následcích náwštěwy waší w domě Welflowicowě se poučiti dal.«

Berengar swraštil čelo a we šlechetné newoli prudce k němu se obrátiw zwolal poněkud hlasitěji, nežli prozřetelnost w takowých okolnostech připouštěla: »Odstup odemne wšeliké pokušení, abych wíce zlehčowal ouřad Páně a tak se rownal nádenníku na winici jeho, který w šílenosti swé pro zisk časný na wěčnost zapomíná!«

»Ano, šílenost je to,« odslowil Olbram mrzutě, »když tak hlasitě mluwíte, že wás na dwa hony slyšeti jest.«

Berengar sobě oddechnuw a prawdu poznamenání Olbramowa nahlížeje prawil po

chwíli mírněji: »Byl jsem tam, ohlušen slowy pana z Růže a doufaje že takto se ukončí rozepře ta bez dalšího krwe prolití; — ale pohříchu! jak zaslepeno bylo swědomí mé, že jsem radil k činu, jejž bych nikdy před soudcem wěčným zodpowídati nemohl!«

»Tedy má přece zadost učiněno býti hrdosti Welflowicowě?« wskočil mu Olbram do řeči.

»Staň se wůle Páně!« odpowěděl Berengar, zraků swých k nebi powznesa. »Wyřiďte« — obrátil se k Olbramowi — »pánům na sněmu, že krom dobrého zdání a modlitby w těchto trudných záležitostech žádného podílu míti nebudu, pokud by se nesrownáwal s powoláním mým, co kněze a učitele slowa božího. — Wšak již dlouho zde stojíme; abychom zpozorowáni nebyli, raději se rozejděme, času déle nemaříce.«

Tak powěděw bez dalšího průtahu se obrátil a na druhou stranu přeplawiti se dal, kde pak kroky swé přímo do hradu zaměřil, kde jsme horliwou jeho rozmluwu s panem Jakubem Welflowicem, w tu samu dobu práwě od krále se wracejícím, již zaslechli.

»Ba ano!« díwal se ousměšně za odcházejícím starcem Olbram, »jesti w prawdě maření času s tebou jednati, ouzkoprsý starče! Nuže budeme jednati my!« Tak rozhodnuw kráčel do města okolo kláštera křižownického k me-

čířské ulici (nynější jezowitské), kde se w dawu lidstwa ztratil.

Tak minul den, a noc, prospawši sobě na bedrách země, ustoupila dnu, w nějžto jsme pana Jakuba ze staroměstské rychty, plesajícími spoluměšťany a stranníky obklopeného, k domowu jeho doprowázeli. —

Když Welflowic do komnaty sestry swé přikwapil, odříkáwal již Berengar nad mrtwolou: *Requiescat.* Pan Jakub se zarazil na prahu a newšímaje sobě, co se wůkol děje, hleděl upřeně w bledou, ztuhlou twář sestry swé, aniž byl w stawu krokem se přiblížiti; tak strašliwě ho tyto obřady překwapily, takowým žalem nad tak brzce neočekáwanou ztrátou milowané sestry bylo srdce jeho raněno.

Jiřina, celou noc u tety Markyty probděwši, stála nyní u postele, jednu ruku nebožky we swé držíc, druhou o rameno Wítka, kterého si byla Markyta již k ránu schwalně přiwolati dala, se podpírajíc. Muselať jí nebožka w posledních hodinách žití swého welká tajemstwí odkrýti, neboť jak jsme powahu díwčinu seznali, tak rozčilena nebyla nikdy. Nebylť to pouze bol nad úmrtím pěstounky a druhé matky, jewící-se w křečowitém někdy pohybowání rtů a lící; dmutí ňader a neobyčejný, skoro žhoucí lesk oka jejího swědčil ještě o něčem jiném, což myšlénky její od přítomnosti odwracujíc w budoucnost je hnalo a

takto ducha jejího k zoufalosti doháněti se zdálo, čemuž opět pewná odhodlanost na čele jejím trůnící odporowala. Ona slibala poslední dechy Markytiny, a zdálo se jakoby onen pewný duch, jenž Markytu we wšech nesnázích a strastech oživowal, w ni byl přešel.

U hlaw postele stál Wáclaw, na twář nebožky hledě, a welké slzy kanuly po líci jeho. »To tedy konec mých blahých snů!« šeptal; »ba již dáwno bylo po nich weta!« doložil, přejeda dlaní obličej. »Nyní stojíte oba před soudcem wěčným, jehožto wšewidoucnost žádný znak, ni berla a purpur a žádný smyšlený předsudek tohoto swěta nešálí, — a já již nemám nikoho, w nějž bych aspoň jen we průswitu minulosti kořeny žiwota swého zakotwil.« Tu pozdwihl zraků swých a spatřiw Welflowice prawil hlasitě: »Ba mám -- bratra blaha i bolu mého!« I podáwal prawici swou panu Jakubowi wstříc.

Tento přikročil blíže, posud s tou samou nepohnutou twáří, s tím samým mraziwým okem, a podanou mu prawici we swou stisknuw, pohlédli na sebe wzájemně slowa nepromluwíce; ale ten pohled, tato řeč duše, swědčil wíce nežli wšecka slowa lidská wyjádřiti mohou.

»Odpusť nám naše winy, jakož i my odpouštíme našim winníkům — byla poslední slowa její a odkaz na wás, pane Jakube!« prawil Berengar mírně, jenž byl Welflowice od wkro-

čení jeho bedliwě pozorowal. Welflowic se trpce usmál a popatřiw na Wítka a Jiřinu obrátil tázawě zraků swých na Wáclawa.

»Ona tomu chtěla!« wece tento, a Welflowic máchnuw rukou, sklonil se nad postel a wtisknuw dlouhé a poslední políbení na chladné rty sestry swé, kráčel s Wáclawem, jemuž k následowání byl pokynul, odtud na oko pokojně, ale an se na prahu ještě jednou obrátil, bylo prahnoucí oko jeho krwí zalité — swědek to snad krwawých myšlének jeho.

Když se byly dwéře za nima zamkly, obrátil se Berengar k Jiřině a polože ruku na rameno jeji prawil: »Nepoddáwej se žalu, dcero má! ‚Zapři sebe sám, wezmi kříž swůj na sebe a následuj mne!‘ tak mluwí k nám Spasitel náš, onen zdroj nekonečné lásky a útěchy we strastech našich. Pomni na něj i na swůj slib, a wěř, že w plnění powinností swých wnitřního míru najdeš, ano že budoucnost twoje tichým, nezkaleným blahem zaswitne.«

Jiřina těmito slowy jako ze sna probuzená ohlížela se wůkol, jakoby teprwa strašnou pro ni skutečnost poznáwala. »Mně se zdálo,« promluwila konečně třesoucím-se hlasem, »že zde byl otec a — *on!*«

»Ano, byli zde, Jiřinko!« prohlásil se Wítek, »a neměl ničeho proti tomu, jak jsem se obáwal, že jsi ruku swou o mé rameno podepřela. Ó bys ji tam byla wěčně nechala!«

wzdychnul srdečně upřímný, prostomyslný jinoch.

Jiřina, jakoby teprwa nyní k úplnému uwědomení wšech nám potud nepowědomých událostí dnešní noci byla procitla, ucouwla s největším úžasem a chwilku na nebožku, pak i na přítomné pohleděwši, zakryla rukama obličej a hlasitým pláčem ulewila wnitřní bolesti swé.

Ačkoliw Berengar, dobrý znatel srdcí lidských, nad tímto wýjewem se nezarazil, ba spíše se radowati zdál, byl přece Wítek nejwejš poděšen. »Jiřinko, drahá Jiřinko!« prosil k díwce se tule — »wždyť ničeho od tebe nežádám — až někdy, až jen někdy tě opět prositi budu. Buď šťastna, Jiřinko! — wždyť wím wšecko, Jiřinko!« zwolal skoro plačtiwě; »raději se tebe odřeknu, ačkoli wím, žeby mě to žiwot stálo, ale raději tak učiním, než abych byl půwodem neštěstí twého.«

»Ne tak, Wítku!« prawila díwka, zotawiwši se, »já jsem ti zasnoubena a chci učinit dle prosby — ach jenom *rady* zwěčnělé, drahé matky swé! ano matkou mi byla powždy, obětující-se za mne, takže jsem nikdy nepocítila ztrátu wlastní roditelky.« A maně se zamyslíc šeptala: »Wždyť to ani jinak býti nemůže — *on* by byl nešťastným mnou a skrze mne! Ne, ne!« zwolala náružiwě, »tak se státi *musí*, Wítku! — ale až za čas, až se utiší tato wnitřní palčiwost!« prawila s těžkým oddechem, ruku

na srdce přitisknouc; »a to snad bude brzo — wždyť *on* musí míti swobodu ještě dnes, a jeho díky mi budóu útěchou! — Dnes tedy, otče ctihodný!« obrátila se k Berengarowi, a na oko upokojena brala se z komnaty; oba následowali, zůstawíce nebožku w rukách služebných žen, které powolány byly opatřiti tělo, by slušně odewzdáno bylo poswátné zemi.

11.

Jen zápasem
Tuží se síla.

Ludmila od Wojáčka.

Hu! tedy až potud! — To ta welká čára,
přes kterou jsem mladý krk sraziti měl!

Sukowín we Waldeku od W. Klicpery.

Po celý den se zawřel pan Jakub s Wáclawem w komnatách swých, nepřipouštěje žádného k sobě, ba ani dceru swou, která několikrát přišedši a nyní již skoro pod wečer wždy snažněji o připuštění žádala. Wšak ačkoli prudké kroky a horliwé mluwení powždy w komnatě

slyšela, utichlo wše jak mile se ozwala a hrobowé ticho odpowídalo na její prosby.

»Nuž tedy rozhodnuto jest,« prawila Jiřina temně, odcházejíc, »a Bůh mi odpusť, pakli nedobře činím — ale jinak již nemohu!«

Teprw an již soumrak nastal, zawolal pan Jakub sám jednoho swých sluhů, o němž wěděl že mu nejwěrněji oddán jest, a když byl s ním w zamknuté komnatě chwíli rokowal, odebral se sluha z domu, ničeho z tajného nařízení swého zwědawým swým spoludruhům newyzradě. Byl to chmurný wečer; jakkoli krásný den i pěknou noc připowídal, stahowala přece nestálá powětrnost w počasí tomto husté mraky nad Prahou, a než hodina minula, padaly již těžké krápěje k zemi. Asi we dwou hodinách se wrátil wyslaný sluha ještě se třemi muži, při jejichž pohledu každý w domě trnul, a panowalo-li dříwe neobyčejné pohnutí w domě dílem nad úmrtím Markyty, již každý milowal, dílem že se příprawy k jejímu pohřbu činily, pojala najednou hrůza wšechny domácí, tak že jen šeptem swá mínění sobě sdělowati troufali a rozsáhlý dům zdál se býti wymřelý; neboť každý poznal we příchozích — kata a jeho pomocníky.

Jak do domu wkročili, sejmul kat, wysoký, ramenatý muž, swou huňatou čepici a dešť s ní střásaje pustil druhou rukou sekeru swou, jejíž ostří w koženém pouzdře wězelo, mezi

nohy, a w husté černé wlasy prstama wjeda ždímal z nich dešť, newrle jej k zemi odcakujíc. »Hloupý to dešť,« prawil přitom hřmotným swým hlasem; »nyní na nás lije celé štoudwe wody, a zítra, až toho snad zapotřebí bude, budeme se muset mýti sami. — Ale wše jedno!« rozbodřil se, čepici opět na hlawu přitiskna a sekeru zpod pláště pod paždím uschowaw; »aspoň si ti poctiwí pánowé přece jednou na nás zpomněli, trwalo to dlouho dost! Hrome! já již myslil, že na nás docela zapomněli!« Pomocníci se ušklébli, kat ale připojil tiše: »Bodejž to byli učinili!« a následowal sluhu do nízké jizby přízemní, dosti daleko od bytůw ostatních wzdálené, kde jim tentýž dalších rozkazů čekati welel.

»Prawím ti, Jakube!« snažil se zdržeti Wáclaw odkwapujícího Welflowice, který, jak mile sluha na dwéře zaklepaw přítomnost swou ohlásil, dychtiwě zwolal: »Již jsou zde!« plášť swůj přes rameno přehodil, klobouk na čelo wtisknul a z komnaty pospíchal. We dweřích se wšak ještě jednou k Wáclawowi obrátil: »Darmo mě zdržuješ!« prawil wášniwě, »a kdyby podemnou země w propast se řítila, neučiním jinak; žiwot za žiwot, až zcela bude wyhlazen prokletý ten rod!«

Hlas jeho se mstiwostí třásl, když toto mluwil, a skončiw wystoupil na chodbu, jen jednou switilnou temně ozářenou. Ale i při

tomto kmitawém swětle bylo widěti, jaká změna se s ním od rána byla udála. Obličej jeho byl bledý, někdy opět zahořel w zimničném zápalu, pysky jeho byly křečowitě staženy, a oko jeho krwí zalité. Nebyl to wíce onen Welflowic, který pewně, neodwratně, ale s tichou, určitou myslí k cíli swému kráčel; neb ona, jenž posud wášně jeho mírnila, mstiwosti jeho wypuknouti přirozenou, wzájemnou láskou nedowolowala, byla mrtwa, a její předčasná smrt jakož i dáwné pohanění jí a s ní i celého domu hrdých Welflowiců — to wše rozbouřilo tak dlouho tajené wášně, spojilo se k jednomu cíli a konci, totiž k pomstě nad Lichtemburky, i hrozilo záhubou poslední ratolesti mohútné odwětwi slawných Hronowiců.

Welflowic kráčel přímo po úzkých, točených schodech k zahradě a žaláři Haimanowu. Na zahradě se zastawil, nedbaje na dešť, anobrž obrátě swůj obličej proti dešti, jak se zdálo, ochladiti se hledě. I pošťěstilo se mu konečně tak, jak jeho wašně jen dowoliti mohly, a on wešel již pewnějším, pokojnějším krokem do zahradního domku, a pozdrawujícího i nad touto neočekáwanou náwštěwou užaslého strážníka si newšimna, otočil klíčem w zámku wisutém, dwéře se otewřely, a on pokročiw zůstal na prahu státi, po komnatě se ohlížeje.

Haiman stál u okna, k němuž si byl sto-

lici přistawiti musel, aby wen prohlédnouti mohl, a pozorowal krůpěje o sklo šlehající. Dlouhou samotou w zajetí tomto byl duch jeho skličen i rozhostila se nad jeho duševními i tělesnými silami ona ochablost, která wždy po dlouhém zanedbání obou následuje. Bylo patrno, že ho i tyto padající krůpěje těší, anto působily přece nějakou změnu w té trapliwé jednotwárnosti wězení a samoty, rušené jen posluhujícím sluhou a řídkými procházkami pod přísnou dohlídkou po zahradě. On wěděl, proč tak dlouho we wazbách držen jest, wěděl také, proč se s ním lépe i wlídněji nakládalo nežli by se snad s kterýmkoli jiným wězněm bylo stalo, antě Welflowic hned po uzawření smlouwy s panstwem listinu, týkajíci se sňatku Haimana s Jiřinou, jemu doručiti kázal, jižto on, k záměru takowému neswoliw, zpět odeslal. A od té doby bylo wěznění jeho tužší, byl obmezen na swou komnatu.

Na stole hořelo swětlo temné, nebo Haiman, zaneprázděn nynější hříčkou, newšímal si ho ba ani wečeře, jenž potud nedotknuta na stole stála, ano nepozorowal ani příchodu neočekáwaného hosta dříwe, až ho tento sám oslowil.

»Marně pátráte po cestě k outěku!« prawil Welflowic ousměšně, do komnaty wstoupiw, »zdi domu mého nepřelítne hrdost waše, Haimane Lichtemburský!«

Haiman se obrátil a se stolice sstoupiw,

pokročil hostu swému wstříc, oko jeho zaplálo, i nabyl opět oné pružnosti a samostatnosti ducha, nižto se wždy wyznačowal. »To jsou slowa nepřítele!« odslowil trpce — »a wy jste Welflowic.«

Welflowic se pozarazil a zraky jejich setkaly se wzájemně nenáwistí žhoucí; Welflowic wšak dříwe se zpamatowaw, líčil násilně lhostejnost a sednuw na stolici kynul wězni, by totéž učinil.

»Nemýlil —« začal Welflowic a opět přestati musel, neb hlas jeho se třásl, a musel teprwa wnitřní wření zcela přemoci, aby hned zprwu newyzradil wášeň swou. »Nemýlil jste se« prohlásil se konečně, »we jménu mém; zdali wšak wám nepřítelem, ano i záhubou bude, jedině od wás záwiseti má.«

»Wím, wím!« odwětil jinoch, »pod jakou wýminkou přátelstwí swé mi wěnowati chcete; ale doufám, že wám přítel wáš, onen zrádný jatce můj, odpowěd moji dosti zřejmě powěděl, — a ten můj úmysl wězení ještě nezwiklalo.«

Welflowic sebou trhnul a polo se zdwihl se stolice, ale zpamatowaw se opět chladně prawil: »O to se zde wíce nejedná, žádám jen rozsudek wáš w jisté wěci, a od toho záwiseti bude osud wáš.«

»Wy mluwíte tak tajemně,« odpowěděl Haiman trpce, »že se opět na nějaký podwod

připrawiti musím. Co dělat!« krčil ramenama, s největším pohrdáním na Welflowice pohlédna, »wám pomohla zráda na nohy a mně do žaláře; zajatý musí poslechnouti — mluwte!«

Welflowic zaťal zuby, jiného wšak pohnutí na něm pozorowati nebylo, jako kdyby slowa ta byl přeslechl. Dlouhé mlčení wšak následowalo po této wýčitce, kteréž Welflowic konečně přetrhl: »Sedněte jenom!« obrátil se k Haimanowi, »a užíwejte pohodlí, jehož by mně, kdybych já we waší moci se nacházel, sotwa přáno bylo. Powěst moje, ač dosti zajímawá, by wás snad přece zemdleti mohla,« doložil ousměšně.

»Před lety — ba, tomu již dáwno,« začal wyprawowati Welflowic, »žila w jistém městě díwka, jsouci chloubou pohlawí swého, jakož byla i chloubou rodiny swé, ačkoliw rodina její jen měšťanská byla, ale ctěná a mocná nad jiné; neb žádná ještě škwrna nelpěla na proslulém jménu jejím. Díwka ta se stala newěstou muže sobě rowného, jehož cnosti jí onu náklonnost k němu wdechly, která bez wášně, bez přesycení, nejčistším přátelstwím spiatá až ke hrobu dotrwáwá, sdělujíc wšemu wůkol swůj wnitřní nezkalený mír.« — Tu se zamlčel, jakoby se rozloučiti nemohl s obrazem míru a blaženosti lidské, jejž mu pamět a obrazotwornost tak čarowně w mysl kouzlila. I hrdý panic, který s ousměchem poslouchati začal,

napial pozornost swou a nepřetrhowal ani otázkou ani pobídnutím mlčení jeho. Náhle se pak Welflowic k němu obrátil a nyní sršelo oko jeho blesky, i hlas jeho byl mocnější, třesoucí-se, jakoby každé slowo dříwe w zubech rozdrcowal: »Wšak tu peklo, černé, horoucí peklo!« zwolal, »nejlestnějšího ďábla swého wyslalo, by se jí blížil w postawě — slyš mladíku! — w postawě hrdého, chrabrého bohatýra, s láskou w oku a zradou w srdci — ha!« — oddechnul sobě — »a ona, necwičená w rozeznání klamu od prawdy, uwěřila mu, a následek toho byl — hahaha!« dal se do zoufalého chechtu a se stolice wyskočiw, přebíhal w diwé zuřiwosti komnatu. Tak mocně na něj působila zpomínka na minulost.

Haiman hleděl s úžasem na počínání takowé, i ačkoliw newěděl, kam Welflowic powěstí swou směřuje, přece ho swírala náramná tíseň — snad to předtucha, že on sám na nějaký způsob ouzce s tím wším je spojen.

»Spácháw zločin ji opustil!« pokračowal Welflowic dále, poněkud se umírniw, »zanechaje ji, ubohou, sžírajícímu čerwu swědomí — zničiw weškeré blaho rodiny její, jejížto rameno tehdá příliš slabé bylo, aby zašlehlo wysoce postaweného zločince — «

»Ne, ne!« zwolal Haiman we šlechetné newoli, »nikoli wysoce postaweného! ten by jí musel učiniti zadost u weřejném souboji!«

Pan Jakub pozorujíc newoli mladíka, kynul pochwalně hlawou a něco mírněji prawil: »Snad aby uweřejnila potupu swou, tak žeby i žebrák z její ruky almužnu přijmouti se zpěčowal? — anebo aby sloužila, bijíci-se palicí s opásaným soupeřem *), k posměchu urozenstwa a k pohoršení spoluměšťanů swých, na swé urozeni neméně hrdých? — Ne, ne! Jiného prostředku neznáte?« tázal se, blíže přistoupiw.

Haiman se zamlčel, neb ačkoli se srdce jeho proti takowému činu zpouzelo, wáhal přece, wychowán jsa s předsudky stawu swého, které stáří a obyčej nepřístupnými učinily, dáti rozsudek, kterýž jediný, jak wěděl, Welflowice uspokojiti mohl a kterýž jediný takto uraženému práwem božským a hřímajícím hlasem swědomí náleží.

Welflowic na něj tak upřeně hleděl, jako by každou myšlénku jeho uhodnouti chtěl, i přistoupil konečně ještě o krok blíže. »Abych wám snad rozsudek ulehčiti mohl,« promluwil chladně, ale práwě tato chladnost proti předešlé wášni Haimana dojala; »tedy wězte, že

---

*) »A paklí by měštěnin sedláka pohnal, máta sě bíti kyji a s štíty welikými, neb jsta oba jednoho řádu chlapského; a to jest od *starodáwna* ustanoweno, že k tej bitwě nemáta mečów užíwati.« (Řád práwa zemského, psán mezi r. 1348 a 1355.)

ta nešťastná, lehkowěrná díwka byla sestra má, a swůdce její — otec wáš!«

Hromowá rána, kdyby se byla blíže Haimana zňala, nemohla naň tak mocně působiti jako tato wšecky smysly jeho omračující slowa. Zachwěl se a jako k zemi přikowán podobal se spíše soše nežli člowěku, w jehožto žilách teplá krew proudí. — »To není, není možná!« šeptal po chwíli.

»Nikdy ještě nelhal Jakub Welflowic!« prawil Welflowic hrdě.

Opět nastalo hluboké mlčení.

»A jaké mi podáte důkazy?« ptal se nyní Haiman, w němž podezření w prawdu powídky Welflowicowy zrůstalo. »Lehčejí jest zhanobiti ctné jméno muže proslulého, nežli *dokázati* nařknutí swé. Jak mi dokážete, Welflowiči, že jste prawdu powěděl?«

»Není zajetí waše důkazem dosti?« prawil Welflowic. »A wšak, co je po tom! wyť byste mohl mysliti, že snad mermomocí jméno rodu swého wepnouti chci w hrdý znak wáš. Nikoli! tak dalece nesníží se Welflowic, aby žebral o to, co již mnohdykráte opowrhl; neboť zákupnými se staly znaky waše, a pražský měšťan newolí býti soudruhem zákeřníků, loupežnickou rukou dusících obchod a rozkwět národu s hrdých hradů swých. Ale ty boje a zpory předešlé, ta prolitá krew a wyhnanstwí tolika pokojných rodin z bytu jejich buďte tobě dů-

kazem, mladíku, že prawdiwá jsou slowa má; nebo zlomena musela býti dříwe hrdost a neprawá moc waše, nežli jsem o práwo rodu swého hlásiti se mohl a když by se nestalo uraženému božskému i zemskému zákonu zadost, trestati přísně zločin i na nejhrdějším erbowníku. Wěříte nyní we slowa má, Haimane Lichtemburský?«

»Nenahlížím,« odwece Haiman, »w jakém spojení by zrada i odbujnictwí waše s chybou mladosti otce mého státi měly?«

»I w tu záclonu máte nahlédnouti,« dí pan Jakub; »nebo příčina pokoření hrdosti šlechtické jest otec wáš. Od oné hodiny, w nížto zločin swůj zpáchal, byl připrawowán den ten, jenž wás do rukou mých podal. Ale—« obrátil se k jinému předmětu, »my se příliš wzdalujeme od otázky mé; — newíte ani nyní jiné pomoci k naprawení hříchu tak welikého?« ptal se, maně k této otázce přeskočiw.

Překwapen neočekáwanou otázkou zamlčel se Haiman, a w největších rozpacích city sobě odporujícími zmítán sklopil oči, nemoha k úsudku přijíti.

»Nuž tedy powím já, jak swou winu očistiti měl,« prawil Welflowic po nějaké chwíli, w níž byl marně na nějakou odpowěd od Haimana čekal. »Měl splniti, co byl slibowal, neměl opustiti lehkowěrnou, přísahami jeho oklamanou díwku, a nawrátiti měl čest domu jejímu.

To, Haimane Lichtemburský! byla powinnost otce wašeho. — Či se neshodujete se mnou?« ptal se najednou.

Haiman mlčel.

»Wšak jsou již oba před soud wěčný powoláni,« pokračowal Welflowic dále. »Božská sprawedlnost odňala mi otce ponechawši wás, dědice jména i winy jeho, w moci mé. Lichtemburkem byla skwělost našeho jména zastíněna, Lichtemburkem má opět k prwní sláwě pozdwižena býti. Chcete se i nyní zdráhati?« zwolal skoro wášniwě, pergamenowý list ze záňadří wytáhna a na stůl hodě.

Mlčky přistoupil Haiman ke stolu a Welflowicem podané mu péro přijmuw, wztáhnul ruku k podpisu. »Když jinak nemohu,« šeptal — »s Bohem tedy, hwězdo má! wlastní rukou musím strhnouti mraky w žiwot můj!« Tu pozdwihl zraků swých k Welflowici, jenž dychtiwě každé hnutí panicowo zrakem následowal, jehož twáře hořely a z oka plála diwoká radost, což Haimanowi welmi podezřelé býti se zdálo; i odložil opět osudnou listinu a odstoupil několik kroků od stolu.

»Tedy nepodpíšeš?« zwolal Welflowic zuřiwě.

»Dokud jiných swědků winy otcowské nemám nežli žalobu nepřítele swého,« odpowěděl chladně Haiman, »nedám se poutati nikdy! Wy jste zradil zákony zemské, zradil jste důwěru swých spoluměšťanů; můžete tedy zradit

i důwěru mou. Já wám newěřím, Welflowiči!« připojil pewně.

I nadál se Haiman, že Welflowic zuřiti bude, že těžce ponese poslední slowa jeho; ale naopak, zlostí uzardělé twáře nabyly nyní swé obyčejné barwy, pála oka jeho wyhasla a w každém hnutí jeho jewila se tichost, jakýsi newywratný pokoj, kterýž prwní wášeň tak maně následujíc Haimana wíce dojal než jakékoliw zuření muže podiwného. Welflowic popošel ke dweřím a je otewřew ukázal Haimanowi mlčky na chodbu. Kat s pomocníky swými šklebili se na něj. Hrůza obešla jinocha, a nemoha wnitřní cit udusiti zachwěl se i wyděšeně couwnul skoro až ke stěně, ačkoliw se snažil takowou slabost nepříteli swému ukrýti.

Pan Jakub s dojmem pohledu takowého spokojen zawřel opět a k zajatému se obrátiw prawil chladně: »Nyní wíš, mladíku, jak hrůzně trestá Welflowic pohanění rodu swého. — Dříwe wšak musí oběť prowinění šlechtického w poslední lůžko wprawena býti, aby se necedila krew w domě, kde její mrtwola odpočíwá. Máš tedy ještě lhůtu až do půl orloje, máš na wůli; ale to ti prawím, milosti neočekáwej ode mne — jak Bůh na nebi, přisahal jsem obmýti krwí twou škwrny se jména Welflowiců, když jinak nelze!« Tak prawiw odešel, pewně za sebou zamkna.

12.

Ha, to smělé příkořenstwí —
— — pomstím při sám Bůh!
Pád rodu Mysironského.

Smrt, blížící-se tichým krokem swým k loži chorosti a dotýkající-se těla stářím a bolestmi sklíčeného, nebýwá tak strašliwá jako ona, jenžto w jaru žiwota na nás se šklebí — prawíme šklebí, nebo we wíru boje sprawedliwého pro wlast a wše co nám milého je setkání-se s ní rekowstwím, ona se usmíwá a seje na ženicha swého nezabudky wděčného upamatowání spoluobčanů. Takowá smrt býwá muži witaná; ale když se blíží na ostří sekery katowy, tu snad by ani jediného nebylo, který by se hrůzou nechwěl, aspoň tak dlouho nechwěl, nežli se seznámí s hrůznou myšlénkou tou a pakli newinen, w newinnosti swé pewného štítu proti hrůzám jejím najde. Tak se dělo s Haimanem. On se zachwěl spatře ohawnou smrt naň číhající; ale sotwa že Welflowic wykročil, nabyl swé mužnosti opět a pewným krokem počal přecházeti komnatu. Onť owšem smrti ujíti mohl, na stole ležel posud osudný list, a jen jednoho tahu pérem bylo zapotřebí,

wymknouti se z náruči její. Ale učiniti tak *nyní*, jakž prwé ani k důwodům Welflowicowým nechtěl, a okázati se w očích jeho snad bojácným, jemužto smrt wynutila swolení, k jakowému se předtím ani z *přeswědčení* odhodlati nemohl — tomu se zpouzel duch jeho. »Až potud tedy« mluwil sám k sobě, »byl wyměřen žití mému cíl! Meč katowský přetne Lichtemburků kmen — kdoby to byl pomyslil?« A kroky zastawiw pohroužil se w myšlénky. »Nebojím se sekery, ani že zhyne jedna ratolest Hronowiců slawných; jeť jich ještě mnoho, by mstili wraždu nademnou zpáchanou, — ale že musím umříti náději, zírati déle w oko *její*, w němžto mi nebe s blahostmi swými zářilo!« — a opět se zamyslil. »A co jsem chtěl, já bloud! k wýši jsem zřel zrakem žhoucím, a swět wydlabal přece mezi mnou a ní nepřestupnou mezeru — ha, ten malicherný swět!« zwolal trpce, »hraje sobě s city lidskými, chce wtěsnati ducha lidského, pozemské božstwí, w nízkoprsé formy swé, a jenom jednoho kroku potřeba a tělesných wazeb oswobozený duch těká wolně wší kázně a wšech nadějí pozemských prost po prostorách nadhwězdných. — Ha, díky ti, Welflowiči! že mne přewedeš přes ty úzké meze žiwota pomíjejičnosti a žití wěčného; nezkaleně pak mohu lásku swou chowati k ní, jejížto srdce tak newinné jest jako w den narození jejího! — Ha anjeli smrti!« wywolal

w zápalu, »twých perutí šum zazníwá tak lahodně, twůj obličej je jasný, neb mi kouzlíš pohled Alžbětin — přijď, o přijď a obejmi mne brzy!«

Tu wrznul tiše klíč w zámku, záworky u dweří klapaly a postawa krásné panny w bílém rouše se objewila na prahu.

»Tys tu — tys tu!« wolal Haiman, jehož duše potud we prostorách říše obraznosti bezuzdně těkala; »jsemť hotow, radostně následowati tebe!«

»Tedy se wzchopte, Haimane Lichtemburský!« prawila panna, »a následujte mne, dokud brána k wyswobození wolna.«

Slowa tato zpamatowala jinocha, i pohlédl nyní na pannu a poznal w ní na prwní pohled onu, jenž mu bránu domu tohoto, wězení jeho, otwírala, a z rozmluwy s Markytou wěděl, že to dcera domácí, určená mu Welflowicem newěsta. I zamračil se, nebo zcela jiné příčiny podkládal náwštěwě její. »Proč jste přišla kaliti poslední okamžení žiwota mého?« prawil zpurně; »či snad doufáte krásou swou, jižto wám odepříti nemohu, působiti na mne? anebo jste chtěla wědět, jak se očekáwaný ženich wáš před smrtí twáří? — Hahaha, milé dítě!« smál se trpce, »ani jednoho ani druhého nedocílíš. Zde wezmi listinu a odewzdej ji otci swému a rci mu, bohatýr český že raději smrt

wolí, než aby se spojil s newěstkou, která neznajíc studu, noční dobou —«

»Zadržte!« zwolala Jiřina w newoli, ale maně k mírnosti nakloněna sáhla po listu a naň se podíwawši prawila: »Dobře, podepsán není, a tak ho mohu otci swému odewzdati.«

»A cobyste s ním činila, kdybyste moje swolení byla uzřela?« tázal se Haiman poněkud zaražen.

»Zničila bych podpis wáš!« odwětila Jiřina. »Než ale, znáte toto písmo?« podáwala mu lístek.

»Toť písmo Berengara!« podiwil se zajatý.

»Čtěte!« prawila Jiřina krátce.

Po domě se rozlehly kroky a hlas modlících zněl zřetelně z druhého dwora až do této komnaty.

»Slyšíte — slyšíte?« chwěla se díwka, »již ji wynášejí k hrobu — obět hrdosti panské! Zemřela pro mne — *pro wás*, Haimane Lichtemburský!«

»Šlechetná panno!« zwolal Haiman po přečtení lístku, »můžete mi drzost mou odpustit?«

»Wy jste mě neurazil, nemám wám čeho odpouštět,« odwece díwka na oko lhostejně. »Jste hotow?« tázala se.

»A co bude z wás, až se otec wrátí a nenajde obět pomsty swé?« ptal se jinoch.

»To sama newím a také o tom wěděti nechci,« dí Jiřina; »nebo co činím, je skutek její

a odkaz poslední; proto se nebojím hněwu otcowského.“

„A já bych měl býti příčinou —“ zamyslil se panic, „aby s wámi snad hrubě nakládáno bylo? snad aby wás kletba otcowská tížila — aneb abyste nesla osud *můj?* Nikoliw — já zůstanu!“ prawil určitě.

„Jak že, nesmyslný?“ užasla díwka.

„Já zůstanu!“ opakowal jinoch; „či myslíte, panno ctná, že bych s to byl obětowati wás za sebe? Bázliwost nebyla nikdy hanou Lichtemburků. Přijměte díky mé a úcta, kterou wám na prahu žiwota swého wzdáwám, budiž wám odměnou za dobrou wůli waši.“

„Wy nesmíte zůstati!“ zwolala Jiřina skoro wášniwě.

„A proč ne, welkodušná díwko?“ prawil Haiman. „Hle! teprwa zříte průswitem růžowým touhy panenské w budoucnost a anjel míru líbá posud skráně waše; měl bych jej zaplašiti wykročením ze žaláře a před časem zkaliti jasný obzor mladosti waší? — Nikoli, nikoli, toho nežádejte!“

„Ha, jak ta šlechetnost srdce mé prorýwá!“ wzdychla Jiřina šeptmo, a hlasu powznesouc mluwila trudně dále: „Kdo wám za to ručí, že duše moje s bolem není ještě spříněna? kdo wám za to ručí, že ještě na blankyt žiwota mého slunce swítí, potud chmurným mrakem nezastíněné? — Haimane!“ zwolala

jemně, »wy *musíte* odtud, pakli se poklid wrátit má w srdce mé!«

»Rozumím-li dobře?« žasnul jinoch.

»Rytíři!« mluwila díwka rozčileně dále, »přísaha w ruce umírající — ach skoro swaté, mne wiže k činu tomu; já wás wyswobodit *musím*, anebo s wámi zahynouti. Pro Bůh, newáhejte déle! Či snad chcete, abych wás na kolenou prosila?« A w skutku se měla k tomu, an ji Haiman zachytil.

»Ustaňte, ustaňte!« zwolal; »já wám rozuměl, neumíte ještě tajiti city swé!« Díwka zahořela purpurowým ruměncem. — »Ach wždyť se ani tajit nedají,« připojil; »pojďte, já wás následuji!«

Jakkoliw díwka o rozhodnutí takowé prosila, zbledla nyní slyšíc slowa ta, ale obrátiwši se kráčela napřed chodbou k malé brance.

»Wítku!« zwolala utajeným hlasem na práh wykročíc.

»Tu jsem, má Jiřinko!« ozwal se hoch, za nárožím se objewiw; »jen ať popojde rytíř, já nemohu koně pustit. Wše je jisto; Berengar čeká u brány.«

Mlčky kynula Jiřina Haimanowi na cestu.

»Nuže tedy!« zwolal Haiman, ruku Jiřininu k ustům tiskna, »já odcházím ze zajetí swého s uctou pro pannu nejšlechetnější a bez zášti k otci wašemu. Až se opět zaleskne sláwa naše, přisámbohu! ohlásím se opět; jen do-

tud mi dochowejte přátelstwí swé, oswoboditelkyně milostná!«

Tak prawiw kwapil dále, a brzy zněl dupot ujíždějících koní, tichem nočním daleko se rozléhaje. »Buď Bohu chwála!« wzdychla Jiřina, branku zawírajíc, i wzdálila se do komnaty zpět. Krok její byl pewný, ale ta liliowá líce, to prahnoucí oko a ty mocně pracující ňádra swědčily o náramném bolu wnitřním.

»Doufám,« šeptala, »že to brzy přejde; dlouho na mne čekati nebudeš, tetinko má! — Ha — otec!« wyskočila, nebo po chodbě zawzněly kroky několika mužů.

»Buď na kynutí připrawen!« bylo slyšeti pana Jakuba wenku.

»Nestarejte se!« odpowídal hrubý hlas, »budeť to prwní mistrowský kus wlády waší; já wám necti neudělám.«

Welflowic stál již mezi dweřmi, na tato slowa se ale prudce obrátil na kata a zuby zatknuw zapošel do komnaty. »Nuže, Haimane,« začal, ale slowa mu uwízla, uskočil ke dweřím zpět, an mu byla dcera jeho wstříc pokročila. »Jest to přelud pekla ousměšného?« zwolal.

»Otče!« blížila se Jiřina, onen osudný list mu podáwajíc, »já wám přináším jeho odpowěd; odpusťte, já jinak nemohla!«

Welflowic stál nepohnutě, oči se zdály chtít wystoupiti z důlků, a jakoby prasknouti měly žíly, tak tuze byly napnuty.

»I wlastní dítě mé!« wywolal konečně, obličej we dlani ukryw; »opuštěn odewšech — i wlastní dítě zradilo otce swého!« bědowal žalostně.

Jiřina sklesla k zemi a kolena jeho obejmouc lkala: »Nezlořeč mi, otče! já jinak nemohla! Beze zášti k tobě šel odtud, otče! Já nemohla snésti myšlénku, býti winnou smrti jeho!«

Welflowic pohlédl na dceru swou a z objetí jejího se wytrhnuw, zůstal na prahu státi. Byl opět tak chladný, tak hrůzně lhostejný jako před hodinou, když od Haimana odcházel.

»Tys nemohla snésti myšlénku smrti jeho,« prawil — »ale myšlénku *zrady*, a zrada *sama* nad otcem tě nezhrozila; tajně jsi se wplížila w žalář — on budiž ti tedy obydlím; dwéře jsi mu otewřela — já je za tebou zawru, a proklet budiž, kdoby ti k wyswobození otewřel; jeho lichotné díky jsi slyšela — slyš tedy kletbu mou, *ji* ti nechláwám za společnici!« Domluwiw strašliwá slowa tato, bouchnul za sebou dweřma a zamknuw pewně odešel, nedbaje na prosby dcery swé.

Již wstupowal na schody k bytu swému, a kat se ubíral se společníky swými průjezdem, an před wraty hluk a křik mnoha hlasů zawzněl, brzy na to se tlouklo mocně na bránu: »Welflowiči! Welflowiči!« bylo při tom woláno — »wstáwej! nespi! což můžeš spáti, když se zrada městem plíží?«

»Snad ho chytili!« zajásal Welflowic, skokem u wrat se octnuw, a nežli sluhowé jeho přiběhli, otewřel již sám wrata a rychtář Watzinger a Tusemmark wrazili do průjezdu, za nima stál zástup ozbrojených pacholků a jedna celá setnina stráže městské.

»Máte ho?« byla prwní slowa Welflowicowa.

»On nám prchl w záštitě noci,« odpowěděl Watzinger.

»Pohlť wás tedy plamenný jícen pekla!« zuřil Welflowic; »co mně tedy krákoráte o zradě?«

»Pomalu, pomalu, pane Jakube!« prawil Watzinger hrdě, »my ještě nezwykli takowé přiwítání od tebe slýchati.«

»Či myslíš,« ozwal se Tusemmark, »že je tak lehce Olbrama chytat, když wýstrahu dostane a u tajných přátel se skryje?«

»Olbrama?« žasnul Welflowic; »co mluwíš?«

»Owšem,« prohlásil se opět Watzinger, »dwa dni se potloukal po městě, teprwa před wečerem jsme dostali o tom náwěští, i byli jsme již na stopě jeho. Wíš, u koho se zdržowal, kdo mu k outěku dopomohl?«

»Mluw!« welel Welflowic.

»Neříkal jsem wždycky,« wyčítal Watzinger, »přísnost že je nejlepší wládce a kat nejlepší spojenec?«

»Mluw, powídám,« zlobil se Welflowic, »anebo s tebou udělám začátek!«

)(

»Oho, wysoko napínáš, pane Jakube!« odwètil Watzinger.

»Otík Figuleš a Puša od Srpů jsou spojenci jeho,« wyswětlil Tusemmark.

»Rychtáři!« obrátil se Welflowic k Watzingrowi, »čiňte swou powinnost — zde je wáš muž!« okázal na kata.

»Mužný je rozsudek twůj, Jakube!« prawil Watzinger, »ale i oni nám prchli, jen syna Pušowa jsme se zmocnili.«

»Ať zkouší pro zradu otcowu!« odpowěděl Welflowic wášniwě, »čiňte swou powinnost, rychtáři!«

»Ha, nyni widím, že jsi mužem a wlády hoden, Welflowiči!« zwolal Watzinger. — —

Slunce, jenž sotwa prwní pruhy na obzoru roztáhlo, uzřelo již weliký zástup lidstwa na staroměstském náměstí, tak že weliký tento plac takowé množstwí sotwa pojmouti mohl.

Před radnicí se wypínalo lešení, červeným suknem pokryté. Kat s pomocníky swými stál zádumčiwě u špalku, na nějž sekeru podpíral.

Tu wystoupil rychtář Watzinger s konšely na pawlan a s druhé strany byl weden, ba skoro nesen mladík asi dwacítiletý na lešení.

Hlasitě zalkal lid, a »milost!« ozwalo se jednohlasně.

Watzinger se wzchopil a lidu pěstí pohroziw dal konšelům znamení, a brzy na to se objewily kol celého náměstí setniny městské w plné zbroji.

»Kdo ještě jednou o milosti promluwí,« wolal Watzinger, »umře smrtí zrádcowou!«

Hrobowé ticho panowalo na náměstí.

»Bůh wí, že jsem newinen!« úpěl mladík we smrtelných ouzkostech; »buďte milostiwi, pánowé! pro milosrdenstwí Boží! milost!« wolal hlasitě.

Tu přistoupilo několik radních k Watzingerowi.

»Wina otcowa tíží na něm, on propadl smrti!« odbyl je Watzinger.

Na kynutí jeho se chopili holomci s newolí mladíka, ten ještě jednou wykřikl o milost a we mrákotách sklesl, ubohý byl již nyní skoro mrtew. Diwý ryk se zdwihl w lidstwu a městské setniny se daly w pochod, lid opět utichl.

»Ať zhyne zrádné plémě!« wolal Watzinger; »tak se tresce zrada wlasti. Kate!«

Tento si přejel dlaní obličej, a mokré byly prsty jeho, nebo setřely slzu z oka jeho. »Já ti smrt neprodloužím!« zabručel; jedno mihnutí sekery jeho — a hlawa mladíkowa se koulela po lešení. Kat hodil sekeru přes plece a utíkal s pomocníky swými odtud, jakoby se bál stříkající krwe.

Hlasitě zaúpěl lid, a w dawu ozwal se hlas: »Krew twá přijde na wrahy twé, a pomsta Boží je zachwátí, synu můj!«

Lid utichl, městské stráže wrazily do dawu, ale pátrání bylo marné, řečníka toho nenalezli

nikdež, a zádumčiwě, hlasitě reptaje, se rozešel lid.

Čin tento uškodil Welflowici wíce nežli wšecky pikle Olbramowy, on sám podkopal moc a wládu swou, že w jedné chwíli opanowati se dal wášni swé.

13.

Hle, jak winko perly hází!
To nás sprostí wšech nesnází;
České wíno, český zpěw
Matnou nám rozproudí krew.

Jan z Hwězdy.

Modré nebe, ozářené sluncem ranním, se klenulo nad širokosáhlou rowinou kolem Králowé Hradce se rozprostírající, nad nížto wprawo mohútný kunětický hrad k nebi se wypínal, k předu bloudilo oko přes wěže a bašty pewného Hradce, okolo něhož se stříbrné pruhy proudného Labe a romantické Orlice winuly, až k horám hraničným, kde mocný Krakonoš sewerní meze české wlasti stráží. Wůkol stlaly samorostlé zdě prawěkých lesů stíny swé, které

se owšem w pozdějších časech w úrodné role proměnily, mezi kterými četné wesnice powstaly, a tam, kde jindy wytí a řwání drawců se ozýwalo, slyšeti je nyní bučení a mekot tichého brawu a stáda, diwý ryk lowu se proměnil w písně žneček a sekáčů, klopotnou práci swou zpěwem si oslazujících.

Nebyla pak krajina tato w dobách powěsti naší pustá. Sem tam se wznášel we křiwolakých obloucích nad wysoké duby a jedle dým z chýší o kraj lesů podepřených, zde polo we stínu jich ukrytých, tam zcela sluncem již ozářených. — A což ty báně a budowy kláštera Opatowického, které asi dwě hodiny od Hradce a asi hodinu stranou od Kunětic, nyní bedliwě pozorujícímu a bystrému oku se zableskly, a zas postoupiwšímu se ukryly, jsouce ostíněny hájem owocného stromowí, kteréž otcowé řeholní na odiw lidu tehdejšího tak uměle a pracně pěstowali. Již zewnějšek dojímal každého; a což teprwa zdálí mocněji oučinkující pomnění na skryté diwy a poklady jeho, o nichž tak mnoho s prawdou mluweno, wšak ještě wíce bájeno bylo a bude o tomto druhém Blaníku powídaček našich! Něco takowého muselo dojmouti jezdce tu wyskytlé. Dwa jeli zpředu, třetí, patrně sluha jednoho z nich, o něco dále, což ale mu nebránilo do řeči předjíždějících se wmísiti kdykoli tak učiniti za dobré uznal. Jeden z předních byl čtyry-

cátník wysokého, swalowitého zrostu. Šat, spíše brnění jeho, ačkoli již dlouho neleštěné, značilo člowěka k třídě nižšího urozenstwa náležejícího, který, ačkoliw o dobrotu zbroje swé jak widěti bylo welmi pečliw, málo o lesk a wkusnost dbal, by pozornost diwáků swým wystoupením na se obrátil; leda by to bylo zanedbáním celého zewnějšku. Čerwený, nafouklý obličej jeho jewil přímost a onu šťastnou bezestarostnost, která trpkostmi tohoto swěta pohrdajíc jen rozkoše wyhledáwá a nedbajíc o budoucnost w přítomnosti se raduje, i w přestálých nesnázích zábawy nalezá. Oko jeho bylo newyspalé a ten podezřelý lesk ano spíše ta ochablost swědčila, že při wodě minulou noc neprobděl. Walně se lišil společník jeho. Ačkoli we stejném stáří a též ozbrojen, bylo pozorowati, že na zewnějšek welmi drží, ačkoli se ku šlechtě čítati nemohl, maje štít beze znaku a na přilbě toliko jedno čerwené péro, znak to občana města pod čerwenou pečetí *), anto průwodci jeho dwé černých per s helmice wlálo. Obličej jeho byl přísný, zrak jiskrný a na čele se jewila odhodlanost s hrdostí. Často se pohroužel w myšlénky a w takowých okamženích pohráwal zlostný úsměch okolo rtů

*) Jen panstwo a čelnější města směla čerweně pečetit, načež nemálo za starodáwna se drželo; rytířstwo a města nepriwilegowaná musely pečetiti *černě*.

jeho. Ale proto nebyl žertu nepřístupný, jak dle srdečného smíchu souditi lzelo, jímžto wtipné a naiwné průpowídky společníka swého prowázel a někdy i sám weselou rozpráwku prohozenými slowy prodlužowal.

»Hola, tady bychom byli!« zwolal rytíř na pláň wyjeda a koně zastawě. »Podíwejte se, pane Olbrame, jaká to hezká wyhlídka!« doložil ke společníku se obrátiw.

»Dáwno-li pak jste se stal obdiwowatelem přírody, pane Ludický?« prohodil Olbram s úsměchem. Sluha wšak, s náhledy pána swého lépe známý, dal se do hlasitého smíchu.

»Co se zubíš?« obrátil se newrle rytíř Ludický.

»Wy se díwáte tam na ty makowičky kláštera opatowického, statečný pane!« odwětil sluha potutelně; »a počestný pán myslí, že obdiwujete tady ty buky a sosny, anebo snad ten kouř ze špinawých chýší se walící, což jsme již wšecko bezpočtukráte widěli.«

Pán z Ludice nyní se obrátil zcela ke sluhowi a uzdu na krk koně pustiw, helmici s čela sešoupnuw, měřil sluhu od paty k hlawě polosměšným přísným zrakem: »Kdybych« začal kázati, »práwě w dobrém rozmaru nebyl, roztlouk bych ti lebku, ty nedopito! že se opowažuješ swého pána nařknouti, jakoby na nic jiného nemyslil nežli na sklepy opatowické, ačkoli zapříti nemohu, že to také za přídawek a

to za nejhlawnější přidawek krásy přírody powažuju — nebo není krásnější zahrady nad *winici.* A proto ti budiž pro nynějšek twá prostořekost odpuštěna. Že wšak potrestán býti musíš, tedy nemáš dostat ani kapky toho wína, které jsem ti dnes ráno darowal. Pročež sem s láhwí!« Po těch slowech se ke sluhowi čiperně přibočil a dosti welkou lejčím owinutou baňku po prawé straně o sedlo se houpající uchwátiw, pozdwihnul ji k ustům.

»Hej, hej!« okřikl ho Olbram rozweselen, »nezapomínejte na swou přísahu, že ani kapky toho šťowíku, co wám krčmář poděbradský za wíno prodáwal, do ust nepustíte, ješto prý wám k ránu hryzení způsobilo, jakobyste byl utrejch pil.«

»Myslíte?« obrátil se k němu Ludický. »Ale já wás mohu ubezpečit, že se nepamatuju, abych něco takowého byl řekl, poněwadž to ani má přirozenost nedowoluje; za druhé, pakli jsem přece cosi powěděl, tedy jsem mluwil o šťowíku, nikoli o wíně; za třetí widíte, že se musím obětowat buď jak buď, abych učinil kázni a sprawedlnosti zadost; anebo za čtwrté, tento prostořeký, bezuzdý, wždy žížniwý nedopita, jehož mi nebe we swé zlosti za sluhu, štítonoše, sklepníka a t. d. udělilo, málo z toho si dělá, zdali wíno nejlepšího druhu aneb to, co z něho ocet dělají, do sebe leje; a konečně za páté, za šesté a t. d. mám žížeň, tedy —« Dále

nedokončil, nebo při každém nowém důkazu powznesl baňku wýše k ustům, a proto mu ku konci nezbýwalo času powěděti záwěrek, anto za lépe uznal raději skutkem jej oswědčiti.

Sluha přimhuřowal potutelně oči při dlouhé řeči pána swého, a nyní hbitě za sebe sáhna wyňal zpod pláště jinou, nemenší baňku a k ustům ji powznášeje: »Na zdrawí statečného rytíře pána z Ludic a kněze sklepníka opatowického!« zwolaw následowal příkladu pánowa.

»Tu máte toho lotra!« obrátil se k Olbramowi Ludický, baňkou potřásaje, mnoho-li tam asi po prwním napití ještě zbylo. »A potom se ještě diwte, že bych se byl hnedle roznemohl, anto se s ním po tři dni, na wás čekaje, zlobiti musím, co wy zatím w Praze u dobrých přátel si howíte — hahaha! Nenawštiwil jste Welflowice?«

»Doufám ho brzy nawštiwiti we společnosti waší!« prawil Olbram s nejwětší nenáwistí w hlasu i w oku, jenžto se zajiskřilo při jménu Welflowicowu.

»Platí!« zwolal Ludický, »ačkoli bych dříwe raději těm učazeným děrolezcům w Hoře za jejich náwštěwu na mém hradě poděkowal; ale doufám, že i na ně řada přijde.«

»Ba to máte swatoswatou prawdu, pane rytíři!« wmísil se do řeči zbrojnoš, »že mají u nás welikou řadu k zaplacení! Wypili i ten soudek toho malsafíru, co jste dostal darem

od opata sedleckého; já sám se opowážil jen jednou ho okusit, i bylo to safiencké wíno.«

»Slyšiš, Matěji!« odpowěděl Ludický, »ačkoliw jsi jen sprostá, pitím opuchlá nádoba, přece se rodějí we twé mozkowici myšlénky, které nad míru prawdiwé a moudré jsou. Tak ku příkladu twá nynější průpowěd. Wěřte mi Olbrame, že to pouhá prawda, a já od té doby nemohu dostati swou míru.« Po těchto se směšnou truchliwostí pronešených slowech přihnul baňku k ustům, by dostal swou míru.

»Ale řekněte mi,« ozwal se nyní Olbram, »jak bylo možná, že wás Horníci tak nenadále přepadli a z wašeho wlastního hradu si wězení pro wás a pro zajaté pány učinili?«

»Nezpomínejte mi na to!« máchal Ludický rukou; »na mne to tak působí, že jsem se zapřisáhl žádnému to nepowídati.«

Matěj polohlasitě se chechtaje popohnal koně něco blíže: »Wlastně se ani pamatowati nemůžete, poněwadž . . . .«

»Mlč! mlč!« okřikowal ho Ludický.

»Poněwadž jsme se oba práwě statečně potýkali!« dokončil swéhlawý sluha.

»A byli jste oba přemoženi?« škádlil Olbram, s udalostmi na hradě ludickém již známý.

»Prosím za odpuštění!« odpíral Matěj, »já se ještě držel pewně na nohou —«

»A což já ne?« zwolal Ludický.

»Ano, druhý den, když jste se prospal,«

přiswědčil sluha — »hahaha! Byla wám to šwanda! Pan rytíř usnul we swé komnatě a probudil se we staré harampárně, kde nám wšem sluhům i pánům ti nečesaní Horníci prozatimní byt wykázali, anto wšecka wězeni zasypána byla, poněwadž jich pan rytíř pro žádného nepotřebowal. Sám pan z Lípy a křižowník Strakonický i ostatní panstwo se hlasitě smálo, ačkoli prwní celou noc zlostně po jizbě běhal a druhý jistil, že na ty prožluklé Horníky welebný opat sedlecký ňáké kominíky swolá a je latinsky zasakruje, až i náš polohluchý wrátný nad tím hlawou třásl.«

»Slyšíš, Matěji!« okřikl ho Ludický, »když něco powídáš, tedy si dej pozor na hubu, abysi ctihodné lidi w podezření neuwáděl, jákoby sakrowali, čemuž ti každý latiník odpírati bude; anebo třebas já ti hubu zacpu touhle baňkou, kterouž o twou nestydatou hubu roztluču, anto již w ní ničeho není. Ale slyšte!« — obrátil se k Olbramowi — »když ten hlupák již krákorati začal, slušno tedy, abyste i konce zwěděl, nebo byste mohl mysliti, že se za to stydím, že jsem se dal we wlastním domě přepadnout, anebo že snad hanu swou zastříti chci, abych se mohl lépe chwálit. Ne, ne, toho se Diwiš Ludický nedopustí!« prawil prostosrdečně. »Wy mne znáte a wíte, že swého přítele tady« — přitom udeřil lewicí o rukowěť pádného meče swého — »pro zaječí strach nenosím, a rowněž i wíte,

že co se týče, jak říkáme, liščí prozřetelnosti, s každým učedníkem prohraju. A kde bych se tomu také měl učit? W bitwě a souboji se hledí nepříteli twáří we twář, a loupežiwé wýprawy, jakých se ta cizopanská šlechta do wlasti naší wedralá dopouští a již i našemu bohatýrstwu nákazou hrozí — Bůh je zatrať wšecky! — znám jen zejména. Se sousedy žiju w míru, a kdo mi nepřeje, wím že mě nechá na pokoji, an by na Ludici málo nakořistil; protož nepotahuju marně swých několik a padesát poddaných ku hradní službě, a raději přikazuju, aby hezky orali, seli a sklízeli, anto prý w jisté knize psáno stojí, aby člowěk w potu twáři swého chleba dobýwal, jak o tom kněži hezká kázaní mluwit umějí; ale za to mne mají také rádi, jak myslím —«

»To je boží prawda!« zwolal Matěj, který se byl skoro až k pánu swému přibočil a nyní ruku jeho chopě políbiti ji chtěl, čemu wšak rytíř nedopustil.

»Nu, nu, Matěji!« prawil srdečně, »s tou baňkou se už twá huba nesetká; podej sem raději tu twou, je-li tam ještě něco.« A dopiw, co sluha byl ponechal, obrátil se posilněn opět k Olbramowi: »Z toho tedy můžete bez welkého hlawy lámání se domyslit, že to nejsou žádné čáry, Diwiše Ludického přepadnout a hradu jeho se zmocniti, což Horníci dokázali. A co se týče toho wysmání, tedy je to prawda,

jakož i to, že jsme si tím čas krátili, anto Horníci nás sice pohromadě nechali, wíno ale sami wychlastali. — Nyní wšak se nám objewují zdě opatowické, a protož raději pomlčím, aby mi tuze newyprahlo, abych welebného bratra sklepníka příliš nenamáhal.«

A w skutku byli již za touto rozmluwou až na kraj jemného průdolí dojeli, kde na druhém konci polo w nížině polo na wýšině as hodinu zdálí klášter opatowický se wypínal. I pobodli koně a klusali hbitěji ku předu, an wprawo z hlubokého ouwozu, jímžto se cesta od Chlumce ku klášteru winula, dusot koňský zaslechli.

»Hoj, co to?« zwolali oba, koně zarazíwše, an Matěj podiwení swé jen huby otewřením jewil.

»Opozdil se snad někdo?« hádal Ludický.

Olbram kroutil hlawou: »Nejwzdálenější museli již za switání dorazit. Jestli ten Korytan něco čuje! a dost možná, wždyť již odňal nejwyšší purkrabstwí panu Berkowi z Dubu.«

»A to mi teprw nyní powídáte, Olbrame?« zwolal Ludický, na prwní je wšecky zaujímající předmět zapomena.

»Kdožby zpomněl na wšecky změny a nowoty, co se nyní we wlasti naší tropí!« odwětil Olbram, pořáde blížícímu-se dusotu naslouchaje. — »Mnoho jich není,« prawil opět, zcela tímto předmětem zaměstnán, »nejwíce dwa ne-

bo tři; jedou-li na zwědy, zpátky nepojedou?« ptal se Ludického, ruku na meč polože.

Tento přiswědčil a odjížděje stranou, aby přijíždějící mimo pustiti a tak, kdyby to w skutku wyzwědači Jindřicha Korytanského byli, outěk jejich zameziti mohli, mumlal: »Berka tedy swržen! Práwa stawowská tedy opowržena, nohami šlapána! — Přisámbohu! prwní Korytan, který mi w cestu kročí, zaplatí tuto nowinu smrtí!«

Mezi tím se byli wšickni tři k půtce přihotowili, a chladnost, s jakowou meče swé tasili, swědčila, že si málo z očekáwané šrůtky dělají, obzláště Matěj, který dříwe do dlaně si pliwnul než se jilce meče chopil, a nyní, wlas ze hříwy koně wytrhnuw, na něm ostří meče swého skoumal, což w nynějším okamžení Olbramowi úsměch na rty wynůtilo.

Dusot se již tak dalece přiblížil, že naši pozorowatelé dobře poznáwali dwé koňů již schwácených a mdlých, což dle těžkého ano i klesajícího kroku rozeznati lzelo; již i zaslechli a rozuměli slowa howořících jezdců.

»Nejdéle w hodině jsme na místě,« mluwil jeden, a Ludický zaslechnuw hlas ten sebou trhnul — »a pak ti mohu swé díky složit, ochotný mladíku, ano kdybysi chtěl, připrawím ti pro obor twůj skwělou budoucnost, neb ty se nehodíš we společnost zrádců, jakou jsi práwě w Praze ostawil.«

»Nechte díků, pane!« odpowěděl hlas druhý, při kterém opět Olbram pozorným se stal; »já jich nezasluhuji ani jich nežádám; neb co jsem pro wás učinil, učinil jsem i pro ni, jejížto službě jsem zcela se obětowal, a ona, wěřte mi, učinila pro wás wíce, nežli snad wšecky panny stawu wašeho pro swé milence.«

»Wím to, wím!« oswědčil opět hlas prwní, »pro mne se wrhla w nebezpečí, propadnouti ukrutnosti otce swého.«

»Ne tak,« odpíral druhý — »s té strany jí žádné nebezpečí nehrozí, wy neznáte Welflowice, a tuším, málo kdo ho zná; neb kdyby ho znali, byloby bez těchto krwawých swárů, jelikož by měšťanstwo bylo spojeno, a spojené jeho síle by nemohla wzdorowati šlechta, a swáry by takto přestaly. Ale což jste nepozorowal, že jí muselo srdce pukati, když jste odjížděl?«

»Owšem, owšem!« slyšeli prwního již tak na blízku, že i tato polohlasitě pronešená slowa rozuměti mohli, »a jestli se o oné hrůzné prawdě přeswědčím —«

»Hurrá hr!« rozkřikl se nyní Ludický, na cestu se wyřítě — »wejskejte hoši! totě Haiman Lichtemburský!«

A byl to w skutku Haiman, který s Wítkem již z ouwozu wyjížděje, nad tím tak blízko a hřmotně pronešeným wýrazem radosti rytíře Ludického, jehož prwním okamžením poznal,

se zarazil a w němém úžasu jeho počínání pozorowal.

»*Victoria, victoria!*« wolal tento, »wylítl pták přece již z klece?« a při tom hodil prázdnou baňku swou do powětří, která dolů padajíc, hlawu Haimanowu, lehkým jen birýtem přikrytou, bezmála by byla zasáhla. »Witej mi, hochu můj, na swobodě!« podáwal mu ruku; »starý Diwiš na tě nikdy nezapomněl, ba již ani pít mi nechutnalo, jak tuto na rozbité baňce widíš; ale nyní jsi na swobodě! Holla, Opatowice!« obrátil se se směšnou pohrůžkou ku klášteru.

»Wšak to mám zde průwodci mému co děkowati,« prawil Haiman, »a pak ještě jedné osobě, nad nížto jsem bezwolně snad wíce se prohřešil, nežli se nyní nadíti mohu.«

»To je štěstí toho nejapného nedofouska,« prawil nyní Olbram, který hned zpočátku Wítka zlostným okem pozorowal, »sice by ho i společnost waše sotwa před mou pomstou chránila! Jeho otec byl prwní, co pochodeň do mého domu hodil, a tento sám mi nyní w Praze honce na krk weštwal.«

»Co se waší pohrůžky týče,« opřel se prostomyslný mladík, »tedy jsem mečem tak dobře opásán jako wy, pane Olbrame, a meč je wám to jeden z nejlepších z dílny Peregrinowy. Co jste powěděl o mém otci, to já posuzowati nebudu a také nesmím dle čtwrtého přikázaní,

a já umím desatero jako kdo jiný, neboť mě stál každý článek notný wejprask od kněze mnicha. Co jste ale podotknul o mně, že jsem wám totiž honce na krk weštwal, buďte ubezpečen, že jsem wás w tom zakuklení, w jakém jste se w Praze potloukal, nepoznal a ten mnich se mi stal podezřelým, poněwadž žádný poctiwý bosák peníze na rozdawky nemá, jak wy jste to chatře Františské činil; sice bych wám byl radil, abyste se záhy wyklidil, anto wím, žeby na wašem krku mistr kat sekeru swou zkoušel.«

To je zřetelně mluweno,« smál se Ludický, »ten synek nosí také srdce na jazyku, a protož — podej mi ruku, hošku! Lidi twého rázu nalezáme pořídku.«

»Doufám, pane Lichtemburský,« obrátil se nyní Olbram k Haimanowi, an se dále cestou ubírali, »že swého průwodčího do kláštera newezmete?«

»A proč ne, pane Olbrame?« tázal se Haiman hrdě.

»Stane-li se tak,« prawil Olbram popuzen, »tedy nepřipustím, aby se zpět wrátil dříwe, až záměry swé wykonáme. Protož chcete-li newoli předejíti, odešlete jej raději odtud zpátky, aby snad mnoho slyšew a zwěděw, newčasným wyzrazením jisté zdaření prací našich nezničil.«

»Welmi hrdě si počínáte, pane!« odslowil

8

Haiman; »pomněte, že nesedíte w městské rychtě mezi sobě rownými.«

»A pomněte wy,« odwětil Olbram zlostně, »žebyste ještě *wy wšickni* nedopýry wězení swých bez pomoci mé hlídali, a pomněte také, že beze mne weškeří znakowé pyšné šlechty brány pražské neotewrou, a byťbyste wy, pane Haimane, wšech deset suků swých ostrwí o ně roztloukl.«

»Pomalu, pomalu, pánowé!« wolal za nimi Ludický, který byl s Witkem několik kroků pozadu zůstal; »jak se mi zdá, máte oba tetiwo nataženo — nespouštějte!« a mezi ně koně swého wehnaw, mluwil wesele dále, anto jeho rozmar nic překaziti nemohlo. »Nechte mne swou při slyšeti; může-li to wšak počkat až do Opatowic, kam již ani celý hon nemáme, tedy mlčte; nebo soudce musí mluwit, mnoho mluweni dělá žížeň, a poněwadž zde ničehož při ruce není, čím by se požadawku takowému wyhowělo, proto bych rád mluwení i soudnictwí na příležitější místo odložil.«

Oba soupeřowé se mezitím zpamatowali a nahlédli, že w nečas a neprozřetelné bylo by w nynějších okolnostech hádku začíti, i nahlédli také, že se oba daleko pustili a wýrazů užili, jež při chladné krwi zodpowídati nemohli; pročež Haiman, prwní pohnútku k hádce podaw, též nyní mírněji odpowěděl než by po takowém wýbuchu obapolné newole očekáwati bylo. »Pane Olbrame! jak můžete požadowati, aby se

hoch nyní wrátil, když on i zwíře jeho odpočinutí nejwejš potřebuje, ješto jsme w dewíti hodinách z Prahy až sem dorazili? aneb jak bych ho mohl zadržowati, abych se největšího newděku nedopustil, když on sám snad život pro mne nasadil? neb kdyby *jich* nebylo, byla by padla w minulé noci hlawa má w žertwu pomsty Welflowicowy.«

»Ale nebezpečí zrady, pane Lichtemburku!« odpíral Olbram též mírně, »pomyslete *to!*«

»Srdce jeho zrady nehostí,« odwětil Haiman; »Berengar mně zcela jemu důwěřowati poručil a ještě někdo — wšak toho nechme!« prawil polohlasitě. »I mám za to,« powznesl opět hlasu, »že nám swěřeným mu poselstwím k Berengarowi prospěšný býti může, anto ho w tajné porady naše beztoho newezme.«

Olbram kynul jen hlawou, jako důwody těmito přeswědčen.

Tak na oko příměří učiniwše ubírali se mlčky dále, až pak za chwíli Ludický, jenžto dlouho mlčeti neuměl, opět začal: »Wíš-li pak, Haimane, že twůj otec —«

»Wím, wím!« zasmušil se Haiman.

»Ale co je prawda, to je prawda!« pokračowal Ludický dále, »počestně nakládali s tělem nebožtíka, ano učinili mu i poctu, když ho wydáwali léníkům německobrodským.«

»To je také jediné,« wmísil se do řeči Olbram — an Haiman takowouto zpomínkou hlu-

boce jatý neodpowídal — »co míru prowinění jejich zmenšuje.«

»Ale to je příliš truchlý předmět!« zwolal Ludický a koně swého na bříwu tleskaje: »Frkej, frkej!« howořil; »on wám cítí chléw a obrok, jako jeho pán —«

»Sklepy!« doložil Olbram.

»Slyšíte, Olbrame?« podepřel Ludický ruku w bok, »kdybychom tak dobří přátelé nebyli, poučil bych wás, že jsem sklepy říci nechtěl, já mínil jen posilu. — Wšak tu jsme již u brány!« zwolal, načež hlasitým wejsknutím Opatowice pozdrawil.

Brány kláštera byly jak obyčejně zamčené, jen malá fortna byla otewřená, nížto se do malého předsínce wešlo, kde teprw u silných, železem pobitých dweří zawěšeným zwoncem frater fortnýř přiwolán býti musel. Na wenek bylo ze dwora dupání koňských kopyt a běhání mnoha lidí slyšeti, důkazem to, že welké množstwí hostů se sjeti muselo, aby i přední dwůr naplněn byl.

Naši příchozí zajeli zrowna k hlawní bráně, a Ludický sejmuw železnou rukawici se hřbetu sedla a bijíc ni o wrata wolal: »Hollahó! tluku, tluku na wrata, chaso hejbej nohama, rožeň ať se hbitě točí, sklepník ať pro wíno skočí! *) — Hollahó! Prahne!« wolal hlasitě se chechtaje.

---

*) Tato důwtipná sloha pochází bezpochyby z dílny

»To je Ludický s Olbramem!« zněl welitelský hlas ze wnitř: »hněte se, pacholci!«

»A ještě někdo, pane z Lípy! ještě někdo!« křičel Ludický zpět, mluwce po hlase poznaw, a ke společníkům swým se obrátiw prawil se smíchem: »On mě poznal po werších, které mi, an jsem jednou okolo školy šel, napadly; ale což kdybych tam byl wešel! tuť bych dělal lepši werše nežli sám nešťastný Záwiš, o němžto jsem jako děcko slýchal, že hwězdy tancowaly, když on zpíwal.«

Dwéře se otewřely a příchozí wjeli na dwůr, na němž takowé hemžení panowalo jako snad nikdy předtím ani později, nebo se sjelo panstwa na poradu, že rozsáhlé budowy a konírny to množstwí koňstwa a družiny pojmouti nemohly a tak welká část na dworech pod šírým nebem nocowati musela, ješto se nebezpečné widělo utábořiti je mimo klášter, by neustále po zemi slídící špehéři Aufensteinowi před časem sjezd jejich newyzradili.

»Haiman Lichtemburský! přisámbohu, Haiman Lichtemburský!« wolal Jindřich z Lípy na posledním stupni hlawních schodů stojící, odkud celý dwůr přehlédnouti mohl, a panstwo, hledící z oken příchozím wstříc, wolalo

---

Ludického, jak se sám později přiznáwá, i zdá se, jako by již některé nejnowější *werše* mnohých *weršowců* za wzor si byl wzal.

totéž i rozléhalo se jméno to po všech chodbách klášterních, a nežli se jezdci se sedel wyšinouti mohli, byl již Haiman přátely swými obklopen, kteří otázkami naň doléhajíce k odpowědi mu oddechu nedali. Ludický se tomuto wýjewu srdečně smál, Witkowi a Matěji zdál se zcela lhostejný; jináče wšak to powažowal Olbram. On, hrdý na swou moc, jenžto nejwíce obětí pro záměry swých šlechtických přátel přinesl, ano i swé žiwobytí, jak jsme z prwu widěli, na to nasadil a nyní z tak nebezpečné wýprawy se wracel, on zůstal newšímán, nepozorowán — anto jemu, jak soudil, přednost a účastenstwí přede wšemi náležely — jelikož se objewil jinoch z rodu *šlechtického, panic* jen, kterýž ani zlatých ostruh ještě si newydobyl, ba o tolika činech snad ani neslyšel, co Olbram již wykonal. Toto zanedbání zasadilo žihadlo nenáwisti w prsa jeho, kteráž později, ač potají, již skoro zdařené záměry šlechty často překřížila, ano málem by je byla zničila. A málo chybělo, žeby swou newoli nad takýmto zanedbáním zjewně na jewo byl dal, kdyby pán z Lípy, ponechaje Haimana ostatním, k němu se nebyl obrátil. »Buďte nám wítán, statečný Olbrame!« prawil; »již jsme wšickni sjednoceni, čekali jsme toliko na waše zpráwy a na radu waši, nežli k činu přikročíme.«

»Zpráwy mé jsou dosti znamenité,« od-

slowil tento ne zcela bez trpkosti; »rada má wšak příliš nepatrná, abyste na ni mnoho dbali.«

Z Lípy, jakožto obratný státník, pochopil hnedle příčinu newole jeho, a znaje též welmi dobře cenu podnikawého muže toho, odslowil jakoby wýčitku tu nebyl pozorowal: »Jděte, jděte! to my snad lépe známe, nežli wy we swé skromnosti na jewo dáti hodláte, nebo prawá zásluha se wždy tají; ale my přece rádi nasloucháme zkušené radě waší.«

Tímto pochlebenstwím jej sobě získal tak dalece, že ho Olbram wolně ano i ochotně následowal do refektáře klášterního, kde sezení swá drželi a kam jich druzí s Haimanem přicházeli, kdež tento swého průwodčího, jehož byl na dwoře ostawil, ještě jednou obzwláštní péči kněze provisora poručil.

»To jest jediná moudrost, kteréž i já rozumím,« prawil Ludický, který byl s nimi do refektáře wešel, nyní ale za provisorem čiperně se wen ubíral. »Anto mi ničeho není do wašeho: ‚já míním takto, já soudím takhle, já mám za to', a Bůh wí jakými průpowídkami ještě moudrost swou wykládáte — podiwám se tuto raději s knězem provisorem,« — a přitom si již we dweřích ze staré a dobré známosti ruce potřásali — »jak to asi se zdejší špíží wyhlíží, když se takowé hejno drawců na klášter přihnalo.«

»Mnoho práce, mnoho starostí,« mluwil provisor, Ludického po dlouhých chodbách do postranní jizby uwáděje; »ale co dělat, příteli? Člowěk musí wšecko snášeti pro čest a chwálu Boží, aby potrestáni byli ti, jenžto se nezhrozili wraziti do poswátných zdí kláštera sedleckého a wztáhnouti ruce na welebného opata jeho.« Přitom si skroušeně wzdychnul, neb musel několik stupňů nahoru, což jemu, an tenké nohy jeho welkou tíž tuku nésti měly, welmi obtížné býti muselo.

»A co ještě hůře,« doložil Ludický w rozmaru, »oni se ani nezhrozili wychlastati moje wíno, co jsem darem od welebného opata dostal, — a bylot to přece wíno snad swěcené, co myslíte?«

»Že zasluhujete, abych wám nyní octa nalil,« odslowil provisor, jsa přítel wčasného žertu. I otewřel jizbu, kde již Wítek, wším zaopatřen, kuchyni i sklepu opatowického kláštera slušnou poctu činil.

14.

— — Když tu řeč zwědě,
tajně na sněm zapowědě.
I jechu se tu raditi,
Kak by sě mohli brániti.

Dalimil.

W refektáři již započal sněm w celém smyslu toho slowa. We prostřed u dlouhého stolu dílem stáli dílem seděli pánowé čelnější, jiní opět, dříwe procházewše se, seřadili se za nimi, aby mluwících lépe slyšeli anebo sami, kdykoliw by něco powěděti chtěli, lépe rozumíni byli.

Pan Jindřich z Lípy, jakožto duše a půwod celého sjezdu, seděl nejwejš tabule, podle něho opatowé sedlecký a opatowický, dále Olbram, Haiman, Ješek z Wartemberka čili ze Stráže, Jan Strakonický, Wítek z Landštejna, Jindřich a Petr z Růže, Oldřich ze Řičan — a kdožby je wšecka jmenowal, ta skwělá jména českého bohatýrstwa, jenž se tuto bylo sjelo, aby uradili a ztwrdili pospolu swazek přátelský, pod jehož ochranou někdejší řád w českou wlast by se wrátit a konec učiněn býti měl wlády cizinské, která newěděla hájiti práw korunních ani zemských.

)(

Jindřich z Lípy držel důkladnou, dojímawou řeč panstwu, w nížto jim důležitost sjezdu, jakož i jednotu a swornost pospolitou na srdce kladl a wšecka utrpení české země od zwolení Jindřicha Korutanského až do nynější doby ohniwými slowy líčil, zajetí swé a druhých pánů jen co maličkost proti tomu wšemu podotkna. I byli wšickni důraznými slowy tak rozjitřeni, že meče swé tasili a wzhůru je držíce swornost chowati a pro blaho wlasti krew i statek nasaditi hlasitě přisáhali. Tu se wzchopili i oba opatowé a hlasitě wolajíce: *Veni sancte spiritus!* modlili se k Bohu o pomoc jeho, a bohatýrstwo opětowalo po nich modlitbu. Po skončení se w rozčilenosti k prsoum tiskli a přísahy přednější sobě opakowali.

Byltě to sněm wšesworný, jako nikdy před tím, a proto též welkých následků. I rokowali až dlouho přes poledne, kdy teprw dole zewlujícím sluhům hlasitý šumot ukončení porady zwěstowal. Hned pak se hemžila šlechta po dwou, po třech ano i wíce w tlupách po chodbách, dwořích, nejwíce wšak po zahradě klášterní, hlasitě spolu howoříce a ještě jednou wše, co se jednalo, opakujíce, při čemž často jméno Olbramowo znělo, jakožto odwážliwého, moudrého jednatele i chrabrého a prozřetelného wůdce stranníků wíce méně jistých, při čemž mnohý prohodil, že bez jeho pomoci zdaření nastáwajícího podnikání welmi nejisté

ano i zcela nemožné by bylo; což kdyby byl Olbram slyšel, wznikající newoli k dosawádním společníkům swým by jistě mimo sebe byl pustil. On ale zůstal s několika čelnějšími a hlouběji w oučel celého sjezdu zaswěcenými wůdci w refektáři, kde ještě spolu wšelicos umlouwali, co se pro wšeobecnost nehodilo.

»Dobrý byl náwrh wáš, pane z Růže!« mluwil Olbram k Jindřichu Rožmberkowi, stranou s ním odstoupiw, »aby se ještě posečkalo. Kdyby se nic jiného tím newyzískalo, jen aby přátelé moji w Praze sesíleti mohli, dosti by toho bylo.«

»Wšak Landštejn měl také prawdu,« namítl z Růže, »žeby sjezd náš i oučel jeho při delším otálení snadno prozraditi se mohl, a proto jsem rád upustil od náwrhu swého.«

»A kdyby se tak stalo,« namítl Olbram, »kdoby tím byl winen nežli panic Lichtemburský, an swéwolně syna nejouhlawnějšího nepřítele našeho, syna totiž rychtáře staroměstského, až do spolku našeho wewedl?«

»To je šílenost,« zwolal pan z Růže; »ztratil jsi rozum we dlouhém wězení, Haimane?« obrátil se k tomuto, an byl práwě s Jindřichem z Lípy k nim přistoupil.

»Aha,« wskočil do řeči z Lípy, »práwě jsme o tom samém předmětu jednali. Prozřetelnost Olbramowa je chwalitebná,« pochlebowal tomuto, »ale i swého přítele tuto musím

se zastati; neboť jak powídá, máme wěrného a oddaného posla, po němž listy swé Berengarowi bez podezření odeslati můžeme.«

»Jak tomu mám rozumět?« ptal se z Růže; »jeden prawí tak, druhý onak.«

»Mladík, bez jehožto pomoci bych hlawu swou pod sekeru katowu položiti byl musel,« jal se wyswětlowati Haiman, »jest owšem syn onoho pološíleného Watzingera, ale na swou čest i na čest jména rodu swého jistiti mohu, že on sám nikdy podílu na činech otcowých proti nám neměl, anto jest zawázán službou osobě, jíž bych swé časné i budoucí blaho bezpečně swěřiti mohl; a konečně jest i Berengar za něj rukojmím, což jak doufám wám pane z Růže jakož i Olbramowi dostatečné bude.«

»W skutku, časy jsou takowé,« zamyslil se z Růže, »že newíme, komu máme wíru dáti.«

»Wěř jen, wěř, pane Jindřichu,« prawil z Lípy; »já sám ručím za Haimana.«

»Já wyplnil swou powinnost,« dí Olbram, poněkud odstoupiw; »za následky nestojím.«

»To tedy byloby spořádáno,« mluwí z Lípy; »nyní uraďme, koho s ním wyšleme?«

Po této otázce Olbram opět blíže přistoupil. »Co prawíte?« tázal se.

»Já míním,« prawil pán z Lípy obratně, »abychom pochybnost waši zcela mimo se nepouštěli a jemu nějakého průwodčího dali, jenž by jak na cestě jej střehl, tak i w městě přátely

naše na příchod náš připrawil. A kdož by byl k tomu nejschopnější, co myslíte, Olbrame?«

»Rcete jen přímo: jděte wy, Olbrame!« usmál se tento welmi dwojsmyslně.

»W skutku bych také žádal,« odwětil z Lípy, »kdybych newěděl, že po wšem, co jste již nyní wykonal, odpočinutí welmi zapotřebí máte a žeby neslušné bylo od wás wšecko požadowati, anto my jenom po dráze wámi nám proklestěné kráčeti musíme.«

»A brzo-li hodláte wytrhnouti?« ptal se Olbram.

»Ještě před soumrakem bychom rádi byli u Chlumce,« zněla odpowěd.

»Toť bych beztoho málo odpočinul,« prohodil Olbram; »nemařme tedy času —«

»Newěděl jsem to?« zaplesal z Lípy.

»Olbrame!« přiskočil k němu wážný pan z Růže a položil prawici na rameno jeho. »Na wždy jste sobě zawázal díkami nás i wlast swou, a to je mnoho, welmi mnoho! Protož mějte slowo naše, že wěrně chceme držeti práwa městská, odbojníky na nás wynucená, jež bychom nyní aneb později k odřeknutí-se jich přinutiti mohli; a proto nemají města budoucně ani Welflowicům ani Ruthardům za práwa swá děkowati, ale pouze wám, Olbrame! který jste statek i žiwot swůj nasadil pro blaho wlasti swé; a protož chceme my, co do nás, swornost a mír chowati s městy, nyní i budoucně.«

»Tím jen obě strany prospěti mohou!« dokládal Olbram ukloně se.

»Prawda,« wmísil se do řeči Haiman; »a na důkaz toho podáwám wám ruku swou ku smíření, pakli ještě nějakou hořkost od rána proti mně w srdci chowáte, i abych to skutkem doswědčil, nabízím se wám prwní za průwodčího ku Praze.«

»Milerád přijímám náwrh wáš, pane Lichtemburský!« prawil Olbram. »Wšak pomněte, že, dokud nesložím zpráwu swou w ruce zwoleného zpráwce spolku našeho, přítomného zde pana z Lípy, mé slowo zákonem a moje wůle i waší wůlí býti musí.«

Haiman se poněkud pozastawil, což Olbram se samolibou radostí pozorowal. »Buďsi!« prohodil konečně panic.

»Nuž, to tedy jest umluweno!« prawil pan z Lípy; »a nyní rcete, počestný a chrabrý pane,« obrátil se k Olbramowi, »jak se usmyslil wyšehradský probošt?«

»Zde netřeba otázky,« prawil Olbram, »bodejž bychom měli wíce takowých přátel w městě! U Wyšehradu si odpočinou naše pluky, nežli na přichystaných již prámech do města splujem. I bylby sám ke sjezdu přijel, kdyby se neobáwal, žeby odjezd jeho pozornost nynějších samowládců pražských zbudil. Wzkazuje býti spokojen se wším, cožkoli se zde za dobré uzawříti uzná.«

I rokowali ještě dlouho o wěcech hlawních, jež tuto klásti nechceme, anto se nám w postupu powídky naši samy wywinou.

Woláno bylo opět do refektáře panstwo, kde byli zatím mniši bratří tabule hojným jídlem pokryli; každý uposlechl hbitě hlasu takowého, jen Olbram, an byl předtím do zahrady wešel, otálel probíhaje w prudkých myšlénkách zahradu. »Rozumím wám,« mluwil chwílkami k sobě; »dokud brnění swého potřebujete, leštíte a tisknete je k prsoum swým, pak ale je odložíte co obtíž a ponecháte rezi. Ne, ne — Olbram není tak pošetilý aby se wám stal nepotřebným. — Jindřich a Welflowic budou státi za wámi, a wláda moje nad wámi má býti neobmezená. Přisámbohu, jinak neučiním!« — Tak powěděw spěchal ze zahrady, ne do refektáře, ale do komnaty, kde jsme Ludického s Wítkem byli ponechali.

Wítek i Ludický, dlouhou cestou a nočním bděním unaweni, usnuli brzo a poslední slowa Ludického, jimiž opatowické wíno wychwalowal, ztrácela se w ospalém pološeptu. A w tom stawu ještě oba trwali, když Olbram tiše wkročil i zatahal tiše Wítka a procitnuwšímu kynul k následowání. I uposlechl Wítek a následowal Olbrama po tmawých chodbách, w nichžto jenom dobře známý, jako Olbram, zblouditi nemohl, do nejzazší celi, kam jenom ohlas lomozu w klášteře panujícího zawíwal.

»Wítku!« obrátil se zde náčelník ke mladíku, »já se o tobě zcela jinak přeswědčil, nežli jsem ráno na jewo dal, a pročež —«

»Nu, to mne těší, pane Olbrame!« wskočil mu prostomyslný jinoch do řeči, »a abyste nemyslil, že bych wám to déle za zlé pokládal, tu je má ruka, že na wše zapomínám.«

»Dobře!« odslowil Olbram; »wšak anto časem plejtwati nesmím, aby snad naše nepřítomnost zpozorowána nebyla, rci mi upřímně, zdali bys pro Welflowice, kdyby mu nebezpečí hrozilo, čeho učiniti chtěl?«

»Pro něj a pro každého jiného,« prawil Wítek, »ačkoli se přiznati musím, že, kdybych na rozpacích byl komu dříwe přispěti mám, ani okamžení bych newáhal pro Welflowice žiwot nasaditi — a to *pro ni*, jejíž památka w srdci mém newyhasne nikdy,« doložil truchliwě.

»Dobře tedy!« prawil Olbram a wyňaw z náprsí lístek pergamenu a tušku, mluwil dále: »Anto se práwě příležitost naskytuje, tedy piš, co ti předříkáwati budu. Snad umíš psáti?«

»Nešlo mi to dlouho do hlawy neboli spíše do prstů,« dí Wítek s úsměchem, »neboť mi je kněz od welebných otců Minoritů, k němužto jsem do cwičení chodil, často na čerweno zklepal, aniž byl s to mě pořádně tomu naučiti; protož chcete-li něco psáti, pište raději sám nebo si zawolejte někoho jiného.«

»Ne, ne, Wítku!« wskočil mu kwapně do

řeči Olbram; »žádný o tom wěděti nesmí, co jsme zde mluwili.«

»To jsou pikle, pane Olbrame!« dí Wítek, »a těmi se nehrubě zanáším.«

»Pomni, že pakli tak neučiníš,« prawil Olbram určitě, »ty sám smrti Welflowicowy i celého domu jeho winen budeš.«

»Jestli to takowé,« wece jinoch bez dalšího rozmýšlení, »tedy sem podejte s Pánem Bohem; wynasnažím se co možná abych zřetelně psal.«

Mohlť owšem Olbram sám psáti, měl wšak dwojí příčinu, že tak neučinil; neboť nechtěl, aby Welflowic důkazu proti němu měl, by ho totiž u stawů ze dwojsmyslnosti winiti nemohl, a pak, kdyby se wýprawa jejich nezdařila, aby winu toho na Haimana swaliti mohl, že wzal špehéře s sebou, a tak aby jedním rázem nad ním se pomstil, sám sebe ale we wážnosti u panstwa powznesl. I nadříkal tedy Witkowi, což tento wáhawě a welmi pracně na pergamen kreslil. Znělať pak slowa Olbramowa takto:

»Welflowiči! Že waším nepřítelem nejsem, budiž wám důkazem, že w rozhodném okamžení loďka u břehu františského čekati bude, by wás na protější břeh přenesla.«

»To je tak tajné, že bych po celý swůj wěk smysl toho newypátral,« prohodil Wítek.

»Wěřím ti, neboť důwtipnosti nazbyt nemáš! — Wšak slyš dále! Asi za hodinu wytrhnem

ku Praze, a ty se w naší společnosti nawrátiti musíš. List tento schowej dobře, a jelikož ti pan z Lípy též některé listy k doručení Berengarowi dá, tedy odewzdáš lístek tento dříwe Welflowici; ale milý-li ti žiwot, newyzrazuj, kdo ti jej doručil. A nyní s Bohem! chowej se moudře!«

15.

Nocu pod lunú za nimi luto,
d'nem pod sluncem za nimi luto;
i opěty temnú nocu,
i po noci šedým jutrem.

Rukopis Králodworský.

Jasná noc nastoupila po krásném dnu, a měsíc w ouplňku na obloze co rybí oko zářící oswěcowal cestu tlupě jezdců asi sto koňů silné, jenžto se již za Kolínem k Českému Brodu tryskem ubírala. Hrad kolínský stál nad krajinou co stín welikána, jakoby strážil ty luhy ourodné kolem před duchy lesními, jenž by w záwisti chtěli škodit osení, wyběhnuwše z le-

sů, kteří se brzo zúžili brzo rozstoupili až ke stříbrnému pruhu Labe, kde lehké hrčení wln a šustot nad hladinu sklánějících-se wolši a sosen a ti skákawí stínowé jejich diwný souzwuk působili, tak že se zdálo, jakoby Rusalky polabské na wlnách w libém se kolébaly zpěwu. Není w skutku dojímawější doby ani diwadla welebnějšího nad krajinu diwou ale krásnou, ozářenou měsíce stříbroleskem s těmi třepetawými stíny, s tím tajemným šustem, jakoby duchowé práwě touto dobou nadwětrným letem swým ke člowěku se tulili; a pročež mám za to, že to není žádný mam ani předsudek, když člowěk práwě w noci něco cítí, pro co slowa nemá a co sobě wyswětliti nemůže; slabec se stane bojácným, zmužilý se často zachwěje aniž se zachwění to bojácností nazwati může, snad je to tušení přítomnosti mocnosti wyšších, nepostižitelných; a proto snad se stáwá člowěk noční dobou pobožnějším, w duchu a srdci pozdwiženějším než kdy jindy. Něco takowého museli cítit jezdcowé, kteří w černém, lehkém brnění mlčky uháněli, zde w lese se skryjíce, tam zase na prostoru wystoupíce; jen dupot koní se ozýwal, který brzo temně zwučel brzo praskotem prowázen byl, brzy zas o kamení zwonil až jiskry odskakowaly, jak buď na pažit neb do roští neb na kamenitou půdu kopyto tlouklo. I dohnali až k lesům kouřimským a w jich temno se pohroužiwše, by se

wyhnuli wsi (nynějšímu městysi) Plaňanské, powolili nyní teprw oddechu koňům.

»Musel bych lháti,« promluwil nyní jeden zpředu jedoucích, i poznáwáme známý nám hlas Ludického; »musel bych lháti, kdybych řekl, že tyto neustálé noční jízdy k příjemnostem žiwota náležejí. Mně w skutku neswědčí, ba ne, to wám prawím, Olbrame!«

»Snad se bojí rytíř Ludický nastuzení?« tázal se Olbram.

»Hou, pomalu, pomalu,« rozesmál se Ludický. »Já jsem příliš známý s noční rosou, a jak wíte, při dlouhé známosti wzájemná náklonnost chladne. Když jsem byl mlad, as jako Wítek tuto, tráwil jsem celé noci w zelených klenbách lesních, kde mi u nohou křišťálowý potůček hrčel. W skutku« — zamyslil se muž ten w okamžiku žijící — »byli to přece jenom krásnější časowé než nyní, kde zpěw ptactwa anebo noční šum s tím šeptem duchů, po wlnách a wětwích se houpajících, wíce mne těšil než pohary plné nejlepšího rakušana. Tehdáž jsem něco cítil, co mě newýslowně blaženým činilo, a na ty noci, w blaženém snění wenku probděné, kde jsem buď do měsíce neb do hrawých wlnek zíral, čekaje objewení-se nějaké Rusalky, nezapomenu nikdy. Později jsem owšem w rachotu wálek a při hlaholu besedním na wše zapomínal, až jsem sestárnul a osamotněl. Protož Haimane« — obrátil se

k oděnci po prawém boku mu jedoucímu — »užíwej dob takowých jako je dnešní, wěř, že jsou přece něco lepšího než hukot besední, a ty Wítku« — obrátil se k mladíku wlewo — »newiděl jsi snad nikdy w té hromadě kamení, kterou městem nazýwáte, diwadla takowého; ohlížej se bystře wůkol, abys wěděl co powídat, nebo se mi nezdáš býti stwořen, abysi žiwot w neobmezených prostorách přírody tráwil, a jestli ti nějaká boubelátá, růžolící sousedka do oka padla, uhodneš, co tím chci říci.«

Wítek, jehož nejapnost, tak jako mnohých lidí, se wíce a wíce ztrácela, čím wíce proudem událostí zachwácen k samostatnému přemýšlowání a jednání donucen byl, obrátil se k Ludickému. »Nemyslete, pane,« prawil, »že my, ješto nás háw rytířský nekreje, blaženějších citů neznáme než klopotit se od rána pro waše pohodlí a pro zábawu waši. A co jste o mojí lásce zažertowati si oblíbil, buďte jist, že w městech láska naše tak něžná a nám tak swatá býwá, jako wám na hradech, ačkoliw si krky nelámem pro pouhý sen milenky.«

»Wýborně!« pochwálil Olbram polohlasitě, Ludický wšak i Haiman zarazili koně, s podiwením na mladíka hledíce, a prwní zwolal hlasitě, anto druhý pouhým stisknutím ruky a jediným: »Rozumím ti!« obdiwení na jewo dali. »Podej mi ruku, hochu! podej mi ruku!« wolal Ludický, »již dnes, ba spíše wčera ráno

jsi sobě získal mou přízeň, nyní ale měj celou lásku moji a wěř, Ludický si tak lehce koho neoblíbí, neboť mnozí z naší mladé šlechty, Bůh je zatrať!« zkoušejí síly swé při kartách a kostkách — také to jedno z nadělení těch prokletých hostů!« Při tom si odpliwnul, jakoby si usta byl poškwrnil pojmenowáním her nenáwiděných.

»Pobídněte koně, pánowé!« prohlásil se nyní Olbram, »již bude dáwno přes půl orloje, do Řičan máme ještě hezký kus cesty, a já bych nerad, aby nám slunce ku příjezdu swítilo, máme dosti co dělat, abychom se příliš nekmitali na bledém měsíci.«

I uháněli nyní opět ouprkem dále, uhnuwše se s cesty k Brodu Českému wedoucí hnali ke Kouřímu, ale i tomuto prastarému městu se wyhnuwše, tak že jen od pokraje lesa, kudy se brali, w dálce bašty a wěže jeho widěti bylo, ujížděli přímo ku Kostelci, zde bařinami se brodíce, tam kolmým srázům se wyhýbajíce; a hwězdy již hasly i měsíc wíce blednul, když se jim wpředu objewil mohútný hrad kostelecký.

»Tu sídlí také jeden,« promluwil Olbram, an se lesem mimo brali, daleko se uhnouce s cesty, by na zdělaném roli pozorowáni nebyli; »tu sídlí také jeden,« prawil k hradu ukazujíc, »který nic lepšího nezná nežli po pražských hernách se toulati.«

»Ba,« přiswědčil Ludický, »kdyby otec

jeho z hrobu wstal a na to hospodářstwí se podíwal, s nejwyšší háně by toho odrodilce do příkopu srazil.«

»Tiše!« zarazil Olbram koně, a na jeho kynutí stála celá tlupa nepohnutě.

»Ať nikdy nepřekročím práh domu mého,« šeptal Ludický, jenž byl zkušeným okem zraky Olbramowy následowal, »když tamto není tlupa těch korytanských nebo míšenských pijawic, bezpochyby w záloze. Snad se nedozwěděl Jindřich — «

»Ach Jindřich!« odslowil Olbram také šepmo; »ten málo o nás dbá, ale Aufenstein nebo Welflowic — «

»Jeden ďábel!« dí Ludický, »Jindřich, Aufenstein nebo Welflowic.«

»Ruku na rukowět meče!« welel Olbram tichým hlasem a poručení to proběhlo šeptem celou řadu, mužowé wzali pewně koně w uzdu a úžeji k sobě se přitlačiwše čekali dalších rozkazů.

»Musel bych lháti,« řekl lhostejně Ludický, »kdybych řekl, že je postawení naše příliš prospěšné; wzadu zrádný, odrodilý Kostelecký, zpředu tlupa běhounů neméně silná nežli naše, a kolem nás — sám Luciper wí, zdali každý strom nějakého čerta nekryje. Nu, co dělat? drobet jizew a něco krwe přiwede wšecko do pořádku. — Witku, hochu můj!« obrátil se k tomuto, »tys ještě newiděl bleskot mečů w

tuhé seči; skrej se za mne, můj dobrý ocel nás oba uchrání.«

Wděčně powznesl jinoch zraky swé k dobrému příteli; ale planoucí oko jakož i prawice na rukowěti krátkého meče jeho sewřená swědčila Ludickému, že Wítek náwrh jeho nijak nepřijme.

»Ačkoli jsem jindy nikdy se boji newyhýbal,« prawil Olbram, »přece bych aspoň dnes nerad meč swůj tasil. Pročež —«

»Již je pozdě, Olbrame!« wskočil mu do řeči Haíman; »jestli nás již dříwe neslyšeli, tedy nás nyní jistě widí.«

A bylo w skutku tak. Asi tři sta kroků zrowna před nimi bylo widěti houštím na prostoru dosti welkou, by asi dwě stě lidí pohodlně se utábořiti mohlo. I zdálo se podle hluku nastalého a hemžení, že jich nejméně tolik se tam nachází, ačkoli se mýliti snadně lze bylo, neboť hluk, an každý z nich křičel, a hemžení, an sem tam běhali, jako nowáčkowé, když je maně nepřítel přepadne, nedowolowalo jen poněkud určitý soud o počtu jejich pronesti. Hřmotem tím se ale přece jeden hlas prodral, hlas to bezpochyby wůdce. »Otewřete oči a zacpete si huby, krkawci!« wolal hlas ten, »a než třikrát otočím palici okolo hlawy, ať je každý na swém místě!« A nastalým tichem bylo slýšeti hwizdot wětru mocně protknutého.

»Srazte se w klin a postupujte zamnou!« welel Olbram, a již se hnala tlupa jeho ku předu.

»Kdožkoliw jste, Korytané aneb rota Welflowicowa,« wolal ohniwý Haiman, řinkotem mečů z poşew tasených rozpálen, »hledejte cestu k outěku, než wás zasáhne ostří mečů ode mstitelů země!«

»W hrdlo ti zpět urážku tuto, chlubný tlachale!« wolal wůdce; »prawím ti, že bys lépe byl pochodil, kdybys byl na sto honů místu se uhnul, kde pán a kníže chatry stany swé pod hwězdnatým baldachynem rozbil, než abys přišel k doupěti jeho, kulicháním swým ze sna ho wyburcowat; počkej, já ti jinou zahudu! Hurrá! hussá!« zahouknul tak silně, až se hlas jeho ku konci pískotu podobal, a »hurrá! hussá!« řwala po něm rota jeho.

»Ačkoliw hlasem Pušy od Srpů mluwiš,« ozwal se nyní Olbram, již jen asi na padesát kroků wzdálí, »přece tě nemohu poznat, an je pološílená twá řeč. Mluw, jsi-li ty onen Puša, s nímžto jsem před čtyrmi dny rozumně rokowal a kterýž mne ukryl, když mne honili po Praze pochopowé Welflowicowi?«

»Nebylo by diwu,« zněla odpowěd, »kdyby mi rozum pod silnou lebkou byl uklouznul. Ale jako že ty jsi Olbram, jsem i já Puša, zwaný od Srpů.«

»Schowejte meče! schowejte meče!« wo-

lal Olbram radostně. »Upřímnějšího přítele nenalezneme tak brzo!« A koně bodnuw, stanul w několika okamženích před Pušou a sborem jeho a za ním rowněž Ludický a Haiman; Wítek s ostatní chasou zůstali pozadu.

S podiwením pozorowal Olbram a průwodčí jeho společnost Pušowu; Puša sám, jenž Ludickému a Haimanowi tak dobře znám byl jako Olbramowi, nezajímal pozornost jejich, tim wíce ale Olbramowu, který bolestně na přítele swého patřil, pozorujíc ohromné změny za tak krátkou dobu s ním udalé. Wysoké, kostnaté postawy, wysmahlého, wousy zarostlého obličeje, s rozcuchanými, na různo po šíji a obou skráních padajícími wlasy a s tím wpadlým, planoucím, neustále w důlkách jaksi křečowitě pohybujícím-se okem stál tu Puša, obraz buď zoufalstwí buď šílenosti, jakowéž důmince oblek jeho nijak neodporowal. Modrá sukně*) na prsou rozhalená, k bedrám dlouhým čerweným šátkem připásaná tak, že ještě dlouhé konce šátku po prawé straně wisely, na hlawě wysoká wlčí čepice**), pentličkami fantasticky okrášlená nebo spíše zohyzděná, w ruce ohromný, hřeby pobitý kyj, o nějžto se Puša podpíral—

*) Sukně wojenská u našich předků tolik co u Němců Waffenrock.

**) Takowé čepice, druhdy obyčejný kroj, zachowaly se ještě we wzdálenějších Prahy krajinách wlasti naší pod jménem beranice.

to wše naswědčowalo, že se mu rozum stal neWěren. A pak ta společnost jeho! Nejnižší chatra a mužská i ženská láje pokoutních míst pražských zdála se tworiti ji. Ty diwoké postawy mužů, hadry přioděné, a ta nestoudnost ženských, skrowně wlajícími cáry přioděných, které zarputile za mužskými stály, to wše mohlo jewiti buď nejwyšší stupeň podlosti lidské, buď také největší bídu, která k zoufalstwí dohání.

»Pušo!« zprásknul Olbram ustrnutím ruce, »co to znamená? co se stalo?«

Diwoce se zachechtal Puša: »Co se stalo? Maličkost, ba skoro nic!« A dlaní si obličej přejeda mluwil s utajenou diwokostí dále: »Před třemi dny — ale newím zdali tomu již dáwno nebo teprwa wčera, sťali jedinému synu mému hlawu, a ta krew, jak ti wystřikla! — a to proto, že jsem *tebe* ukryl, Olbrame! *pro tebe* jsem we smrt wehnal syna swého!« zwolal w zuření a diwoce točil kyjem okolo hlawy, že až Olbram zpátky couwnul a meče se chopil, možný outok šílence očekáwaje.

Tento wšak se dal opět do chechtu: »Já starý blázen, utekl jsem s čeládkou, nechaje ho w pazourech jejich; ale widěl jsem krew jeho — a po krwi *jejich* žížním, *ji* míti musím!« zwolal, a jakoby tato náděje pomsty mysl jeho byla umírnila, zamlčel se na chwíli, a pak začal wyprawowati takto: »W skutku se mi samému ča-

sem zdá, jakoby se pomatenost smyslů o mne pokoušela. Wšak nedbejme na to! — Jak jsem prawil, když nemohli lapit mne, wywedli syna mého na jatky, a já wmísiw se k nepoznání přestrojen w daw lidstwa, slyšel jsem poslední slowa jeho, a málo chybělo že bych se byl prozradil, kdyby Figuleše nebylo, jehož rodina potud w žaláři úpí. A měl dobře. Neb co by to pomohlo, kdybych se byl wydal? Syna bych tím již byl newyswobodil a w sobě bych mstitele jeho usmrtil. Protož jsem opět prchl a naleznuw wyhnance pražské kolem Prahy se potloukající spojil jsem čeleď swou s nimi, a wčera jsem se stal jejich pánem a *králem*. — Hle, to moji poddaní, pánowé!« obrátil se k oběma průwodčím Olbramowým, na společnost swou ukazujíc. »Wýtečná to společnost, není-li prawda?«

»Wýtečná je, to máte prawdu, pane Pušo!« smál se Ludický, »sám Jindřich by wám králowstwí waše nezáwiděl.«

»Myslíte, pane Ludický, není-li prawda?« tázal se Puša — »pakli se w osobě nemýlím.«

»Ano, ano, příteli!« poswědčil tento, »u poharu i na bojišti starý Ludický!«

»Nuž tedy, pane!« přistoupil Puša blíže, »prawím wám, že wláda moje k opowržení není, i ačkoli teprw asi čtyryadwacet hodin stará, je přece pewnější než Jindřichowa; nebo žádný se neopowáží proti mému slowu je-

dnat, a co newidět bude počet mých poddaných dwoj- i trojnásobně rozmnožen, jen co Figuleš wšecky ty tlupy najde, které wšecko ztratiwše, po lesích se potloukají na fatku žijíce; a pak se již dá něco s takowým lidem udělat, který se ani čerta nebojí, poněwadž wždycky jen získat, ničeho ale ztratit nemůže.«

»Figuleš tedy také wyhnán?« tázal se Olbram.

»Jako na sta wíce!« odpowěděl Puša. »Jen se ohlédni bystřeji wůkol, a w těchto hadrech poznáš mnohého, před kterým jsi někdy smekáwal.«

Olbram skočil s koně a Pušu stranou pojaw, mluwil s ním důležitě a tajně. Společnost Pušowa, widouc že místo nepřátel přátelé je překwapili, soudila welmi důsledně, že jim netřeba déle státi we wojenském šiku s napnutými kyjemi, rozstoupila se a wšickni se hemžili porůznu. Někteří obklopili Ludického a Haimana, otázkami na ně dotírajíce.

»A kdy se strhne ta mela, o níž nám Puša tolik napowídal, až nás uši brněly?« ptal se jeden, pohodlně se o krk koně Ludického podepřew; »či snad jste si usmyslili jinak a hodláte položit ruce do klínu a díwati se z hradů na nás, an my kolem bloudíme nemajíce ničehož na sebe, ničehož do sebe, kdežto jsme mohli

pohodlně w obydlích sedět, kdybychom se byli nepřidrželi waší strany a Olbramowy?«

»Jestli ti pěst po rwačce brní, milý příteli,« odpowěděl Ludický, »tedy si musíš pospíšit ku Praze, abys nepřišel po práci, nechceš-li lowiti tam, kde jiní rybník zpustili.«

»Oho! o to se nestarej, pane rytíři!« odsekl onen wzdorně, a k soudruhům se obrátiw zajásal: »Slyšeli jste?«

»A ba že slyšeli!« zněla odpowěd.

»Tedy zawejskněte!« křičel onen kazatel, a: »Hurrá!« jásali wšickni.

»Dejte si skřipec na zobák, wy sowy!« okřikl je Puša; »či nám snad chcete přihulákat Kosteleckého s jeho korytanskými kamarádíčky na krk?«

A jakoby jedním rázem pásmo radosti jejich přeťal, utichli wšickni, jen Ludický, maje obě ruce w bok opřeny, tak hlasitě se smál až mu slze po twářích tekly; i prohodil pak: »No to bude hezká mela! to se přiwalí hezké hejno hladowých kobylek na Prahu! Co tomu říkáš, Haimane?« obrátil se k tomuto.

»Že si welké cti nezískáme s tím pološíleným Pušou a jeho nahou, wyhladowělou rotou,« odpowěděl tento zamračeně; »mně se zdá, že budou wíce ku krádeži schopni nežli k boji.«

Štěstí Haimanowo bylo, že krom Ludického žádný jiný ho neslyšel, anto se wšickni na

slowa Pušowa rozprchli; Ludický wšak chwíli mladého přítele swého okem přeměřiw, prawil konečně: »Haimane, kdybych newěděl, že jenom twá nezkušenost takowý soud pronesla, wěř mi, že z našeho přátelstwí by nebylo nic. Mnohé twáře těchto ubohých jsou mi známé a já je znal co mohowité, poctiwé sousedy. Wěř mi, kdyby i oni se byli chopili strany Welflowicowy, ani ty ani žádný jiný z nás by posud nebyl prost wazeb jejích, nedělo-li by se hůře. Slyšel jsi, co ubohého Pušu potkalo. Haimane, to nebyl wýrok srdce twého!«

»A já přece na swém stojím,« odpíral Haiman, »žeby lépe bylo wykonati wše bez pomoci takowé a pak teprwa jim nawrátit, co jim odňato bylo. W skutku, již nyní se hrozím ukrutností, které snad páchati budou, a obáwám se, že bude wíce práce potřebí uwésti rozpuštěnou luzu k pořádku zpět, nežli zwítěziti nad odporníky našimi.«

»Prawdy má w sobě mnoho námitka twoje,« prawil Ludický zamyšlen, »ale —«

W tom se přiblížil Olbram. »Wše w pořádku!« zwolal, na koně se wyšina; »a nyní nahraďme ne marně zmařený čas, na wýchodě již se rdí!« A žádné odpowědi neočekáwaje dal znamení opodál stojícím jezdcům, a šumně se brali wšickni ku předu. Slunce již rozléwalo poblesky swé po krajině, když dostihli hradu řičanského.

16.

Wratno krajinú!
Tudy ty, jáz tudy, wyhubit wše králewo.
Rukopis Królodworský.

Jasně wzešlo slunce nade Prahou, ale w Praze i we wůkolí nebylo snad žádného, kdoby se byl radowal z příjemného dne. Wůkolí — jenž druhdy swými sady a lukami, polmi wšelikého osení, buď již s klasy žloutnoucími buď teprwa co brčál zelenými puky, krásné zahradě se podobalo, w níž semotam chýšky, wesnice a letohrady prokukowaly — zdálo se nyní býti pusté, louky byly zdupané, role nezdělané, ladem ležící, wesnice a chýše popáleny, letohrady rozbořeny, wše opuštěno; w Praze samé panowala jakási zádumčiwost, jakási sklíčenost obywatelstwa, jakowá se wždycky spojuje s nejistotou trwajícího pořádku, ba s nejistotou jmění a žiwota, jakož bylo za času Jindřicha Korutanského zlé paměti; kterážto sklíčenost obzláště po poprawě mladého Pušowice nabyla wětšího podnětu, ano ten čin uškodil Welflowicowi wíce nežli wšecky pikle a podplatky Olbramowy, ješto žádný nepomyslil, žeby Peregrin a Watzin-

ger ze Stroše ortel w prwním náwalu zlosti pronešený bez powolení Welflowice tak rychle w skutek uwedli.

Ta sama lhostejnost, zdálo se, zmocnila se také městských stráží, jenž u bran, jak toho potřeba tyto dny kázala, četněji se nacházely nežli w jiných pokojných letech.

U zderazské brány, která nejlépe opatřena býti musela, anto se z Wyšehradu — kde Welflowici nepřízniwý a pro swé zatknutí na město horlící probošt Petr z Lomnice seděl — wšeličeho zlého nadíti dalo, stála jedna celá rota městských oděnců pod zpráwou swého rotmistra na stráži, přece ale nebyla brána ta nikdy špatněji strážena jako práwě nyní. Hlawní brána byla owšem zawřená i zwedací most přes příkop wytažený, dwířka ale a láwka pro pěší nebyla stráží opatřená, neboť strážníci procházeli se dílem na walech, dílem usedli sobě do stínu bašty, a mezi nimi byl rotmistr sám.

»Já bych rád wěděl,« prohlásil se jeden, »co to šukání dnes na Wyšehradě znamená. Neb když jsem si tamto za klášter (zderazský) wyšel, widěl jsem každou chwíli někoho přicházeti. Co o tom soudíte, pane rotmistře?«

Tento se protáhnul a promnuw sobě dlouhou chwílí ospalé oči zíwnul. »Co by to znamenalo?« prawil, »lidé tam jdou, jak widíš, Wojto! buď ke zpowědi aneb do služeb Božích; což já wím?«

)(

»To je práwě, co mi hlawu mate!« odpowěděl Wojta. »Ale k tomu oučeli se tam sotwa scházejí, pane rotmistře! neboť co si pan probošt na naší radnici poseděl, nezwonilo se ani se zpowídalo na Wyšehradě, to wíte. Ostatně kdyby tomu tak bylo, musel by přece někdo také odcházet a já ještě newiděl žádného se wracet.«

»Co je nám po tom, Wojto!« odsekl rotmistr newrle. »Ať si po tom pátrají nynější pánowé města; nám nařídili jenom bránu hlídat, a to také děláme, jak widíte —« zasmál se rotmistr, mysle že nějaký wtip pronesl.

Wojta se powinně chechtal. »Tedy jsem wás chtěl žádati, abyste mě na poledne domů odpustil, by sem žena nemusila pořád s obědem. Je to wše jedno, sedím-li hodinku doma nebo zde.«

»Hou, hou, Wojto!« wywalil naň rotmístr oči, »mně se zdá, že máš práwě stráž u branky.«

»Prawda!« dí zbrojnoš, »ale wše jedno, sedím-li doma nebo zde na baště, beztoho jsme již kolik dní ani člowíčka přicházeti newiděli. A městský setník pan Welflowic již tři dni stráže neprohlížel, tedy nepřijde také dnes.«

»No, tedy můžeš jít,« powolil takowýmito důwody přeswědčený rotmistr; »ale nezůstaň tam až do wečera, jako wčera Jiřík.«

Wojta se usmál a slíbiw splniti wůli rotmistrowu odešel s bašty.

»Ty, Beneši!« wolal rotmistr wstáwaje na jiného zbrojnoše opodál s několika druhy se procházejícího; »pojď sem a zastaň mě zatím, co já si tady k paní Mařeně na sklenici hořkého wejdu; neb od té doby, co jsme mladého Pušowice k poprawišti doprowázeti museli, mně proklatě wysychá.« Tak powěděw klusal čiperně odtud.

»Toť si musím tedy sednout,« prawil potutelně Beneš, w skutku na rotmistrowo místo sedaje, »záda o zeď podepřít a dřímat, abych rotmistra jak se patří zastal.«

»Ještě jsi něco zapomněl, Beneši!« prohodil jiný zbrojnoš; »to hořké od paní Mařeny.«

»Což by o to bylo!« prawil Beneš, »ale já nemám ani windry w kapse a u paní Mařeny ani za půl českého ouwěrku, od té doby co jí rotmistr powěděl, že mám mou Hanu radši nežli ji, scwrklou babici.«

»Toť se tedy rotmistrowstwí pro tebe hrubě nehodí,« smál se jiný, »nebo jak wíme, prahne ti také pořád, a jak jsi wčera doswědčil, od smrti Pušowice wíce než kdy jindy.«

»Poslyš, Jirko!« wece Beneš wážně; »když o té události mluwíš, zanech wždycky swých hrubých žertů, nebo je to wěc tak wážná, že mi ještě posud kosti drkotají, když si na tu wraždu zpomenu.«

»Ba, bylo to ukrutné!« ozwalo se wíce hlasů.

»Ale co naplat,« prawil po krátkém mlčení opět jiný; »my jsme w městské službě, a kdyby nám konšelowé poručili ještě jednu obět na jatky wywésti, co bychom my mohli za to? aneb co bychom my mohli proti tomu dělati?«

Beneš kroutil hlawou: »Ne, ne, to wíce neučiní, a kdyby chtěli, tedy to řeknu weřejně před wámi, hoši — děj se semnou co děj, nežli bych k takowému činu ještě jednou potřebowati se dal; raději prchnu a wyhledám Olbrama, abych se ho přidržel.«

»A co bys tím wyzískal?« namítnul Jirka; »krahuj i jestřáb jsou z jednoho plemene. Já bych raději byl, kdyby se opět něco strhlo, to může člowěk přece něco wyzískat, aniž mu třeba napřed rány tržit.«

»Ano, to je něco pro tebe,« opáčil Beneš; »nebo když Welflowičtí město přepadli, newiděl jsem tě, až když bylo po wšem.«

»A co ty jsi dělal, moudrý a statný Beneši?« tázal se Jirka, posměchem wšechněch pohoršen.

»Byl bych blázen, abych se w jejich šarwátky pletl,« smál se bodrý Beneš; »co mě nepálí, to také nehasím. A proč bych se w ty půtky míchal? wždyť beztoho newíme, komu wlastně náležíme; dnes poroučí w městě ten, zítra onen. Dokud nebude pewný řád w zemi

uweden, ani rukou nehnu pro toho i pro toho, a to se myslím za času ubohého Jindřicha krále sotwa stane.«

A tak howořili zbrojnoši městští na baště spolu ještě déle, což jsme jen, uchýlíce se od čelnějších osob powěsti naší, proto zde w krátkém nástinu uwedli, abychom ukázali, jaký nepořádek, jaká anarchie w tehdejších bouřliwých časech we wšech stawech panowala, tak že se i wojín neostýchal odbojné řeči weřejně pronášeti, které by jindy beze wšeho ohledu na popravwiště byly pomohly. — An takto, jak podotknuto, beze wší wojenské kázně o wěcech posledních událostí se týkajících mluwili, kráčely cestou k Wršowicům čtyry osoby; opodál za nimi a wždy předcházejícím se skrýwaje šel muž jediný w kroji rolnickém, o tlustou sukowitou hůl se podpíraje.

We třech ze předcházejících osob lehce bylo poznati Wítka, Ludického a zbrojnoše jeho Matěje, nebo prwní šat swůj nezměnil w ničem, druhý jen tak dalece, že kyrys a pancéř swůj za lehkou prošíwanou kazajku na kyčlech wypuklou ukryl, jakowouž nosili tehdáž i později ještě rytíři po domě a na přátelských sjezdech. K boku ji stahowal červený kožený pás,. na němžto jeho nedlouhý široký meč wisel, co žádnému podiwné býti nemohlo, an nošení zbraně pro nebezpečnost cesty weřejné bylo, tak že i w ohražených městech žádný

z domu bez jakési zbraně newyšel. Matěj byl taktéž mečem opásán, ostatně nejewilo na něm nic wojína neb dokonce rytířského zbrojnoše. Šel stále něco opodál, newšímaje sobě rozmluwy jejich. We čtwrté wšak osobě, we dlouhý mnišský háw řádu bosáckého zakuklené, by poznal Olbrama jen ten, kdo ho w tom samém kroji již před nějakým časem po Praze choditi widěl.

Když sešli s náwrší, jenž proti Wršowicům oudolí botičské lemuje, dali se podle potoka údolím k Wyšehradu; rolník za nimi jdoucí učinil totéž.

»U hawelské brány má Peregrin swou chasu na stráži,« poučowal Olbram, společníky swé předcházeje; »tam by nebylo radno pro twou tobolku, Witku! Peregrin je sice blázen, ale má čiperný nos — a pak by tě ani twůj otec ochrániti nemohl.«

»Olbrame!« prawil Witek smutně, »nepowídejte mi o něm, neboť Bůh wí čím to je — co jste mi powěděl o jeho ukrutnosti k mladému Pušowici, tak se cítím opuštěn, jakobych žádného otce neměl, ano cítím že ho, pakli se mi zpráwa waše w městě potwrdí, nenáwiděti budu. Beztoho jsem se ho wždy jen bál, nemilowal nikdy.«

»Witku!« zwolal Ludický kárawým hlasem.

»Tak jest, pane!« dotwrzowal Witek. »Wšak nemyslete, že bych byl zatwrzelým, wzdorným

synem. Ale jak by mohlo býti jinak, když i on mi nikdy neokázal otce, jen wždy trestatele sebe menšího přestupku, aniž byly s to slzy děcké, nimiž jsem prosby swé o odpuštěni prowázel, přísnou mysl jeho jen jedenkráte oblomiti. A tak jsem wyrostl w neustálé bázni před ním co sosna lesní, nedbaje o nic než jak bych otrocky wyplnil i nejmenší rozkazy jeho.«

»Ano, ano! tak jsou mnozí!« bručel Ludický. »A což twoje matka?«

»Swou matku jsem nepoznal nikdy!« prawil jinoch s bolestným úsměchem. »Lidé owšem wšelicos mluwili, čemuž jsem jako děcko nerozuměl a ani si to w celku nepamatowal.«

»Hm!« wyklouzlo Olbramowi, a kukli dozad shrnuw kráčel silným krokem dále.

Ludický, jenž toho si wšimnul, pospíšil za ním, tak že Wítek o několik kroků pozadu zůstal. »Wy to musíte wědět, Olbrame, co ten hoch napowěděl?« tázal se polohlasitě; »což w tom wězí?«

»Mluwí se arci wšelicos,« odpowěděl takté Olbram, »ale žádný newí jistotu. Jen to jisto, že je Wítek skutečně syn surowého, ukrutného Watzingera, a kdyby toho nebylo, wěřte, že bych si hocha srdečně zamilowal, neboť wše, co jsem u něho widěl a slyšel, má ráz tak neličené prostoty a srdečnosti, jak jsme toho již dáwno, bohužel, newiděli.«

»Hoch je tedy politowání hoden,« prawil Ludický, »a já bych w skutku nerad, aby se k otci swému opět wrátil.«

»To bych i já nerad,« wece Olbram, »ztratili bychom s ním wěrného strannika. Ale w tom ať rozhodne sám.«

Ludický se zastawil, a když ho Wítek došel, kráčel s ním za Olbramem dále. »Což Wítku!« začal po nějaké chwíli, »když se do města wrátíš, jak se wymluwíš před otcem, žes bez jeho powolení tak dlouho byl wzdálen?«

»Játť jej sotwa wíce uzřím,« prawil Wítek; »nebo poslední jeho čin roztrhl poslední swazky poutající mne k němu. A pročež, jak jsem zprwu jen z *jejího* nařízení o wyswobození panice Lichtemburského pracowal, tak budu nyní státi při wás ze *přeswědčení;* neboť nemůže býti prawda tam, kde se newinná krew wylévá, a byť to i můj wlastní otec byl, který ji cediti rozkázal — já, jeho syn, se postawím mezi něj a oběti jeho, třebas by mi za hřích bylo pokládáno, že nectím otce swého!« Tak skončil w zápalu, jakowého na něm potud pozorowati nebylo.

Mezi tím se byli přiblížili až k patě wětrného wrchu, kdež na druhé straně údoli welebný, Čechům poswátný Wyšehrad se wypínal. Jedna pěšina wedla po úskalí přímo k temenu wrchu, druhá širší cesta se winula podle potoka dále k Wyšehradu.

Zde se zastawil Olbram, jenž byl oba o něco předešel. »Zde jsme na rozcestí,« prawil, když ho byli oba dostihli. »Nyní záleží wše na wtipu twém, Wítku, anto já do města wíce nesmím, poněwadž tam toto zakuklení dobře znají. Chowej se moudře a hleď, abys doslowně wykonal, co jsem ti nařídil,« prawil důrazně a potahmo na swůj list k Welflowici.

Wítek mlčky hlawou kynul.

»A ty, Matěji!« kýwal Ludický na swého zbrojnoše, »wem rozum do hrsti a swiť si nim na cestu, abys ho neutopil w hořkém, jak to umíwáš.«

»O to se nestarejte, pane rytíři!« odslowil Matěj, »musel bych to býti nekřesťanským zbrojnošem, kdybych si jen pysk omočil, an wy se dobrowolně postíte.«

»Inu, dobrowolně — tak zhola to říci nemohu!« namítl Ludický; »a kdyby nám dnes tolik práce nenastáwalo, také bych nežížnil. Kdyby již raději bylo po wšem!« wzdychnul si, »sice mi rozmar wyschne, jako krk.«

»Pak si ho ale dáme!« mnul si Matěj radostně ruce. »To se wám od stolu nehnu, dokud jen sud dojiti se dá, za to že musím dnes těm šosatým měšťákům chřtány wyplakowat, aniž bych se s nimi směl wsadit, kdo koho přepije.«

Olbram i Ludický se hlasitě smáli, i Wítek se usmáti musel.

»Tedy jděte s Bohem!« prawil opět wážně Olbram, »zde wede pěšina ke Zderazu!« ukázal rukou wzhůru k wětrnému wrchu, a oba překročíce skoro wyschlý potok dali se cestou ukázanou.

»Počkej, počkej Wítku!« wolal za odcházejícím Ludický, »já tě musím wyprowodit až nahoru.« A k němu se přidružiw howořil dále: »Poslyš, Wítku! střez se jen setkati se s otcem swým, aspoň dnes, anebo jen tak dlouho, dokud listy swé Berengarowi neodwedeš, a nebuď také příliš smělý, abys chodil největším dawem lidstwa; twé dlouhé oddálení od Prahy by ti tuším zle posloužilo. A poslyš! — nebos již příliš mnoho widěl i slyšel, abych čeho ještě před tebou tajil; mámtě w tebe wětší důwěru než jiní.« — Wděčný pohled jinochůw děkowal mu za takowou náklonnost. »Nu, dobře, dobře!« máchal Ludický rukou, »jak prawím, měj dnešní noc oči otewřené, a Haiman ti zkazuje, abysi bděl na blízce toho, co ti nyní na swětě nejmilejšího, on sám že dlouho na sebe čekat nenechá, a to wíš, kde *on* je, jest i Ludický i jeho starý dobrý meč. Nuž tedy jsme nahoře!« prawil na kmen wrchu wystoupiw, wůkol se ohlížeje. »Hlehle! jak wšecko pusté, žeby člowěk, znající krajinu tuto w někdejši kráse její, krew nad ni plakati mohl! Nu, jdi jen tedy s Bohem, hochu můj!« obrátil se k Wítkowi, ruku jeho srdečně tiskna, neboť si byl pro-

stomyslného mladíka upřímně zamilowal; pak ale k swému zbrojnoši se obrátiw prawil opět swým nezwratným rozmarem: »A ty Matěji pusť jazyk se řetězu a nech ho jezdit do libosti, žížeň swou ale nezapomeň dáti na zámek.«

Matěj udělal rukou kolo w powětří, a pás i s mečem odepnuw a přes plece přehodiw wykračowal si tak zpurným krokem ku předu, jakoby zem pod swými šlépějemi bořiti chtěl, což se pánu jeho tak směšné zdálo, že dlouhou chwili za ním hleděl.

Když se opět po stezce zpátky wracel, widěl an rolník, jenž je byl z powzdálí následowal, jehož si byl ale tehdáž hrubě newšimnul, od Olbrama práwě odchází, s nímž, jak snadno pozorowati mohl, něco důležitého wyjednáwati musel. I odstoupil poněkud s cesty, zůstana státi, aby rolníka, jenž přímo k němu po té samé stezce se bral, mimo sebe pustil a mimojdoucího si lépe prohlédnouti mohl. Nepozorowal wšak na něm nic obzwláštního, kromě že rolník mimojda ho nepozdrawil, což, jak soudil, prawý sedlák osobě rytířské času tehdejšího učiniti by neopominul.

I sešel k Olbramowi a ačkoli zwědawost necností jeho nebyla, byla přece prwní slowa Ludického: »Kdo je to?«

»Já ho znám!« odpowěděl Olbram hrdě, »a wím, že nám škoditi nebude.«

»To jsem widěl, že ho znáte!« dí newrle Ludický, »ale otázka je, zdali i já ho znáti mohu?«

»Šel okolo wás,« wece hrdý náčelník, k Wyšehradu dále kráčeje, »a jak jsem widěl, prohlížel jste si ho dosti dlouho.«

»Jářku, Olbrame!« prawil Ludický poněkud popuzen, »wy si příliš mnoho dowolujete. Dejte pozor, ať se wám křídla nepřistřihnou!«

Olbram se zastawil a pronikawě na rytíře as okamžik pohleděw, kráčel opět dále; ousměšek hrál okolo sewřených jeho rtů.

A tak dostihli Wyšehrad, kde již skoro celá jejich tlupa, která z Opatowic s nimi wyjela, po jednotliwcích přišlá, shromážděna byla. Hostinně ji přijal probošt wyšehradský. Jen Haiman ostal s několika zbrojnoši w Řičanech, očekáwaje dle nařízení Olbramowa příchod Jindřicha z Lipy a oděnců jeho.

Mezi tím byl rolník, skrze nějž nemilá rozpráwka Olbrama s Ludickým se byla strhla, Wítka a Matěje skoro opět doběhl, kteří okolo zdí kláštera zderazského, též opuštěného a napolo zbořeného, se zahnuwše, bránu zderazskou před sebou spatřili. I zastawili se oba, jako jedním pohnutím jati. Radost wyžehla z oka Wítkowa a »Jiřino!« zašeptaw, bloudil zrakem toužebným po domech a wěžích krásné Prahy, až oko jeho na wěži swatojakubské

utkwělo, ale tu zahlédl též wěže kostela Panny Marie w Tejně, a bezwolně se zachwěl, nebo wěděl, že na blízku dům nelaskawého otce jeho. Matěj wšak zcela s jinými city na Prahu patřil. »Nu, tu leží opět ta Praha,« mluwil sám k sobě, »nyní ji widím, ale newím, zdali sám sebe na zpáteční cestě widět budu. E—« rozbodřil se, »ať je tak nebo tak, přece ňák bude! Wždyť by musel být sám rohatý w tom zašitý, kdybych těm chlapům hodného bulika na nos nepowěsil! Newálejí-li se tam na baště, až hanba poctiwému zbrojnoši na to patřit — ha, ha, ha! wywalujou na nás oči, jakoby jak žiwi člowěka, jako já jsem, newiděli — jen se podíwejte, mladý pane!« ťuknul we snění pohříženého Wita — »a raději pojďme, neb wím, že ti měšťanští žoldnéři dychtiwostí hořeji blíže si nás prohlédnouti, z jakých asi končin swěta přicházíme!«

A an byli již asi polowici cesty ku blízké bráně popošli, zastawil se Matěj opět. »Hleďme, hleďme!« zwolal we smíchu, »w brance je widět partizánu ale žádného při ní; no to jsou mi krásni strážníci — aby do nich! — Ale člowěk by si to lépe přáti nemohl.«

Bylo práwě poledne, když do brány wcházeli, a rotmistr, jenž byl mezitím trudné swé myšlénky u paní Mařeny zapudil, stál práwě opět na baště, díwaje se, jak lidu jeho oběd, jejžto jim byly ženy přinesly, chutná, i zpo-

mněl si, že byl paní Mařeně přislíbil o polednách na kousek pečitého ji nawštiwiti, což mu, widícímu udatný outok podřízených swých na plné mísy, již napřed laskominy působilo.

»W skutku!« prawil konečně, není lepšího žiwobytí na swětě jako naše. Člowěk se na stráži prospí, na baště pořádně wywětrá, a to mu dělá chuť k jídlu.«

»Kdyby jen také bylo co pít!« prohlásil se zbrojnoš Jirka, jehož drahá polowice, žena to silná, zawalitá s malýma očkama, wyšpouleným nosem a wyhrnutým hořejším pyskem, ruce w bok podepřené před ním stála a na každé hnutí ruky a dásně jeho pozor dáwala, jakoby mu každé sousto počítala. Mysl její, takowýmto zaměstnáním beztoho we zlém rozmaru, nakwasila se projewenou žádostí manžela swého co nejwíc. »Nechtěl bys ještě chlastat, wiď?« začal jí jazejček; »ještě tobo dost nesežereš, a zač? — za nic! Twůj žold ti sotwa na chlast stačí! abych se pořád na tebe dřela a rasowala!«

Jirka začal hned při prwním slowu jejím mocně moučnou kaši míchati, tak že kdyby miska dřewěná nebyla, jistě by z ní několik kusů byl udělal; když ale skončila laskawá choť jeho důkladnou a jadrnou řeč swou, stáhnul obličej w nejzlostnější oušklebek jak jen mohl. »Drž jen hubu, Jesabel!« prawil chlá-

choliwě, »nechceš-li do příkopu kotrmelec udělat.«

»Tak dobře, Jirko, powěz jí to!« wolaly ženy ostatních, a: »Paní Kateřino! netrpte to, to je ukrutnost, tak my nenakládáme se swými starými!« štwali opět mužští, nebo wšem působily manželské rozmluwy Jírowského párku welikou kratochwíli.

Paní Kateřina se ohlížela co saně wůkol, newědouc má-li se do swého muže aneb do ousměšných poštíwáčků dáti; konečně rozhodla. »Co že jsem, ty hastroši!« rozkřikla se na swého drahocenného manžela; »a ty se mně opowažuješ wyhrožowat? ty, ty mně? Jestli se do tebe dám, tak ti seškrábu obličej, až sám nad sebou zapláčeš; jen toho zkus!« A přitom kmitala rukou, dlouhými nehty opatřenou, kolem obličeje Jirkowa, jakoby se ani dočkati nemohla, až on toho zkoušeti začne.

Jirka spolknul ještě jednu lžíci kaše, utřel sobě hubu a mísku odstrčiw, pohodlně wstal a ruce sobě promnuw, chtěl již napřahowati, an tu rotmistr: »Ticho!« zwolal, ne wšak jakoby lásce manželské překážeti chtěl, ale že spatřil Wítka a Matěje již w městě, kteří laskawou při manželů těchto již hodnou chwíli poslouchali, že ani nepozorowali, kterak rolník, jenžto je byl stále následowal, w patách za nima do brány wešel a newšimnuw sobě pře na wałech, za roh se zahnul a zrakům se ukryl.

»Mladý pán ze Strošel« učinil podřízené swé na syna rychtáře městského pozorny, a k Witkowi až na kraj bašty popojda prawil s úklonkem: »Mladý pane! pan otec wáš nám nařídil, kdybychom wás někde widěli, abychom jej o tom zprawili; wšak mám za to, že toho již třeba nebude, an w městě jste.«

Witek máchnutím rukou za náwěští to poděkowaw, kráčel wprawo dále, okolo domu Pernštejnského k ulici a náměstí swatohawelskému, odtud zadem konthury Templářské k swatému Jakubu, kde podle wěže dům Welflowicůw stál.

»Wšak já tam přece pošlu!« prawil rotmistr, za odcházejícím se díwaje; »se starým nejsou žádné žerty!«

»Co pak to tady bylo za laskawý howoř?« ptal se Matěj, po schodech na waly stoupaje a o partizánu, již byl w bráně s sebou wzal, se podpíraje. »Škoda že jste jim to přetrhl, rotmistře! byliť práwě w nejlepším.«

S podiwením se díwal rotmistr na řečníka, jehož na plecech houpající-se meč a partizána w ruce co muže řemesla wojenského oswědčowaly, ano wšickni obrátili zwědawě zraky swé na příchozího, který beze wšech okolků ozbrojen mezi ně wkročil a s rotmistrem beze wšeho do rozmluwy se dal.

»Nono!« spustil opět Matěj, »nečumte tak na mne, jako byste jak žiwi člowěka newiděli!

toť widíte, že jsem z jednoho plotu kůl jako wy, jenom s tím rozdílem, že wy již w městské službě stojíte, a já bych se do ní teprwa rád dostal. Proto jsem již byl bedliw na městské jmění a wzal jsem tuto partizánu s sebou, aby wám — chci říci, aby nám ji w bráně někdo neukrad.«

»Ten chlap má hubu jakoby se jakžiw ničemu jinému byl neučil než hubou mlátit!« prawil rotmistr, nad posledními slowy příchozího se usmíwaje.

»To by byl towaryš pro nás!« ozwalo se několik hlasů.

»A to si myslím!« hlásal Matěj; »jen počkejte, až se trochu lépe seznámíme, pak wám budu wyprawowat, co jsem wšecko wykonal i newykonal, widěl, slyšel, co toho wím a newím, že budete huby otwírat, až do nich wrabci lítati budou, držíce je za stodolu.«

»I totě šotek!« zubil se rotmistr, an wšeobecný smích řeč Matějowu prowázel.

»Když jsem se wám tedy ohlásil,« pokračowal Matěj, meč s plecí shodiw a o zeď bašty jej podepřew, »ohlaste se i wy mně. Pak si připijem na dobré towaryšstwo. Paničky a panny!« obrátil se k ženským, jenžto se krom paní Kateřiny s wyprázdněnými mísami k odchodu chystaly; »nechwátejte odtud! Jest-li mezi wámi některá swobodná nebo wdowa, aneb potřebuje-li některá domácího přítelínka,

koukněte na mne jak tu stojím; jsem swobodný a k službám.«

Ženské, mezi nimiž owšem také některá boubelatá dcerka hodinu čepení toužebně očekáwala, nedaly se dlouho pobízet a s utajeným chechtotem obstoupily weselého nowáčka.

»Hoho!« zwolali mužští, »ten swou hubou ještě toho krapet rozumu z našich ženských wymluwí.«

»A což myslíte že ne?« smál se Matěj. »Dejte pozor, že paní Kateřina, která swému hladowému manželowi každé sousto počítala, mne ještě krmiti bude!« A bez dalších okolků přistoupil k paní Kateřině, potud se durdící, jejíž rozmar se usudkem Matějowým o ní pronešeným nijak nezlepšil. »Jen pojď, ty pobudo!« zahrozila na něj pěstí, což ale Matěje nezmýlilo. I začal jí chlácholiti a hladiti tak směšným způsobem, že wšickni smíchem až houkali, paní Kateřina ale zlostí již skoro newiděla, nebo se jí dělaly wztekem mžitky před očima. I dosáhla zlost její nejwyššího stupně, an Matěj oči zamilowaně na ni zkroutiw tenkým hlasem zaškemral: »papat!«

Tu se sehnula a mísku uchwátic hodila ni po jeho hlawě: »Tu máš a —« wíce nedořekla, nebo Matěj outok její dobře pozorujíc uhodil rukou tak čiperně o zadní kraj mísky, že se tato w letu zpět překotila a klihowatým obsahem swým na twáři paní Kateřiny ulpěla.

Jirka, jenžto s newyslownou radostí celý wýjew pozorowal, přewalil se nyní naznak k zemi a rukama o zem tlukouc, nohama w powětří šermujíc, řwal tak hlasitě smíchem, že se hřmotný chechtot druhých proti tomu jen šeptem býti zdál.

»Tys náš, tys náš!« jásali zotawíce se zbrojnoši, Matěje z jedné náruči do druhé si podáwajíce.

»Uf!« oddechnul si konečně Matěj, »to mi udělalo žížeň. A paní Kateřina potřebuje také něco mokrého, aby si swou lepenici spláklа. Hoši, mohli bychom něco dostat, co tak dobře krkem teče, jako hořké nebo medowina? Že dnes platím já, to se rozumí!«

A než hodina minula, připíjeli si již polo opilí strážníci s Matějem na wěčné přátelstwí, on ale proti swému obyčeji w skutku málo pil, za to ale mnoho platil, nebo každou chwíli kázal přinésti konwice ba konwe čerstwě naplněné.

17.

A již wše přihotowáno,
což k tomu potřebowáno.
Král na lowu.

Stíny již začaly růsti, slunce se chýlilo walem k západu, wečer wystupowal wýš a wýše nad Prahu, až i nejwyšší makowice na báních hradčanského i wyšehradského hradu w záwoj swůj zahalil, a byl to wečer weselý aspoň pro nižší třídu obywatelstwa pražského; neboť ještě pod wečer se přihnalo celé hejno otrhaných cikánů zderazskou branou do Prahy, kteří dílem po ulicích se rozptýlili, dílem po krčmách, kde se tehdáž nejnižší chatra lidstwa scházíwala, anto jen poněkud pořádný měšťan, nechtící ztratit wážnosti u sousedstwa swého, práh weřejné hospody překročiti se štítil. I hádali cikáni lidu a prowozowali před nimi wšeliké kratochwíle, a to wšecko zdarma, ano když některý z diwáků k nim do hospody buď u panny Mařeny w lázenské ulici *) anebo na Františku wešel, připíjeli mu ještě. Wětší část diwáků zdála se wšak s nimi welmi dobře známa,

*) Nynější staropoštowská ulice.

neboť kdykoliw jeden nebo druhý z diwáků od ostatních nepozorowán býti mnil, přidružil se hned k tomu neb onomu cikánu a: »Jak je heslo?« byla obyčejně prwní otázka, a: »Olbram a z Lípy!« zněla odpowěd.

A tak se blížila noc; čím wíce wšak hodin přibýwalo, tím wíce tratil se hluk na ulicích, i zdály se býti opuštěnější než kdy jindy; jen u paní Mařeny si ještě howěli hosté cikáni při plných žbánkách, a mnozí z nich se tak rozweselili, že se dali již w pozdní hodinu, nebo jedenáctá práwě zwučela, do zpěwu. Ještě wšak ani prwní píseň nedohulákali, objewil se we dweřích rolník, jehožto jsme byli zrána Witka a Matěje sledowati widěli.

»Budeš mlčeti, toulawá chatro!« zwolal holi nad hlawou toče, »či se wám zdá k tomu čas, pokojné měšťany skřehotáním swým ze sna buráceti? Pakli se wám tak zdá, seznámí se břinkowice moje s wašimi hlawami, černí hawrani! — A ty!« obrátil se k paní Mařeně, masité, obstarožné ženě, »neznáš-li zákaz městské rychty proti tak pozdnímu naléwání?«

Již při prwním slowě jeho nastalo ticho jako w hrobě, ano i paní Mařena, jenž druhdy při welitelském slowě nesmlčela, wzchopila se rychle a konwice se stolů sebrawši uklidila je do skříně.

»Tak dobře, můj milý!« ozwal se za rolní-

kem hlas mužský a někdo mu klepal na rameno. »Ty wíš, jak sobě poslušnost získat.«

»I aby do něho!« ozwal se opět jiný hlas, při kterém se rolník zachwěl a bezwolně hlawu ke straně obrátil, kde řečník ten stál. »I aby do něho! To máte prawdu, Wáclawe; mně se zdá, žeby ta stará štěkule sotwa nám něco takowého smlčela.«

A to měl prawdu, neb sotwa poslední slowo dořekl, wyletěla paní Mařena s čerweným obličejem jako piwoňka, a u prostřed krčmy se postawíc a ruce w bok si podeprouc začala: »Co? já stará štěkule? Wy starý blázne, wy — ano, jen dupejte — a byť byste si byl desetkrát městským konšelem a třebas deset těch plechowic na hlawě nosil, ostanete přece jen starým bláznem. Či snad chcete být hrdinou, hahaha! — mečíř Peregrin hrdinou, hahaha!« A tu se tak rozesmála, že tuk w těle jejím jistě několik hodin potřebowal, než se opět usadil.

»Mlč ženo, mlč!« okřikl ji Wáclaw přísně, »nechceš-li dnešní noc w žaláři spáti a zejtra s obojkem na krku ukazowána býti. A ty!« obrátil se k rolníku, který beranici swou ještě hlouběji do obličeje si stáhl, »jenž tak dobře pořádek udržeti znáš, dej pozor na tu chasu, zítra pak se hlas u pana Jakuba Welflowice, a máš-li nějakou žádost, co tě bezpochyby do Prahy přiwedlo, naděj se dobrého pořízení.«

Rolník škrábnul nohou na poděkowání.

»A wy!« obrátil se Wáclaw k cikánům, »neznáte zákaz, že žádný z wás pod přísným trestem w městě přenocowati nesmí?«

»Odpusť pane!« wzchopil se jeden, zdaje se wůdcem jejich býti, »myť owšem známe zákaz takowý, ale an nás noc již zde přepadla, nechtěli jsme se wydati w tak nebezpečném čase na cestu ku kočowisku swému, které ještě nejméně dobré dwě hodiny wzdálí jest. I nadáli jsme se, že nám milostiwá rada městská tento přestupek jedenkráte promine; pakli nás wšak, pane, trestati chceš, trestej mne, jakožto wůdce jejich; neboť to wíš, pane, oni museji poslechnouti toho, kdo jim poroučí.«

»Dobře!« zašeptal rolník.

Wáclaw kynul hlawou a odcházel. »Tedy pojďte, Peregrine!« obrátil se ještě k Peregrinowi, an tento na prahu stoje se nehýbal, nýbrž po paní Mařeně, již byla slowa Wáclawowa w kout wehnala, zlostně hleděl.

»Co?« trhl sebou, »já bych měl jít a tu starou babici za její utrhačnou, nestydatou hubu bez trestu nechati? I aby do toho! Ne, ne, Wáclawe! z toho nebude nic. Hned se wrátí Korupul*) s přehlídkou od brány; do žaláře a do obojku s ní!«

---

*) Korupul a jiná jména měšťanů pražských jsou dle Hájka psána, ačkoliw je Palacký práwě jmenuje, ja-

W tom zawzněly odměřené kroky noční přehlídky Korupulem wedené. Aha, tu jsou!« zaplesal Peregrin, jemuž ten ‚blázen' z hlawy nechtěl.

»Nu, pojďte jen!« pobízel Wáclaw, »wšak si ji zítra městská rada předwolati dá.«

»Budiž!« obrátil se k odchodu Peregrin, uchlácholen. »Několik neděl při chlebě a wodě nebude škodit.«

Jak mile ze dweří wyšli, přiskočil rolník k cikánům, a »Buďte pohotowě!« nařídiw, kwapil za odcházejícími. —

»Wše w pořádku!« ohlašowal wenku Korupul. »I zdá se mi, Wáclawe, že si někdo s tou cedulkou z Wítka žert ztropiti chtěl, neb nikde nic podezřelého nenalezáme.« Tak prawil tento tajný spojenec Olbramůw, an by jinému zpitá posádka brány zderazské welkou příčinu k podezření byla zawdala.

»Ať do toho wšickni wšudy!« přiswědčil Peregrin, »tak to bude a nic jinak, Wáclawe! A my se tady plahočíme w noci po ulicích, dáwáme si starých bláznů nadáwat od takowé štěkule, a zač? Pro nic za nic.«

---

ko: Kornbühl, Tausendmark, Wigalois atd. Mám za to, že německá tato jména tehdejší Čechowé tak wyslowowali, jak je Hájek uwádí, a protož jsem se tohoto průwodčího držel, ješto se we hlawní wěci s Palackým shoduje.

»Možná, že tomu tak jak prawíte, Korupule!« slyšel sledující je opět rolník wážný hlas Wáclawa, který si slow Peregrinowých hrubě newšímati se zdál. »Možná že tomu tak; ale musíme přece swou bedliwost zostřiti, neboť nám neušlo, že již po několik dní něco neobyčejného se děje, aniž zapříti se dá, žeby Olbram bez příčiny s nebezpečím swého žiwota Prahu nawštiwil. Slowem, jakýsi podiwný duch opanowal obywatele Prahy, a nešťastná smrt mladého Pušowice nebyla wěru s to srdce lidu naší straně získati, — a toho jste wy příčinou, Peregrine!«

»Bůh na nebi budiž mi swědkem,« odwětil Peregrin chwějícím-se hlasem, ale pewně a wroucně, jak potud málokdy mluwíwal, »že jsem w prchliwosti swé následky činu swého nepředwídal. Chtělť jsem Olbrama lapiti; ale ukrutnost Watzingera a Welflowice hnala bratra mého do wyhnanstwí a syna jeho ku smrti.«

Rolník opodál je sledující slyšel řeč tuto i sáhnuw k srdci wzdychl tak hlasitě, že se wšickni zastawili, neslyšíce ale ničeho wíce kráčeli dále.

»Kdybyste byl jinou dobou« začal opět Wáclaw, »zpráwu tu Welflowicowi zwěstowal, byloby se jistě tak ukrutně s Pušowicem nenakládalo.«

»Již se stalo!« wmísil se do řeči Korupul, »a nyní je pozdě přemítati, bylo-li to dobře či nic. Chybiliť jste tehdá wšickni.«

)(

»Chybili jsme, prawda!« wece Peregrin, »ale přece se mi zdá, že chyba moje powinnosti byla ku straně, jížto jsem wěrnost swou zaslíbil a s níž wěrně setrwati chci, děj se co děj, až do konce; ačkoliw zapříti nemohu, že by se mně Welflowic přijmutím bratra mého Heřmana Pušy na milost welice zawděčil.«

»To zmenší twou krewní winu, Peregrine!« prawil rolník již o samotě, an byli druzí práwě do domu pana Jakuba Welflowice wešli.

* * *

Četná společnost nejčelnějších osob strany Welflowické procházela se w žiwém howoru we welké hlawní síni domu páně Jakuba, ačkoli jeho samého mezi přítomnými spatřiti nebylo; neboť od pohřbu Markyty a od té strašliwé události, prowázející tělo kajicné trpitelky z domu otcowského, ochabla jak se zdálo činnost a duševní síla Welflowicowa; kletba we zlosti nade dcerou wyřknutá obrátila osten swůj proti němu, což spojeno se hryzoucím swědomím, že krew newinného mladíka wylíti dopustil, owšem i muže silnějšího ducha sklátiti mohlo. I bloudil w noci po domě swém a wždy ho zanesly kroky k zahradnímu domku, kde Jiřina uwězněna byla, w jakowých dobách se mu každý, kdo jej potkati měl, wyhnul, ano i stráž přede dweřmi nynějšího bytu dcery domácí opustila stanowiště swé; neb tak byl Wá-

claw, dobrý znatel lidských srdcí, nařídil, wěda, že dříwe neb později kůra z předsudku a hrdosti kol srdce Jakubowa wyrostlá se prolomí a to tím dříwe, an Jakub pozorowati musel, jak sice každý příkaz jeho ctí, ale i jak se mu každý wyhnouti snaží, jakoby blízkost jeho každého hrůzou naplňowala.

A tak se i stalo. Noci probděl z wětšího dílu u dweří žaláře dcery swé, kde se zaroseným okem we bdící snění se pohroužil, a dny tráwil w té samé newšímawosti wšeho wůkol — z kteréžto jej toliko objewení-se Witka a přinešený tajemný list na chwíli k býwalé pružnosti probuditi s to byl. Nařídiw pak wše, co zapotřebí uznal, klesl opět we blouznění swé, a ponechaje společnost we hlawní síni, šel opět obwyklou již po několik dní cestou k domku zahradnímu. Swětlo w komnatě wězní ještě hořelo, a on díwaje se k wysokému oknu pozorowal na protější stěně sem tam se pohybující stín. Tedy ještě nespala.

»O kýž by se wyskytnul,« wzdychnul Welflowic, »kdo by tě oswoboditi chtěl! na kolenou swých děkowal bych jemu. — Ale kdo by se opowážil,« zalkal po chwíli, »an já, otec twůj, raději tato muka snáším, než bych zlomil přísahu swou!« a opět se zamlčel. »Ne, ne, déle tato muka newydržím!« šeptal opět po chwíli; »ať i swět řekne, že Welflowic slowu swému nedostál, jen když tebe opět obejmu,

dcero má!« — Tak prawiw chtěl již pokročiti, aby obejmuw dceru swou we práwo domácí opět ji uwedl, an wrzání otwírajících-se a opět zapadajících dweří myšlénky jeho jinam obrátilo a onu lichou hrdost, aby před swětem se pewným ukázal — kteráž tak často šlechetným myšlénkám k činům propuknouti nedá — w něm opět zbudilo.

»Ne, ne, ještě ne!« zwolal, »aspoň we dnešním shromáždění ne! Swět musí teprwa myšlénce zwykati, že Welflowic přísahu swou, ač ukrutnou, zlomil.«

A opět se pohroužil w myšlénky, nedbaje o zpráwy, ježto mu na zwědy wyslaný Wáclaw se společníky swými snad sděliti měl, který, jak Welflowic dobře soudil, práwě se wracel.

Wáclaw šel přímo se společníky swými do hlawní síně, a wstoupiw prohlížel celou společnost, nespatřiw ale Welflòwice pohodil hlawou a wstoupil dále. Shromáždění pokročili zwědawě proti němu.

Největší pozornost zbuzowaly tři osoby, které jsme ještě w žádné společnosti Welflowicowě newiděli, ale na prwní pohled bylo zříti, že to osoby welkého wplywu w nynější wládě městské a s ní i w zemské býti museji. Byliť to tři bratří Jakubowi, kteří práwě dnes ze Říše se wrátili, kde skoro po celý rok u rozličných knížat se zdržowali; za jakou příčinou? dále nám wyswitne.

»Jak je?« tázal se Eberslín, syn Poplínůw, jejžto jsme byli hned w prwním shromáždění u pana Jakuba poznali, a zraky jeho utkwěly důrazně na Korupulowi.

»Wše w pořádku!« odpowěděl tento powýšeným hlasem.

»Je tomu tak?« tázal se nejmladší bratr Jan Welflowic Wáclawa, který jen kynutím hlawy odpowěděl.

»Neprawil jsem...?« ozwal se tenký pronikající hlas ze zadu síně, a muž, který se byl posud našim zrakům ztrácel, wystoupil ze stínu. Byl newelké postawy, wysmahlého obličeje, na němžto jakýsi chmurný, nelibý ousměšek wždy poletowal, a jelikož jeho malé pysky wždy sewřené byly, zdálo se to býti křečowitým škubáním swalů. Wpadlé oči jeho byly jako nepohyblíwé a podobaly se dwěma uhlům, ze hlubokých jamek jiskry sršícím, i byly tak pronikawé, že koho upřený jich pohled zasáhnul, bezwolně se zachwěti musel, ješto ho jakási nadpřirozená hrůza projela.

Bylť to pro ukrutnost swou známý Mikuláš Watzinger, jehož krwolačnost od prwního dne spiknutí, jak jsme pozorowali, zrůstala a kterouž urychlením poprawy mladého Pušowice — při kteréžto nešťastné udalosti aniž dříwe jsme jej tak pohodlně pozorowati nemohli — oswědčil, tak že i Wítek, wlastní jeho syn, ne-

wáhal (jak jsme zprwu widěli) opustiti stranu tu, při které otec jeho stál.

»Neprawil jsem,« ozwal se Watzinger, »že jim příkladné potrestání zrady Pušowy chuť k nowým piklům odňalo? O jen přísně s tím lidem! prawím wám, neudržíte ho jinak na uzdě, leč když mu často ukážete mistra poprawního při práci. Tedy pod meč se zrádci, i s tím, kdo si z nás ten žert chtěl ztropiti, a byť to i moje nezdárné klouče bylo!« I zaskřípal zuby a celá wýheň ukrutnosti jeho zdála se mu z oka pláti, nebo těžce to nesl, že k otrocké poslušnosti wychowaný syn jeho jedenkráte samostatně bez jeho wůle a wědomí jednati začal, a kterého Welflowic, obdržew poselstwí jeho, swobodně propustil, což Watzinger zradou práw otcowských nazwal. Wšickni poslouchali s úžasem řeč Watzingerowu, a trwalo nějakou chwíli nežli se zpamatowali, *tak* je chladná ukrutnost jeho dojala.

»Byl tento muž wždy při poradách wašich?« tázal se starši Welflowic Dětřich.

»Bohužel, býwal — ale je zde jistě dnes naposled!« odslowil Wáclaw, a k Watzingeru přistoupiw mluwil dále: »Watzingře! Smýšlení i řeči waše se nehodí pro společnost, kde se o blahu wlasti rokuje, a buďtež ubezpečen, že, kdybychom wás byli dříwe tak znali jako nyní, nikdy bychom wás ku městskému rychtářstwí nebyli powolali. My chtěli míti w dů-

stojnosti této přísného, nikoliw ukrutného člowěka. Swým činem jste přiwedl snad nás i sám sebe na kraj záhuby, nebo lid se krwí jen dráždí, nikoli nezastraší.«

»A konec řeči jest, abych se odstranil?« zasípal zlostně Watzinger. »Nečiňte tak dalekých oklik, já wám jistě překážeti nebudu a nechci. Ale pomněte na slowa má, jež wám nyní powím: wy i Welflowicowé a wšickni stranníci jejich klesnete opět, neboť se Jakub příliš wysoko wyšinul, aby se na té wýšce bez krwawé přísnosti udržeti mohl; pak budete zpomínati na Mikuláše Watzingera a pozdě želeti, že jste neuposlechli rady jeho. Wy wšickni znáte pikle osnowat, ale abyste záměry swé pewnou mužnou myslí až ku konci prowedli, schází wám srdce mužné!«

Tak powěděw kwapil odtud; we dweřích se s Jakubem Welflowicem setkaw, wyrazil před sebe ousměšný chechtot a pádil dále.

»Co se stalo?« tázal se Jakub do síně wkročiw.

»Co se již dáwno státi mělo!« prawil důrazně Wáclaw, »a byl by mnohý čin newykonán, a mnohého srdce by pokojněji tlouklo.«

Pan Jakub se zarazil a hluboce wzdychna pokročil dále. Nastalo hrobowé ticho. — »Nuže, Dětřichu!« začal po chwíli pan Jakub, »wyprawuj dále, jak jsi pořídil w Říši?«

»Dobře — špatně, s jaké strany to pozoru-

jeme!« dí tento, »i mám za to, žeby se mi i u Otty Baworského a Eberharda Wirtemberského tak šťastně dařilo jako w Mišni, kdyby wyslaní tam Olbramowicowé Menhard a Bohuslaw přičinění moje byli nekazili. I dosáhl jsem tak dalece wzdor wšem nesnázím připowěd těchto dwou panowníků, že nám k pomoci přispějí, jak mile se skutečně ukáže, že král Jindřich w žiwotním nebezpečí se nachází. Museltˇ jsem owšem mnoho slibowati, že ani newím odkud potom ty poplatky wzíti.«

»Hm, to wěřím!« prawil Jakub, »Němec je dobrý počtář, a nerad na sebe nějaké nepohodlí uwalí bez widitelného zisku.«

A tak se pohybowala řeč o takowýchto předmětech jednající dále, w níž ale Korupul a Eberslín malého podílu měli. My pak se raději obraťme k udalostem, od *Olbramowiců* a *panstwa* tak dlouho předosnowaným.

18.

Co znamená ten hluk tak časně zrána

Jaromír a Wršowci od J. z Hwězdy.

Zařinči meče
W diwém setkání .....
Tu krew odpůrci teče,
A blah, kdo hrdlo útěkem si chrání!

Tamtéž.

An se wěci w předešlém čísle wyprawowané děly, stál na wěži tejnské Berengar a po boku jeho Wítek, kteréhož po přečtení listů Jindřichem z Lípy mu zaslaných u sebe podržel a při nastalém soumraku s sebou na wěž pojal. Šediwé kadeře starcowy wlály wětrem, we wýšce této časem se zdmoucím, a wysoká postawa jeho w černém habitě, temnem nočním toliko w nejistých nákresích i na blízku stojícímu Wítku widitelná, podobala se takto stínu nadzemskému, nad kterým se záře nadpřirozená wznáší. I dokončil práwě wyprawowání swé o událostech, za nepřítomnosti Wítkowy w domě Jakubowu sběhlých, a wěda, že zpráwa o uwěznění Jiřiny hluboce mladíka dojmouti musela, ponechal jej w pohrouženosti a hleděl malým okénkem k Wyšehradu. Na-

jednou wylítl s wyšehradské bašty ohniwý chomáč do powětří a několik sekund se wznášeje padl opět k zemi a uhasl.

»Pohleď, pohleď, Wítku!« zwolal radostně Berengar, »již prwní znamení, že od břehu odplouli. Ha, kdyby noc černým swým rouchem krajinu nekryla, widěl bys zástupy rytířů a panošů jejich k oswobození města se blížících. Ha!« zwolal w nadšení, »Bůh wás žehnej, wěrní synowé wlasti! an přicházíte, by oswobozeno bylo swaté jméno slawných knížat wašich a poslední ratolest kmene jejich uwržena nebyla w bláto potupy na wěčnou hanbu země české! Eližběto! koř se w dikách Pánu, neboť on s tebou a poráží slepotou nepřátely twé! — Ha, již opět znamení!« zaplesal; »woje se blíží! — Wítku! napni sluch ke straně mostecké; když uslyšíš třikráte w zápětí troubiti s mostecké wěže Města Nowého *), powěz mi a pak spěj k domu Welflowicowu, možná že tě tam potřebí bude; i Korupul má stejné stanowiště. Hleď abys wyswobodil swou newěstu! Wšak já na sebe dlouho čekati nedám!«

Tak rychle nařídiw napnul se starec s wěže, jakoby proniknouti chtěl temnotu noční, a Wítek posledními slowy jeho rozčilen přistoupil k otworu wedlejšímu a naslouchal tak by-

*) Nynější Malá strana.

stře, jakoby šum perutí nočních pozorowati chtěl.

* * *

Hladinou wltawskou brázdilo několik člunů, ozbrojenými muži naplněných. Tiše se houpaly wesla běh člunů řídící we wodě; temné šplouchnutí, jako kdy wítr o wlnku se opře a ji w krůpějích dále zanese, několik bublin a sem tam wystouplá pěna bylo wše, co plawbu jejich označowalo; a někdy, an se totiž člun nahnul, zazwonil meč nebo jen řetízek od meče některého, aneb zarachotilo brnění dwou se dotknuwších oděnců; ostatně bylo wše ticho. Připlouly čluny hustým temnem kryty až k mostu, tehdáž ještě dřewěnému; zde se rozdělily a jedno odděleni zahnulo wprawo přímo ku klášteru křižownickému, druhé pak ploulo doleji pod most, kde pod biskupským domem u břehu přistálo. Oděnci wyskočili a, ruce na rukowětích mečů, postupowali tichým krokem k wěži mostecké.

»Wše ticho!« šeptal jeden zpředu jdoucí po boku mu kráčejícímu, »dnešní noc se nám ukázala přítelem dobrým, a ty chmury tam nahoře se honící nemohly nikdy wčasněji zastříti zrádný lesk měsíce. Doufám šťastné pořízení, Wartemberku!«

»Kdybychme se jen bez hluku wěže zmocnili!« odpowěděl tento šeptem; »pak může z Lipy očistiti dle wůle a swého pohodlí Sta-

ré Město ode hmyzu Welflowického a korutanského.«

»Ať se strhne hluk, že se ním ložnice Jindřicha Korutana otřásati bude,« odwětil prwní ohniwě — »jen co jedenkráte we wěži jsme, položíme se mezi most, že přes nás celé to hejno drawců cizinských klopýtnouti musí. Přisámbohu! dokud meč w ruce cítit budu, nepřijde ani jeden Míšňan nebo Korytan Welflowicům na pomoc.«

»Jen tiše, Landštejne!« napomenul powážliwější Wartemberk; »hle, jsme u wěže!« A na kynutí jeho stanuli wšickni.

»Proklatá chatra!« zakypěl zlostí prchliwý Wítek z Landštejna, wida bránu zawřenou; »temná noc zahnala ty bázliwce do brlohy. Meče wen a rozsekejme železné pruty brány! Hou!« Tak zwolal; ale Wartemberk držel swou ruku na ústech jeho; štěstí, že wichr silně zadul, jinak by se bylo diwiti, že houknutí jeho Korutany, mosteckou wěž strážící, byť i we snu pohříženi byli, newyburácelo.

»Zbláznil jsi se, Landštejne?« šeptal zlostně Wartemberk, »či myslíš, že již powyku třeba, nežli se přeswědčíme, že brána skutečně zawřena?«

A dále nerokowaw kwapil ku bráně.

»Stůj, kdo to?« wolá strážník Míšňan z brány, napřáhnutou partizánu před sebe drže — »stůj! kdo se opowažuje blíže strážnice powyk

dělati? Stůj!« zwolá ještě jednou, wida Wartemberka we tmě co stín neohroženě se blížiti, a za ním zwučely temně kroky druhých oděnců.

»Do zbraně! hurá!« zařwal Mišňan, do brány zpět uskoče a chtěje ji zawříti, an pozdě zpozorowal neprozřetelnost swou; ale Wartemberk stál již u wnitř a mečem swým mocné máchnutí chrabrého ač neprozřetelného Mišňana zachytiw, rozkročil se, co blesk hwizdnul ocel jeho wětrem, jasně cinknul o přilbu wojínowu, několik jisker se zňalo a Mišňan se kácel k zemi, wyraziw ze sebe ještě jednou: »Do zbráně!«

»Tys jinak nechtěl!« prawil Wartemberk, »a wlastní krwí kropíš půdu tu, k jejímuž utiskowání jsi za mizernou cenu zaprodal žiwot swůj. — Bránu, taraste bránu!« zwolał nyní kwapně, spatře strážníky ze dwířek wěžních se řítící.

»Již se stalo!« odpowěděl Landštejn, k činům prchlý, když ale jedenkráte w jednání byl, prohlédal obezřetně ke wšemu čeho třeba bylo, a protož nechaje Wartemberka s Mišňanem soubojiti, kázal přede wším zatarasiti bránu, a an důležité toto dílo wykonáno bylo, přidružil se k příteli swému, na zwolání nepřátel: »Kdo to?« máchnutím meče a houknutím: »Čechowé a rány, pomsta jejich!« odpowídaje. Ráz za rázem padaly nyní rány w nestejné seči,

jiskry z mužů a brnění sršící byly jediným swětlem při boji tomto, který owšem dlouho trwati nemohl a úplnou porážkou Míšňanů skončiti se musel.

»Škoda těch chlapů!« prawil Landštejn, »mohliť se k něčemu lepšímu zachowati, než aby s kletbou lidu českého zemi jeho mrwili; byliť udatní!«

»Kdyby je ale noc w počtu našem byla nemýlila,« odpowěděl Wartemberk, »wěř, milý Landštejne, žeby bez boje zbraň byli složili. Nyní wšak poswěťte na dílo naše!« kázal oděncům.

Tito rozžehli pochodeň a tu bylo widěti šestero těl w kouřící se ještě krwi ležících. Každý jináče padl, každý jináče ležel. Tomu byla helma i s lebkou we dwí rozpoltěna, onomu se řítila krew z úst, nebo těžkou ranou mlatem do hlawy praskly mu žíly w těle; slowem, buď již byli bezdušní nebo chropotali w posledním oddychání, toliko jeden netěžce jsa raněn procitnul z omráčení.

»Odneste jej do wěže!« welel Wartemberk, »a hleďte, abyste ho zcela wzkřísili. — Tyto pak« ukazowal na mrtwoly, »hoďte do wody, by nám nepřekáželi w nastáwající práci!«

A w skutku bylo slyšeti pádné kroky blížících se we welkém počtu a rachocení zbraně jejich. Lomoz totiž při minulém boji wyburácel obywatele nejbližší wěže ze sna, a jelikož

tehdáž Malá Strana nazwice Korutany a Míšňany obýwána byla, roznesla se co blesk po celém tom městě zpráwa, že wěžní posádka přepadnuta jest, a w brzce shluklo se nepřátel w četný houf, jenžto nyní spěchal posádce buď na pomoc nebo k opětnému wydobytí wěže, an tato *zde* a klášter křižownický na *Starém Městě* newyhnutelny byly k udržení spojení Nowého se Starým městem.

»Hoj! jen wíce, jen wíce!« wolal Landštejn wyhlídkou blízkého boje rozjařen; »Landštejn a Wartemberk se nezastraší počtem nepřátel. Ješku!« obrátil se k Wartemberkowi, »tobě patří čest brzkého wydobytí wěže; zaujmi tedy čestné místo a odraz ty míšenské jablíčka, kdyby se brána prolomila a je tobě na dračku pustila; wšak my jich s hůry také několik šípy k zemi přibijem. Hoj, moji wěrní, zamnou!« wolal na swé oděnce a jimi následowán spěchal po úzkých, kamenných, kroužících-se schodech nahoru; a w brzce fičely z každého střelného průlomu šípy do houfu nepřátelského, již pod samou wěží stojícího, jimž tento pouze diwým rykem odpowídal, an Landštejn žádného swětla rozžíti nedowolil, prawě že k míření dosti swětla od pochodní, jimiž sobě nepřítel na cestu, ale i střelám Landštejnowých oděnců k jistému cíli swítil.

»Landštejne!« wolal Wartemberk mocným hlasem nahoru, tak že i diwý ryk nepřátel pře-

hlušil; »pohlédni ke druhé straně, zdali již Olbram po práci?«

A po malé chwíli zněla odpowěd: »Olbram je chrabrý a obezřetný nad jiné; sláwa mu i měšťanům wěrným! S kláštera plápolají wítězné pochodně jeho, a nad nimi duje se we wětru křižownický prapor Jana Strakonického!«

»Hoj tedy!« wolal opět Wartemberk wzhůru, »dej znamení našincům!«

»Trub, trub!« bylo slyšeti Landštejna we wěži, »až Korutané i Jindřich jejich mysliti budou, že to hlas anjele, wolajícího ke dni soudnímu!«

A táhlé zwuky trouby následowaly w zápětí rozkaz ten, opětowány jsouce od kláštera křižownického, strážícího wchod na most se strany Starého Města, a sotwa po třetí zawzněly, zwučel welký zwon s tejnské wěže odměřenými ranami. W tu samu chwíli se rozlehl rachot bubnů od brány zderazské a po spuštěném mostě řinčela na bujných koních tlupa po tlupě do města, každá pod praporem bohatýra, w jehožto žoldu stála, hlasitě prowoláwajíc jméno jeho.

Jindřich z Lípy, w prawici obnažený meč, w lewici wlající prapor s rodinným znakem, dwěma to křížem položenýma ostrwama, wrazil prwní do brány; po boku jeho Haiman Lichtemburský a Ludický. W bráně stál jediný Matěj, který zočiw pána swého k němu se při-

točil: »Nuže, jak jste spokojen? Chlapi spějí, že byste jim dříwe baštu nad hlawami zbořiti mohl, nežli se probudí!«

»Wýborně, wýborně!« pochwálil ho Ludický. »Nyní wšak hleď, abys dostal se k Welflowicowu domu, kdyby Wítek meče twého potřebowal.« —

»Praha naše!« zwolal plesně pan z Lípy. »Sláwa česká nezahyne!«

A opět zawířily bubny a manowé Lípští zwolali: »Lípa hr! Lípa hr!« A opět se objewil jiný prapor a zas jiný pod stejným znakem; celý Hronowiců kmen následowal mocného wůdce swého, a dlouho trwalo nežli wšecky ty odwětwe jeho, jako Náchodská, Hronowská, Lichtemburská a jiných wíce přešly; a opět se okazowali znakowé jiní, tu čerwené růže pětilisté mocných Witkowců, tam žerdě Wančurů, tu pruhy Berků, a zde se zaskwěl w požáru bezčetných smolnic nyní rozžatých krásný znak Wlastislawičů, o nichž Dalimil pěje:

Po krásném se ščitě znajú:
W zlatě fiolněj orlici
Wlastislawowi rodici.

a manowé znaku toho plesali: »Lucko! Lucko!«

Neunawně stál Jindřich z Lípy u brány, každému stanowiště wykazujíc. »Zatkni růže swé na staroměstském náměstí, pane Jindřichu!« wolal na staršího Rožmberka. »Ty, pane Smí-

le! rozepni křídla orlice swé a krej nám most peruťmi jejími! — Ha wy žerdě Wančurů! rozbodejte bodáky swými bránu hawelskou a napněte je proti tomu, kdoby ní prchnouti chtěl!«

Tu se objewil welebný znak Prahy, nejstarším synem Olbramowým Menhardem nesený.

»Hej ty drahý štíte wlasti naší!« pochlebowal pan z Lípy Olbramowicům, jenž pod heslem: »Praha!« do brány wjeli. »Chraň nám bránu, statný Olbramowiči, již nám moudrost otce twého otewřela!«

A koně otočiw pádil odtud, many swými prowázen, aby, jakožto wůdce, přítomen byl tam, kde ho nejwíce třeba býti mohlo, a to bylo, jak dobře soudil, bliž domu Welflowického.

* * *

Shromáždění u pana Jakuba, ježto jsme w předešlém čísle byli opustili, začalo se práwě rozcházeti, an udeření na zwon tejnský a silné tlučení na wrata pana Jakuba a wěrné přátely jeho wyděsilo.

»Zrada! zrada!« bylo slyšeti hlas ode wrat po chodbách se rozléhající. »Welflowiči! Welflowiči! wzhůru! jsme přepadnuti!«

»To je Tusemmark!« zwolali Wáclaw a Jakub skoro najednou. A záhy byly dwéře takřka wyraženy a Tusemmark, celý udychtěný, s wýrazem nejwětši zděšenosti wrazil do síně.

»Co stojíte a koukáte na mne?« wolal, »uchopte se zbraně! Prawím wám, křižownický klášter je w rukou Olbramowých, a zderazskou branou hrne se nesčíslné množstwí oděnců šlechty české! Kokotowicowé jsou již w boji s Wančurami, kteří se k hawelské bráně tlačí.«

»Ku bráně, kde já setníkem jsem?« wybrknul Peregrin; »i aby do toho! to se jim nepodaří!« A pádil odtud.

»Ha, Korupul!« zwolal Wáclaw, plamenným zrakem po místě, kde jmenowaný stál, se otoče; ale ani jeho ani Ebrslína nebylo zde wíce, neboť jak Tusemmark do síně wběhl, odkwapili oba, nepozorowáni w náhlém překwapení wšech.

»Weta již po wšem!« prawil nyní pokojně Wáclaw; »chowali jsme zrádce w lůně swém!«

»O že nyní k té moudrosti přicházíte!« wyčítal Tusemmark. »Proč jste neposlouchali rady Watzingerowy?«

»A byť nás to i žiwoty stálo,« prawil Wáclaw — »lépe tak jak se stalo! Tak zle wšak nebude. Ještě máme dobré meče a silná ramena a také něco wěrných sluhů, kteří nás následowati budou. Za mnou!« zwolal wytasiw meč, který byl wrátiw se od dohlídky noční ani neodložil.

»Zpamatuj pak se, Jakube!« zatřásl Dětřich Welflowic bratrem swým, který po-

hroužen w myšlénky, wýjewů kol sebe si newšímal.

»Jiřina, Jiřina!« zwolal nyní jako ze strašného sna probuzen, »mé dítě, mé dítě!« a wytrhnuw se pádil beze zbraně odtud.

»Stůj, Jakube!« zastawil jej na chodbě Wáclaw. »Kam kwapíš beze zbraně, níž bysi dítě swé ochránil?«

* * *

Strašně se rozléhal na ulici hluk a jek, neboť chatra, před hodinou ještě Welflowice welebiwší, přidružila se nyní k nepřátelům jeho, an u těchto jen získati a se pobawiti mohla. Nejwíce se jí líbil, jak se naditi dalo, Puša, který, posud we swém rolnickém obleku (w němž ho byl laskawý čtenář, jak se domníwáme, již dáwno poznal), cikány z obou krčem, u paní Mařeny totiž a z krčmy Františské shromáždil a nyní přímo k domu Welflowicowu táhl, pořáde: »Krew za krew! Bídu za bídu!« wolaje tak soptiwě, že se zdálo, jakoby wšecka lidskost z útrob jeho byla zmizela. Někdy zatočil silným, železem pobitým kyjem, jejž byl za swou hůl wyměnil, diwoce nad hlawou, wydaje ryk ze sebe: »Král žebroty! Hoj wy sokolowé pomsty! král žebroty!« A luza chechtajíc se a jeden druhého strkaje, tlačila se okolo něho a zástupu jeho, wřeštíc po něm: »Král žebroty, hahaha!« —

Tak se přehnali přes staroměstské náměstí, kde teprw jednotliwé tlupy měšťanů pořádných, hlasem zwonu tejnského přiwolaných, se scházely, očekáwajíce zwolených wůdců swých Korupula a Ebrslína. Když newázaná chasa dům Welflowicůw zočila, zaječela strašně a rozběhla se proti němu tak wztekle, jakoby jej w náwalu swém překotiti chtěla, maně wšak zarazila, nebo před domem stáli prchlí přátelé Jakubowi, jako Kokotowicowé, kteří potřeni jsouce od Wančurů w malém počtu k domu náčelníka swého se tiskli, a mimo těch byl jen ještě malý počet takto spásy hledajících, neb wětší díl se jich při prwním pokřiku skryl a mnozí hledali w prwním zmatku ochrany w outěku.

Ale ti, co u domu Jakubowa stáli, widouce jen chatru obořující-se, zašwihli meči, a wřeštící luza ustala tak náhle w běhu, jakoby nějakým strojem pohybowána byla.

»Hoj, co se bojíte, krkawci!« wolal Puša k předu postupuje, »nechť se wás několik zadáwí ocelem jejich! Za mnou! roztlucte jim hnáty, wychlastejte krew jejich!« řwal w šilenosti.

Luza wšak se uspokojila zaječeti strašliwěji než prwé a házeti z dálky kamením. Leč nedlouho byla jí tato radost přána, ješto ze zadu uličkou tejnskou Korupul a Ebrslín se swými stranníky hustými řadami se tiskli a na plocho sekajíce luzu na wše strany plašili. I Puša w

šílenosti pozorowal změnu tu a kyjem nad hlawou zatoče zařwal: »Hoj wy jestřábowé! za mnou! znám já jinou cestu, kde nám žádný překážeti nebude! Krew za krew, bídu za bídu!« A chasa jeho i ostatní chatra řwouc po něm hrnula se za ním ku brance, kudy on, byw ještě oudem tajných porad Jakubowých, do domu jeho wcházel.

»Ha to Korupul a Ebrslín!« zwolal radostně Kokotowic, přiwrženec Welflowicůw, netuše zradu. »Wčasněji jste nemohli přijíti!«

»Wčasněji nikdy,« přiswědčil Korupul, »abychom menší prací dosáhli cíle swého! Odlož zbraň, Kokotowiči!«

»Co to má znamenati?« pozastawil se tento.

»Že wláda Welflowicowa přestala,« odpowěděl Ebrslín; »naše heslo jest: Olbram a Lípa! Odložte zbraň!«

»Odložíme! ale na lebku twou, zrádce pekelný!« zwolal Kokotowic, tna po něm. Ebrslín zachytil ránu štítem, ale Kokotowic proťal štít a udeřil ještě tak silně w helmici jeho, že ji skoro proťal. Ebrslín ranou tou omráčen swalil se k zemi a přes jeho tělo se hrnul daw přátel jeho i Korupulówých. —

Tak jsou ještě posud wálky měšťanské, jakowé zuřily po milé wlasti naší za časů nešťastné wlády Jindřicha Korutanského! I nemůže býti lítějších nepřátel, jako přátel a bratrů jedné obce stojících proti sobě we wálce občanské!

Krwawá se nyní strhla seč, an bojující tak blízko sebe stáli, že toliko jilcemi mečů rány sobě zasazowati mohli, we kteréžto půtce by Kokotowicowé jistě wětšímu počtu nepřátel byli podlehli, kdyby práwě nyní wrata se neotewřely, kterými sluhowé Welflowicowi přátelům swým ku pomoci chwátali, že wšak tito zpředu tisknuti walem se k zadu tlačili, nastala zácpa takowá, že nemohl žádný ani sem ani tam.

»Ustupte rychle zpět a zawřete wrata!« bylo slyšeti Wáclawůw wše přehlušující hlas, kterého se rychle uposlechlo; ale Korupul wrazil se swými tak rychle do brány, že na zawření ani pomyšlení nebylo, ano zmatek Welflowických z toho powstalý bylby jim záhubu jistou přinesl, kdyby opět Wáclaw, který swou chladnost nikdy nepozbyl, z takowého nebezpečí je byl newytrhl.

Poskočil ku předu a několika s obrowskou swou silou učiněnými ranami mečem učinil mezeru dosti welikou k záměru swému. »Srazte se w klín a následujte mne! Tusemmarku! krej nám záda!« A w okamžení byl rozkaz ten wyplněn.

»Ku předu, ku předu!« wolal Korupul a opět se tiskli nohsledowé jeho do domu, čímž se stalo, že Welflowičtí jednu stranu průjezdu, Korupulowci druhou zaujali.

»Jiřina! Jiřina!« zwolal nyní zoufale pan

Jakub, wida cestu k zahradě Korupulem zamezenu. »Dítě mé! Oswoboďte dítě mé!«

A jednomu ze sluhů swých meč wytrhnuw wrhnul se sám na hustou řadu nepřátel, žiwou tu zeď prolomiti chtě. Prudkému a neočekáwanému náběhu jeho se podařilo dwa nepřátele smrtelně raniti dříwe než odporu našel, wšak záhy se powzneslo nad jeho nekrytou hlawou tolik mečů, žeby, byť i deset žiwotů měl, wšechny najednou wydechnouti byl musel, ale Wáclaw zachytiw mečem swým prwní rány, trhl jím zpět: »Newydáwej přátely swé w záhubu delším prodléwáním!« a do prostřed jeho sluhů jej strhnuw zwolal: »To je dílo twoje, Korupule zrádný! Chraň aspoň dceru jeho a neweď wálku se ženskými tohoto domu, bojíš-li se pomsty Boží!«

»Bezpečný bude každý po porážce waši!« wolal Korupul, na Welflowické opět dorážeje.

»Držte pewně šiky!« welel Wáclaw. »Tusemmarku, tiskni od zadu! Dětřichu Welflowiči, s partizouny do druhé řady w bok! Kokotowiči! pokroč se swými zamnou! Tak! a nyní we jménu Páně zamnou! napište té zrádné luze w lebky, že je snadněji nás přepadnouti, nežli se nás žiwých zmocniti!«

Hrůzně začal zuřiti boj. Wáclaw, chtěje ze wrat se dostati, postupowal jen pomalu ku předu, ačkoli každé blesknutí ocele jeho poslem smrti bylo; na ráně jemu jsoucí chtěli

owšem ustupowati, od zadních ale ku předu tisknuti museli bojowat a státi, dokud neklesli, a tak jen přes mrtwoly postupowali Welflowičtí. Moudrým nařizowáním Wáclawowým, postawením totiž partizounů w bok, byl owšem Korupul z průjezdu wytlačen, ale wdíral se do dworu a dotíral nyní na Tusemmarka tak mocně, že se mu tento sotwa ubrániti mohl. I bylo w skutku pochybno, že se Welflowickým outěk podaří, an najednou mezi těmi, co záz před nimi stáli, jakýsi zmatek se strhl, jehož půwodcem byl Wítek, který práwě nyní s wěže tejnské, kde jsme ho s Berengarem widěli, seběhl a jsa o osudu milenky swé zprawen, k její ochraně pospíchal, wida wšak cestu do wnitř ozbrojenými zamezenu a slyše uwnitř ten hluk boje a křik bojujících, raněných i umírajících, zahořel tak neodolatelnou wášní, že sám jediný do dawu silných mužů, cestu do průjezdu mu zamezujících, ze zadu dotírati začal. Tito žádného outoku od zadu se nenadějíce rozstoupli se, a Wítek nedbaje o následky třel se pořáde, mečem kol sebe šwihaje, ku předu, čímž zmatek zrůstal, ješto každý, nedbaje na mladíka, k zadu se ohlížel po těch, co ho následowat měli, neb se žádný nedomníwal, žeby mladík samojediný na takowé množstwí se obořil.

Wáclaw, sotwa změnu takowou zpozorowaw, učinil tak mocný outok, že řady prwních

)(

rozraziw, šťastně z domu se dostal, žena odporníky před sebou, kteří nemajíce žádné překážky na wše strany se rozprchli, čímž i Witkowi wolný průchod až k domu učiněn byl.

»Jiřina — kde Jiřina?« wolal ouzkostně, prohlížeje wen se řítící řady Welflowiců.

»Tys to, Witku?« zwolal radostně Welflowic; »přidruž se k nám, dokud ještě čas. — Ach ano!« wzpomněl nyní, »tys nás též opustil! Nuže wezmi aspoň dceru mou pod ochranu swou a řekni jí, že jí odpouštím a žehnám!« — A jakoby wyřknutí slow těchto býwalou sílu duševní mu nawrátilo, wztýčil se nyní a celé nebezpečí swé a přátel swých jednou myšlénkou pojaw, zwolal: »Ku bráně špitálské! jest nejdále od Zderazu wzdálena a snad potud w rukou Watzingera!«

Wšak najednou zawzněl od brány té hlahol: »Olbram hr! Olbram hr!« jemuž na staroměstském náměstí: »Růže tu, růže tu!« odpowídáno bylo.

I přihnal se Olbram — jenž byl s polowicí manů swých při prwním udeření we zwon dobytý křižownický klášter opustil a neočekáwaně na Watzingera se wrhna brány špitálské se zmocnil, nyní k domu Welflowickému pospíchal z té jediné příčiny, aby přičiněním swým Welflowicům a přátelům jejich k outěku dopomohl. »Hoj!« zwolal až na několik kroků se přiblížiw, »jsou to w skutku Welflowičtí! —

Brána prašná ještě neobsazena!« dáwal znamení Welflowickým, kudy utíkati mají. »K outoku! Rozežeňte je!« welel oděncům swým.

Tito se wrhli s křikem: »Olbram hr! Olbram hr!« mezi Welflowické a líté pronásledowníky jejich, na Tusemmarka tak lehce dorážejíce, že se outok jejich jen wojenským laškowáním býti zdál.

»Na wěčnou památku, Olbrame!« zwolal wděčně Jakub Welflowic. »Ku prašné bráně tedy!« welel, a celý zástup jeho se hnul wprawo, a přes plac, kde napotom Karel IV. sídlo swé wystawěl, dostal se šťastně ku bráně a z města, kde wíce pronásledowán nebyl. — —

Po domě Welflowickém těkal Wítek, wolaje milenku swou, nebo w dychtiwosti zapomněl cestu k domku zahradnímu, i seběhl opět do průjezdu, kde Korupul wchod do domu strážil, by loupežiwá luza newydrancowala jej a snad nerozbořila — anto se někomu z jeho strany lépe hoditi mohl.

»Korupule!« zachytil ho Wítek, »we jmenu Berengara! kde jest Jiřina?«

»Ha!« zaradowal se tento, »díky ti, hochu! w té tísni činů bych byl skoro zapomenul na ni; za její bezpečí jsem se Berengarowi i Welflowici spásou duše zaručil. Pojď, pojď!«

A poručnictwí jednomu ze swých odewzdaw kwapil s Wítkem do zahrady a k domku zahradnímu. Silné rány zwenku na dwéře,

z úzké chodby na ulici wedoucí, zarazily je na okamžik.

»To je šílený Puša, jehožto jsme od hlawního wchodu odehnali!« prawil Korupul.

»Hoj! což ty dwéře nepowolí!« bylo slyšeti Pušůw zlostný hlas. »Podpalte je, metejte na střechu oheň! Ohněm zeď zpukří a železo se podá. Hoj sowy! palte! palte!« křičel, prowázeje každé ‚palte' mocným udeřením kyje swého do wrat. Zawřísknutí chatry swědčilo, jak radostně byl přijat náwrh ten.

»Toť jsme měli swrchowaný čas!« wece Korupul.

Wítek wšak ničeho si newšimaje snažil se otewříti dwéře k Jiřině wedoucí. »Jiřinko! Jiřinko!« wolal, domníwaje se že Jiřina wnitř zawřela. »Otewři! já jsem to — Wítek! otewři!«

»Ach Wítku, můj Wítku!« wolala Jiřina poděšena; »co se stalo? co se děje?«

»Otec twůj i Wáclaw se šťastně oswobodili!« dí tento; »ale jen otewři!«

»Pro Boha!« zalkala díwka, »a mě zde nechali nepřátelům w rukou, a kletba otcowská posud nesňata s hlawy mé! Jdi tedy, Wítku, ochraň sám sebe a ponech mne osudu mému.«

»Ne ne, Jiřinko! otec ti odpouští a žehná. Tak zněla slowa jeho.«

Záwory uwnitř padly po slowech těchto, ale dwéře se neotwíraly, jakkoliw o ně Wítek se opíral.

»Šetři swé síly, Wítku!« prawil Korupul; »dwéře jsou zwenku zamčeny a tak lehce se neprolomí, já je znám! Počkej zde, já přiwolám několik našinců k pomoci!«

Střecha nad domkem hořela již plamenem, a rány na wrátka padaly hustěji a silněji.

»Wítku, Wítku!« úpěla Jiřina uwnitř, »otewři, otewři! horko a kouř mne udusí!«

Wítek neweda sobě rady opíral se opět o dwéře, a opíraje se o práh ucítil něco pod nohou i sáhnul po tom a byl to klíč, jejž Wáclaw zde byl položil, aby služky Jiřinu bez wědomí Welflowice nawštěwowati mohly. S jásáním oznámil Wítek díwce nález swůj, a po malé chwíli klesla mu strachem a wystálým horkem i kouřem wysílená skoro bez sebe do náruči.

W tu samu chwíli začaly hrkati sloupy u wrátek; ještě jedna silná rána, a sloupy i dwéře se kotily zwráceny do chodby.

Strašný byl wřesk luzy patřící, an jí průchod do domu otewřen, a Puša, zahlédnuw Jiřinu, zwolal skoro sikotem, takže se hlas jeho spíše wytí hladowého wlka nežli hlasu lidskému podobal: »Haha! krew za krew! dceru za syna!« a skočil přes padající ještě dwéře do chodby.

Wítek unesl Jiřinu až na kraj zahrady, poznaw ale, že mu delši outěk nemožný, položil ji na pažit a postawiw se před ni odrazil šťast-

ně prwní ránu Pušowu. I bylby mladík boje nezkušený jistě zuřiwému a silnějšímu Pušowi podlehl, an již na mnoha místech raněn byl, tu wšak se Korupul s pomocí po zahradě blížil. Muž ale jeden w háwu kněžském předběhl je a zarazil smrtnou ránu na Witka wedenou, se slowy: »Zpátky, šílenče! a neswolej na sebe hněw Páně cezením krwe newinné!«

»I on byl newinný,« odpowěděl Puša, »a přece jste cedili krew jeho! Krew za krew, dceru za syna, newinu za newinu!« řwal pomstychtiwý Puša a pozdwihl opět kyj swůj a spustil, ale kyj odlítl prostřed pádu opět do wýšky.

»Hola! já jsem tu také!« zněl hlas wojína, jenž byl ránu tu tak obratně odrazil — »Matěj, zbrojnoš rytíře Ludického!« Při těch slowech učil jednoho z následowníků Pušowých, který se po něm rozehnal, líbati zem. »Nechoď mi podruhé w cestu, milý brachu, když mluwím. — Já řku!« obrátil se opět k Pušowi, »odlož tu swou plácačku, starý blázne, než ti ji z ruky wyrazím; pakli s ní potom i ruka poletí, za to nebudu moct.«

Diwoce zatočil Puša kyjem nad hlawou, ale w tom zwenku zawznělo heslo: »Lípa hr! Lípa hr!« a hned na to wolala úpěnliwě luza: »Utíkejte, utíkejte!« a mezi to zněl hlas Jindřicha z Lípy: »Schytejte mi tu paličskou zběř! což z nás chtějí udělati žháře? Hoďte jich ně-

kolik do ohně, aby se ti druzí káli, a žeňte ostatní k hašení! Kdo kázal založiti oheň?«

»Sem, sem, Ludický!« wolal Haiman, u wchodu skrze tíseň mečem sobě cestu brázdě.

»Tak dobře, tak dobře, hochu můj!« chwálil Ludický — »ale sekej jen na plocho, ne žeby jich škoda bylo, ale twůj meč by dostal zuby na hnátech jejich.«

W malé chwíli stál Puša i následowníci jeho odzbrojeni před Jindřichem z Lípy.

»Tys tedy ten žhář,« oslowil pan z Lípy Pušu, z jehož oka šílená diwokost nezmizela. »Kdybych nešetřil stáří twé a staw twůj a nepomněl na onu událost, která tě syna zbawila, dal bych tě wrhnouti w plameny, kde se již někteří společníci twoji škwaří. Odejdi swobodně! Wyweďte ho za bránu! Až jeho šílenost pomine, ať se wrátí opět; pak uwidíme, co proň učiniti lze!«

Puša se šíleně zachechtal a diwoký jeho smích bylo zdaleka slyšeti. Za bránu wyweden a tam samotě ponechán hrozil městu pěstí; pak zmizel w šeru, neb se již budilo ráno. —

Wčasnou přísností Jindřicha z Lípy byla chatra k pořádku přikowána, a nežli se prwní slunce zář na báni nebeské rděla, panowal pořádek w městě, jakowý po tak bouřliwé noci jen přáti se mohl.

19.

A když se to sta, w té době,
že to wšechno učinichu,
panně žalost obnowichu.

Tandariáš a Floribella.

Zděšení u dwora korutanského byloť owšem weliké, an widěli, že Praha, klíč to ku wládě celé země, w rukou nepřízniwé jim strany se nachází. Chytrý Aufenstein našel i zde pomoci, a druhého dne učinil král wyslanstwí ke shromážděným stawům, přejíc jim štěstí k wítězstwí, sobě pak, že z rukou nepřátel swých a koruny — tak se wyjádřili wyslanci jménem jeho — pomocí jejich oswobozen jest. Stawowé přijali přání to na zdání welmi radostně, jakoby upřímně míněno bylo, a učinili slawnou deputací ku králi, přejíce mu štěstí k oswobození jeho.

An takto obě strany wzájemně se šálily, na oko upřímnými se stawíce, aniž jedna druhé wěřila: byly tajně obě činné. Co se Aufenstein jménem králowým po pomoci zahraničné, jako w Mišni, Bawořích a Wirtembersku, kde již cestu Welflowici proklestěnu měl, ohlížel: pracowali pánowé o to, jak by pewný řád

w zemi uwedli a každého ze šlechty a měšťanstwa pražského, kdo by ještě s nimi spojen nebyl, ku swé straně přiwedli, buď přeswědčením, buď mocí, aneb jej ze středu swého a daleko od sebe wymýtice.

Za tou příčinou byl nyní z Prahy wyobcowán i Peregrin, jenž při onom přepadnutí Welflowicû, wida že jemu swěřená brána hawelská udržeti se nedá, moudře sobě poradil a tiše se doma chowal, kde ho — majíce ho za člowěka, který důwtipu na swé cestě k žiwotu nepřebral — pokojně jeho řemeslo, mečířstwí, prowozowati nechali. Mohlť ale i blbý mozek slowa k zradě dosti stručně složiti, a w té případnosti se jemu *ze strany teď wládnoucí* tak málo wěřilo jako mnohým jiným wíce, jenžto nyní jeden po druhém pro swé smýšlení Welflowické čili, což se stejně wyrozumíwalo, korutanské, z Prahy wyhnáni byli.

Konečně se stawům zdálo, že wše již ke spokojenosti jejich ukončeno jest. Z Lípy zastáwal opět swůj podkomorský úřad a Berka nejwyšší purkrabstwí (s něhožto za čas působení Welflowického swržen byl) — ačkoliw potwrzen nebyl od krále, kterýž to místo Hirschensteinowi za náhradu zásmuckého wýprasku zadal, proti wšem práwům a wýsadám zákonů zemských, dle kterých se jinozemci nedowolowalo, některý z nejwyšších úřadů zemských, jakowý bylo nejwyšší purkrabstwí, za-

stáwati. Že pak král po posledním přewratu mlčel a žádný se ho také po jeho wůli netázal, šlo wšecko w nejlepším pořádku. I chtěli tedy stawowé dosažení cíle takého oslawiti, což se dle mrawu tehdejšího welkým sedáním na staroměstském náměstí díti mělo. I bylo dlouho o tom mluweno, twrzeno i pochybowáno, až se skutečně počaly přípravy díti. My wšak uwedeme čtenáře w jinou společnost, an jsme dosti dlouho w této zdržeti se museli. — —

Den ještě nepokročil daleko w běhu swém, an kněžna Alžběta do komnaty wstoupila, kde společnice a panny její delší čas pospolu howořice šitím se bawily. I ohledněme se chwíli po bytu tehdejším knížecí panny.

Hrad králowský na Hradčanech neměl tehdáž nynější podobu, kterou teprw nejwice za krále Wladislawa Jagellonského obdržel. Silné hradby — z nichžto ještě některé bašty, jako Daliborka, Bílá wěž a jiné co státní žaláře mnohými udalostmi i bájemi powěstné pozůstaly — se táhly kol celého hradu, takže hlawní chrám sw. Wíta, chrám wšech Swatých a panenský klášter sw. Jiří a ty budowy wšecky až pod nynější knížecí dům Lobkowický w oboru jejich se nacházely. Hlawní budowy stály na straně sewerowýchodní, totiž nad Jelením příkopem; později wšak, an budow přibýwalo, powznesla se na straně jihozápadní pewnější a skwostněj-

ší stawenj pro byt králowský určená, kdež i poloha sama, totiž wyhlídka na Prahu do dálky a na údolí wltawské, příjemnější byla než na konci protějším, kde oku kostely a budowy překážku kladly a kdež nyní králowská družina ubytowána byla. W předním oddílu sídlil i král Jindřich, a do zadního byla kněžna Alžběta odkázána, an jí newděčná a záwistiwá Anna pohledu Prahy nepřála. Kdyby wšak byla wěděla, že práwě tím předešla žádosti její, býti o samotě, jak se na pannu wěku tehdejšího slušelo, jest pochybno, zdali by jí byla neobklopila hlučnou společností. Takto žila Alžběta we společnosti několika panen z rodů nejskwělejších, šlechty i měšťanstwa, ješto se považowalo za dobrou školu každé panny, pobýti nějaký čas u kněžny Alžběty a wšem uměním a pracím ženským, které tehdáž po mrawnosti a domácnosti za nejlepší wlastnosti každé manželky považowány byly, u ní se wyučiti, w čemžto we wšem Alžběta nad jiné wynikala. I bylo takowé množstwí žádajících ke dworu jejímu, žeby ona, kdyby wšem najednou wyhowěti byla chtěla, wětší dwůr kolem sebe byla shromáždila než králowna sama, což newywratným důkazem cností jejích jest, ačkoli se mnozí z přejících nám sousedů západních — jenž sobě *dějeprawců* přezdíwají, spíše ale a obzwláštně co se týče žiwota slowanského a slawných dějů našich, *dějedělci* slouti mohou —

neostýchali bláto potupy na neposkwrněné jméno knížecí panny této metati.

Komnata, do nížto jsme ji wstupowati widěli, nejewila nic, coby za našich časů na byt knížecí upomínalo. Nářadí, ač wkusné, nemohlo se nazýwati skwostným. Stolice uměle wyřezáwané byly již wybledlé od zlata a stříbra, jimiž druhdy hojně okrášleny býti musely, což ale na prwní pohled zpozorowati nebylo, an po nich wšeliké kmenty a tkaniny rozloženy ležely; u prostřed stál weliký stůl dubowý, na němžto práwě dwořanka jedna Alžbětina nějaký háw přistřihowala; dále pak blíž oken seděly spanilé pracownice u rámců nebo při malých stolkách, jak buď něco wyšíwaly nebo šily. We wýklenku okna prostředního bylo we welkém rámci natáhnuté roucho damaškowé, již skoro s polowice opatřené wšelikými ozdobami, jako ptáky, listy a kwětinami, ze samých perel, ze zlatých a stříbrných tkanin tak uměle a mistrně zhotowenými, že wěk tehdejší potud podobné práce newiděl. Poněkud skwostnější křeslo (sesle) stálo před rámcem, a s druhé strany seděla díwka, pilně nawlékajíc perly na hedwábné šňurky, brzy wětšího brzy menšího druhu berouc, jak ze wzoru před sebou ležícího, rukou Alžběty samé nakresleného, widěla. Bílý šat modrou páskou k tělu přitužený splýwal po ztepilých oudech jejích, hnědé wlasy její k zadu držela taktéž modrá stužka w

pořádku. Jelikož ku práci swé sehnutá byla, bylo jen krásné čelo a s každé strany dwé propukajících růži widěti, neopominouce dlouhé hedwábné řasy oko její kryjící, mezi nimiž se někdy krůpěje co démanty zaleskly. I sehnula se pokaždé díwka níže ku práci, by slzy její ode družek pozorowány nebyly. Marné wšak bylo snažení její, neboť wšecky pokywowaly sobě, časem po ní se ohlížejíce, twářily se wšak jakoby ničeho newiděly, a započaly chtíce ji rozweseliti weselý howor, w němžto se nejwíce, jako wždy jindy, Miláda Berkowská wyznamenala, jíž také pro její wždy žiwý rozmar *sršeň* přezděly. Nedlouho tak se bawíce přišly bezwolně, jak se u díwek skoro wždy stáwá, na lásku, škádlíce ty, jejichž milenci známi byli; a přisuzujíce ze známého bohatýrstwa těm, o kterých nic podobného ještě známo nebylo.

»Ale Miládo!« prohodila slečna Hradecká, »ty nás wždy jen škádlíš, o sobě wšak a o Landštejnowi nemluwíš nikdy.«

Miláda se poněkud zapýřila a nosýček wyhrnuwši odsekla: »Newěděla bych wěru co! Leda o waší rozepři před půl letem stranu té rytířské maškary, co nám Korutané ustrojili myslíce že newíme, že jejich dřewce duté jsou.«

Hlasitě se rozesmály wšecky, Miláda wšak newěděla smíchu konce. »Hahaha! to bylo to nejsměšnější, co jsem kdy widěla. Ještě posud

widím ty naše ódrodilé bohatýrské synky, jak se pitwořili, když jsme je darowaly jehlami, nitmi a náprstky, že se nám přestrojili w bohatýry. A potom ti Korytané a Mišňáci — hahaha! to bylo neustálé damte tamte! hahaha — a Rothenburk —«

Jméno to zwýšilo nepřestáwající smích, w němžto Miláda krom obyčeje najednou utichla.

»Ale kdo by si byl také na to pomyslil než ty, diwoká sršeň!« prohlásila se slečna z Růže; »obdarowati ho cenou wítězstwí, kostkami a kartami. Pamatujete-li se holky ještě, jak se wšech turnajců zakaboněné twáře wyjasnily, když on s wítěznou twáří na druhé hledě cedrowou skřínku otewřel a kostky a karty na nádwoří lítaly?«

»Kterak ne!« twrdila slečna z Boru, »wždyť nám skoro uši zalehly pokřikem našeho panstwa, jenžto se outrpně na turnajce díwalo. Nejwíce ale křičel a tleskal Landštejn — wiď, Miládo?«

»Wždyť se i sám král, který ku konci již dřímal, rozesmál,« odpowěděla slečna Hradecká místo Milády, jejížto chladné čelo wraštiti se počalo.

»Ne, ne!« škádlila z Boru dále, »Miládě to muselo býti nemilé, jelikož při wečerním plesu ani jednou s Landštejnem do kola newešla.«

»Jak by také na to byla pomyslila,« pra-

wila z Růže, »an s ním stranou pořáde se zabýwala! Bezpochyby ti řekl, Miládo, že tancowat neumí?«

»Smějte se, smějte,« odslowila Miláda, »wšak já posléze wšem mrkwičku wystrouhám.«

»Jste-li pak již spolu smířeni?« tázala se z Boru dále.

»O má milá wšetečko!« odwětila Miláda, rozmaru opět nabýwajíc, »jen se neračme tak pilně tázati; wždyť wíme, že to proto, poněwadž jistý pan Smil z Náchoda a Landštejn slib učinili, že jen pospolu k oltáři přistoupí.«

Zardíti se bylo nyní na Borské.

»Prozatím ale« pokračowala Miláda, »powím ti jen tolik, že ještě tak brzo k odpuštění nakloněna nejsem, to jest, až Landštejn náležitě potrestán bude. Ale wíte-li pak, holky?« obrátila se k tomuto předmětu — »jaký trest jsem pro něj wymyslila?«

»Kdož wí, jaký to blázniwý nápad zase bude?« prohodila z Růže.

»O zcela moudrý! Slyšte! W několika dnech bude welké sedání bohatýrstwa českého na staroměstském náměstí. Když rytíři přijdou zwáti nás a barwy naše sobě wyžádati, nepowolím mu swou barwu, nýbrž odkážu ho — hádejte kam?«

Slečny hádaly sem i tam, jmenujíce jména wšelijaká, Miláda wšak wrtěla wždy hlawou.

»Ku králowně Anně!« prawila posléz, úža-

su družek swých se smějíc. »Jen se nepromněňte we sloup žasnutím, jako Lotowa žena! Wím, že ho Aufenstein předejde, ale nemilého rozkazu mého bude mu tuším k potrestání dosti. Pak ale musí wzíti barwu kněžny Alžběty, což rád učiní, a Aufensteina wyzwat — a jak doufám, jej shrotit. Bude to pro Annu nemalý trest za její nelaskawost k naší dobré kněžně, když rytíř w barwách Alžbětiných bohatýra jejího odsedlá.«

»Wýborně, wýborně!« tleskaly rukama pochwalu díwky.

»Ale pro koho wyšíwáš ten pěkný pás?« tázala se z Růže.

»Pro toho, kdo se nademnou, toho dne osiřelou, ustrne!« odslowila Miláda; »třebas pro bratra twého, Berto!«

»O ten již nosí barwy králowny Violy« *), smála se tato.

»Ach, tedy ji musím přece newděčnému Wítku darowat!« wzdychla Miláda we směšném zármutku.

Díwka, jižto jsme shora nějakým wnitřním bolem skličenou, howoru ostatních sobě newšímající, práce swé si hleděti widěli, stala se při jménu ‚Wítek' pozornější.

»Což Haiman Lichtemburský?« prohodila slečna Berkowská.

---

*) Viola Děčínská, wdowa po zawražděném Wáclawu III.

»Jdi mi! On je wždy tak zamyšlený, tak trudný — tenť by se lépe hodil pro Jiřinu, a mohlť by se to w skutku jmenowati párek plačtiwý.«

Mocně wyhrkly slzy z očí díwky, a hlasité zaštkání neušlo žádné.

»Jiřinko, drahá Jiřinko!« zwolala Miláda k díwce pospíchajíc, »wždyť jsem tě nechtěla zarmoutit!« A okolo šíje ji pojmouc líbala slzy z oka jejího. »Co je ti dnes, Jiřinko?«

»Takowá tesknost...« šeptala díwka, »ale nedbejte na mne, to zase přejde!« Přitom se nutila k úsměchu. »Já jsem w skutku marniwá, každý sen mě děsí.«

»Ach ty sny nám tebe ještě umoří!« zasteskla srdečně Miláda.

W tom wstoupila Alžběta, a Miláda Jiřinu w čelo políbiwši šla kněžně s poklonou wstříc.

Alžběta šla od jedné ke druhé, práci každé prohlížejíc, zde chwálíc, tam mistrně slowy naprawujíc, až pak usedla k rámci swému, w němž onen damaškowý kment tak mistrně wyšíwán byl. Slečny přisedly blíže a učinily kolo nejsličnějších krásek, ježto kdy zříti bylo. Alžběta wzala již přichystanou šňůru perel do ruky, ale odložila je opět a Jiřinu za ruku pojmouc tázala se: »Co se stalo, díwko má?«

Tato přitiskla ruku její ke rtům a powznesla zraků swých k Alžbětě, snažíc se k ousměchu.

»Sen ji opět poděsil,« prawila Miláda. »Wěříte we sny, kněžno?«

Alžběta se zamyslila. »Já mám za to,« prawila konečně, »že anjel strážný, když tělo we snu mrtwé jest, s duší spřízněnou rozmlouwá, protož nemohu odpírati, že nám sny často budoucí wěci předpowídají.«

»Nuž tedy i já měla sen,« wece Miláda, »ale ne tak děsný jako Jiřina, a týká se wás, Jasnosti!«

»Aj!« usmála se Alžběta. Jiřina wšak lpěla celou pozorností na rtech jejích.

»Mně se zdálo,« počala wyprawowati Miláda, »jakobychom jely we welké sláwě cizí krajinou. Ještě widím wšecko před sebou, ty lesy a hory, ty potoky a palouky, a pak za námi ty wysoké báně města nějakého, ježto jsme práwě opustily, a okolo nás skwostnou družinu na bujných koních prohánějící-se; pak se mi wšecko míhalo, jeden obraz splýwal we druhý, až pak jsem widěla dwa trůny wedle sebe, jeden císarský wyšší a jeden králowský nižší, a na tom králowském widěla jsem wás, kněžno! s korunou na hlawě w rouše swatebním —«

»Bláhowá!« odwětila Alžběta, »kdož by takowému snu wěřil! — Ach, snad Anna a Bergow...!« projela myšlénka duši její a zraky utkwěly pronikawě na Miládě.

»Kněžno, to je bolestné!« prawila Miláda

smutně a sklonila se, by neokázala Alžbětě slzu w oku swém.

»Odpusť, drahá Miládo!« podáwala Alžběta slečně ruku, která políbiwši ji opět se usmíwala.

Tedy bych wám radila, kněžno,« mluwila díwka w předešlém rozmaru dále, »abyste nezapomněla několik myrtowých wěnečků w roucho toto wetkati, neboť w skutku byľo práwě toto roucho, w němžto jsem wás na trůnu widěla. Nuže, co říkáš tomuto snu, naše malá snů wykladatelko?« obrátila se k Jiřině.

Tu zawzněly hlasně na nádwoří trouby, jimžto s wěže bytu králowského odpowídáno bylo.

»Turnajci, turnajci!« zwolaly díwky jednohlasně a kwapily k oknům. Nedlouho tak bohatýry, jmenujíce sobě jména jejich, prohlížely, an se najednou dwéře otewřely a Bergow, ohlašujíc králownu, ji předcházeje do komnaty wešel, a když Anna wstoupila, neodstranil se, jak mu slušnost i powinnost kázala.

Wšecky se mrzutě obrátily a Alžběta wstawši od rámce šla několik kroků sestře nesesterské wstříc. »Již dáwno tomu, co wás newiděly tyto komnaty, králowno!« prawila obřadně.

»Již dlouho!« byla krátká odpowěd Anny. I ohlížela se po komnatě a zhlídnouc pás rytířský w rámci Miládinu přistoupila blíže. »Hlehle!« prawila ousměšně, »slečny se již naučily přece něco k daru wítězstwí hotowiti! jáť myslila, že jehly jen na odiw nosí.«

»O co se toho týče,« odslowila Miláda popuzená, »račte jen králowská Milosti swým Korutancům kázati, aby takowou turnajskou maškaru zase zřídili jako před půl letem, a budete se diwit, jak se opět swými jehlami pochlubíme.«

Přísný pohled Alžbětin přiwedl prostořekou díwku k mlčení.

Králowna se hněwem zapálila, pohodiwši ale hlawou obrátila se k Alžbětě: »Přišla jsem, abych jménem králowým malou službu od tebe wyžádala. Není-li prawda, že tě to překwapilo?«

»Nikoli!« odwětila Alžběta, »jenom ten wýznam, jakého užíwati račíte, králowno! jest mi poněkud diwný. Wšak powězte mi rozkaz swůj i jeho, a možno-li, nebudu na odpor.«

»K sedání přijdou i sem rytíři čeští zwáti co newidět; a jelikož se roznesla powěst, že jsi barwy swé statečnému Bergowi zadala —«

»Roznesla se powěst?!« užasla Alžběta — — »to jest, *wy sama* jste ji roztrousila, tupíc we mně památku otců našich!«

»O tom se zde nejedná!« odslowila Anna již uzardělá prudce, »nýbrž o to, zdali krále we lži necháte, kněžno! an již powěsti této uwěřiw, slowem swým prawdu její ztwrdil.«

»Tedy wy sám« obrátila se k Bergowu, »byl jste nestydatý dosti, roztrousiti lež takowou? — a wy se chlubíte jménem rytířským

a nestydíte se, chtěje zápasiti s těmi, jejichžto jméno nezkalené, aniž se bojíte, že poškwrníte zbraň jejich dotknutím-se wašim? — Jdi mně s očí, lháři, ctiutrhači! a neokazuj se wíce w bytu mém, pakli nechceš, abych se obrátila na stawy zemské, by mi dopomohli ku práwům, stanoweným zákony rodinnými i zemskými dcerám a synům králowským!«

Bergow, zničen slowy těmito, kwapil z komnaty; králowna zbledla.

»Wás ale, králowno!« obrátila se Alžběta k Anně, »lituji a pro památku otce našeho wám i nyní odpouštím. Leč wyřiďte králi, že kněžna Alžběta, dcera králů českých, nikdy tak dalece se nesníží, by zapomenula sama sebe, slawné jméno otců swých, a swolila k potupné žádosti jeho — wejíti we sňatek s podlým člowěkem tím! Ať raději wyžene toho bídníka dříwe, než mu Korutany jeho až do posledního peníze obebraje; a wězte — abych aspoň w něčem mu byla po wůli — že žádnému, a buď on kdokoliw, nezadám barwu swou, aniž sama k sedání přijdu.«

»Odstraňte díwky swé!« wyprawila ze sebe Anna třesoucím-se hlasem.

»Ony jsou společnice samoty mé a každého tajemstwí mého,« odwětila Alžběta opět mírně; »co mi říci chcete, králowno! nemusíte tajiti před nimi.«

»Prawím wám, kněžno! odstraňte je dříwe než budou swědkyněmi...« wolala Anna, wztekem sotwa wědouc co mluwí.

Alžběta ucouwla na několik kroků a kynula diwkám, aby přistoupily blíže.

Tyto ji obklopily, a Jiřina, druhdy tichá a mírná, postawila se mezi ni a králownu: »Ne nadarmo,« začala wážně a slowa její zněla tak mraziwě a prawdiwě, jako hlas wěštkyně — »ne nadarmo byl otec můj warowán před spolkem s wámi, nebo předwídám, že sama sebe a každého, kdo wás se přidrží, w záhubu strhnete. A wšak, kdyby dříwe byl widěl a slyšel to, co já nyní widěla a slyšela, nečítala byste ani jednoho přítele wíce po celé české zemi.«

»Ha — ta drzost!« zwyšowala se zlost Anny.

»Já jsem dcera Jakuba Welflowice, králowská Milosti!« wece Jiřina chladně, zraky na králownu pewně upírajíc.

Tato wytřeštila na ní oči a zblednouc couwla o krok zpátky. I nastalo hrobowé ticho. Jiřina zírala tak pewně a upřeně w oko králowny, že tato jejího pronikawého pohledu snésti nemohouc odwrátila se. »Wždyť máme ještě jiných prostředků, a poslední zpomůže jistě,« šeptala a oko její se zňalo tak diwým leskem, že se zdálo, jakoby ledowý plamen z něho šlehal. Takowým pohledem jen jednou po wlastní swé sestře mrštic, odešla pomalu z komnaty.

»A to je sestra má!« zalkala pronásledowaná Alžběta, na křeslo se wrhnouc a nebránic wíce slzám.

Společnice její obklopily ji a chtíce ji těšiti plakaly s ní. Jiřina klečela u nohou jejích a majíc hlawu nad ruku její skloněnu líbala ji horkýma rtoma, šeptajíc: »Mé tušení, mé tušení!« —

U krále čekalo od wýboru turnajského wyslané bohatýrstwo na příchod králowny. Král byl w dobrém rozmaru a nemaje žádného rádce a napowědu za sebou, poddal se zcela swé přirozené srdečnosti i rozmlouwal s nimi upřímně a důwěrně, takže pánowé litowali krále, že se w rukách tak špatných, národu jej odcizujících rádců nalezá a že dosti slabý jest, zlé jejich rady užíwati.

Dlouho se již byla wrátila králowna od Alžběty, trwala wšak posud s Aufensteinem w tajné poradě. Konečně wstoupila se swým komonstwem, nazwíce z Korytanů sestáwajícím. Jeden z panošů králowniných obrátil zraky wšech na sebe, ale jen okamžik a zase byli stawowé jakoby ho neznali. Byl to totiž Witek, syn Watzingerůw. I on se stawěl jakoby žádného z nich neznal, a počínal si tak dworně, že pán z Lípy, který ještě jednou naň pohlédl, zdržeti se nemohl od polohlasitého zwolání: »Wýborně!«

Aufenstein wešel jinou stranou.

I přednesli pánowé prosbu swou, by je totiž králowna přítomností swou u welkého sedání, připraweného k oslawě krále a jména českého, poctila a takto celou slawnost zwýšila. Swolila k žádosti jejich králowna, na níž ani známky již nebylo wášně u Alžběty projewené, a přála, by statečnost česká nowých sobě dobyla wěnců, anto bezpochyby se chrabrými soupeři zápasiti bude a jelikož Korutané i Míšňané sláwu zmužilosti swé nebudou chtít zadati.

»Doufáme, králowská Milosti!« prohlásil se Jindřich z Lípy, »že bohatýrstwo české wšudy a kdykoliw se ctí obstojí. A pročež se osměluji —« přibližowal se ku králowně, a koleno skloniw a opět se pozdwihnuw mluwil dále: »Waši králowskou Milost prositi, abych směl toho dne barwu Waší Jasnosti nositi.«

»Aj, pane z Lípy!« diwila se Anna, »což newezmeš barwy králowny Hradecké *)? Líto mi, že tobě k žádosti býti nemohu, an jsem již powolení swé našemu wěrnému Aufensteinowi zadala.«

Jindřich z Lípy zahryzl žihadlo prwní, jakož i pánowé newoli udusili nad urážkou we druhých slowech obsaženou, ano sám prchliwý Wítek z Landštejna se jen usmál.

---

*) Alžběty Polské, Rejičky, wdowy po Wáclawu II. a Rudolfu I.

»Tedy se musím obrátiti ku kněžně Alžbětě,« prawil pan z Lípy, »aby aspoň jedna z dědiček stolce Přemyslowského *českým* bohatýrem zastoupena byla.«

»K Alžbětě?« twářila Anna úžas a leknutí. Panstwo na ni hledělo s podiwením a newolí, a Haiman Lichtemburský pokročil.

»Pane z Lípy —« začala Anna s líčenou úzkostí — »pakli ti záleží.... ne ne, tam nechoď, anebo mne přinutí neustupnost twá, již dle zákonů rytířských při turnajích zawedených zapowěditi nesmím, odhaliti wěci, při kterých se zarditi musím — ale i wy pánowé zblednete studem.«

»Aj?« přistoupil král Jindřich zwědawě blíže, o nowých záměrech úkladné choti swé zprawen nejsa. Králowna zlostně naň pohlédla, neboť to jediné ‚aj' zwrhlo, toť widěla patrně ze zraků, nimiž baroni na sebe pohlédli, celý ohawný záměr její.

Jediný Haiman Lichtemburský neslyšel Jindřicha, an celá pozornost jeho úzkostně na slowech Anniných lpěla. »Probůh, králowská Milosti!« prosil chwějícím se hlasem, »mluwte, wyzraďte nám wšecko, neboť — žiwým Bohem se zapřisahám — widěti musím jasně w noc tajností wašich!«

Náděje Annina rostla opět, a dosti neprozřetelně obrátila se k Haimanowi, ačkoli Aufenstein wšelikými posuňky — jimžto se Wartem-

)(

berk a Landštejn po straně naň hledíce srdečně w duchu smáli — na srozuměnou dáwal, aby mlčela. I prawila: »Když se tedy žiwým Bohem dokládáte, toť musím owšem odhaliti roušku pohaněni otců swých a celého národu českého — což by i bylo platno, abych déle mlčela? beztoho celá země w brzce zwí, že nehodná sestra má tak dalece zapomenouti se mohla, že se swým nadkoním Bergowem w neslušné obcowání wešla, a my, chtíce wětší potupě předejíti, ke sňatku jejich swoliti museli.«

Král položil prst na čelo, jakoby sobě wyčítal, že hned zpočátku nepochopil manželku swou. Haiman sobě oddechnuw tázal se chladně: »Králowská Milosti! odkud toto wíte tak určitě?«

»Od Bergowa samého!« prawila Anna skoro šeptem, neboť ke swé hrůze nyni poznala, že potupa na ni samu se hrne.

Haiman se odwrátil a ku králi kráčeje odepial krátkou dýku, jakowouž bohatýři we dworním obleku na zlatém řetízku pro okrasu nosíwali, a skloniw koleno před ním podáwal mu dýku. »Jasnosti!« mluwil chladně ale určitě, »račtež přijmouti ocel tento na rukojmí wěčného nepřátelstwí mezi mnou Haimanem z Lichtemburka, pánem na Německém Brodě, a mezi Bergowem z Lobdeburgu, a zůstaniž dýka ta tak dlouho w králowských rukou wašich, dokud ji newyměním za zbroj poraženého Bergowa.«

Král ucouwnul, neboť w této případností newěděl rady a pánowé čeští se postawili mezi něj a Aufensteina; swoliti nechtěl a odepříti nemohl a nesměl, nechtěl-li u celého křesťanského rytířstwa potupen býti. Haiman učinil sám rozpakům jeho konec, an wstal a dýku na stolek, o nějž se král podpíral, položiw a do prostřed síně popošed wážně prawil: »Slyší mne králowská Jasnost waše!« — uklonil se před králem — »slyší mne rytířstwo české, korutanské i mišenské! Já Haiman z Lichtemburka prohlašuji Bergowa z Lobdeburgu za bezectného lháře a ctiutrhače, prohlašuji ho za zrádce králowského majestátu, neostýchajícího-se obelhati králownu samu a przniti jméno králowské panny jedem pomluwy! prohlašuji ho za zbabělce a nešlechetnika! I budiž jméno jeho s ošklivostí jmenowáno, on sám wýwrhelem každé společnosti ctné a wyloučen ze zpolku rytířského, dokawád se nedostawí k souboji semnou na žiwot a na smrt! I budu jej očekáwati ode dneška dne třetího u sedání slawného bohatýrstwa we šrancích na staroměstském náměstí u přítomnosti králowských Majestátů českých, na kopí a meč, hrot aneb oštěp, we zbroji plné a rytířské! Při tuto sprawedliwou přisahám chowati wěrně až do konce žiwota swého, a kdyby se nedostawil, pronásledowati ho budu po zemi a wodě, od kraje ku kraji, od hradu ke hradu, tak dlouho

dokud nesmočím hrot anebo meč swůj w krwi jeho! Tak přisahám — bohpomozi!«

»Amen!« zwolali bohatýři wšickni bez ohledu národnosti, a král sklonil hlawu, neboť za nejswětější byly powažowány zákony rytířské, zákony souboje, kde jen chrabrost a tělesná síla nejwětší cností byla. Byliť to wěkowé temní, diwocí. Lépe bylo tehdáž zpáchati zločiny nejhnusnější, nežli jedenkráte se okázati zbabělcem anebo nepřijmouti souboj a nedostáti slowu.

Takowého konce Anna neočekáwala, a sotwa dozwučelo po welké síni ono hlaholné »Amen«, obrátila se skoro zničená a nejistým krokem se wrátila we swé komnaty. —

»Zlá to wěc!« prawil Jindřich když bohatýrstwo odešlo, a Aufenstein w nejwětším rozkwašení po síni přebíhal. »Zlá to wěc; — co dělati? — Ale musím říci,« prawil po malém přemýšlení, »zdwořilí byli při tom wšem, ani jednou nezapomněli, co Majestátu králowskému powinni jsou!« —

Když panstwo k Alžbětě přišlo, nebylo při ní již ani známky od wýjewu ranního — tak mocně znala se přemáhati, aby před národem nezlehčila jméno králowské. Starý wšak Rožmberk poznal na swé dceři hned, jakož i Landštejn na Miládě, že se něco neobyčejného přihoditi muselo, a jelikož diwky na Alžbětu ukazowaly, že jim zakázáno mluwiti, pojal Land-

štejn Miládu stranou, kde mu tato celý wýjew ranní prozradila. I zapřisáhl se swatoswatě, že Alžbětu pomstí, a kdyby si měl mečem swým k Anně cestu klestit, a protož milerád přijal náwrh Miládin, okázati se co cizý w barwách Alžbětiných.

Haiman, učiniw kněžně poctu, přistoupil k Jiřině žádaje, aby mu popřála rozmluwu mezi čtyrma očima. Jiřina pohlédla tázawě na Alžbětu, která na swolení pokynuwši k wedlejší komnatě okázala.

»Odpusťte přede wším smělosti mé,« začal Haiman, an Jiřina s tlukoucím srdcem mlčky očekáwala co jí důležitého wyjewiti má; »wšak pusťme prázdná slowa mimo sebe a pokročme raději k wěci samé. — Když jsem we wazbě otce wašeho se nalezal,« počal po malé přestáwce, »žádal odemne něco, co já w tehdejší zaslepenosti swé od sebe wrhl —«

»To jsou wěci minulé,« odpowěděla Jiřina we zrůstající nesnázi; »nechte je ležeti w hrobě minulosti, nad nímž se bolné upamatowání dosti trudně sklání.«

»A práwě jsou to wěci ty,« dí Haiman, »jež opět na swětlo wyrwati musím. Ale při památce wěcí těch wás žádám, wyslyšte mne zcela. — W pozůstalých listech otce mého bylo zaznamenáno weliké prowinění rodu mého proti domu wašemu —«

»Znám to, znám!« prawila Jiřina bezwolně, upamatowáním na Markytu uchwácena.

»Když tomu tak,« uchopil se Haiman slowa toho, »nemusím déle slow šiřiti, ale powím jen tolik, že odkaz otce mého na mne byl, zadost učiniti domu wašemu, splniti to, co on sám, rodinnými swazky přinucen, splniti nemohl, a tak smířiti ducha jeho w hrobě s ní, jižto wroucně milowal a již tak hrubě urazil. Jiřino!« prawil wřeleji, za ruku ji chopě, a celá duše jeho splýwala we hlas jeho, »Jiřino! chcete mi k tomu dopomoci?«

»Já wám nerozumím!« zachwěla se díwka a lilie a růže se střídaly okamžitě na líci jejím.

»Wolíte žiwotem kráčeti po boku mém, wolíte býti chotí mou?« ptal se jinoch důrazněji.

»Již je pozdě!« zašeptala díwka a silný tok slzí wyrazil z oka jejího — ale wyschl maně, neb oko její prahlo jako w zimničném zápalu, i musela se podepříti, aby neklesla.

»Pozdě?« zwolal jinoch. »Není, ještě není pozdě! Či by snad srdce waše, jenžto jste se obětowala za mne, hostilo zášť ke mně, že jsem —«

»Ne! ne!« wskočila mu díwka do řeči a ke zmužilosti se namáhajíc mluwila dále: »Žádnou zášť nemám proti wám! — Láska wšak se wynutit nedá, a proto neklamte sám sebe — *láska* tuto žádost we wás newzbudila, to wím.«

»Láska,« odwětil Haiman, nečekaje na ko-

nec slow jejich, »onen swatý, sladkobolný cit, jenžto se najednou co nebes widina w duši naší zableskne, mě newede k žádosti té, nebo já již milowal a miluji potud, ač beznadějně. Wyznání to budiž wám důkazem upřímnosti mé. Ale nejhlubší úcta k šlechetnosti waší, powinné díky za wyswobození mé a odkaz otcowský, — potom wědomí, že wy jediná jste, která *po ní* temnou dráhu žiwota mně wyjasniti může, jsou důwody, co mne dohnaly k žádosti mé. Nepohrdnete-li mnou, tak jak jsem a se wám nyní wyznal —«

»Haimane, to není šlechetné!« zalkala díwka, twář sobě zastrouc — »tak rozrýwati srdce mé, a já přece prawila, že již pozdě.«

»Pozdě?« opětowal Haiman; »tedy již milujete?«

Jiřina, zotawiwši se, pohlédla na něj zrakem, že Haiman o lásce její k němu pochybowati nemohl. »Ano, miluji!« prawila nyní Jiřina zcela sebe mocna, blížeji k němu přistoupíc. »I odložím stydliwost panenskou w rozhodném okamžení tomto a wyznám se, že miluji — wás! — Ale již tenkráte, když jste za nepatrnou službu mou úctu swou a přátelstwí swé mi darowal, byloby již pozdě bylo pro dnešní rozmluwu, nebo již tenkráte jsem sama nenáležela sobě, již předtím jsem odřekla se wás a zasnoubila se s jinochem, pro nějž to samé cítím co wy pro mne; a ona, o nižto

jste se zmínil, nesla slib můj k trůnu Wěčnosti, a otec Berengar žehnal hodinu tu. Proto wás žádám, aby posledně bylo, co o tom mluwíme, a wěřte že jsem w nynějším okamžení newýslowně šťastna byla. Zachowejte mi přátelstwí swé,« končila wždy jemněji — »tak jako we mně památka hodiny této newyhasne nikdy.«

»A já ti přisahám, díwko welkomyslná!« zwolal rozčilený Haiman, »chowati wěčně památku na tebe w srdci swém! Tak budete obě, ty a *ona*, družky myšlének mých, a an můj krásný sen zaniknul, přej mně aspoň památku naň, Jiřino má!«

I sklonil se k ní a modrou ztužku z wlasů jejích sňaw, políbil ji w čelo. Jiřina powolila wolně, s rukama na prsou křížem položenýma stála před ním skoro nedýchajíc, jen políbení jeho barwilo jí purpurem líce. Haiman upewnil ztužku na birýt swůj. »W samotě mi budiž poslem míru, w rachotu boje zástawou*) wítězstwí,« prawil, a daw Jiřině ‚s Bohem!‘ odešel.

»S Bohem! na wěky!« šeptala Jiřina.

*) Slowáci jmenují prápor »zástawou«, i zdálo se mi wýraznější užiti zde wýznamu slowenského.

20.

Bysi poznala, swornost že wykoupí
Tebe z podlosti — swornost že ti sloupy
Hrdé stawí, že kácí škůdců dawy.

Meč a kalich od Wocela.

Přiblížil se den sedání, a lzelo-li souditi dle krásného dne jej předcházejícího, bylo i nebe přízniwo slawnosti nastáwající. Pěkný podwečer wylákal wšecky slečny Alžbětiny buď na nádwoří buď do zahrady, kde procházejíce se o zejtřejší slawnosti rozpráwěly, litujíce jen, že Alžběta ani na snažnou žádost českého bohatýrstwa slib swůj Anně daný, k sedání totiž nepřijíti, zrušiti nechtěla a že tak celá slawnost bez její přítomnosti pro ně jen polowiční se stane. Korutanští i mišenští rytíři widouce slečny procházeti se wyšli si též na procházku, a majíce w žiwé paměti pohanění swé o minulé jimi dáwané turnajské hře, od šlechtičen českých utrpené, nosili na odiw barwy šlechtičen národu *swého*, buď u dwora se nacházejících, buď w daleké wlasti po tom neb onom nyjících, a pro kterou wzdálený ctitel ke cti a sláwě její o českém sedání kopí zlámati chtěl. Takto mínili na jewo dáti swou newšímawost

k nim, an žádná od nich za hodnou uznána nebyla, by Korutan nebo Mišňan pro ni kopí zlámal; a aby jim wůčihledě smýšlení swé oswědčili, chowali se setkáwajíce se s nimi dle bohatýrské galanterie skoro drze k nim, jelikož sotwa pozdwiženim ruky k birýtu pozdrawowali. Tím wšak cíle swého, pozlobiti slečny, nedosáhli, an tyto rozpráwkou swou příliš zabaweny byly, aby si takowých malichernosti powšimly.

Tu se blížil po nádwoří králowský panoš a w oustrety jemu přicházející slečny uctiwě a slušně pozdrawujíc přidružil se slušnou omluwou k párku nejzadnějšímu, totiž k Miládě a Jiřině, započna s nima lhostejnou rozmluwu. Miláda wšak, jakožto důwěrnice Jiřinina, znajíc z powěsti Wítka co wěrně Jiřině oddaného, pozorowalą že panoš něco důležitého Jiřině sděliti chce, a w brzku ostala s ním Jiřina sama.

»Nuže, jak se ti líbím, Jiřinko?« začal mladík; »w tom krátkém čase, co mne Berengar přemluwil, abych do služby králowniny wstoupil, jsem se walně proměnil, není-li prawda? Já již znám slušně birýt sejmout, aby péra notně wětrem zawlály, znám ostruhou řinknouti wzdor nejstaršího rytíře, umím slušně hlawu sklonit, když wyšši se mnou rozpráwí, a ji opět wztýčiti, když se podřízený blíži. Co tomu říkáš?«

»Že, kdyby to byla skutečnost, bych tě litowala,« odpowěděla Jiřina wážně.

»Prawda, prawda!« smál se panoš. »Ale ty bysi se zhrozila, kdybys wěděla, co wšecko od člowěka požadujou,« prawil oprawdowě. »Ne ne, dworní služba a dworní powětří se pro mne nehodí, a obzwláštně takowé powětří, jaké u tohoto dwora wane. Kdybys i ty nebyla tomu chtěla a kdybych nyní užitečnost ano i nutnost mé přítomnosti tam nenahlížel, na místě bych udělal králowé tak slušnou poklonu, žeby i sám učitel můj Hirschenstein tomu se podiwil, a řekl bych s Bohem, paní králowá, s wámi nechci ořechy louskat.«

»Ale Wítku!« napomínala Jiřina, »ty se ke mně tak weřejně družíš, a přece má ostati dorozumění naše tajné. Kdyby nás někdo widěl! — a bylby diw aby newiděl!«

»O co se toho týče, má moudrá díwko!« prawil Wítek w rozmaru, »tedy je mi dowoleno, ano i přikázáno s tebou se seznámiti. Poslyš Jiřino, *s tebou* — králowá sama opakowala dwakráte wejslowně: s dcerou Jakuba Welflowice. A to je to jediné, zač jí srdečně děkowati mohu.«

»Se mnou?« opakowala díwka s podiwením; »a proč?«

»To sám newím a také si nechci tím hlawu lámat,« dí Wítek. »Wím jen, že tomu tak, a jsem tomu walně powděčen. — Ale přede

wším,« zůstal státi, jakoby se na něco důležitého byl upamatowal — »půjde kněžna twá k zejtřejšímu sedání?«

»Nepůjde; co ti na tom záleží?« ptala se díwka s rostoucím podiwením.

Wítek wšak neodpowídal, nýbrž zamyšlen kráčel tak kwapně, že Jiřina skoro pozadu zůstala, před sebe mumlaje: »Předzwídám, předzwídám! chytře nawlečeno — w skutku chytře!«

»Co je chytře nawlečeno?« tázala se díwka, zaslechnuwši slowa jeho.

»Jiřino!« prawil Wítek určitě. »Kněžna na sedání *musí*, ona zde ostati *nesmí* — slyšíš! zítra w hradě ostati *nesmí!*«

»Pro Bůh! ty mne děsíš!« Uleknutá díwka zůstala státi. »Wyjádři se určitěji!«

»Pojďme stranou,« prawil Wítek, a poodejdouce procházeli se po zewnitřním nádwoří samotni, an u brány dumající strážník spíše na wzdálený domow nežli na co jiného myslil i příliš wzdálen byl, aby pololhlasně mluwená slowa uslyšel, jimž by také sotwa byl rozuměl, a ty tlusté wnitřní i zewnitřní hradby zachytily jistě každé hlasitěji pronešené slowo, by se nedoneslo k uchu zrádcowu.

»Wíš, Jiřinko!« začal wyprawowati Wítek, »že jen proto mne králowá za swého panoše powýšila, že jsem Watzingerůw syn, ješto mne má za oddaného straně swé, a z té příčiny požíwám jakžtakž důwěry její, aspoň se přede

mnou tajné zámysly jejich nekrejou, totiž její a Aufensteinowy, což jsem ti kolikráte zprávami swými doswědčil, když se zle o twou kněžnu hrálo. Ubohá Alžběta má také málo přátel u dwora sestry swé!« litowal dobrosrdečný jinoch.

»Krom tebe, Witku můj, neznám w skutku žádného!« přiswědčila diwka.

»Prawda, já ním jsem, celým srdcem swým!« řekl wroucně Witek, »a díky Bohu, že tomu tak. Poslyš tedy!« I wyprawowal jí o náwštěwě českého bohatýrstwa a co se při tom přihodilo. »Když tedy králowá skoro bez sebe do swých komnat se nawrátila, přišel po chwíli Aufenstein, a já, maje práwě službu, slyšel jsem uwnitř, ačkoliw dwoje dwéře mezi mnou a nimi byly, prudce mluwiti, čemuž jsem wšak nerozuměl, až konečně Aufenstein zlostně zwolal: ‚Já hyzdím jen marně čest jména swého, zbuzuju nenáwist Čechů proti sobě, a an wšecko již nejlépe nastrojeno, pokazíte wše sama newčasnou horliwostí. Já se wíce do wašich pletek míchati nechci a žádám o swé propuštění.' Toto jako wše bylo mluweno w řeči německé, jížto, jak wíš, od otce swého jsem dobře se naučil. Pak bylo opět ticho a asi po hodině se wrátil Aufenstein umírněn. Na to se okázala králowá we dweřích a přikazowala mi, kdyby král přijíti měl, abych ho bez jejího powolení k ní nepouštěl. To byl lechtiwý úkol;

on je přece králem a mohl by w prchliwosti k něčemu mne určit, čemuž by ani králowá ani Aufenstein zabrániti nemohli. Já tedy snažně Pána Boha w duchu prosil, aby jen král nepřicházel, ale jak se skoro wždycky stáwá, že čeho si člowěk nejwíce nepřeje, samo od sebe přicházíwá, přišel i král. Já se tedy sebral a učiniw swou nejhlubší i nejslušnější poklonu, co mě Hirschenstein jenom naučiti mohl, spustil jsem w patrných nesnázích: ‚Králowská Majestatnosti! Její Majestát nejmilostiwější králowna ráčila nařídití, abych Wašim králowským Milostem‘ — a spletl jsem ti tolik Majestátů a králowských Milostí dohromady, až mi ta poslední Milost na jazyku uwízla. Král se usmál a poklepaw mi na rameno prawil: ‚Dobře, dobře!‘ a šel spokojeně odtud.«

»Ale Wítku!« wytrhla Jiřina howorného mladíka z rozwláčnosti jeho, »co mi to powídáš! raději k wěci!«

»Dobře, dobře, wšak my se k ní také dostanem!« dí Wítek; »já to powídám jen proto, abys wěděla, odkud wítr wěje. K wečeru přicházel opět Aufenstein a s ním zdráhawě Bergow, i bylo na něm widěti, že potrwá-li ještě déle w rozmluwě s Aufensteinem, žloutenka ho nemine. Museliť ho také Aufenstein skoro táhnout. Dlouho jsem neslyšel ničeho z jejich a králowé rozmluwy, až Bergow několikráte zwolal: ‚Raději smrt než to!‘ načež králowna lho-

stejně odpowěděla — neb již stáli w komnatě přede mnou —: ‚Wy jste udán co tupič panenské cti, a pakli se nestane jak chci, budete ortelowán co zrádce králowského Majestátu. Erb wáš se rozlomí a wy skončíte na šibenici žiwot swůj. Nyní wolte! Zejtra mi wyjewíte míněni swé! — Aufensteine, ty ho postawíš pode stráž Rothenburka, on zaň musí hrdlem ručiti.‘ Na to odešel Aufenstein s Bergowem, a wčera wečer i dnes ráno panowalo jakési hrůzyplné ticho w komnatách králowé. Dnes, již skoro k polednímu přišel zase Aufenstein sám a trwal skoro hodinu s králowou w tajné rozmluwě, přičemž twoje jméno často jmenowáno bylo. Z rozmluwy samé jsem toliko jednotliwá slowa pochytil, jako: ‚Ona musí s ní,‘ a pak: ‚Ta důmínka ho nám pewněji připoutá.‘ Po chwíli jsem opět slyšel králowou: ‚Já ji znám lépe, ona swému slowu dostojí a nepůjde k sedání.‘ Na to mluwili nějakou chwíli tiše, že jsem ničeho zpozorowati nemohl. ‚Nuže buďsi!‘ slyšel jsem Aufensteina, ‚jen ho musíte k tomu míti, aby se s ní seznámil a ji w rozhodném okamžení odstranil. Pak, až wše utichne, můžeme ji wždycky za ní poslat.‘ — ‚Lépe tak,‘ odpowěděla králowá, ‚mohlaby w outěku překážeti.‘ A nyní jsem zaslechl pouze jednotliwá slowa, jako: ‚Bergow přepadne — Rothenburk na oko bránit — oznámit až ku konci — mladého Watzingera — na neprawou cestu.‘ Na

to odešel Aufenstein, w brzce wšak se wrátil s Bergowem, jejžto wcházejícího, jak jsem otwíraje dwéře pozorowal, králowá wlídně přiwítala, on ale byl smutný a zamyšlený i bylo na něm widěti, že ze zoufalstwí k nějakému činu se odhodlal. Když po dlouhém čase odešli, zawolala mne králowá k sobě a byla u ní ta stará Wlaška s tím welikým kokrhelem, jejího dworu hofmistrně, co wždycky tak kouká jakoby někoho probodnouti chtěla, a když tu widím, nepředzwídám nic dobrého. Králowá mi dáwala lhostejné rozkazy, načež ta babice, prohlížejíc mne swým jedowatým zrakem od paty až k hlawě, se ptala: ‚zdali ten plnolící panoš rád nemiluje?' Králowá se usmála a odepřela. ‚Já se ptám jen proto,' drmolila ta stařice tak hrůzně, že bych si byl raději uši zacpal, ‚aby moje *dončeli* nezawáděl.' Kdyby to nebylo před králowou, byl bych jí s chuti jednu na její bezzubou čelist pro památku zasadil. Králowá se wšak hlasitě smála a prawila: ‚Panoš Watzinger je příliš skromný, a také by s nimi mluwiti nemohl; ale dcera Welflowicowa — slyšíš! dcera Jakuba Welflowice byla by šwarné děwče pro tebe. Waši otcowé byli tuším sousedé, tedy ji musíš znáti?' Já přiswědčil. ‚A snad se waše známost dále wztahuje?' Já točil rozpačitě birýtem. ‚Nono, jen se neostýchej — ačkoliw to schwaluji, že ses od ní oddálil, jelikož ona místo ke mně, příznivkyni

otce jejího, k nepřátelské mé sestře se uchýlila. Ale já otci přeju a proto díwce ráda prominu; nemusíš se tedy od ní wzdalowati, a pro otce jejího bych přála, abyste se opět smířili.' S tím mne propustila, a já newěděl se wším, co jsem widěl a slyšel, nic lepšího dělat, nežli ti to při prwní příležitosti, má moudrá díwko, sděliti, jakž jsem nyní učinil. Co o tom soudíš, Jiřinko? Já si wšeliké myšlénky dělám, a doufám, ano bojím se, že jsem až na dno prohlédl.«

»I já stejně soudím, Wítku!« odpowěděla Jiřina po chwili; »máš prawdu, zítra *nesmí* kněžna na hradě ostati.«

»Má rada by tedy byla,« dí Wítek, »aby se jí wšecko wyjewilo od začátku až ku konci.«

»Ne, nikoli!« odepřela kwapně Jiřina; »já ji znám; tím by se jenom w úmyslu swém posilnila. Její srdce zrady nehostí — ona by w takowou hanebnost newěřila, až w poslední poslednosti.«

»Co tedy?« prawil jinoch starostliwě.

»Můžeš po desáté hodině z hradu?« ptala se Jiřina kwapně.

»Každou chwíli!« byla Wítkowa odpowěd.

»Dobře!« zaradowala se díwka, jakoby již wyswobození Alžběty z nowých osidel jisté bylo. »Očekáwej mne tedy w zahradě nedaleko branky, z bytu našeho přímo do ní wedoucí. Žádný si toho newšimne, a byť, bude mysliti,

že to nějaké...« Zde se uzarděla a »Přijď jistě!« napomenuwši, wraceli se k hlawnímu nádwoří.

* * *

»Hle, hle!« prawil strážník u brány k soudruhu swému, který w lewici okow branky, w prawici welký klíč drže a zádumčiwě ním o nos se klepaje, zą odcházející postawou, již práwě byl pouštěl, se díwal. »Swatoušek Watzinger také si wyšel zaponocowat. Co myslíš, půjdeli do herny anebo k nějaké buclaté Češce?«

»Já newím!« byla rozumná odpowěd druhého, a jelikož nadzmíněný panoš za rohem krokwowé ulice byl zmizel, bouchnul dweřma a wrátil se do strážnice, mrzutě před sebe mumlaje: »Celou noc člowěk pokoje nemá, pořáde čert někoho nosí.«

Wítek ale urychlil, jak mile we skupení domů a záhybech ulic zaniknul, kroky swé a octnul se brzy u mostské wěže nowoměstské.

»Kdo to?« ozwal se na jeho klepání strážník uwnitř. »Tak pozdě se žádný nepouští přes most.«

»Zawolej rytíře Ludického!« prawil Wítek do klíční díry, aby se hlas jeho dále nezanesl.

»Dnes je jeho den, milý brachu!« zněla odpowěd, »newím, zdali se wytrhnouti dá.«

»Štěstí pro něj, že je trochu nakyslé!« bylo slyšeti Ludického, »sice by mohl až do rána klepati, než bych se hnul. — Tedy odstrč

tu okenici s kukátka, musímť se mu dříwe do očí podíwat.« A w malé chwíli se objewil wesely obličej Ludického w malém zamřežowaném okénku we dweřích. »Hej, příteli!« wolal na Wítka.

»Mně se zdá,« smál se tento k okénku přistoupě, »že mne rytíř Ludický w nynějším kroji nezná?«

»I totě můj dobrý hoch!« zwolal radostně Ludický. — »Nezewluj a otwírej!« obrátil se ke strážníku. »Nu, a jak se máš, můj milý hochu?« wítal srdečně mladého přítele swého; »tyť jsi se w skutku proměnil, a barwy králowské!« připojil mrzutě; »hezký šat, to je prawda; na kuchyni a šatnici drží Jindřich tolik co já na sklep. Hej! powěz mi pak, jak to nahoře se sklepy wyhlíží?«

»Já nejsem sklepníkem!« smál ze Wítek.

»Aho, můj milý! to měla býti twoje nejprwnější péče!« předstíral Ludický, »nebo sklep a několik sudů starého od kořene w něm jest jádro každého dobrého hospodárstwí, a moje heslo je: notný pitec, dobrý bitec! Dle toho také jsem zařídil swé hospodářstwí zde. Nás je tu posádkou, totiž se mnou a Matějem, šedesát, každý den tedy mají dwa dowoleno k plnému si zasednout; dewět a dwacet dní musí být každý pewně na nohou a w rozumu, třicátý den si může wláhy popřát. Tím udržuju chlapy w dobrém rozmaru, a seprali by se i

s čertem, než aby mu wěž a dobré bydlo w ní přepustili. Nuže, co tomu říkáš? mohl-li pak pan z Lípy wěž tuto jinému bezpečněji swěřiti?«

»Wyť jste bedliw a znáte se w powinnosti swé nad jiné — « chwálil Wítek.

»Nech toho, nech!« wskočil mu Ludický do řeči; »mám také swé chyby, a to hezky mnoho, wšak jsem ti to nepowídal abys mne chwálil. A což tě k nám přiwedlo?«

»Ludický!« prawil Wítek, »já musím ještě dnes na Wyšehrad s jistým poselstwím, na němž tolik záleží jako na sláwě země české.«

»Toť musí být owšem mnoho!« odwětil Ludický, »neboť sláwa česká nezahyne, dokud swět se w rumy neobrátí; jestiť zapečetěna krwí naší a našich otců slawných!«

»A přece by mohlo jediné nadchnutí dechu jedowatého krásnou rosu s ní setříti,« prawil Wítek; »co jest krásné ráno bez rosy, co sláwa bez dobré powěsti?«

»Prawda, prawda!« přiswědčil Ludický. »Wítku! ty ses celý proměnil, duchem i tělem. Jen když srdce twé se nezměnilo.«

»To se nestalo a bohdá nestane nikdy!« twrdil Wítek.

»A co chceš abych tobě učinil?« tázal se Ludický.

»Dejte mi průwodčího s sebou,« prawil Wítek, »abych bez překážky tam a zpět jíti mohl.«

»Není třeba, není třeba!« dí Ludický; »wšecky stráže jsou Lípským poukázány, aby tebe bez překážky wšudy propustily. Ale od Zderazu až k Wyšehradu je hezký kus cesty, po dwou se to cestuje weseleji i bezpečněji. Wyprowodil bych tě sám, ale nesmím, poručník nesmí stanowiště swé opustit; wšak wíš-li co? dám ti dobrého známého s sebou, mého Matěje — jsi spokojen?«

»A ještě něco!« wece jinoch; »tento lístek hleďte co nejdříwe panu Berkowi odewzdati, byť i spal, ať se bez meškání probudí.«

»Stane se, stane!« wzal od něho Ludický lístek a zbrojnoše jiného přiwolaw, opětowal mu welitelsky žádost Wítkowu. »Kdo jej přinesl, nemusíš powídat,« připojil k rozkazu swému. »A nyní ku předu, hochu můj!« obrátil se k Wítkowi; »půlnoc se blíží a pak brzy pán na měsíci zhasí lucernu; hleď tedy ještě swětla jejího použit. Přes most tě ještě doprowodím.«

Tak prawiw kráčel s Wítkem až ku klášteru křižownickému, kde jej opustiw zpět se wrátil, an Wítek urychlenými kroky, Matějem prowázen,. k Wyšehradu pospíchal.

21.

Znamenajte staří mladí,
O pótkách i o sědání.
Rukopis Králodworský.

Krásně se rozbleskla koule swětla na báni nebeské; ale ty černé pruhy okolo ní obskakující zdály se předpowídati, že tak jasně nezanikne jak byla wystoupila. Herolti projížděli město při zwuku trub, hlasitě prowoláwajíce slawný den a zowouce každého erbowníka čili k turnaji opráwněného, jménem českého bohatýrstwa, k účastenstwí we slawnosti, k wydobytí sobě ceny witězstwí a pochwaly rytířů i obdiwu panen shromážděných.

I wyjelo wyslanstwo stawů českých w lesklém brnění na hrad, aby doprowodilo krále a králownu ke slawnému sedání. Plesně zawířily kotle a zawzněly trouby od hradu, wítajíce hostů přijíždějících, a bohatýrstwo korytanské i mišenské jim wyjelo w leskném brnění wstříc, i wjeli pospolu do hradu, kde král a králowna na balkoně již stáli, hluboce se sklánějíce při plesném woláni: »Sláwa!« bohatýrů pospolitých.

»Hoj, to radost býti králem českým!« za-

plesal w duchu Jindřich, prohlížeje ty postawy skwělé, jarobujné bohatýrů českých; ale oko jeho se maně zamútilo, neboť poslední wjel po boku pana Berky z Dubu probošt wyšehradský, wřelý přítel kněžny Alžběty a nejhorliwější snad zastawatel práw jejích. Příčina to pro něj i pro Annu dosti welká, nenáwiděti jej. A to práwě dnes! an jako nawzdor sláwy žádoucímu, marniwému Jindřichu práwa swého, jakožto nejwyšší kanclíř králowstwí českého, použil a s lenowníky swými, wíce k boji než ke slawnosti takowé přichystanými, do sídla králowského wjel, což Jindřich sobě wykládal, jakoby sláwu a moc králowskou potupiti chtěl. On ani Berka nepowznesli hlasů swých, nýbrž přejeli mlčky náhradí hlawní a stanuli před bytem Alžbětiným.

»Rozluč se s ní — wšak ji tak brzy neuhlídáš!« prawila králowna, ousměšně za nimi hledíc.

A opět zawzněly trouby, král sešel s balkonu a za ním králowá s komonstwem swým. S druhé strany se blížily slečny české na bílých mimochodnících, jež bohatě oblečení panoši za krásné třmeny wedli. Korytané i Míšňané jásali chwálu pannám swým, rytíři čeští wítali radostným plesem krajanky swé, a na pokynutí králowo dala se družina celá w pochod při plesném prowoláwání. Jen Berka a probošt Petr zůstali se swými lenowniky nepo-

hnutě státi, a když poslední řada we wysoké bráně zmizela, odebral se Petr samojediný do bytu Alžbětina. Králowá ani Jindřich ani žádný jiný nepozorowali, že probošt zpět zůstal, ješto rytírstwo české, jakoby srozuměno bylo, zůstawši pozadu korytanské hosti předejíti nechalo. Weliké hemžení panowalo na ulicích, které čím blíže k staroměstskému náměstí, w tím wětší tíseň zrůstalo, takže i králowská družina jen s tíží k místu se dostala.

Po dwou stranách šraňků se táhlo dlouhé po tři patra wysoké lešení z prken a silných trámů sbité, dwé prwních pater určeno pro hosty zwané a wznešenější, poslední, kdo se přitlačiti mohl. Kdo wšak z nižší třídy tak šťasten nebyl aby se nahoru až dotlačil, musel wzíti zawděk stáním za šraňkem, kde asi půl sáhu zwýší sbitá prkna turnajce od diwáků pažila. Pro krále a králowou i dámy dworu králowského a Alžbětina bylo uchystáno na balkoně radnice staroměstské skwostné sedadlo; ač pod baldachynem a skwostnější jiných, přece ne tak skwostné jako ono na straně protější u dwora tejnského pro králownu krásy a witězstwí, kterou si teprwa witěz sám woliti měl a kteréž dle zákonů turnajských tehdejšího wěku přednost přede wšemi náležela. Stranou od sedadla králowského se wypínala tribuna menší pro mladistwou wdowu králownu Violu Těšínskou, kde již tato se skromným

swým dworem na příchod krále a započetí her čekala.

Mezi diwáky za šraňkem stojícími wábil největší pozornost na sebe muž we dlouhém černém taláru s čerwenou kápí, obyčejný to kroj lékařů, po zemi se potulujících dryáčníků a mastičkářů, před nimiž lid jakousi bázeň cítil, an je soudil w moci černokněžského umění, a opět k nim i w těch nejztřeštěnějších zámyslech se utíkal, žádaje pomoc od domnělých zaklínačů duchů. Z těch příčin wyswitá, proč muž ten, an wůkol největší tlačenice panowala, dosti prostory měl k wolnému pohybowání-se, jelikož každý raději odstoupil, než aby se těsněji setkal s čarowníkem tím. On sám nedbaje o hloupou ale wěku tehdejšímu přiměřenou bázeň lidu, hledal pátrawě po sedadlech šlechtičen a panen městských, a wždy se nespokojen s následkem hledání swého obrátil w šraňky, kde zrowna proti němu na sloupcích wisely štíty těch, kteří prwní zápasiti chtěli o čest a sláwu milenek swých jakož i o rozšíření powěsti o chrabrosti české.

Hlahol trub oznámil přibližowání-se králowských manželů, a mastičkář patřil opět s dychtiwou pozorností na balkon wystupující dámy, a když i poslední usedla, obrátil se smutně. »Ani zde ne!« šeptal před sebe.

Chladně uwítal lid krále Jindřicha, a kdo swého hlasu powznesl, bylo patrno, že to činí

)(

z úcty pro Olbrama, který we skwostném háwu purkmistra pražského králowské manžele k sedadlu uwáděje hlasitě zwolal: »Sláwa králi českému!«

Soudcowé turnajští usedli a pán z Růže, starosta jejich, se přiblížil ku králi: »Račte dáti znamení, králowská Milosti!« uklonil se, »by se započaly hry k oslawě koruny české.«

A na swolení králowo kynul pán z Růže; herolti, bíle a čerweně oblečeni, s takowými též péry na birýtech a s též barwy hůlkami s malými čerwenými praporečky na koncích, wjeli do šraňků a prowolawše sedání, četl pán z Růže zákony a zásady dnešního turnaje. Když skončil, pozdwihli se wšickni soudcowé. »Tak přisaháme, souditi wěrně a sprawedliwě!« zwolali a rachot trub a kotlů zawzněl, plesným pokřikem lidu prowázen.

»Okažte se, chrabří bohatýrowé!« wolali herolti, když plesný hlahol utichl, »okažte se ku sláwě panen swých, ať se množí sláwa krásy jejich dnešního dne!«

A ze dwou stran se hrnulo rytírstwo do šraňků; ode dwora tejnského rytírstwo české, od staroměstské radnice rytírstwo korutanské a mišenské. Přijeli až do prostřed, kde we dwě řadv proti sobě postawice se kloněním kopí poctu sobě činili a učiniwše ji w páru celé rejdiště objeli, sklánějíce kopí swá před králem. Wlání šátků shromážděných panen, pokřik mu-

žů a rachot bubnů i trub je prowázely na této objížďce. Když se okolo tribuny královny Violy brali, pozdwihnul mladý Witkowič Petr očí swých zhůru a setkaw se s planoucím pohledem krásné ženy widěl, jak ona, zraky jen pro něj, ruku na ňádra klade, za nimižto čerstwá rozwíjející-se růže prozírala. I sklonil hluboce kopí, a koně sebraw, až se wysoko sepial, sáhnul k pozlacené helmici, s nížto zelená ztužka wlála, jakoby říci chtěl: »Znamení toto milosti twé se nesklonĭ nikdy!«

Rytířowé třikráte rejdiště objewše wrátili se k stanowišti swému, a jen oněch šest rytířů českých, jichžto štíty w rejdišti již k boji wyzýwaly, postawilo se za znaky swé, čekajíce wyzwání chrabrého soupeře. A to množstwí lidu utichlo, ba zdálo se jakoby žádný ani nedýchal, neb očekáwání a zwědawost diwáků dosáhly nejwyššího stupně.

Tu wjel krokem ode dwora tejnského do šraňků rytíř w brnění černém se spuštěným hledím, štít, na němžto dwě ostrwy křížem přeložené se bělaly, pewně jako w boji k lewému ramenu připnutý maje. S helmice mu wlála ztužka modrá. Za ním nesl štítonoš jeho tlusté, železem pobité kopí a přijda do šraňků zůstal u wchodu státi, rytíř pak následowal herolta k stolici soudců, kde s nimi tajně porokowaw, powolení obdržel do rejdiště wjeti.

I zdwihl se starý pán z Růže a mocným

hlasem wolal: »Haiman z Lichtemburka, ctný a statečný rytíř český, wyzýwá Bergowa z Lobdeburgu k souboji na žiwot a smrt. Rytíř Bergow ať se dostawí! My budeme souditi dle sprawedlnosti a úkazu Božího!«

Haiman, odtrhnuw hledí swé, patřil ke straně protější, očekáwaje objewení-se Bergowa. Weškeren lid se obracel také w tu stranu, ale opět hleděl s oučastenstwím na mladého bohatýra; mnohá panenská ňádra se wýše dmula, mnohé srdce silněji tlouklo. Třikráte prowolali herolti wyzwání Haimanowo, přičemž wždy ousměšek okolo rtů Anniných zahrál, a když ani po třetím prowolání žádný se neobjewil, začali reptati diwáci, spílajíce rytírstwu korutanskému a míšenskému zbabělců; král Jindřich se začerwenal studem a pohlédl s předházkou na králownu, která w pysky se kousajíc jen hlawou pohodila.

Rytířowé čeští za štíty swými stojící hleděli potupně ke straně protější, kde se již dříwe šest bohatýrů korutanských k wyzwání bylo hotowilo, nemníce že takowá potupa jménu Korutanů a chrabrých Mišňanů Bergowem se stane. Když tedy již lhůta po třetím prowolání wypršela a Haiman, hledí spustiw, k odjezdu již se měl, popojel jeden z oněch šestí rytířů německých ku předu a s uzardělou twáří kolem se ohlížeje zwolal: »Potupa wěčná budiž Bergowu; ale jméno rekuplodné Mišně

nesmí potupeno býti před bohatýrstwem českým. A protož přijímám wyzwání pana z Lichtemburku, i chci se potýkati s každým, kdo by pochybowal, že slawná Mišeň reků nerodí. Hoj!« wywolal rozpálen, »já porazil řady šwábské u Luky a Mišeň byla w patách za utíkajícími houfy Albrechtowými — slawná je wlast má!«

»I jméno chrabrého Ḩuttena zanesla powěst w kraje naše!« odpowěděl Haiman; »a wšak wyzwání jeho přijmouti nesmím, an pouze zbraní Bergowa zástawu swou od krále wyměniti mohu!«

Tak prawiw bral se opět, pochwalným křikem diwáků prowázen, krokem ze šraňků.

Herolti se rozjeli do rohů rejdiště, wolajíce: »Wzhůru, wzhůru, chrabří bohatýrowé! naše krasawice čekají na důkazy waší lásky, we hře s oštěpy!«

Tu wyjeli rytíři korutanští a zawadíce kopím o štít toho, s kterým zápasiti chtěli, wrátili se na swá místa zpět. Wyzwaní rytíři sňali štíty swé a popojeli, čekajíce na znamení k rozejetí-se. Trouba zawzněla, jásot a wlání šátků, wolání heroltů: »Chrabře, chrabře, bohatýrowé! krásné oči na wás hledí!« prowázelo trčící proti sobě rytíře. Silné bouchnutí, praskot oštěpů, prach w hustých kotoučích se zdmuwši a jásot obecenstwa hlásal wítězstwí české; nebo pět rytířů dworu králowského wálelo se

w prachu, jen chrabrý Hutten odsedlal swého soupeře. I sletěl tento s koně a o zem brněním zachrastiw, wyskočil rownýma nohama a paty pewně w půdu zaryw, chopil se meče. Co blesk stál Hutten dole, a meče jejich již wydáwaly jiskry, an se hůlky heroltů mezi nima mihly. »Jen we hře s oštěpy se wydobude sláwa dne!« wolali soudcowé; »pane z Dolan! jsi přemožen!« Rytíř z Dolan odstoupil, a wítězům zawzněly trouby a kotle.

Hutten prwním štěstím rozehřatý, wyzýwal wítěze české, a Petr z Růže wyjel proti němu.

»Hoj, ty orle mladý!« wítal Hutten rozjařený mladého soupeře swého; »honositi se budu po celé Míšni, že jsem zápasil s powěstnou Růží českou, a na důkaz wítězstwí swého přinesu díwce swojí w daleké wlasti rubínowou růži helmice twé za dar lásky swé!«

Jinoch pohlédl ke tribuně králowny Violy a zbledlou její twář zočiw zwolal: »Růže naše neopadla, i neswadne ani jeden list w dnešní den, ale sláwa její a wládkyně srdce mého wzroste wítězstwím nad chrabrým Huttenem!«

A paní a panny české wlály pochwalu statečnému mladíku, jakož i krajanky Huttenowy tomuto.

A trouba zawzněla, rytíři trčili proti sobě — silné oštěpy se roztříštily jako slabé třtiny — oba seděli pewně, zpínající-se koně krotíce.

»Sláwa bohatýrům chrabrým!« wolali herolti; »wzhůru, wzhůru, bohatýři! pro sláwu wládkyň srdcí wašich!«

A nowé jim byly podány oštěpy, znowa zawzněla trouba a oba trčili prudce proti sobě; kůň Huttenůw klopýtnul, w tom přikwačil Petr Wítkowič, a Hutten sletěl se sedla. Ohlušující se strhl jásot; král Jindřich se zamračil, ale musel se usmíwat, i Anna, newděčná národu swému, hleděla zamračeně před sebe.

»Nepřijímám pochwalu wítězstwí!« wolal mladý bohatýr, an byli herolti přistoupili, by jej uwedli před soudce, kde wítězstwí jeho prowoláno býti mělo. »Není sláwa, wítěziti náhodou! — ale jsem hotow, po třetí setkati se s chrabrým Huttenem.«

»Daleko budiž ode mne,« prawil Hutten, »abych se i welkomyslnosti přemoci dal. Ztracena jest pro mne sláwa dne — i milka má!« připojil smutně a ztužku, dar to milenky swé, s helmu sňaw podáwal wítězi swému: »Honositi se můžeš, statný jinochu, wítěznou cenou touto, na niž kanuly slzy milenky mé, pro mne — bohužel! — ztracené!« a w oku jeho se zatřpytila slza, i jal obecenstwo hluboce žel šlechetného Huttena a mnohá slza byla wyroněna z krásného oka soucitně milence jeho.

Petr z Růže skočil s koně a ztužku wysoko wzhůru drže wolal: »Přisahám, že nepřijmu cenu wítězstwí, jižto jsem nezasloužil, ale po-

nechávám rozhodnutí na jiný den!« a k Huttenu přistoupiw owinul hbitě zástawu lásky kol helmu jeho. Tu se strhl radostný jásot a pokřik lidu: »Sláwa Růži české! Sláwa bohatýru Mišně!« a k nohoum Witkowiče padla čerstwá, rozwíjející se růže; on ji uchopil a po Viole se ohlédnuw, widěl zarosené oko její a milostný úsměch na líci. »Démanty očí těch jsou dražší odměnou!« prawil tiše, růži ke rtům tiskna. Radostný jásot se neutišil dříwe až oba bojowníci z rejdiště odešli.

»Bohatýři, chrabří bohatýři!« wolali herolti, »slunce očí krásných swítí; množte sláwu dne, množte sláwu wašich srdcí králowen! Bohatýři, chrabří bohatýři! do šraňků! do šraňků!«

A na koni co sníh bílém wjel do šraňků rytíř we skwostném, modře leštěném brnění, štít jeho stříbrnými šupinami pobitý nesl we prostřed na lazurowé půdě místo znaku heslo: »Wždy hotow pro potlačené!« S přilby jeho, červenými a bílými péry zdobené, wlála bílá červeně pružkowaná ztužka se zlatým třepením na každém konci — barwy to rodu králowského Přemyslowců.

»Ha, ta wěrolomná Alžběta!« zwolala Anna skoro hlasitě, se sedadla se wzchopiwši, jak mile neznámého rytíře zočila, a nachowá zlost jí barwila purpurem líce. Král ji stáhl na sedadlo zpět, okazujíc na nejbližší obecenstwo, jehož pozornost podiwné si-počínání králo-

wnino od rytíře na ni samu obrátilo. Hněwně usedla králowna, ohlížejíc se dychtiwě ke stanům korytanského rytírstwa. »S hanbou musí odtud smělec ten!« dupla nohou, »potupen musí býti znak její! — Ha, konečně!« zaradowala se, spatříc Aufensteina w barwách swých do šraňků wjížděti.

I pohlédl Aufenstein na štít jeho, hledaje znak rodu jeho, naleznuw ale jen shora podotknuté heslo, sklonil kopí k zemi. »Nebudeť Aufenstein sílu swou měřiti s člowěkem beze znaku, a byť i králowská koruna hlawu jeho zdobila!« prawil potahmo na barwu Alžbětinu.

»Hoho! směle mluweno, Aufensteine! to bych si wyprosil!« prawil k sobě Jindřich, jejžto slowa Aufensteinowa urazila.

Neznámý rytíř sklonil též kopí, a starý pán z Růže se pozwedl: »Koho soudcowé turnaje za hodného uznali připustiti do šraňků a zápasit o sláwu dne, musí být erbowník slawný, byť i z důležitých příčin jméno swé zatajiti chtěl. I doufáme, že se nám uwěří!«

Místo odpowědi pozdwihl Aufenstein kopí, a účastenstwí obecenstwa pro neznámého rytíře dosáhlo tímto wyjednáwáním nejwyššího stupně. A w skutku nebylo snad zanimawějšího pohledu jako na tyto dwa turnajce. Oba we stejné barwě, oba w lesklém, wše prwější zaclánějícím háwu, zdáli se též oba stejné síly a udatnosti. Proslulá byla chrabrost Aufenstei-

nowa, a za druhého se zaručili soudcowé turnaje, museltť to tedy býti bohatýr slawného jména a rodu; byl-li Aufenstein hřmotnější a silnější w oudech, scházela mu opět pružnost a šwižnost neznámého, jehož tělesná síla weliká býti musila, an k žádosti Aufensteinowě, nejtěžšími oštěpy se potýkatí, tak ochotně swolil a ohromným, sáhodlouhým kopím tak lehce, ano hrawě wládnouti mohl, což Aufensteina nemálo pomátlo, i měřil prostoru pozorně mezi nimi, aby wěděl, kdy koně swého k největšímu namáhání pohnati má.

Trouba zawzněla. »Wzhůru, wzhůru, chrabří bohatýři!« wolali herolti; »we statném zápasu a praskotu dřewců dobýwají se zraky milostné a srdce panenská!«

Diwoký to byl náwal turnajců těchto, těžké, železem pobité kopí se rozlomily na dwa, na tři kusy, oba wšak seděli nepohnutě, jakoby každý o skálu byl zawadil. Koně prudce rozehnaní wrazili hlawami do sebe i sepiali se diwoce, takže celé obratnosti jezdců zapotřebí bylo ke zkrocení jich.

Obecenstwo z úžasu swého se probrawši zajásalo pochwalu turnajcům newšedním sebe dostojným, a králowna Anna nechala záwoj swůj wáti wětrem na pochwalu rytíře swého a oko její plálo předčasnou radostí.

»Zápas je mužů sláwa!« wolali opět herolti, »a láska odměnou wítěze! Wzhůru! wzhů-

ru, chrabří bohatýrowé! lomte kopí pro lásky wděk!«

A znowu nowými dřewci trčili proti sobě rytíři. Následek byl ten samý, jen že se pozorowalo, jak Aufenstein w sedle se wiklal a kopí swé jen nalomil, anto neznámý pozůstalé mu pod paždí pouhé držadlo daleko odhodil.

Anna, nespokojená s následkem druhého setkání-se, nahnula se přes zábradlí očekáwajíc s bázliwou nadějí konec setkání třetího. Tu pohleděwši mžikem na daw obecenstwa, zahlídla onoho muže w háwu lékařském, i pohlédli na sebe wzájemně, ale jen tak spěšně, že si žádný zraků jejich nepowšimnul, bedliwý wšak pozorowatel byl by poznal, že sobě zrakowé jejich rozuměli.

»Ha! práwě dnes!« šeptala radostně králowna. »Alžběto, tebe nikdo neochrání! — Ale již čas, aby přišlo poselstwí o jejím únosu!« zamyslila se. Najednou wyskočila; pokřik lidu, rachot bubnů a hlahol trub prowázel witězstwí rytíře neznámého.

Aufenstein se zkácel k zemi, třikráte w překocení rozhrabaw prsť a wyplašiw kotouče prachu.

Králowna zbledla a rukou zastrouc obličej klesla w sedadlo zpět. Jindřich s nelibostí pozorujíc porážky rytířů swých, dal znamení k ukončení her, a tak byl neznámý, co poslední wítěz, prowolán za witěze dne. I přiwedli jej

herolti k sedadlu soudců, kdež kopí sklonil, aby obdržel wěnec wítězstwí, který mu práwo dáti měl, jmenowati králownu turnaje a slawnosti wečerní. Když mu byl již pan z Růže wěnec na kopí připewnil, zůstal ještě státi, a Haiman Lichtemburský wjel s těmitéž obřady jako prwé na rejdiště, wyzýwaje opětně Bergowa k dostaweni-se k souboji. Následek byl ten samý jako před turnajem, i wrátil se opět ze šraňků. Nyní teprw objížděl neznámý rytíř šraňky, hledaje mezi shromážděnými pannami, které by podal wěnec a určil ji takto za králownu dne; ale ačkoli mnohá byla, která by i nejpřepiatějším požadawkům na krásu byla wyhowěla, wrátil se neznámý již podruhé na prwější místo bez pořízení, i chystal se ku třetí objíždce, an se dwéře z radnice na balkon wedoucí otewřely a jimi wešla Berkou z Dubu a proboštem wyšehradským prowázena — Alžběta. Jiřina a Miláda následowaly, a Olbram s Jindřichem z Lípy zůstali we dweřích státi.

»Ha, nyní!« šeptal muž w háwu lékarském, planoucím zrakem na Jiřinu hledě a w očích jeho se leskly slze, jež utlačiti marně se snažil. »Žehnejž ti Bůh, dcero králowská! a odpustiž mi, že mne osud w nepřátely twoje wrhl!«

Alžběta kráčela až k sestře swé a lehce ramena jejího se dotknuwši, prawila bolestně: »Já jsem zde, Anno! Bergow čeká marně.«

Neznámý rytíř, spatřiw Alžbětu přicháze-

ti, rozjel se a podáwaje jí wěnec odhrnul hledí swé.

»Díky, chrabrý Landštejne!« prawila Alžběta, a wzawši wěnec posadila jej na hlawu *Miládinu*. Lid, nyní teprwa přítomnost milowané kněžny seznaw, přiwítal ji radostně, což nemile na Jindřicha působiti muselo, ješto sám tak chladně přiwítán byl. Králowna wytřeštile na Alžbětu hledíc, wyskočila nyní a do radnice pospíchajíc soptila: »Klam a podwod wšude! Wíce nezawadí noha má o půdu města toho!«

»Králowská Milosti!« zastoupil Olbram cestu Anně, jižto Jindřich w patách následowal. »Klíče města Starého přišly we zmatku slawnosti dnešni ke ztrátě, a wlnám nesmíme králowských Majestátů drahý žiwot swěřiti; protož musí již králowská Milost s námi zde pobýti, dokud se opět nenajdou klíče, i přičiníme se pobytí tu králowským Milostem co možná příjemné učiniti, abychom se okázali wděčnými pocty takowé.«

»Zráda majestátu!« zwolal Jindřich a zbledl.

22.

Bóh, jenž jest den i noc stwořil,
ten tobě pomoz, aby zwítězil,
poněwadž tebe od toho odwrátiti nemohu;
bóhť pomoz ustawičného pokoje a míru!

Tristram.

Wečer se blížil a to tím rychleji, an chmurné pruhy, zrána slunce obletowawší, již we šedý hustý mrak zrostly, celou oblohu přikrýwajíce, a k wečeru padaly z nich ony jemné krůpěje, předpowídající silné a dlouhotrwající deště. Nicméně stál přece potud Haiman we šraňcích, každou hodinu heroltem stawowským prowolávaje wyzwání swé až do slunce západu — tak tomu chtěl mraw dobrodružného wěku jeho — a potom teprw mohl nastoupiti ještě dobrodružnější cestu k wyhledání nepřítele swého a k rozšiřowání hanby jeho. Každé zawznění trouby herolta jeho bylo bodnutím w černé srdce Annino, w nížto swědomí nad zarytou mstiwostí a zášti wítěziti počalo; nebo chtíc zničiti sestru swou, octnula se sama w zajetí w středu swých poddaných, we hradbách sídelního hlawního města říše swé. I byla okamžení, kdy zwrácení záměrů swých, swé snížení, zajata býti od wlastních poddaných, co

trest Boží považowala, a kdyby byla takowáto okamžení déle potrwala, byla by snad želela prowinění swých na newinné sestře zpáchaných, a snad by se byla s ní upřímně smířila; ale jak praweno, byla to jen okamžení, a zášti černý démon opanowal srdce její wždy wíce, nebo widěla, kterak každý Alžbětě lásku a náklonnost swou na jewo dáti se snaží, an se jí samé jen chladná ucta wzdáwá. Chwílemi opět přemýšlela, kdoby záměry její byl wyzradil, a nenalezši w okolí swém žádného soudila, že nebe aneb peklo samo proti ní se spiklo; neboť na Witka, syna fanatického ukrutného Watzingera, nepadlo ani nejmenší podezření, spíše by Aufenstein sám — anebo Bergow —? ha Bergow! který se tak zdráhal a skoro jen ze zoufalstwí k záměru jejímu swolil? — Ale opět zawrhla důmínku tuto, neboť Bergow neostal wíce samoten.... a Haiman by tak horliwě a neustupně newyzýwal, jehožto herolta trouba práwě w uši její opět zahřměla. Politowání hodna byla králowna při plesu na staroměstské radnici, wšecken lesk, wšecky ty radowánky a ta ochotnost nežádaných hostitelů nebyla s to wylouditi úsměch na rty její, zřídka jen promluwila k některé z komorných swých, nikdy wšak neodpowěděla, kdykoli se některý český bohatýr blížil tázati se po žádosti její, a bohatýr na odpowěd chwíli marně čekaje uklonil se hluboce a s úsměškem odcházel.

Co se Jindřicha týče, tenť byl brzy spokojen se stawem swým, neboť jídla i nápoje byly wýborné, hudba rozhříwající, paní a panny krásné, weselí wšeobecné a pánowé w obsluhowání ochotni i nezapomínali w řeči swé nikdy že mluwí s králem. I bylby sobě zcela libowal, kdyby jen Aufensteina po boku byl míti mohl; ten wšak pádem s koně porouchán musel na hrad donesen býti, a druzí Korytané, zděšeni jetím krále, pospíchali za ním a byli na prámech a worech přes Wltawu přewezeni, an se klíče k otewření brány městské potud newynašly. Mišenští wšak rytíři, nedbajíce na pohromu Korytany potkawší, přijali ochotně pozwání, míti podílu we slawnosti wečerní, a weselili se nyní s hostiteli českými.

Posledněkráte opakowal Haiman wyzwání swé, a počekaw chwíli wyjížděl ze šraňků. Nyní teprwa opouštěl šraňky lid, jenž přicházel a odcházel pohlédnouti na mladého, marně wyzýwajícího rytíře, a jelikož déšť w hustějších krůpějích padal, rozutíkal se na wše strany, jen mimochodem ku slawně oswětleným oknům radnice pohleděw.

»Tu jsem, hochu můj!« přitočil se s koněm Ludický k Haimanowi, z rejdiště práwě wyjíždějícimu, »přichystán a zásoben; doprowodím tebe na pouti twé.«

»Ludický!« zwolal radostně překwapený Haiman, »wy byste chtěl — ?«

»Ano, ano, můj milý!« přiswědčil Ludický; »či myslíš, Haimane, že bych tě samého táhnouti nechal? já starý přítel otce twého i twůj? Hoho, milý brachu! Já řku: milý z Lípy! odewzdej wěž někomu jinému, já půjdu s Haimanem! — a nyní jsem tu, můj Matěj také, láhwe jsou plny, nic nám tedy neschází leda štěstí, abychom našli prawou stopu.«

»Až na Bílou horu k místu, kde se cesty křižují, wede prawá stopa!« ozwal se wedle nich cizí hlas; oba se ohlídli, ale nezahlédli než čerwenou kápi odkwapujícího muže, který okamžitě w hemžení sem tam se rozptylujícího lidstwa zmizel.

»Prawda-li to,« zwolal rozčileně Haiman, »tedy wyměním ještě dnes zástawu swou od krále!«

Dwéře z radnice na balkon wedoucí se otewřely, a wen wystoupily paní a panny, kynouce obhájci Alžbětinu ‚s Bohem!' a bohatýři zajásali hřmicím hlasem na rozloučenou. Haiman se pozastawil a wzhůru hledě widěl, kterak Alžběta, slzu w oku, ruku na srdci, naň zírá; widěl, kterak Jiřina, ruce k modlitbě sepiaté, za něj w duchu se modlí, i bodnul koně a uháněl diwými skoky ke klášteru křižownickému. —

Hudba zawzněla w síni besední na radnici, a dworní bohatýrowé králowny dne zwali jménem jejím k radowánkám. Nawrátily se šlechtičny i rytíři, znowu do wíru radowánek se

wrhnouce, jen jedna se tulila stranou, by zcela oddati se mohla myšlénkám swým, ano myšlénce *jedné*, totiž Haimanowi a osudu jeho.

»Což tak smutna, panno ctihodná?« oslowil ji Olbram přistoupiw k ní; »neníť nás tejno, že toliko wám děkowati máme, že se wěrný Čech dnes radowati může, an jste w niwec uwedla zlobu nepřátel.«

»Že se pro mne nesluší míti podílu w radosti obecné, an ubohý otec můj w bouři této snad ani místa nemá, kam by hlawu swou sklonil, nebudeť wás *také* tajno, Olbrame!« odwětila Jiřina.

»Hle!« okazowal Olbram na skupení panen a bohatýrů okolo Milády stojících. »Slečna z Dubu se chystá postoupiti wám wládu dnešního dne. Podejte mně ruku, Jiřinko! zatím si porozpráwíme, a chcete-li, o wašem otci, o němžto wám jisté zpráwy sděliti mohu.«

Ochotně swolila díwka, toužebně očekáwajíc jaké zpráwy to budou, neb od oné strašné doby nočního přepadnutí domu otcowského neslyšela ničeho o osudu otce swého.

Olbram ji wedl mnohými pokoji, wychwalujíc to neb ono náčiní a wyprawujíc welmi lhostejně, komu to neb ono náleželo a kterak sem se dostalo, jakoby byl zcela zapomněl na připowěd swou. I přišli takto až do nejwzdálenější komnaty, jednou jen lampou temně oswětlené, z níž postranní dwéře přímo na

ulici wedly. Hlahol besední nedoléhal až sem, a Jiřina se zachwěla díwčí bázliwostí w samotě této.

»Sečkejte zde,« prawil Olbram; »musím přinesti swětlo, abychom lépe widěli wůkol.« A wycházeje zawřel za sebou.

Díwka se bázliwě ohlížela; tu widěla, jak se postranní dwéře zlehka otwírají a nimi wstupuje muž w černém taláru s čerwenou kápí. Zděšeně naň hleděla Jiřina, leknutím wšak nemohla sebou ani hnouti, neřkuli aby poznala muže toho, který dwéře zawřew a náruč proti ní rozestřew zwolal: »Jiřino!«

»Otče!« wykřikla díwka, chtíc w otewřenou náruč jeho se wrhnouti, ale takowým překwapením překonaná klesla, a Welflowic přiskočiw zachytil omdléwající dceru a uchránil před pádem.

»Drahé, drahé dítě mé!« prawil Welflowic, jemně Jiřinu k sobě wina, »nenadál jsem se tak brzké radosti této.«

A dlouho se střídaly wýlewy citů otce a dcery, konečně přišla řeč na děje přítomnosti.

»Nyní doufám,« mluwila Jiřina, »že wíce rozloučeni nebudem. Kněžna Alžběta mi přeje a na přímluwu její se wám otewrou brány městské k náwratu, pakli se odříci chcete nešťastného spolku se zlomyslnou Annou.«

Welflowic se zamyslil. »Byloby owšem nejlépe, kdyby se tak stalo, a wšak není žádné

náděje, aby nynější wládcowé podali ruku ke smíření, nebo jeden je mezi nimi, jemuž na wyhnanstwí mém wíce záleží než na smrti mé.«

»A kdoby to byl?« tázala se Jiřina.

»Olbram!«

»Ten?« diwila se díwka; »wždyť on mě uwedl —«

»Nediw se tomu,« wskočil jí otec do řeči, »já mu rozumím a wím, kam míří. Chceť on mne míti na swobodě proto, aby spojencowé jeho, hrdá šlechta, i *ním* neopowrhli, kdyby zajetím *mým* strach přede mnou zmizel. Chceť on býti i se mnou za dobré — a možná, že snad jenom na oko, aby mně posléze tím wíce škoditi mohl; kdož to wí? — Wšak i já jsem na pozoru a překwapím jej, an se toho nejméně naděje. Obojetnost jeho jest mým nejjistějším spojencem.«

»Otče!« sepiala Jiřina prosebně ruce; »pakli jsem wám dobře rozuměla — co by se stalo z Alžběty, kdyby mstiwá Anna k prwější moci dostoupla? Což jste sobě umínil pronásledowati dobroditelku dcery swé?«

»Ne ne!« odwětil kwapně Welflowic, »jejím nepřítelem nejsem, ale kdo může za to, že mne osud na dráhu wehnal, po níž nepřátelé její kráčejí? A dráhu tu již opustit nemohu, k náwratu je pozdě.«

»Tedy nemáme pospolu kráčet, otče můj?« dí Jiřina s jemnou předházkou — »swazky pří-

rody pewněji slučowati stejným smýšlením a toužením k cíli jednomu? Otče! já ji opustit nemohu!«

»Poslyš, Jiřino!« prawil po krátkém zamlčení Welflowic wážně, »tys již dospělá, že mi rozuměti můžeš, co ti nyní powím. Twá cesta nemůže již nikdy býti mou, a smýšlení moje i můj swět je pewně zahražen před tebou; osud nás zachwátil a nahromadil dějeplným časem swým nepřestupných překážek mezi otcem a dcerou, že nemohou býti sobě tím, k čemu je příroda určila. Proto jsem mínil konec učiniti nestwůře této. Powažuj se od toho okamžení, co mluwiti přestanu, za osiřelou, an Jakub Welflowic nemůže ti wíce býti otcem; jsiť samotna, swé wůli jen podrobena. A cokoliw činiti budeš, nezapomínej na otce, jenž tobě w náwalu dějů odumírá, žehnaje tobě a každému, kdo ti dobře činí. — Nech mě domluwiti,« kynul netrpěliwě rukou, an Jiřina s úžasem hrozný wýrok poslouchajíc námítky činiti chtěla. »Kdybysi staw swůj změniti chtěla, tedy wěz, že předházka chudoby tobě činěna býti nemá. W lesích Rudé Hory, na temeně příkré skály, strmí hrádek nad několika chyžkami u paty wrchu jeho. Neníť nádherný ale prostranný pro skromné žádosti a skrytý dosti před swětem, práwě příhodný pro toho, jehožto srdce swětem neuznané po samotě touží. Ten jsem ze zřícenin bohatstwí

swého pro tebe wystawěl a najaw dělníky lesy wymýtil a w úrodné role proměnil. Zpomeň na Wlčí Hrádek, až tě omrzí swět, — a nyní mne polib, drahé dítě!«

Jiřina neslyšela žádost jeho, nebo wýrok jeho ohlušil duši její tak že se jí zdálo, jakoby wše strašným, škádliwým snem bylo; políbení otcowo ji wšak probudilo ke skutečnosti.

»Slyším někoho přicházeti,« prawil spěšně Welflowic; »měj se tedy dobře a wěz, že, dokud ty po boku Alžbětinu státi budeš, ničeho před se newezmu, co by jí škodné býti mohlo. S Bohem buď!« winul ji ještě jednou k srdci swému a kwapil odtud, we dweřích se ještě jednou obrátil a zašeptaw: »Žehnejž ti Hospodin!« zmizel.

Sotwa se za ním dwéře zawřely, procitla Jiřina z mrákoty a chtíc za otcem kwapiti, rozprostřela jen ruce, neboť nohy se jí zdály olowěnou tíží k zemi připnuty.

Olbram wstoupil do komnaty, nabízeje, aby se wrátila do společnosti, že její nepřítomnost již zpozorowána jest; ale díwka se wrhla na sedadlo a zastřewši rukama obličej plakala hořce. Tak ji našla Miláda a uleknuta nad slzami družky swé welela ukončiti slawnost a rozkazu králowny dne se nesmělo wzdorowati.

Alžběta se odebrala téže noci se swým dworem na Wyšehrad, a králowna byla oswoboze-

na od nucené přítomnosti we společnosti nenáwiděné.

Král Jindřich ubíraje se do komnat w radnici pro něj uchystaných mluwil k sobě: »Wšecko by bylo dobře, ale w zajetí? -- proč jsem tedy králem? —« a na prahu komnaty swé se zastawiw obrátil se k doprowázejícímu jej bohatýru z Lipy. »Pane z Lipy!« prawil poněkud trpce, »kdybys byl *našeho komořího* z hradu přiwolati welel, neobtěžowali bychom *tebe* službou takowou.«

»Králowská Milosti!« uklonil se Lipský, »*bohatýři čeští* obsluhowali wždy *sami* krále krwe swé a šířili sláwu jejich, a tudy bychom rádi, abyste, *jsa již králem českým*, wýwodu s korutanským komořím až do Korutan odložil,« připojil pewně králi w oči hledě, který pozastawiw se nad slowy těmito, spěšně se pak obrátil a »Dobrou noc!« prawiw do komnaty wešel, nepřijma služby Lipského ani panošů a rytířů dworních, stawy českými jemu ustanowených.

Tak se skončil ples wečerní po sedání slawném, znamenitým w dějech českých jetím krále Jindřicha a králowny Anny.

23.

Oba dobysta tu mečí
ráz po ráze w črná ščíty,
jiskry wzprchú z črnú ščítú ....

Rukopis Králodworský.

Ai tu ležie!
Teplá krew za dušicú teče, za otletlú.

Tamtéž.

Hustý prales pokrýwal ještě horu Bílou, ačkoliw ruka lidská w něm již hojně mýtila, a an se každodenně sekery dělníků pražských w něm ozýwaly, řidnul wždy wíce a táhl lemy swé wždy dále od Prahy. Uhlíři, sem tam rozptýleni, pomáhali wěrně ohněm ku zkáze jeho, a takž nám diwno nebude, že cesty a pěšiny skoro každému Pražanu známy byly, jelikož i hlawní cesta, tu k Slanému a Žatci, tu k Berounu a Plzni jeho listnatou klenbou táhla. Na místě, kde se tyto cesty stýkaly, stála malá dřewěná kaplička s diwotworným obrazem swatého Wíta, jižto nynější biskup Jan ze Dražic za tou příčinou postawiti kázal, poněwadž po lesích bydlící lid, nazwíce uhlíři a nádenníci, zdělájíce dříwí buď pro sebe anebo pro potřebu blízkého města, w powěrečném nadšení swém

— k jakowému tichou, tajemnou přírodou jen smyslně pěstowaný člowěk beze wzdělávajícího učení duševního a bez společnosti lidské wždy zabloudíwá — na tomto místě bohy pohanských otců swých sídliti mnil a nazwíce krásného a bojowného Swantowíta, se řadami jeho noční dobou obcházejícího, widíwati twrdil. Co wšak kaplička s obrazem sw. Wíta sem postawena byla, obrátila se úcta lidu k tomuto soujmenowci swatému, a tak powstala na blízku malá wesnička uhlírská, již práwě, pokud chmurná, deštiwá noc dowoluje, asi s jedno hození kamene skrze stínící, wěkoleté duby wykukowati spatřujeme. Ačkoli již hned půlnoc, widěti skoro w každé chýši ještě swětlo — což něco neobyčejného u lidu toho, jehožto práce s rozbřesknutím rána počíná a se západem slunce se končí. Někdy zawzní pádný krok mužů na dworce do kulnic wycházejících, kde pod každou mnoho koňů státi musí, jak dle silného dupotu a frkání bujných, sichrawou, chladnou nocí netrpěliwých koní souditi lze. W jizbě chýše největší se nacházela pro wísku tuto neobyčejná společnost. Na krbu hořela louč a při jejím swětle nám budiž wolno po jizbě se ohlédnouti. Před krbem stál široký špalek, sloužící za stůl i ke štípání dříwí, před ním stála na neotesaných, do země zarážených stonkách okrouhlá stolice ze silného duboweho prkna. Kolem zdě jizební táhla se takowátéž

)(

stolice wýtworu stejného, a na prawé straně pozorujeme w koutě prkennou přihrádku, kde se lože obywatelů chýše nalezá. Samostříl a silná, železnými hřeby pobitá palice stály u přihrádky. To, několik medwědích a wlčích koží na stěně wisících a nad krbem w polici dwa hliněné hrnce byly celým nářadím chýše této.

Na stolici před krbem seděly tři osoby w háwu rytírském. Museliť buď práwě přijet, anebo se chystali k odchodu, neboť krom helmic, jež na stole či spíše na špalku před sebou položeny měli, byli we zbroji celé, k poskoku na znamení k odjezdu. Jeden z nich seděl zádumčiwě ke krbu obrácen a w myšlénkách pohroužen zdál se počítati odprskující jiskry smolné louče. Druhý si howěl bezstarostně nohy natahujíc a přihnul si časem ze dřewěné polní láhwe, podáwaje pak wždy soudruhu swému, přičemž ousměšek mu rtoma zahrál, když prwní mrzutě láhew odstrčiw, w dumání swém pokračowal. Třetí wšak, jakoby si počínání obou těchto newšímal, jewil nejwětší netrpěliwost, brzy usedl, brzy zas nepokojně po jizbě chodil, a kdykoli se wztýčil, bylo se diwiti jeho obrowské postawě.

Dwéře se práwě otewřely a jimi wstoupil oděnec, jehož mokré brnění swědčilo, že dlouho na dešti státi musel; za ním wešel uhlíř a ocakowal si huňatou čepici beze wšech okolků zrowna we prostřed sednice.

»Jak je?« tázal se kwapně jizbu přebíhající welikán; »ještě nic?«

Zbrojnoš zawrtěl mlčky hlawou.

»Pakli ten liják a ta wichřice, která duši z těla wyfoukati hrozí, ničím není, tedy také newím, co by se jmenowalo něčím,« bručel uhlíř, čepici na lawici pohodiw, do příhrádky se ubíraje. »Čerta z toho člowěk má,« mumlal mrzutě dále, »když se takowá rota u něho upeleší; samé trmácení a proč? — pro nějaký ďábelský kousek, nebo jsem ještě newiděl, aby Korutané pro něco dobrého skoro dwě noci číhali.«

»Ty tedy nejsi přítelem Korutanů?« oslowil jej onen welikán, zaslechna slowa jeho.

»Chtěl bych přisahat u swatého obrazu diwotworného mládenečka tam w kapli, že jste prawdu powěděl,« wece neohroženě uhlíř.

»Dej pozor, příteli, dej pozor!« hrozil mu prstem welikán; »král a pán twůj je také Korutan!«

»Pohříchu!« dí uhlíř, »sic by swou čeládku u nás tak hospodařiti nenechal.«

Hlasitě se rozesmál rytíř bezstarostně u krbu si howící: »Ne, to musím říci, obzwláštní náklonnost lidu získal si král; co myslíte, Wáclawe, stojí-li ta koruna česká za lásku takowou?«

»Byltě čas,« odpowěděl Wáclaw, »kdy král český korunu německou opowrhl. Ty časy

owšem se ztrácejí w mlhawou dálku a jest obáwati se, že zcela zaniknou; wšak ani já, ani wy, rytíři Ilmene, nejsme powoláni pronášeti soud nad půwodci smutných dob těchto.«

»Owšem, owšem,« přiswědčil Ilmen, »má powinnost je pomáhati Jindřichu, jak by co nejdříwe i o tu nejposlednější jiskru lásky přišel, není-li prawda? Inu, jak si ustele, tak si lehne; jen to mne mrzí,« — a při tom udeřil zlostně pěstí na špalek — »že dobrá část kletby krajanů wašich i na Míšeň padne.«

»A kdo wás sem zwal?« tázal se Wáclaw; »nebyla-li to žádost po kořisti, žádný wás nutit nemohl.«

»Ano — abyste si bez přítomnosti naší udělali z trůnu houpačku, na niž by každému wolno bylo za peníze se pohoupati, dokawad by diwáky neomrzel?«

»Ilmene!« prawil wážně Wáclaw, »wy jste ještě mladý, ale mohl jste již často pozorowati, že když w domácnosti dwa proti sobě sočí, třetí cizý newčasnou pomocí obě strany ještě wíce rozjitří a posléze nenáwist obou stran na sebe swolá. — Wšak nechme hádky této, která ničeho nerozhodne ani nezlepší, každé slowo o tom byloby marné.«

»Prawda!« poswědčil Ilmen po nějaké chwíli, w které slowa Wáclawowa na mysli přemítal; »slowa naše bylaby marná — jako naše čekání na wýprawu Bergowowu.«

»Marné bylo wšecko!« zwolal nyní rytíř, jehožto jsme, uwádějíce čtenáře do společnosti této, hned zprwu pozorowali, i wzchopil se nyní a žhoucí pála zoufalství se zňala w oku jeho. »Marné bylo wšecko!« wolal, »hanba moje i potupa wěčná!«

»Kdo se příliš wysoko dere, musí očekáwati hluboký pád, milý Bergowe!« prawil Ilmen lhostejně, »a jak soudím, ještě jste nedopadl, neboť by mne muselo wše mýliti, kdybyste — pakli by se záměr královnin byl podařil — již w loktech králowské dcery aspoň chwilkami nezapomínal na hanbu swou.«

»Nepřipomínej mně toho, člowěče nebo ďáble!« zasoptil Bergow, »nechceš-li, abych wycedil krew twou!«

»Pomalu, pomalu,« dí Ilmen, »nezapomínejte, že žiwot wáš i waše čest w zástawě u Haimana Lichtemburského jsou, a dokud si obé newyměníte, nemyslete, žeby rytírský meč s wašim se křižowal.«

Bergow zbledl a upřeně na průwodčího swého hledě šeptal: »To je *twoje* dílo, Anno! — a lehkowážnosti mé!«

»Tak jsou ti cizinci wšickni,« prawil Wáclaw; »jeden druhému se nabízí ke zločinu, a když se nepodaří, wytáhne jeden nebo druhý krk z ohlawku a wysměje se druhu swému. — Seďte tiše, Ilmene!« natáhnul ruku proti tomuto, jenž wýčitkou takowou rozpálen se

wzchopil. »Můžeteť owšem slowy čin swůj omluwiti, an wám, cizinci, na cti národa nenáwiděného málo záleží; prawdu mých slow ale nezwrátíte nikdy! Pro upokojení swé ale wězte, žeby se únos Alžbětin nezdařil, neboť ani já ani Welflowic bychom nepřipustili, by takto potupeno bylo jméno české.«

»Ne w skutku!« smál se trpce Ilmen; »od wás Čechů se musí člowěk teprw učit hráti hru obojetnou.«

»Zpomeňte si,« wece Wáclaw s newywratnou lhostejností, »že wám národ w dceři králů swých čest swou pod ochranu swěřil a wy jste důwěru jeho oklamati *chtěl;* my wšak jsme zde, abychom chránili, co je našeho, a ostříhali wašimi krajany zle uraděného krále třebas *proti* wůli jeho před jistou záhubou. Které přátelstwí je wětší, nebo čí hra jest obojetnější?«

Ilmen se zamlčel.

»A já byl hříčkou marnosti její!« promluwil nyní Bergow, jako ze sna probuzen. »I učiním konec wšemu, a kdybych ho ze sna wyburcowati měl! aby zwěděl, že bázeň neodplašila od souboje Bergowa.« Po těch slowech se bral ke dweřím. Wáclaw wyšel za ním. Wenku stála tlupa wesničanů, poděšeně ku kapličce hledících.

»Nepowídal jsem,« mluwil jeden ze tlupy, stříbrowlasý kmet, »že se bůžkowé a duchowé odehnati nedají tím mládenečkem, co nám ta-

dy biskup poswětil? Tu to widíte sami, jak se tam míhá w brnění černém, kdežto jindy býwal co padlý sníh s twáří jako slunce jasnou, a nyní je černý. Pán Bůh s námi!«

»Ba w prawdě!« twrdili užaslí wesničané.

»O já to wždycky říkáwal,« mluwil starec dále, »že ty nowoty k ničemu newedou, a naši předkowé newzýwali marně mocného Swantowita. Jen aby žádná pohroma naši dědinu z toho nepotkala.«

Tu se ozwal po lese zwuk táhlý, wykřiknutí wálečnému podobný, ozwěnou mnohokráte jsa opětowán.

»Pomoz Pán Bůh!« ztrnuli wenkowané; »slyšíte?«

»Ty zwuky znám,« prawil Wáclaw, »jsou to ty samy, co za námi ječely, když jsme utíkali ze bran města.«

»Hej Ludický!« bylo slyšeti od kapličky wolati, »pout naše jest u cíle; dobrá byla zpráwa čerwenopláštníka.«

»Žádal jste setkati se s Lichtemburským,« obrátil se Wáclaw k Bergowu; »hle, tu on sám.«

A sotwa dořekl, stanul již Haiman s průwodci swými u chýše. »Bergowe, wěrolomný Bergowe!« wolal w nadšeni, »twůj outěk jest u konce, čerstwější byla pomsta má!«

»Tu jsem, Haimane Lichtemburský!« předstoupil Bergow. »Před twou pomstou jsem neutíkal — důkazem ti budiž, že ani *dne* oče-

káwati nechci k porownání naší pře. Sstup s koně, já jsem připrawen!«

Rytíř Ilmen byl dračku wynesl a Wáclaw rozpáliw druhou, pokročili nyní oba dále před chýši.

Oděnci Bergowa a Ilmena se na prwní znamení shromáždili a stáli kolem Haimana a průwodců jeho, čekajíce na rozkaz pánů swých k outoku.

»Mně se zdá, milý Haimane!« prawil Ludický, »že jsme wrazili do hnízda sršanů. Musíme jich bezpochyby několik pomačkati, nežli se dostaneš k muži prawému. Matěji! buď pohotowě!« kázal zbrojnoši swému, čehož ale skoro netřeba bylo, neboť Matěj již koně sebral a meč si třel o hříwu jeho.

»Odstupte dále!« welel Wáclaw oděncům, »je to sprawedliwý boj a má sprawedliwě držán býti, jakoby we šrańcích sweden byl před soudci turnaje. Za to wám ručím, Haimane Lichtemburský! wy mne znáte a wíte z wlastní zkušenosti, že slowo swé nikdy nerušim.«

»A kdyby ještě jaká pochybnost byla,« ozwal se Ilmen, »zaručuji se i já ctí swou, že se tak díti má.«

»K čemu tolik zástaw a marných slow?« prawil Bergow; »já jsem zde — a hotow se bíti i umříti,« připojil pololilasně.

»Tedy s Bohem, hochu můj!« zwolal Ludický wroucně k Haimanowi; »já tě učil mečem

šwihat, hroty házet, a budu nyní swědkem, zdali jsi pochopil učení má. We jménu swatého Wita! hr!« rozkřikl se.

Meče se zableskly w rudém swětle loučí co dwa plameny, ale nežli se setkaly, odskočil Haiman zpět. »Bergowe!« zwolal, »wyť jste beze štítu! Tak se potýkati nemohu, to by byla wražda!«

»Štít můj je beze znaku, neboť znak můj setřela s něho potupa wěčná!« odpowěděl Bergow. »Nedbejte o to a počněme!«

»We stejné zbroji musí wyjednán býti sprawedliwý boj můj, a pročež nechci míti wýhody žádné!« prawil Haiman, štít swůj odhodě.

»Čiňte jak se wám líbí,« dí Bergow, a meče byly napřaženy opět.

»Stůjte!« zwolal nyní Wáclaw, jenžto w bledou twář Bergowa pohlédl a w záři oka jeho nějaký zoufalý úmysl zpozorowal.

»To mně wždycky leje mráz po těle,« mrzel se Ludický, »když widím dlouhé přípravy k boji dělat, nemoha w něm sám podílu míti. Co zase ten chce?«

»Předwídám,« mluwil Wáclaw, na Bergowa bystře hledě, »že se dnes někdo z wás obou se swětem loučiti bude. Je to wždy weliké okamžení; obětujte nějakou chwíli spáse duše swé.«

»Styď se, Ludický!« mrzel se dobrosrdečný rytíř sám na sebe, »tak starý a na to jsi nepomyslil.«

»Já se modlil o spásu duše swé,« wece Haiman, »a doufám, že mne Bůh wyslyšel; já jsem se swětem smířen — ale ještě něco!« obrátil se k Wáclawowi; »kdyby nezpytatelní soudowé Boží proti mně býti měli, sejměte ztužku modrou s helmu mého a odewzdejte ji Jiřině, dceři Welflowicowě; a wězte, že wám i jemu odpouštím onu loupež swobody mé. — A nyní jsem připrawen!« obrátil se k Bergowu.

»Tato slowa před rokem« prawil Wáclaw k sobě, »by mnoho krwe byla ušetřila. Hm! co naplat, když to jinak nebylo!« a přejeda si dlaní obličej obrátil se k Bergowu: »Jste připrawen?«

Místo odpowědi powznesl tento meč a již se křížily rány. Nedlouho trwal boj, Bergow několikráte dštící naň rány odmrštiw, wrhnul se nyní ku předu a zrowna do meče Haimanowa.

»Nešťastníče!« zwolal Haiman, meč z prsou jeho wytrhnuw — »tys jinak nechtěl!«

»To jsem předwídal!« prawil Wáclaw, klesajícího Bergowa w náruč zachytě.

Červený tok se walil proudně z prsou raněného a brnění jeho se zaleskl, jakoby rubíny naň padaly. »Se swětem jsem se smířil,« mluwil slabě; »Bůh buď mé duši milostiw!«

»Twou smrtí se wrátila čest jménu twému!« prawil Ilmen, štít swůj mu podkládaje; »budiž ti lůžko chrabrého wójina!«

»Bergowe!« zwolal Haiman, k němu samému přistoupiw, »odwolej swá slowa lžiwá, wzdej čest tebou ztupené panně králowské!«

Bergow otewřel oči, ale jsa již slabý pronésti slowo, zawřel je opět.

»Bůh rozsoudil!« dí Wáclaw — »anebo spíše, on sebe soudil sám!«

»Twůj meč a pás« prawil po chwilce Haiman, »buďtež mi swědky wítězstwí mého.« A přistoupil chtěje mu pás odepnouti.

»Sečkejte, pane Lichtemburský!« zadržel jej Ilmen, »abyste nerušil mír posledního okamžení jeho.«

»Již ho rušit nebude!« poučil Wáclaw. Haiman odepnuw pás a meč do pochwy wraziw zwolal: »Jasně opět září wewinnost twá, dcero králowská, a potupa se netkne ryzosti její, onať jest obmyta krwí tupiče!«

Wáclaw se obrátil k oděncům Bergowa, jenž byli blíže přistoupili. »Odwezte pána swého na hrad jeho; chystaloť se owšem Lobdeburgu lože new̌estino, a před prahem jeho se otewřel hrob. Diwoká to wášeň osudu!«

Haiman se opět wyšinul na koně a již odjížděti chtěl, an se Ilmen, také w sedle již seděł, k němu přibočil. »Buďte s Bohem, pane Lichtemburský!« wolal, »a pozdrawte mi Prahu swou, w nížto jsem bojů i radowánek do sytosti užil. Já již dmutí Wltawiných wln neuhlídám; we wlasti mně žije díwka krásná, mi-

lená, ji wywábím hlasem rohu swého na pawlan a powídati jí budu o lásce panen wašich, a že již pro cizince w Čechách růže nekwětou!« A koně swého obrátiw dal znamení swým k odjezdu, a protější cestou se ubíraje zpíwal wesele: »Witej mi wlasti má!«

Haiman se nyní obrátil a spatřil za sebou červenopláštníka.

»Wyť jste si přispíšil, neboť jak widím, jest již po práci!« promluwil tento.

»Welflowiči!« zwolal Haiman, koněm zpět trhna.

»I toť jsem na té prokleté wěži wšecku swou pamět wysušil,« přiblížil se nyní Ludický, »že jsem wás nepoznal po hlase hned u šranků, an jste nám skrejš Bergowowu wyzradil.«

»Abyste mne wydati mohl nepřátelům mým?« wskočil mu do řeči Welflowic.

»Hoho!« zwolal Ludický w rozmaru, »což jste neslyšel nikdy o Ludickém? o tom Ludickém, u kterého jste, proti wůli jeho, zjímané panstwo chowali? Nuž, a když jste o něm slyšel, bezpochyby wíte, že jsem přítel Haimanůw, ten zase přítel dcery waší, následowně — e, čert aby se s takowými důwody hmoždil! Já *nejsem* nepřítel wáš — to jest, teprw od nějaké doby, a to je to celé!«

Welflowic mu stiskl ruku.

Dále nebylo mluweno slowa; Haiman bodnul koně a uháněl ku Praze.

»To je ponejprw, Haimane,« mluwil Ludický po boku jeho uháněje, »co mi po šťastně skončeném boji radostné ‚Victoria!' w krku uwízlo. Já Bergowa litowal, neboť byl jen lehkowážný, swedený mladík; krew jeho přijdiž na swůdce jeho!«

Welflowic hleděl za uhánějícím Haimanem a průwodci jeho, pak se obrátil a popatřiw na průwod truchliwý Bergowa, mluwil polohlasitě: »Tobě se proměnilo lože newěstino we hrob dle zásluhy, a králi den radowánek w žalář, a mně —«

»Jak jest, Jakube?« přistoupil k němu Wáclaw.

»Ještě mohou tiše spáti a radowati se z wítězstwí swého,« zněla odpowěd. »Běh můj pro ně zkázyplný se zastawil na dlouhý čas. Ještě jeden pouze boj snad bojowati budu, boj proti *Anně*. Wíš, že ohawné záměry swé proti wlastní sestře přede mnou odhalila, a já jsem Alžbětě wděčností zawázán; až ji wyswobodím — odejdem ze země, Wáclawe!«

»A takowý bude tedy konec činů twých?« ptal se Wáclaw.

»Noha má se může zastawiti w pokroku,« odwětil Jakub hrdě; »ale nikdy nebude zpáteční šlépěje čítat Welflowic. Král je w zajetí, Praha spí w tichém bezpečí; ale já bdím a heslo mé je wyburácí ze sna časem swým. Pojď, mám ti mnoho říci, Wáclawe!«

»I já ti sdělím zprawu, která snad ukonejší rozjitřenou duši twou!« di Wáclaw za přítelem swým do chýše se ubíraje, kde jejich sluhowé rozkazů jich čekali.

Lid, jenž až po tu dobu z dálky na wýjewy tyto se díwal, rozcházel se domů, libujíc sobě: »Zase několik pijawic w zemi méně!«

24.

I by hodowánie hlučné,
i by hodowánie slawné.

Rukopis Králodworský.

Lutobor. Z čiši jedem naplněných smrt jsme měli chlastati.

Jaroslaw. .....Ha, tak byl přece Boleslaw a *ona* hnusná Jesabel!

»Rok po smrti« od Klicpery.

Na hradě hradčanském děly se hlučné přípravy k welkému plesu, nímžto se oslawiti mělo smíření stawů s králem Jindřichem.

Říšská knížata, jako Bedřich markrabě mišenský, Otto kníže baworské a Eberhard hrabě wirtemberský spěli na prwní zprávu o jetí

králowu, poslední dwa osobně, k pomoci jeho, i učinili jménem Jindřicha se stawy zemskými smlouwu takowou a příměří takowé: »aby on, Jindřich, Korutany swé ze země propustil, úřady zemské rozenými jen Čechy zastáwati dal a dle jich rady se sprawowal, kdež stawowé čeští proti tomu dobrou wůli ku králi míti a jemu poslušni býti se zakázali.«

I byl ještě u přítomnosti jich místo Berky z Dubu a Hirschensteina, aby se každé straně wyhowělo, za nejwyššího purkrabího zwolen pan Lamberk na Zwířeticích, ode wšech náwiděný, moudrý a statečný to pán. Král swolil ke wšemu, a odewzdány mu byly opět klíče hlawního města králowstwí jeho, jen klášter křižownický ostal w moci Olbramowě jakož i mostská wěž pánem z Lípy obsazena pod záminkou, aby se tato důležitá místa nepřátelům snad opětně w moc nedostala a dáwno žádaný a nyní docílený mír opět rušen býti nemohl.

Byloť owšem o to pracowáno, aby smíření-se s králem i na stranníky jeho, totiž na Welflowice a přiwržence jeho, rozšířeno bylo; snažení to, jsouc i podporowáno prosbou Alžběty a wětší částí stawů, bylo přece zničeno pražským ano spíše Olbramowým ‚Veto‘, který se obáwal, aby přijetím na milost Welflowice o welký wliw swůj na záležitosti zemské nepřišel; a jen to se docíliti mohlo, aby wšecko pronásledowání Welflowice a jeho přátel přestalo:

wýrok to, kterýž jak Jiřina tak i Alžběta a wšickni nynější přátelé dcery Welflowicowy těžce nesli. Alžběta opustila wíce z newole nežli z jaké jiné příčiny příbytek u probošta wyšehradského a přestěhowala se s dworem swým do hradu opět; jak prawila, aby i z její strany ničehož nestáwalo, co by nedůwěru králowu zbuzowati mohlo. A protož nám diwno nebude, že we společnosti na hradě pražském, do niž práwě wstupujeme, onen duch swornosti nepanuje, jak by se po tak wysokocenném dosažení cíle, týkajícího se osudu wšech a k němužto wšickni sworně pracowali, nadíti dalo.

Síně hradu hrálowského jsou naplněny českou šlechtou, mezi niž se bohatýrstwo korytanské a mišenské hemží, ale dworně se k sobě chýlejí tak dáwno proti sobě sočiwší národowcowé tito, nikde není widěti nepřátelských zraků ani slyšeti jizliwých slow, jak se dříwe wždycky díwalo, kdykoli se šlechta domácí s cizinskou stýkala. Jest to poslední ples před odchodem cizinců a slušnost kázala učiniti jim loučení co možná příjemné.

»Pane Huttene!« přistoupil Landštejn s plným pohárem w ruce k tomuto, »na blaho naší obapolné wlasti! a zpomínejtež we přízni na českou zem!«

Hutten se chopil poháru jiného. »Našim wlastem!« odpowěděl pohár powznesa; »každou kyselost nechť splákne réwí zlatý tok, pa-

ne z Landštejna!“ A poháry jejich zazwonily o sebe k přátelskému přípitku.

„Dlouho jsme newiděli takowého dne!“ přistoupil pražský měšťan a přísedící rady staroměstské, Arnošt od zlatého jelena, ke sboru pánů a měšťanů pospolu howořících, mezi kterými se též Olbram nacházel; „ale stálo to práce, nežli jsme docílili wšeobecný tento mír.“

„Mejlíte se, pane Arnošte!“ odslowil pan Hynek z Dubu, „nejouhlawnější nepřítel jest nesmířen, a Praha si také dala na práci, abychom newiděli *Welflowice* při slawnosti smíření.“

„Co Praha činila,“ odpowěděl Olbram, cítě wýčitku tuto, „činila ku swému prospěchu, jak to za nejlépe uznáwala, i doufám, že nám stawowé panští předpisowati nebudou, co město činiti má a co ne.“

„Byloby také marné snažení takowé,“ odwětil pan Hynek, „a zbytečné, aspoň co se týče *nás* — ješto Praha sama snad *spláceti* bude za neprozřetelnost swou, co wšak nikoli nepřeju.“

Hlučná fanfára oznamowala, že se král blíží, a přetrhla trpkou poněkud rozpráwku, která by se jistě nebyla dobře skončila. Hosté se hnuli ke dweřím, jimiž král wstoupiti měl. Konečně se tyto rozlítly, a král, po prawé straně Alžbětu, po lewé králownu weda, wstoupil do sálu. Pan Lamberk na Zwířeticích je předcházel, a za nimi se objewil pán z Růže a Jindřich z Lípy i wíce bohatýrů českých. Ženské ko-

monstwo králowny a kněžny Alžběty následowalo. Aufensteina nebylo widěti mezi shromážděnými ani mezi wstupujícími.

»Sláwa králi!« zahřmělo po síni a: »Sláwa králowně!« bylo woláno opět.

Král a králowna procházeli řady bohatýrů, wlídnými slowy k radosti je wybízejíce. »Ajhle!« zastawil se Jindřich u Olbrama, »tuť náš hostitel! Byliť jsme s tebou spokojeni, Olbrame, pokud se to s naším stawem srownáwalo, i hleď si tedy wynahraditi, abych nezůstal dlužníkem! Leč, wše budiž zapomenuto! budoucnost míru nám swítá, a protož nechtějme minulost buditi z rakwe.«

»Tato slowa králowské Milosti waší« uklonil se hluboce Olbram, »ručí nám za opětný rozkwět blaha zemského, i nebude míti králowská Waše Milost wěrnějších poddaných nad měšťany pražské.«

Král příwětiwě poswědčiw kráčel dále. »*Tak* dobře, pánowé!« chwálil ke tlupě přistoupiw kde se čeští a jinozemští bohatýrowé beze záwady pospolu bawili, »swornost wije blahé wěnce míru a z ní jen wykwětá štěstí národů. — Hleďme, hleďme! tamo krásný obraz smíření,« okazowal ke dweřím, jimiž práwě probošt wyšehradský s Aufensteinem wstupowali, a potlesk bohatýrstwa přiwítal oba kancléře nejwyšší.

Králowna se procházela řadami paní a pa-

nen — a můžeme twrditi, že to byla procházka sadami kwětin nejsličnějších — a řeč její plynula též tak lahodně jako králowa; jen Alžběta se schwalně stranou uhýbala, by neodwracela pozornost shromáždění od krále a králowny; jen když se některý z pánů nebo měšťanstwa přiblížil, mluwilo z ní srdce, nikoli důwtip slowy hladkými.

I blížil se nyní král s králownou Alžbětě a pojma ji mezi oba prawil: »Pojďte, má drahá sestro! nic nesmí se budoucně wtírati mezi srdce naše, a každou zpomínku na minulost nechť splákne pohár smíření!«

»Odpuštění a zapomenutí budiž heslem připitku našeho, Alžběto!« prawila králowá, »a budiž mi opět Alžbětou, jako já ti chci Annou býti, sestrou sestře, s nížto jsem se houpáwala na lůně otcowském po brzkém úmrtí matky naší.«

Král kynul, a rytířstwo, paní a panny obstupowaly w půlkole trojlist králowský.

Tu zawadil králowský panoš jako náhodou o Jiřinu, která skoro žádného podílu we slawnosti nemajíc stranou stála, na otce bezpochyby myslíc. »Ať nepije kněžna z kalichu smíření!« šeptal jí přitom kwapně do ucha a opět zmizel.

Jiřina se zachwěla a k nowé pružnosti ducha probuzena tlačila se ku předu, chtíc warowati kněžnu. Tu zwučely trouby a bubny, před

králem klečel Hirschenstein, posledněkráte wykonáwaje službu číšníka, a na talíři stříbrném podáwal tři koflíky wínem naplněné. Hudba utichla, král a králowá se chopili koflíků krajních, Alžběta sáhla po třetím. Hrobowé ticho nastalo.

»Nebudu toho tajiti,« počal král, »že w posledním čase wšeliké nedorozumění mezi námi panowalo, a jelikož wroucně želáme, by hydra neswornosti hlawy swé w srdcích našich wíce nepozdwihla, doufáme že weškeré shromáždění s námi we stejném přání zawzní: Swornosti a lásce pokrewní!« Tato poslední slowa wywolal hlasitě, ale hlas jeho se třásl, i musel pozdwižený koflík oběma rukama chopiti, aby mu newypadl; králowá wšak obejmula Alžbětu a nesla koflík k ustům, Alžběta učinila taktéž, hudba zawzněla a po síni hřmělo: »Swornost a láska! Sláwa králi Jindřichu! Sláwa králowně Anně! Sláwa Alžbětě, spanilé ratolesti králů českých!«

W tom padl šátek před nohy Alžbětiny, jakoby byl některé z panen z ruky wypadl, a Jiřina, chtíc jej kwapně zdwihnouti, jako pomatena neslušností swou wrazila hlawou do ruky Alžbětiny, takže této koflík teprw napolo wyprázdněný z ruky wypadl a o podlahu zařinknuw, barwil mokem swým šat její a králownin.

»Ruka Páně!« zajektal Jindřich — »ne-

mělo se státi!« a postawil koflík na talíř zpět, a bledý, wyděšený obličej jeho značil diwou bouři, wnitřnosti jeho rozrýwající; králowna sama poněkud zbledla, ale maně se jí zarděly líce a oko její spočinulo zničujícím bleskem na Jiřině. Žádný si toho nepowšimnul, nebo každý reptal na nejapnost díwky, a dwořanky se posmíwaly hlasitě nemotornosti takowé, jen Alžběta se naklonila k díwce polohlasitě prawíc: »Nic si z toho nedělej, Jiřinko!« a wěrná družka jeji Miláda, uchopíc ji za ruku, odešla s ní stranou, ačkoliw radost na twáři její se zrcadlící pochopiti nemohla.

»Malá wýtržnost tato« zmužil se král, »nemá kaliti radost naši. Podejte mi ruku, sestro!« obrátil se k Alžbětě, a hudba weselá zawzněla, král předcházel, za ním králowá s nejwyšším purkrabím a bohatýrstwo ostatní.

»Pamatujete-li se?« howořil Jindřich síň s ní třikráte přetancowaw, nyní k sedadlu ji uwáděje a podle ní se posadě, »wy jste byla ještě w rozpuku kwětu panenského, když mne se sestrou waší sňatek manželský spojil; tehdáž jsem poprwé s wámi w této síni tancem se bawil; po druhé to bylo, když jsem po úmrtí Rudolfowu wítězně do Prahy wtrhl; a nyní, slawě wítězstwí nowé, je to po třetí. W skutku! na každé takowé zábawě s wámi lpí zpomínka některé události šťastné, a já bych newěděl jinak

připoutati štěstí plaché k osudu swému, leč nedat zaniknouti radowánkám!« žertowal.

»A to se lehce docílí,« odwětila Alžběta, »nebo kde swornost a wěrné plnění powinností panuje, tam nezaniknou radowánky. Wšak se nyní přeswědčíte, králowský swate můj, jak se wám w tom ohledu zalíbím.«

»Tak dobře, tak dobře!« smál se král. »Leč nechtěla byste učiniti počátek a podati ruku tuto Aufensteinowi, jenž práwě samoten k nám přichází? aby krajané moji, takto poctěni, w daleké wlasti s radostí zpomínali na Prahu a kraje české?«

Ochotně se zdwihla Alžběta, a král mimojdoucího Aufensteina přiwolaw, wložil ruku její do jeho prawé: »Budu aspoň widěti, jakou twárnost má krása s mužností w tanci se pojíc.« I uklonil se dworně před Alžbětou.

Aufenstein wedl s nejwětší úctou kněžnu do kola. »Milost takowá bude nám wšem jasnou hwězdou na pouti k domowu!« prawil.

Potlesk ozwal se po síni a wšickni welebili smířliwost Alžbětinu.

Sotwa jedenkráte sál přetancowawši odstoupila Alžběta a na sedadlo klesnouc těžce oddychowala. Líce její místem zbledly, místem zčerwenaly, a diwoce se koulelo oko w důlkách, jakýmsi zimničným leskem plápolajíc. Králowna, ačkoliw ani oka od sestry swé neodwrátila, nezpozorowala přece tuto změnu tak ry-

chle jako Jiřina, která, sotwa že kněžnu swou k sedadlu se blížiti widěla, k ní pospíchala.

»Mně je tak teskno,« šeptala Alžběta, »dech se mi krátí, že sotwa oddychowati mohu. Wezmi mne pod paždí, Jiřino, a pomoz mi wen, ale tak aby toho žádný nepozorowal, bylby tím dnešní ples překažen. Na čerstwém powětří mně bude opět líp. Brzy, brzy! sic omdlím!«

»Bože nedej, aby wýstraha byla pozdě přišla!« zhrozila se díwka, s pomocí Milády ku blízkým dweřím ji doprowázejíc ano spíše nesouc, neb Alžběta byla tak mdlá, že se sotwa s místa hnouti mohla, a práh překročiwši klesla. Hlasitě wykřikly díwky.

Ale změna ta neostala nezpozorowána, jak se Alžběta domníwala; neboť jeden pár zůstáwal po druhém státi, a jak mile hlas díwek o pomoc wolající zawzněl, spělo wšecko ke dweřím. Bědujíce obstoupily kněžnu slečny její, a mužští newědouce co počíti tasili meče, a zmatek se stal tím wětší.

»Jen honem do mé komnaty!« welela králowá, »a přiwolejte mou hofmistrni, onať jest nad lékaře zběhlejší.«

Slečny chtěly uposlechnouti. »Nikoli!« odpírala Jiřina hlasem určitým a postawila se w cestu s takowou odhodlaností, jakowou při ní jen w rozhodujících okamženích pozorowati bylo. »Do komnat králowé nepřijde kněžna nikdy!«

»Kdo se opowažuje wzdorowati příkazu mému?« zwolala králowna, ale bylo přece na ní jakousi nejistotu pozorowati, neb mohla tušiti, že strašliwá wina její není tajna dcery Welflowicowy.

»Já, králowská Milosti!« odwětila Jiřina pewně.

»Ta panna má prawdu!« ozwal se ze zadu hlas, při kterém jak Jiřina tak i králowá ztrnuly. »Kněžna musí býti léčena doma, chce-li pozdrawena býti — pakli to posud možné!«

A bez dalšího prodléwání byla přenešena Alžběta; králowá pak hlasem, jejž práwě byla slyšela, skoro omráčena zůstala státi — a ode dweří přicházel ustupujícím dawem onen muž, kterého jsme byli w podiwném lékarském kroji o slawnosti sedání na Starém Městě u šraňků widěli, čili — Jakub Welflowic od Wěže osobně, ačkoli nepoznán skoro ode wšech, jenžto se diwili, kterak lékař práwě w tomto okamžení sem přichází.

»Předwídám wždy,« začal mluwiti z dawu wywáznuw, »kde mojí pomoci a w kterou hodinu nejwíc potřebí bude, a proto nebudiž žádnému náhlé se-objewení mé podiwné. Purkmistr Olbram mne zná a může za mne ručit, a pakli králowské Milosti ničeho proti tomu nemají, pohleděl bych na nemocnou sám, neboť« — obrátil se ku králowně a zraky jeho

utkwěly na ní pronikawě — »předwídám neobyčejnou nemoc.«

Králowna jen pokynula hlawou a odebrala se do komnat swých, král byl již dříwe zmizel, a tak ostala šlechta česká o samotě, mlčky jeden na druhého hledíce, neboť i lékař se odebral s Olbramem a proboštem wyšehradským do bytu Alžbětina.

»To jest jaksi podezřelé!« ozwal se kdosi ze společnosti; slow těch se uchopili wšickni a hřmotně začali sobě sdělowati mínění swá o této udalosti. »To páchne ďábelstwím! — Tak náhlá nemoc nemohla přijíti najednou! — Dejte pozor, že w tom Korutanstwí wězí!« — Takowé a podobné řeči probíhaly kolem a rozpalowaly zlehka nakwašené hlawy rytířů, že tito we slepé wášni půdu a náčiní mečmi rozsekáwajíce wolati počali: »Pryč s tím Korytanem! Hlawa jeho musí padnouti! i nehneme se odtud, až zwíme, co w tom wězí! — Toho Korutana w zástawu, w zástawu!« křičeli hrnouce se ku dweřím.

»Stůjte!« zněl hlas Lípského lomozem pronikající a na prahu stoje bránil dawu proraziti. »Stůjte a slyšte mne, páni bratří!«

»Slyšte Lípského! slyšte ho!« wolali přednější a w malé chwíli utichlo to množstwí a každý poslouchal bedliwě slowa jeho. I wyčítal jim neprozřetelnost jejich, na pouhou domínku rotiti se proti králi, a jak by takto před

)(

celým swětem wěrolomnými se okázali. »Probošt wyšehradský« končil, »poslal pro Berengara, a lékarské umění jeho jakož i wřelá oddanost ku kněžně Alžbětě jsou wůbec známé, každý ctihodného kněze zná, a mimo to jest tam i cizý lékař, za nějžto se Olbram zaručil. Moje rada jest, abyste zwolili ze středu swého wyslanstwo, jenžby se tázalo o stawu kněžny, a nepodnikejme ničeho bez přísných důwodů, neboť bychom mohli tolik pokaziti, že by se wina naše wěky wěkůw smazati nedala.«

Moudrý náwrh ten byl wšeobecně schwálen a přijat, i zwoleni jsou za wyslance Jindřich z Lípy, starší pán z Růže, Ješek z Wartemberka a Landštejn, kteří se hned do bytu Alžbětina odebrali; druzí umínili sobě tak dlouho pokojně čekati, dokud jich jistá zpráwa nedojde, jenom někteří pospíchali do Prahy, aby swolawše pomoc pohotowě byli, kdyby toho potřeba kázala. —

Na lůžku ležela, co se toto w síni besední dálo, kněžna Alžběta: bledá a těžce oddychujíc zdála se pracowati k smrti, měniwé skwrny wyskakowaly na twáři její a mizely opět; kolem stojící panny její bědowaly hlasitě, a když probošt wyšehradský s lékařem wstoupili, lkaly jim wstříc: »Již umírá!«

»Bůh nedej!« zwolal probošt poděšený, »w jaru mladosti nepowolá Bůh jedinou ještě náději národu českého — ne Pane! to neu-

činíš!« prawil s wroucnou jistotou; »již snad dosti přetrpěl lid za hříchy otců, již snad dosti učiněno sprawedliwému hněwu twému!«

»Wypila wšecko?« tázal se lékař tajně Jiřiny, která zawrtěním hlawou odpowěděla.

»Tedy snad ještě pomoci,« prawil Welflowic k sobě, »snad přišlo warowání moje ještě w čas a Wítek snad newáhal.« A k loži přistoupiw díwal se na nemocnou dlouho a bedliwě, sám k sobě mluwě: »Tak krásná, tak mladá! a klesnouti má již w náruč chladné, černé země? — Pakli se tak stane« — a oči jeho se jiskřily — »sesuje se trůn twůj, Anno! a pohřbí tebe i krále, hříčku twou, w sutinách!«

Wšickni pozorowali bedliwě počínání lékařowo, a widíce pohybowání pysků jeho mnili, že snad nemoc zaklíná, a ustoupli bázliwě dále.

»Co o tom soudíte, mistře?« tázal se konečně probošt.

»Náději mohu dáti,« odpowěděl tento — »nikoli jistotu!«

»Již náděje jest nebes blahý swit!« odslowil radostně probošt. »Mluwte! Znáte nemoc tu?« dotíral opět na lékaře.

»Lépe bylo by zastříti udalost tuto rouškou wěčného zapomenutí!« odslowil lékař; »a wšak marné by bylo brániti prawdě průchodu — »jest to *jed!*«

Zkamenělí stáli wšickni.

W tom přikwapil do komnaty Berengar, který, jsa knězem, dle způsobu tehdejšího i lékarstwím se obíral. »Drahá, anjelská kněžno má!« wolal kwapně udychtěný stařec a k loži se přiblížiw a k Alžbětě se chýle, odskočil zpátky. »*Jed!*« zwolal w nejwětším úžasu.

Kwílení panen naplnilo opět komnatu, a Jiřina před otcem klečíc prosila: »Pomoc! možná-li ještě.«

I políbil ji w čelo. »Pro tebe!« šeptal při tom a horká slza rosila líce jeho. »Berengare!« wolal, a wztýčiw se uwedl jej do wedlejší komnaty. Dlouhé se w ložnici pozůstalým zdálo rokowání jejich, a když opět wstoupili, zářila twář Berengarowa radostně, i nesl w ruce lahwičku, z nížto wlastnoručně otráwené léku podáwal.

Welflowic pojal dceru swou za ruku a před probošta ji uwáděje prawil: »Této díwce má kněžna děkowati čest swou i žiwot swůj; dluh její je zplacen a místo wěřitelky se stala kněžna dlužnicí; pamatujte ji na to, proboště, kdyby ji Alžběta někdy opustiti chtěla; neb jest to nyní powinností její i wás wšech býti wděčnými díwce této, an jste jí odejmuli otce.«

»Oni ho neodejmou!« zawěsila se Jiřina na rameno jeho; »oni nepoznali šlechetnost jeho smýšlení; kdyby to zwěděli, bylby ještě čas —«

»Mlč!« zarazil řeči její proud přísným hla-

sem Welflowic. »Dědictwím Welflowiců jest: milosti udělowati, ale žádných nepřijímati; twůj otec je příliš hrdý, aby přijal milostí to, co mu práwem náleží!« Tak prawiw a dceru swou k srdci přitisknuw kwapil odtud.

»Hrdý Welflowiči!« díwal se za odcházejícím probošt, který byl již dříwe w cizém lékaři Welflowice poznal; »šlechetností swou sypeš žhawé uhlí na hlawy naše!«

Klepání na dwéře wywolalo probošta do předsíně, kde wyslancům stawowským wše wyzradil. I uradili se na tom, newyjewiti příčinu náhlé nemoci kněžniny rozjařené šlechtě, neboť předwídali, žeby pak nastal krwawý boj, aniž by tím co wyzískáno bylo, ješto by swět w tak strašliwý zločin sotwa wěřil. I bylo uzawřeno ukolébati krále w jistotu a mezi tím se ohlížeti Alžbětě po manželi, trůnu českému po mocném majetníku, jenž by dosti síly i ducha měl wyrwati lid český ze hrůzné anarchie, do nížto jej nešťastná wláda Jindřicha Korytanského uwrhla.

A pokojně odjeli bohatýrowé z hradu, ačkoli wětší nenáwist než kdy jindy k wládě korytanské w srdcích jejich zrostla.

25.

K wám se newieru nestydímy,
nebo ju ot wás widimy;
by jste k nám wieru zdržaly,
ot nás by ste newiery neohlédaly;
ale že ste sě směly w newěrný pláščcek odieti,
přejte nam ho také jmieti.

Dalimil.

U dwora korytanského bylo zprwu míně- no, že zločin podniknutý všech tajný zůstal, a byť i někdo jakési podezření chowal, neměl žádných důkazů, an se wše weřejně dělo a tudy by sto swědků proti jednomu nastoupiti mohlo. Jediným strašliwým swědkem byl Welflowic, před jehožto hrozbou se nyní dwůr korytanský wíce třásl, než kdyby se celý národ brannou mocí proti němu byl pozdwihl, a tak se stal král wlastní winou otrokem hrdého měšťana i neosmělil se proti jeho wůli w záležitostech příměřím stanowených něco změniti, ano musel wšelikou péči na to wynaložiti, aby Alžběta předešlému zdrawí opět nawrácena byla. I poštěstilo se konečně péči neunawného Berengara kořen nemoci její zcela wywrátiti, což za wzácný případ považowáno býti může, ješto by každá jiná slabší přirozenost jistě

podlehnouti byla musela aneb nezhojitelný neduh po celý žiwot byla podržela. Když luhy zimní swé roucho již odhazowati počaly a skřiwan na teplých wlnách wětru se houpaje prwní swou písní wracející-se jaro wítal, ssála Alžběta, celá pozdrawená, na balkoně se procházejíc občerstwujícího powětří, jehož tak dlouho zbawena byla. A w tu samu dobu odebral se Welflowic ode dwora, ponechaje krále osudu jeho; neboť již čas, prawil, mysliti na pomstu swou.

Tu odhodil i Jindřich poslední nátwařku swou, a panu Lamberkowi nejwyšší purkrabstwí jakož i wšem Čechům úřady zemské odňaw, obsadil tato místa swými Korytany, jichžto úřady wšak jen jmenowité byly, an žádný nařízení jich bez podpisů stawowských nepřijímal. A tak byla wěrolomnost jeho příčinou, že celý národ od něho odpadnuw, weřejně hlásal, jiného že wladaře zemi utrýzněné třeba. Smýšlení takowé lidu neostalo dwora korytanského tajno, i wěděl též, proč zbraslawský opat na swé cestě do Cysterciaku k hlawní kapitole řehole swé u arcibiskupa mohučského Petra z Aspeltů, někdejšího probošta wyšehradského a spolu nejwyššího kanclíře králowstwí českého, se stawěl, a říšští přátelé Jindřichowi neopominuli rozmluwu jejich sděliti jemu; wěděloť se také u dwora, že w častých, skoro weřejných sjezdech panstwa o ničem jiném se

nejedná nežli zbawiti ho trůnu a korunou jeho darowati budoucího manžela Alžbětina. Není tedy diwu, že neuhasitelná zášť k osiřelé dceři králowské w nejwětší pronásledowání wypukla, w čemž se opět nelidská sestra její Anna nanejwejš wyznamenala, neboť Jindřich se prohlásil: »Bůh mi swědkem, že jsem ke wšemu, co se potud jménem mým dělo, jen z donucení swolil, poněwadž jste mne wšickni přeswědčowali, že to k našemu dobrému sloužiti bude, a hle! nic se nám potud nepodařilo. Nešťastný Bergow zaplatil smrtí počínání swé, a my bychom hned byli ztratili Welflowice, jediného to přítele w zemi této, kde již beztoho každý zapomíná na důstojnost mou a s posměchem o králowském Majestátu mluwí. Ale při sám Bohu! moc mou zkusí, kdo by se takto přiblížil k místu, kde potud králem jsem a králem chci býti na oné hrudě prsti, kde moje noha ještě stojí!« končil hrdě. Ale se slowy těmito nesrownáwalo se rozhodnutí jeho, ježto po krátkém zamlčení-se pronesl: »Owšem, myť již příliš daleko pokročili, abychom ještě couwnouti mohli; čiňte si tedy co chcete, já aspoň nechci o ničem wěděti!«

Těmito slowy byla wšeliká moc Anně odewzdána, která tajnými, jen nejdůwěrnějším dwořankám jejím známými kouzly Aufensteinem wládla, an by jinak moudrý tento státník neobmezenou mocí swou jejím ztřeštěným ná-

padům a nerozumnému, wášniwému počínání nepřestupný taras jistě byl nawalil; ale takto widíme Alžbětu několik dní po odchodu Welflowice ode wšech dáwných společnic opuštěnu, kteréžto mocí od ní odloučeny a z hradu wypraweny byly. Místo nich jsou jí dány důwěrnice králowniny, wíce pro špehy nežli k obsluze její; žoldnéři četně kolem bytu jejího na stráži rozestawení bránili přístupu každému s ní jen poněkud dobře smejšlejícímu, — a tak byla Alžběta zajatou w domě otců swých, we středu oddaného jí národu. Jiřinu si netroufala Anna proti wůli její odloučiti, neboť slabá díwka ta, jenž hrdou králownu pokořowala a jejím záměrům nepřestupné překážky kladla, byla dcera *Welflowicowa*, na jehož bedrách spása i trůn její spočíwaly; neb on wěděl mnoho, příliš mnoho, takže by i nejwěrnější přítel jejich, markrabě mišenský, s oškliwostí od ní se byl odwrátil — a pak s Bohem, krásný trůne český! — Ale i proti Jiřině se začaly kouti pikle, ona musela napřed býti odstraněna, pakli se nynější záměry s Alžbětou obmýšlené zdařiti měly.

Jednou zrána byl zawolán panoš Watzinger do komnaty králowé, a když wstoupil, procházela králowá u welkém pohnutí mysli komnatu i pohleděla přitom bystře na Wítka, jenž w uctiwé postawě u prahu státi zůstal. Konečně kynula, by přistoupil blíže.

»Otce twého smýšlení snad ujalo se i u tebe,« začala králowá, pronikawě naň hledíc; »a co jsme na tobě učinili, dáwá nám práwo požadowati wěrnost twou.«

Wítek u oukladného dwora wycwičený se mlčky poklonil, což králowá za přiswědčení jeho powažowala.

»Wěřím, že nám jsi wěrně oddán,« pokračowala králowá, »ale posud nebylo příležitosti wěrnost twou zkoušeti; nyní wšak můžeš swou wděčnost činně oswědčiti.«

Wítek se uklonil opět.

»Zláště« mluwila Anna dále, »když tě odměna očekáwá jako spojení s milenkou a ostruhy rytírské.«

Wítek se začerwenal a wyprawil z ust w rozpačitosti toliko: »Králowská Milosti!«

»Hle tak málo od tebe žádá králowna twoje!« prawila s úsměchem.

»Králowská Milost!« uklonil se hluboce Wítek, »to jsou milosti nowé a — nezasloužené!«

»Či snad přijmouti nechceš, co ti otec Jiřinin, co ti králowna twá podáwá?« tázala se Anna s utajenou newolí; »nebo jsi snad napnul zraky swé wýše a opowrhuješ nyní díwku, jižto jsi w někdejší nízkotě swojí oblíbil? Dej pozor, chlapče! ostruh rytírských ještě nenosíš!« hrozila.

»Láska k Jiřině jest mi zářící dennicí na dráze žiwota!« zwolal ohniwě Wítek, na úctu

králowně powinnou poněkud zapomenuw, brzy ale se zpamatowaw zarazil se a wěda, že mnoho pořekl, přistoupil rychle: »Ale co mi wše platno? Waši Wýsost tajno není, jaká nepřestupná mezera nás dělí; ona by spíše weškerého blaha swého se odřekla, než by opustila kněžnu Alžbětu.« Přiwedl schwálně řeč na sestru králowé, předwídaje něco neobyčejného.

»Ach ta Alžběta nese na sobě tolik win,« zwolala při pouhém jmenowání nenáwiděné sestry zuřiwě králowá, »žeby celý budoucí žiwot její utrpení plný nestačil je smazati! Tedy i ty máš na ni co stěžowati? i *twou* nepřítelkyní jest osoba ta? Ubohý hochu!« prawila s natwářenou útrpností.

»Dobře jste mne wycwičili,« myslil si Wítek, »coby bylo z ubohé Alžběty beze mne a Jiřiny? Dobře tak, faleš proti falši, ouklad proti oukladu, an jste prawdu wyhostili z bytů swých!« A zchytralý Wítek twářil takowou newoli, že Anna zawésti se dala.

»Wšak i o to jest již postaráno!« prawila beze wší prozřetelnosti a bez tajení. »Troufášli si jen na čas odděliti díwku pomatenou od ní, pak se s ní wíce nesejde, obapolné štěstí waše pak uzrálo, neboť brzy zapomene swedená díwka w lásce twojí na onu osobu!«

S nejwětším podiwením hleděl panoš na králownu, která, mníc že pochybuje o možnosti této, wášní zaslepená dále pokračowala:

»Prawím ti, že se tak stane, pakli tolik na lásce díwky swé wymůžeš, aby na několik hodin w průwodu twém do města se podíwala; pak ji nenajde wíce, a pewné hradby hradu Želaneckého ani dálné hory nebenosné nepřenesou ozwěnu hlasu jejího k lidu českému! — Rozmysli se!« dotírala; »může-li to býti dnes — zítra? — Mluw! každé okamžení ti bude wýhodou!«

»Tolik sobě troufám,« prawil pewným hlasem Wítek po chwíli, w níž byl záměry swé ustanowil; »ale jen pode dwěma wýminkami, králowská Milosti!« připojil.

»Mluw!« welela králowna.

»I wywedu Jiřinu ještě dnes,« začal Wítek; »ona se wšak dlouho nezdrží, protož musí při swém se-nawrácení naleznouti kněžnu doma; zítra mě pak bude důwěrněji následowati na delší čas.«

»Mnoho času není potřeba,« namítla králowá.

»Owšem!« uklonil se Wítek, »ale Welflowic je na blízku, a že on, ačkoli u wyhnanstwí, dosti prostředků má, záměry Waší Milosti překaziti, není Waši Oswícenost tajno?« prawil chytře dosti, znaje moc Welflowice u dwora Korutanů. »Dcera jeho o něm wí,« pokračowal dále, »a brzo je přiwolán Jiřině a pro ni Alžbětě ku pomoci; pak jsme oba prohráli, králowno!«

Anna sewřela pysky a jen hlawy skloněním dáwala znamení že swoluje.

»Druhá pak wýminka jest,« pokračowal Witek, »abych bez překážky a dohlídky jednati směl, jak se mi zapotřebí zdá, ano abych i cizých osob zde i w městě, w kterémkoli čase použiti mohl. Mohu-li jednati dle wlastní wůle, ručím za dobrý následek.«

Králowá mlčela, ale zraky její utkwěly tak pronikawě na twáři jeho, jakoby w nejtajnější duše jeho schráň pozíraly. Wítek ale stál pewně a odhodlaně, a konečně přistoupila králowá blíže. »Buďsi!« prawila pomalu, »já ti důwěřuji — já nežádám přísahy twé, ale w slowo twé se zcela důwěřuji!«

Wítek se zachwěl, toho neočekáwal, i wáhal již w úmyslu swém; ale pomnění na Alžbětu ho posilnilo opět a dodalo mu zmužilosti we zkoušce této obstáti a nejwyšší swatost mužowu, čest swou, obětowati pro blaho Alžbětino. I uklonil se mlčky.

»Tedy jdi!« prawila králowá, »a když se šťastně wrátíš, očekáwá tě pás rytířský, neboť jen rytíři, rownému nejwyšším kromě krále této země, má býti zasnoubena dcera Welflowicowa, by w dětech odměněny byly zásluhy otců!«

Wítek odešel.

»On jest wěrný!« jistila králowna za ním hledíc — »a Alžběta je ztracena! — Newím ja-

ká to mocnost tuto nenáwist k ní we mně budí,« mluwila w zamyšlení, »*to* wšak wím, že bych jí ty největší hříchy spíše prominula nežli loupež lásky národa; kdyby nebylo jí, milowal by národ mne!« — A po krátkém zamlčení prawila pewně: »Když mne twrdošijný národ ten milowati nechce, musí přede mnou se třásti!« — Těžce owšem nesla Anna dobře jí známou nenáwist lidu českého, ale neprohlédala k tomu, že ona sama málo učinila získati sobě lásku jeho, ano činy její byly schopny, lásku každého w oškliwost a newoli w pomstu a weřejné odbujnictwí rozplameniti.

Sotwa minula hodina, wycházel Wítek s Jiřinou, jižto služka následowala, skutečně ze hradu. —

Slunce bylo již polowici dráhy swé přeběhlo, a s wěží zněl zwonků hlas, wybízející prawowěřících k pozdrawení králowny nebeské.

Pan Ješek z Wartemberka wracel se práwě z náwštěwy w klášteře křižownickém do domu swého na tehdejším Nowém Městě, při čemž ho několik ozbrojených oděnců jeho doprowázelo, an neradno by bylo jemu samojedinému w městě Korytany a Mišňany obydleném se okázati, ba i na Starém Městě welela prozřetelnost míti zbraň pohotowě, neb již začali přátelé Welflowičtí opět pozdwihowati hlaw. Nějaké rozkazy lhostejné sluhům učiniw kráčel přímo do jídelny, kam již oběd přednésti kázal.

Sotwa usedl, bylo mu oznámeno, že králowský panoš a wůbec známá dcera Welflowicowa s ním o samotě mluwiti chtějí a že již do wedlejší komnaty wstoupili. Pan Ješek rychle wstal a jídla se ani nedotknuw pospíšil uwítati neočekáwané hosti swé. An asi čtwrt hodiny uplynulo, co w tajném rokowání spolu pobyli, wyběhl Wartemberk poděšen z komnaty a pacholkům bez průtahu sedlati poručiw, rozesílal je s tajnými rozkazy na wše strany. Konečně, kdy wše již rozkázáno, odebral se osobně k staré Hátě, nad jakowýmžto počínáním kolečka mozku wšechněm státi zůstaly, neb co měl u staré Háty po rozkazech tak důležitých dělati? — I bylať stará Háta, nebo jak to nejraději slýchala, paní Háta, wdowa po hlásném pána ze Stráže čili Wartemberka, která již skoro jedno půlstoletí chléb z milosti pánů swých pojídala, a pročež widíme w oné shrbené, asi dewadesátileté stařici, jenž po nějaké chwíli za panem Ješkem z komůrky swé na zadním dwoře se wybelhala, skutečnou osobu paní Háty.

I klonila beztoho shrbený swůj týl ještě níže i když pan Ješek s welkým balíkem pod paždí již dáwno byl zmizel, přičemž ji dušnost její nemálo pokoušela. I pokusíme se nějaké úlomky řeči její podati, nebo paní Háta měla cnost wšech babic, totiž že nemohla mlčeti, a když neměla s kým mluwiti, mluwila sama

s sebou. »Jaký to nápad — bufbufbuf!« kašlala, »dělati mumraje — bufbuf! — ze swé statné — buf! — rytírské postawy — bufbufbuf! — a hihihi« sípala w smíchu, »wzíti k tomu swáteční — buf! — šat staré Háty — hihihi bufbuf!« a dušnost ji nechtěla dlouho opustit. »Prokletý kašel!« oddychowala; »owšem před padesáti lety byla jsem ještě Háta — bufbufbuf! — a panicowé brali na mne hihihi! Inu mladost radost — bufbuf! — byla jsem také mladá, ba mladá!« a přitom belhala do komůrky zpět.

»Tu je, co potřebujete!« prawil Wartemberk ke swým hostům do komnąty wstoupiw a balík na stůl klada; »jen bude-li to důstatečné, pomůže-li to?«

»Doufám že ano!« swědčil Witek, »wysoká postawa kněžny by owšem we dne byla nápadná, ale Jiřinka ji poučí, jak má tělo sehnout, a k ostatnímu pomůže soumrak weçerní.«

»Jiřinko, drahá, zmužilá díwko!« pojal ji Wartemberk za ruce, »tolikrát jstę již bděla nad žiwotem nešťastné Alžběty, w nížto jediné poslední náděje naše spočíwá, i wěřte, že jste nejwětší díky národu celého sobě zasloužila.«

»Co jsem učinila,« odwece Jiřina, »učinila jsem pouze pro ni, neohlížejíc se na žádného, bez požadowání jakých díků, jichžto jsem také nikdy neobdržela.« To prawila nemohouc utajiti bolnou zpomínku na wyhnanstwí

otce swého, sněmem stawowským wyřknuté. »Ale nešťastná kněžna se mne ujala, když jsem ode všech opuštěna byla; jí patří tedy žiwot můj, jakož Berengarowi bohumilému pěstiteli ducha mého wůle má! — Nemařme wšak času, každé okamžení pronedbané může přinesti záhubu!« I welela wěrné služce swé rozwázati balík, přičemž jí nápomocna byla. Obsah jeho byly dwa ženské kabáty s dlouhými záhyby, w pozdějších časech warhánky nazwané, z hrubé látky, jež welké kwěty, ba jen kwěty představowat mající wlna na čerweno barwená ještě neladnějšími činila nežli jejich neforemnost sama, ješto Háta dawši je sobě šíti krejčího napomínati musela, bráti ohled na malou wypuklinu na zádech, kteroužto jí stáří, letům za přídawek, bylo obdařilo.

»A do toho máme wlezt?« tázala se služka, s ošklivostí kabát prohlížejíc; »a kde wezmeme ke kabátům patřící hrby?«

»Drobet koudele anebo několik swinutých šátků udělá ti tak poctiwý hrb, jakobysi s ním na swět byla přišla,« smál se Wítek wyjewenému obličeji jejímu.

Jiřina zatím wyndala dwě soukené sukně a naškrobené čepce, jejichž krajky skoro celý obličej zakrýti musely, a co by ještě wykukowalo, to mohla zastíniti plátěná plachetka, která se beztoho dle obyčeje tehdejšího skoro přes celý obličej stahowala. »Wše je dobře!«

prawila, »nyní nás opusťte, abyste nás w naší proměně spatřiti mohli.«

Když asi po půl hodině do komnaty opět přiwoláni byli, točily se před nima tak ohyzdné dwě babice, že snad takowých málokdy po Praze widěti bylo. Oba zůstali užaslí na prahu státi.

»Newím co bych za to dal, Jiřinko!« prawil mrzutě Witek, »kdybych tu ohyzdnou mumraj s twých ztepilých oudů strhati mohl.«

»A w takowém přestrojení« bědowal Wartemberk, »musí dcera králowská utíkati z domu otcowského!«

»Hm, jen na mne žádný nemyslí, jak ohyzdně wypadat musím!« zlobila se w tichu služka; »kdyby mne takhle Dětřich widěl, on by si mne musil w skutku zoškliwit.«

»Čas ubíhá,« prawila Jiřina, nikdy mnoho slow nemilující, an čas k jednání byl, »co newidět potáhnou wečerní stínowé krajinou. Pojďme!«

»A to jsou děti nejouhlawnějších nepřátel!« hleděl za odcházejícími Wartemberk; »žiwot swůj nasazuji pro ni, a jenom wlastní sestra její přisahala jí wěčné pronásledowání! Anno! Anno! jak Bůh je sprawedliw, pomstě jeho neujdeš!« — —

Strážník u brány ke starým zámeckým schodům wedoucí, spatřiw králowského panoše Watzingera w tak podiwné společnosti přicházeti, swolal wšecky soudruhy swé, by se

očitě přeswědčili, jak se panoš Watzinger zbláznil. Hluk a smích z toho powstalý přilákal mnoho rytířů ano i samého Aufensteina k nadřečené bráně, wšeobecný chechtot zdál se nemíti konce, w nějž Wítek, společnice swé předcházeje, jak se zdálo srdečně souzwukowal.

»Kýho čerta!« wolal mu jeden z rytířů wstříc, »wždyť již po masopustě! co to tropíš?«

»Zbláznil jsi se,« ozwal se jiný, »že nám ty hrbaté, chromé babice přiwádíš? Snad nám nechceš weštwati čerta na krk, jemuž po swých společnicích teskno bude?«

Několika urychlenými kroky stál Wítek u Aufensteina: »Kažte, aby se neurážely hrubostmi stařice tyto. Jiřina se pozdržela u Wartemberka, jsouť tam některé z býwalých společnic Alžbětiných s otci swými, a proto wyslala Jiřina stařeny tyto na zwědy — totiž jak je s Alžbětou. Chtělť jíti Berengar, tomu jsem wšak nepřiwolil; ale kdyby se tyto stařeny nad urážkami rozzlobily, škodilo by nám to stejně u nepřízniwé strany.«

A jedno pohlédnutí Aufensteinowo dostačilo k umlknutí wšech a rozprchnutí jich. Beze wší překážky wešly společnice Wítkowy do hradu.

»Wýborné to hlídačky!« usmál se Aufenstein, s Wítkem pozadu zůstaw; »kdo by ti wtipu odepřel, musel by lháti.«

26.

Rytíř. .....Rychle! rychle! Za mnou pojď!
Soběslaw. Kam?
Rytíř. Jak daleko země pásy dosahují,
Jenom z hradu pryč!

»*Soběslaw*« *od Klicpery*.

Šero wečerní již přecházelo w temno noční, a to tím spěšněji, an po obloze silným, k wečeru se zdmuwším wichrem poháněné mraky w hromadu se srážely, bouřliwou noc předpowídajíce.

Kněz Berengar stál u brány hradčanského hradu, žádaje o předpuštění ku kněžně Alžbětě; korytanský strážník se wypínal s roztaženýma nohama u prostřed průjezdu a na obojsečnici se podpíraje wrtěl s posměchem na žádost jeho hlawou.

»Jiřina, dcera Welflowicowa, příteli!« dotíral Berengar, »mne poprosila, bych zašel pro průwodčího, který ji byl doprowodil w poledne do města.«

»Welflowic aneb Olbram!« odpowěděl strážník — »nemůže to být!«

»Wzkaž tedy aspoň pro panoše Watzingera a wyřiď mu poselstwí moje!«

»To je něco jiného!« pozdwihl wojín obojsečnici a na rameno ji přehodiw hwizdnul pronikawě. »To jste mohl říci hned,« obrátil se opět k Berengarowi, »a nebyloby tolik slow potřebí.«

Strážmistr wyšel ze strážnice, kterému strážník žádost Berengarowu sdělil, i odešel sám wyříditi poselstwí Jiřinino.

»Aha!« prawil Wítek se smíchem, poněwadž se práwě we společnosti několika důwěrníků králowé a Aufensteina nacházel; »již teskní! Nu co škodí! Když tomu dnes zwykla, zítra se lehčeji poddá; wšecko přijde toliko na zwyk.« Korytané se hlasitě chechtali. »Ale již w skutku čas, abych předně ty stařeny z hradu a pak Jiřinu zpět sem doprowodil, sice by mohla něco wětřit.« Tak prawiw odešel.

Berengar zatím trpěliwě očekáwal před branou příchod Wítkůw se stařenama, ačkoli duše jeho nádějí a strachem trapliwě swírána byla. I podepřel se o hořejší řetěz ještě newytaženého mostku a pohlížel k nebesům, wroucně o wyswobození milowané Alžběty Boha žádaje. »Jasná twář blankytu twého je zastřena rouchem hněwu a welebnosti twojí, Pane!« šeptal mezi jiným, »ale newejdi w soud se sluhou swým, který k ouskoku outočiště wzíti musel, aby náděje celého národa wyhlazena nebyla zlobou lidskou. Pane milosrdný, wšewědoucí! já *musel,* neb lidské oči mé ne-

widěly cesty jiné, a já zhřešil proti zákonu twému, jenžto zní: Nelži! — Zdroji lásky! Bože wšemohoucí!« šeptal opět, »nám nezní hromu twého třesk, tys otec sirotků, spása opuštěných! *Ji* opustiti nemůžeš, pro krew syna swého *nesmíš!*« Zachwěl se stařec. »Odpusť, zhřešil jsem! — Ne má, ale twá wůle staň se, Wšewědoucí!« A opět se pohroužil w myšlénky. — »Že ještě nejdou!« obrátil se opět ku hradu a bedliwě naslouchal; »snad wše prozrazeno! Pane na nebesích!« ztrnul při pouhé myšlénce na možnost takowou, »slituj se nad ní, slituj se nad námi!« Tu zaslechl pádný krok mužský po nádwoří ku bráně se blížící, i slyšel též lehké kročeje ženské. »Již — již!« zwolal radostně, skoro hlasitě.

Po nádwoří blížil se w skutku Wítek s těmi samými stařenami, jenž odpoledne do hradu přišly, i nebylo na nich nic podiwného, jen že jedna z nich shrbenější se zdála, čehož si wšak strážník w úplné skoro tmě nepowšimnul, jemu byl důkazem jestosti jejich belhawý krok a dušnost, která je až do wečera walně zeslabiti musela, an sotwa oddychowaly, ano i služka je následujíc zdála se býti jaksi zchwácena, neb i její dech byl ztísněný, ostatně nebylo nic při ni strážníku podiwného. Kdyby wšak w její obličej, jakoby před hučící wichřicí plachetkami celý zakrytý, třeba we tmě pohlédnouti byl mohl, bylby k swému

úžasu poznal tu samu služku, již byl o polednách, Jiřinu prowázející, s panošem Watzingerem z hradu wycházeti widěl a která se dosud nebyla wrátila.

»Ne tak zčerstwa, Jasnosti!« šeptal Wítek jedné ze stařic, »a skloňte se ještě wíce k zemi. Tak! — Ještě jen okamžení wytrwejte, a pak jsme na swobodě!«

Stařena bolestně wzdychla.

»Jiřinko!« obrátil se k druhé, »neplýtwej tak příliš swým krásným hláskem; wěř mi, on jest od kašle kopuleté baby tak rozdílný, jako zpěw slawíkůw od skřehotu wraního. — Nyní jsme zde; pozor!« napomenul obě průwodkyně swé, po služce se ohlédna, která strachy se tetelíc na něj se tlačila, ba skoro ku předu strkala.

»Kdo je zde na stráži?« wolal w bránu wkroče a okolo strážníka se ubíraje; »aby hrom do něho! což mi nemohl dříwe zpráwu dáti, že ctihodný Berengar na mne čeká? či snad to udělal schwalně?« Zde se wymknul průwodkyním swým, a an tyto dále kráčely, obrátil se ke strážníkowi, aby snad tento wen newyšel a za nimi hledě něco podezřelého nezpozorowal, i aby tudy průwodkyně jeho nabyly času, w dálce a we tmě mu zcela s očí zmizeti. »Či snad schwalně s oznámením otálel, až bude pršet,« hulákal hněwiwě, »aby mě wehnal do takowého počasí? Chlape! ká-

pne-li na mne jedna krůpěj deště, jehož nám co newidět oblaka plné džbery sešlou, hnáty ti roztluku! — Nech most spadnutý, abych dlouho čekati nemusel; pak se ti podíwám do twáře, abych wěděl, jaký dareba takto se mnou si zahráti dowolil!« Po těch slowech kwapil za předcházejícími společnicemi, které již skoro do polowice wrchu byly sestoupily.

»Newídáno!« bručel strážník, »každý holobrádek si bude o člowěka hubu otírat, jen když se opeřený birýt na prázdné jeho palici houpá. A tenhle se již příliš časně roztahuje; bude to perná práce s ním w dobrotě wyjíti. Co o tom soudíte, strážmistře?« obrátil se k tomuto, jehož byl jakož i ostatní žoldnéře hněwný hlas Wítkůw ze strážnice wywábil.

»Já o tom soudím,« prawil strážmistr powážliwě, »že tyto ženské za tak krátký čas příliš daleko došly, nežli se na poctiwé chromé babice sluší. Wytáhni jen most, Guntráme! a když se já za nimi podíwám, nebude také na škodu. Jsmeť w zemi *nepřátelské* — čert tomu wěř!«

I wystoupil ze brány, wichr zaskučel diwoce a wyzdwihl kotouče prachu a písku a několik cihel ze silných zdí wyrwaw hodil je před nohy strážmistrowy.

»Nechte toho a buďte rád, že wás žádný w takowém powětří newysílá; k čemu se tedy dobrowolně trmácet?« radili dobromyslně pod-

řízení jeho. Strážmistr wšak neodpowěděw zmizel tichým krokem w noční temnotě.

»Wytáhni tedy most, Guntráme!« prawil jeden, »když tomu tak chce. Na mou milou, kdyby uhlídal krtka, bude přisahat, že widěl nejwětšího medwěda.« —

»A nyní rychle!« nabízel Witek, utečence dohoniw, »co nohy Berengarowy stačí! Odpusťte!« obrátil se k tomuto, který zpředu pospíchaje jim cestu okazowal, »odpusťte, ctihodný otče, že w kwapu zapomínám na úctu wám patřící.«

»Nech jen, nech!« odpowěděl tento, »žehnejž ti Bůh! a wěř, on ti požehná!«

»Několik minut ještě, Jasnosti!« obrátil se Witek k Alžbětě, kterou by každý i w neladných šatech jejích za wyšší wšech byl uznal — »a Wltawa nás děliti bude od pronásledowníků našich! — Slyšte!« zarazil běh swůj, neboť bystrý jeho sluch zpozorowal řinknutí meče o kámen; slídící je totiž strážmistr byl nepozorně o roh se zatáčeje koncem železné pochwy swé zawadil.

»Běžte, běžte, co jen můžete!« zwolal prudce Witek, »nebezpečí je za námi!« A an utečenci kroky swé urychlili, poskočil do zadu.

Městské hradby se tehdáž táhly hned za biskupským domem u mostu ležícím k tak nazwanému wrchu Swiňskému, takže již nynější zahrada Bertonská čili Jesuitská za hrad-

bami byla. Mezi městem a zdí touto hradní se táhla ulice, podle hradby buď zúžená buďto širší a končila se u řeky, kde již tehdáž přívoz pro pěší stáwal. Do této uličky zahýbli utečenci, Wítek ale do stínu hradby se skryw šel tichým krokem zpátky. Až na kraj ulice té je sledowal strážmistr, a slyše je přímo k řece ubíhati, zahwizdnul na malou píšťalku táhle a pronikawě. Na polní toto znamení ozýwalo se pískání skoro ze wšech stran, a strážmistr popadna meč do rukou pustil se skokem za utíkajícími, křikem swým oznamujíc cestu ostatním ponůckám korytanským. Najednou wšak, an sotwa několik kroků w uličce udělal, utichl a jen dupot mocně o zem narážejících pat a sipot strážmistra oznamowal místo, kde se nalézá, spolu wšak, že se w tuhém zápasu s někým nachází. Wítek totiž, nechaje ho předběhnouti, wyskočil za ním chtěje ho k zemi strhnouti, ale w prudkosti do něho wraziw přewalil se s ním na zem.

I drželi se nyní oba, jeden druhého k zemi tiskna. Witek měl tak dalece wýhodnější položení, že strážmistra za železný obojek chytiw, klouby prstů wždy silněji w krk jeho swíral. Udychtěni zůstali oba okamžení nepohnutě ležeti; tu se wymrštil strážmistr a stál na nohou, wytrhl wšak i Wíta wzhůru, an tento pewně obojku jeho se držel, a nyní nastal nerowný zápas poznowu, neboť strážmistr

wždy wíce prsty Wítkowými sewřen popouštěl brzy a chňapaje po powětří swěsil ruce; po malé chwíli klesal i sám, a Wítek, ještě jednou krk jeho pewněji než prwé sewřew, pustil ho a on klesl k zemi. Hlasitě zarachotilo brnění jeho. Ani dwacet kroků nebyli již Korytané wzdáleni, když se tento pro Wítka šťastný boj ukončil, jenž ke zdi se opět přitlačiw za utečenci se pustil.

Tito byli šťastně až k řece již doběhli, kde welký člun u břehu na wodě se houpal. »Bohu díky!« wyskočil muž jeden ze člunu. Jméno jeho budiž pochwáleno až na wěky!« wolal radostně. »Swobodna jste, jasná panno!« A uslyše pískání i křik strážmistra smál se: »Wolejte! wolejte! Rychlé wlny unášejí obět zloby waší, a s bezpečného břehu protějšího se směju hněwu wašemu! Kde je Wítek?« zarazil se.

»Opatřte kněžnu, Wartemberku!« prawila pewně Jiřina, »její oswobození wám budiž nejswětější powinností! Odrazte od břehu!« wolala zpět couwajíc, »mne wolá jinam powinnost newěsty!«

»Spěj mu ku pomoci, Wartemberku!« welela Alžběta, we člunu se wztýčic, »on se pustil w zápas s pronásledowníky našimi — spěj mu ku pomoci, prawím! dříwe se s místa nehnu, až i on oswobozen!«

»To je práce pro muže!« dí Wartemberk, k předu poskoče a Jiřinu, jenž několik kroků

do uličky již byla učinila, zachytiw, »srdce waše je zmužilé, ale rameno slabé, panno šlechetná!« prawil kwapně; »to práce pro mne!«

I poběhl a tu se přihnal Wítek. »Odrazte, odrazte!« wolal w běhu, »jsou w patách za mnou!«

A s rychlostí, jakowou toto okamžení požadowalo, stáli wšickni we člunu, jenž mocně wedeným weslem hnaný k protějšímu břehu wlnami brázdil. Žádný při tom nemluwil slowa, neb každý cítil, že nyní času není k wyswětlowání. Wítek zápasem a během uchwácen seděl na příčním prkně wedle Alžběty, jenž ho byla sama za ruku pojawši na sedadlo stáhla. Welice jej owšem těšilo milostiwé a jemné jednání kněžnino, wíce wšak péče Jiřinina, která před ním stojíc s čela jeho řinoucí-se pot stírala a rozcuchané wlasy jeho uhlazowala. Tak s ním ještě nezacházela nikdy; srdce jeho se chwělo newýslownou radostí při každém dotknutí jejím.

Ještě nebyli ani deset skoků od břehu wzdáleni, když se přihnali Korutané, kteří spatřiwše člun již příliš wzdálený aby jej ještě zadržeti mohli, strašliwý jek wydali a oštěpy swými po něm metali. Fičely wětrem, některé přeletěly, některé padly mimo člun do wody, toliko jeden lépe miřený zabodl hrot swůj do prkna zrowna mezi Alžbětu a Wítka a fiče okolo Jiřiny přeťal střihem na straně šat její,

jinak by byl snad celé prkno rozštípnul, ješto ho, již prwní překážkou sesláblý, skoro do polowice rozpoltil.

»Lehněte na dno člunu!« prawil Wartemberk. Kněžna i služka Jiřinina uposlechly, Jiřina wšak se postawila před kněžnu. »Aj, aj, má milá!« wece Wartemberk, »waše sličné tělo se nehodí za terč oštěpů a šípů korutanských!« Jiřina wšak stála nepohnutě, ani napomenutí Alžbětino nemohlo úmysl její, tělem swým chrániti kněžnu, zwrátiti.

»A nyní jim dejme pozdrawení jejich zpět!« kázal Wartemberk, samostříl napínaje; totéž činili oděnci jeho we člunu, šípowé hwizdli wětrem — bolestné zkřiknutí a rozprchnutí-se Korutanů swědčilo, že se cíle swého nechybili.

»Na hradě se strhl pokřik!« prawil Wartemberk, k hradu ukazujíc, kde se swětla sem tam křižowala, ano lomoz prozníwal i hučením wětru až přes řeku. »Musíme jim tedy okázati, že také připraweni jsme!« I zahouknul a houknutí to bylo opětowáno od strany staroměstské i od wěže Nowého města, a zde i na klášteře křižownickém plápolaly ohně, a nežli polowic proudu byli přeplouli, wyskytlo se na řece tolik člunů ozbrojených, jakoby z hlubiny wod byly wywstaly, a dolů, nahoru, na wše strany se křižujíce zdály se pokrýwati celou řeku. Jeden toliko člun ploul od wěže mostské

přímo k lodi, Alžbětu, náději a budouci spásu země české nesoucí, a přibočiw se pozdrawil w předu stojící muž kněžnu, jenžto s průwodkyněmi swými prwější místo opět zaujala.

»Witku, hochu můj!« wolal nyní, se člunem swým tak se přiblížiw, že postranní prkna o sebe narážely, i podáwal ruku swou do druhého člunu Witkowi, již tento srdečně chopil. »Nemohl jsem opominouti, abych ti aspoň ústně ‚s Bohem!' nedal, když s tebou nemohu. Můj úkol je wěrolomného *wéwodu* korutanského poučiti: jak starý Ludický mečem šwihá, kdyby se mu wěže mostské zachtělo. Nuže, jsme u břehu! — s Bohem buď, hochu wěrný, a pamatuj na swého přítele!« — S tím se od něho rozloučiw a kněžnu uctiwě pozdrawiw ploul nazpět, na Wartemberka wolaje: »Nestarej se nic, pane Ješku! Hradčanské panstwo tě nedohoní, dokud Ludický we wěži zpráwu wede!«

Břeh, kde Wartemberk přistál, byl již za zděmi městskými, nebo wše se dělo tak tajně, že krom důwěrníků žádný w městě o udalosti této newěděl. Nedaleko břehu stál malý rybárský domeček, w němžto welmi žiwo bylo; asi sto jezdců projíždělo se na břehu anebo stáli w tlupách, koně za uzdy držíce, wždy pohotowě wyšinouti se w sedlo a cwálati za hlasem wálečné trouby. U břehu samého stáli tři muži, dychtiwě k řece a přes ni na protější stranu

pohlížející, a jelikož při swětle z chýše dorážejícím poněkud předměty rozeznáwati se daly, bylo poznati, že dwa z nich stawu rytírskému náležeji, třeti wšak, ač wysoké důstojnosti býti musel, nezdál se míti za úkol žiwota, na bojišti sobě wydobýwati sláwy.

Když Alžběta na břeh wystoupila, obejmul ji tento, a wřelé políbení na čelo její wtisknuw prawil: »Nyní wěříš we proroctwí moje, Bětunko, že Anna pod oulisností swou nowé násilí nad tebou ukrýwá? a přece jsi opustila bezpečný Wyšehrad, swéhlawá!« wytýkal. — »Wšak jsi šťastně wywázla, začež předně Bohu budiž chwála a pak díky wřelé oswoboditelům twým; kde jsou?« ohlížel se wůkol probošt wyšehradský.

Berengar pojmuw Wítka a Jiřinu za ruce, představil s nimi před probošta: »Zde ti je uwádím, wznešený pane! abys jim požehnal za skutek jejich a šťastna byla pout žiwota jejich!«

Oba poklekli a ctihodný probošt žehnal je s wroucí modlitbou o budoucí blaho jejich. Rytíři i přistojící zbrojnoši sejmuli přilby a bylo patrno, že jejich přání s prosbou žehnajícího se srownáwá. Ku konci se obrátil k přistojícím, pohnutě prawě: »I wám budiž požehnáno za lásku, projewenou k dceři welkého krále swého! Hle!« pojal Alžbětu za ruku, »toť dcera králů wašich, a zapříti musela

w šatstwu chatry důstojnost swou, aby uchránila žiwot swůj před wlastní sestrou — Bože weliký! tak dalece ji dohnala sestra wlastní —«

»Já jsem na swobodě, a wše minulé míjí wědomím tím, bratře!« prawila Alžběta.

»A tedy wám ji odewzdáwám!« obrátil se opět k rytířům probošt; »pomněte, že ji národ český od wás požadowati bude a já někdy před soudem wěčným!« A w oku jeho zatřpytila se slza, hlas jeho stal se pohnutějším.

Wartemberk i oba rytíři, ježto jsme na břehu s proboštem čekati widěli, poklekli a slowy probošta i pohledem na Alžbětu rozohněni přisahali žiwot swůj nasaditi pro blaho její.

»Růže česká neopadla!« wolal Wartemberk rozjařený. »Hronowiců ostrwy ještě neseschly, a pruhy Berků nám září temnem nočním; i učiním jménu swému zadost, a nežli se den na horách okáže, jste již we zděch Nymburských před korytanskou mocí w bezpečí!«

»Wšak již čas!« prawil nyní probošt; »jdi Bětunko! w chýši tě očekáwají dáwné družky twé.«

I wešla kněžna s Jiřinou a služkou její do chýše, muži odstoupili a hluk na Nowém Městě lákal pozornost jejich. Bylo patrno, že se na břehu i u mostské wěže bojuje.

»Musíte dlouho o zeď tlouci,« prawil Wartemberk, »a wíce křičeti, než Ludického wystrašíte.«

»Přece wšak i silné zdě powolí,« prawil powážliwě pan Berka z Dubu, »a mohútné rámě také umdlí. Já bych raději widěl sto honů mezi námi a Prahou.«

»Jestli déšť« dí Wartemberk wzhůru pohlížeje, »jehož prwní krůpěje již o wodu šplochtají, outlou pannu knížecí neumdlí, že bychom museli na cestě w některé wesnici čekati: tedy se ti, pane Hynku, žádost twoje za několik hodin wyplní. Než doufám, že nám takowého kwapu třeba nebude. Ludický a Olbram udrží se do zítřka, a zítra nejdéle do wečera wtrhne snad twůj syn, pane z Růže, s pomocí do města.«

»Doufám dříwe!« odpowěděl pán z Růže; »s jezdci, jak jsem poručil, může tu do poledne býti.«

»Tedy se není čeho obáwati,« jistil Wartemberk. »Oldřich Řičanský dorazí ještě w noci ku Praze, a Šternberkowi Konopišťskému wzkázal jsem, aby wybídl wůkolní šlechtu, sám ale aby s lidem, co ho pohromadě má, ku Praze pospíchal. Tak doufám že se Praha udrží, než jí s wětší posilou přispěti můžeme. Krajířowi Brandejskému wzkázal jsem, aby nám opatřil bezpečné cesty, i najdemeť ho s lidem jeho u Nehwizd; Boček Poděbradský nám wy-

jede až nad Sadsku wstříc, a tak nás bude hodná hrstka, než do Nymburka wtrhneme, kdež již nyní wěrní obywatelé tamější poselstwí mé obdržeti museli.«

»Wýborně uspořádáno!« chwálili oba w takowých wěcech zběhlí bohatýrowé.

»Kněžna přichází!« zwolal pán z Růže, a wšickni jí kráčeli wstříc. Ona i Jiřina byly zakuklení swé za slušný oděw proměnily, a ženské komonstwo bylo Miládou a slečnou z Růže se služkami jejich rozmnoženo.

Bratr Alžbětin, wyšehradský probošt, jenž byl stranou w tajné rozmluwě s Berengarem trwal, přistoupil též, a s ní se rozžehnaw ostal jenom s několika služebníky zpět; druzí ubírali se kwapně podle břehu řeky za Wartemberkem, ano i Berengar odhodlal se na krotké klisně kněžnu doprowodit, ačkoliw ho dwa sluhowé probošta wyšehradského pod ochranu wzíti museli, aby snad s koně spadna k ourazu nepřišel.

27.

Bedřich. Jaký to hlahol s jarním wětrem na naši horu wywstáwá?

»*Soběslaw*« *od Klicpery.*

Obtížná byla to cesta, již Alžběta na outěku swém konati musela. Mraky, tak dlouho wichrem od propuknutí zdržané, lily proudy wod k zemi, jakoby wynahraditi chtěly, co tak dlouho nuceně byly zanedbaly. Wítr se owšem byl utišil, ale chwílemi zedmul se a strašliwě hwozdem zaskuče nebo po pláni we wzteklém náwalu zahuče, šlehal wždy krůpěje deště ujíždějícím do obličeje, takže pokaždé, kdykoli se zedmul, státi museli až doburácel. Tím a neobyčejnou tmou noci této, ješto ani hwězdy na obloze neproniklo, neubýwalo walně cesty jejich.

»To je strašliwá noc, Ješku!« prohlásil se pán z Růže, ku předjedoucímu Wartemberkowi se přibočiw, »i zdá se jakoby i žiwlowé s tou *wéwodkyní* korutanskou we spojeni byli.«

»Naopak, pane Jindřichu!« odpíral Wartemberk; »což newíš, že Korutané od doléhání na město ustati museji, poněwadž ani luků ani samostřílů w tom dešti užíwati nemohou?«

»Prawda,« přiswědčil z Růže, »a také jsem na to nezapomněl; ale kněžna, Ješku! — což myslíš, že outlé její tělo takowou nehodu wydrží?«

»Hm,« zamyslil se Wartemberk, »již jsem na to myslil, ale jiné pomoci newím, leč na cestě zůstati, ačkoliw bych raději již nyní nežli za hodinu w Nymburce byl. Nebude-li ale jinak, musíme owšem někde na ráno čekati.«

»Ne ne!« ozwala se Alžběta, jenž byla celou jejich rozpráwku zaslechla, »jen jeďme dále! čím dále od *ní*, tím wolněji mi jest. Jen až do Nymburka — to jest,« obrátila se ku společnicem swým — »wydržíte-li jenom wy, milé přítelkyně?«

Slečny ujišťowaly, že unaweny nejsou.

»Což ty, Jiřinko, nic neříkáš?« tázala se Alžběta díwky, která na wšeobecnou otázku její pomlčela.

»Jen dále, kněžno, jen dále!« odslowila Jiřina kwapně, jakoby se obáwala, žeby snad přece někde zastawiti mohli.

»A Berengar — co soudíte wy, ctihodný otče?« ptala se kněžna o každého pečliwá.

»Nedbej o mne, dcero má!« dí ctihodný starec, »moje staré oudy se nerozsypou na dešti.«

Tak dalece souhlasili wšickni s Alžbětou; kdyby se wšak byla některé ze služek optala,

bylaby jistě za odpowěd obdržela, že to podiwno, že jim žádná chýše wstříc nepřichází, w níž by na pěkné počasí počkati mohli. Že se jich ale žádný neptal a ony mínění swoje jen w myšlénkách pronésti mohly, uzawřelo se jednosworně bez průtrži až do Nymburka doraziti.

»Newím co to je,« přitočil se Wítek k Jiřině, »že čím wíce Nymburku se blížíme, tím radostněji mi srdce bije. Jest to wědomí, že se wzdaluju ode wzduchu dworního, plného lží a klamu — tak že jsem se již sám o sebe obáwal — a že nyní mluwiti mohu, jak mi srdce slowa na jazyk klade, a že také takowou odpowěd dostanu? — anebo je to tušení, že mne w Nymburce největší blaho mého žiwota očekáwá, jak mi Berengar napowěděl, když jsme pokleknouti měli, abychom obdrželi swaté požehnání welebného probošta? — Jiřinko, drahá Jiřinko, powěz sama, je tomu tak? smí náděje má rozkřídliti perutě swé?« Při tom sáhl pod její záwoj a ruku její uchwátiw tiskl ji wřele.

»Což jsi nepozorowal, Wítku,« šeptala Jiřina a za dne bylby widěl jinoch líce její se rdíti, »že jsem již zcela se oddala wůli twé?« A stisknutí jeho opětujíc wywinula ruku swou z jeho a zastřela se pewněji záwojem, jakoby se obáwala, že jinoch i w této tmě hořící její líce uzří.

Witek jel mlčky podle ní, nebo blahostí přeplněná prsa jeho neměla dechu pro slowa prázdná. —

»Pan Krajíř dostál slowu!« zwolal nyní Wartemberk, radostně na náwrší wyjeda, odkud se cesta skoro rowinou klonila, a okazowal před sebe, kde asi s čtwrt hodiny jízdy swětla před nimi se míhaly. »Tuto jsou Nehwizdy! za pět hodin jsme w Nymburce!« —

Ráno se budilo a slunce wycházelo jasně nad horami, an mraky, jak se obyčejně při náhlých a prudkých deštěch stáwá, před switáním již se rozehnaly. Labe, rudou září w odlesku slunečním zářící, táhlo proudy swé planinou nymburskou co pásmo kwětu růžowého, a nad Nymburkem se třpytily pozlacené kříže bání kostelních a s wěže znělo přes celou krajinu swáteční sezwánění. Na cestě k Sadsce byli rozestaweni strážníci buďto w barwách města Nymburka aneb rodu Přemyslowského. Čluny, čalouny pokryté a praporečky okrášlené, stály u městské brány k odražení připraweny, a několik radních pánů — widěti to dle jejich wykládaných háwů — procházelo se již tak časně před branou na nábřeží, časem netrpěliwě ku protější straně pohlížejíce. Dále pak we bráně bylo widěti panny w bílých šatech s čerwenými stužkami w řadách státi a za nimi, dále do města, měšťanstwo a skoro weškeré obywatelstwo we swátečním kroji, jenžto celé náměstí

až k tlačenici naplňujíc, malou uličku od brány až k radnímu domu ponechalo, kde welebné dúchowenstwo s purkmistrem již před switáním trpěliwě čekalo. Radost jewila se na twáři wšech, jakoby nějaký weliký swátek anebo wšem spasný den slawiti měli. Městské setniny, od brány až k radnímu domu we dwou řadách rozestawené, měly co dělat aby udržely uličku průchodní wolnou, níž za přibýwajícího dne častí poslowé od purkmistra ku bráně na zwědy wysílaní kwapili.

Konečně běžel od brány posel radních pánů do města, hlasitě wolaje: »Již jede! již jede! W Sadsce se zdržela, nejdéle za hodinu tady bude!« A s jásáním uwítal lid zpráwu tu.

Radní páni, posud u brány meškající, dali se bez průtahu na protější stranu přeplawiti, a čluny okrášlené pro Alžbětu a komonstwo její určené přistály u břehu lewého.

Nyní se objewil na pláni od Sadsky zástup weliký ozbrojených jezdců, a daleko se obrážely paprsky sluneční od železných brnění, hroty dřewců zdály se býti jednotliwými poblesky jasně zářící koule nebeské, a jako hwězdy třpytily se zlaté šupiny na pancéřích rytířů.

Pan Boček Poděbradský z Kunštatu jel s walným houfcem lidu swého w čele celého zástupu, za ním se ubíral pán ze Stráže čili Wartemberka s družinou swou, a w jejím středu kněžna Alžběta we společnosti Berengarowě

se slečnami a služkami swými, jí po boku Jindřich z Růže a Hynek Berka z Dubu, za ní Miláda, slečna z Růže, Jiřina a Wítek, a pan Krajíř z Krajků končil s lidem swým slawný průwod kněžny Alžběty. Známky wystálé cesty noční za tak bouřliwého počasí byly zmizely, neboť pan Boček přinesl zpráwu, jak Nymburští, potěšeni nad důwěrou dcery milowaného krále Wáclawa, jemužto nejwětšími díky zawázáni jsou, se chystají kněžnu co nejslawněji uwítati; a protož zajela do Sadsky — ačkoli stawowé i ona sama na město toto pro jeho probošta nelaskawi byli — aby stawu swému, wíce wšak aby slawnosti wěrných Nymburských dostojně se objewila.

Slawný byl tedy příjezd Alžbětin do Nymburka, kamž přišedši do hlawního chrámu Páně se odebrala na poděkowání Bohu, že ji mocí swou z rukou nepřátelských wyswobodil. Lid, dříwe již neštěstím a neobyčejnou krásou její jatý, zahořel nyní, poznaw zbožnou mysl její, celým srdcem pro ni, a když se z kostela do radního domu ubírala, přiwítal ji radostný jásot a lid ustupowal, by wolného průchodu měla, a nejedno oko se ztápělo w slzách; matky pozdwihowaly děti swé, aby widěly kněžnu a učily se pokoře od ní, již panny nymburské předcházely, kwití, jara prwotiny a zelené ratolesti na cestu její metajíce, a okolo ní radní pánowé w hermelínowých pláštících se hlawami

odkrytými, za ní šlechtické panny a mocní bohatýrowé, helmy w ruce nesoucí, podle ní stříbrošedý kněz Berengar s křížem w ruce; kterak ona při wzdáwání jí tolikeré sláwy a úcty pokorná zůstáwá a se skloněnou hlawou, s licema jako studem nad takowou poctou uzarděnýma skrze množstwí lidu kráčí; tu utichl pomalu pokřik, nebo city wznešenější, hlubšího pramene než jakowé se křikem projewují, jaly srdce wšechněch.

A když už do radního domu byla wešla, nehýbalo se posud obywatelstwo s místa, ano žádali ji ještě jednou a opětně widěti. Alžběta učinila lidu zadost; ale wždy an již dne přibýwalo stáli zástupowé před radnicí, neboť Nymburští slawili ten den jako swátek největší, ano s rostoucím dnem přibýwalo i hostů slawných do Nymburka. Ještě před polednem přijel Jindřich z Lípy z Hradce Králowé, wůkolní bližší i wzdálenější šlechta přijížděla jeden po druhém, každý s praporem a houfcem lidu, deputace měst Kolína a Hory Kutné i jiných zawítaly Nymburským. Ještě toho dne k wečeru přikwapil Haiman Lichtemburký až z Německého Brodu, Landštejn a jiní. Každou chwíli ohlašowala trouba hlásného příchod nowých hostů, takže se již w město wtěsnati nemohli a na náwrší za městem táborem se položiti museli.

Noc byla příjemná jako byl den krásný, že

se zdálo jakoby i samo nebe slawnost Nymburských slawilo. Modrošedý blankyt, myriadami hwězd posetý, klenul se nad krajinou, a noc byla tak jasná, že swětlo, w kostele nymburském hned k půlnoci rozžaté, sotwa zblízka pozorowati bylo.

Na ulicích panowalo ticho, lid se byl již dáwno rozešel, jen hučení proudícího-se Labe a wolání strážných na bradbách městských a z táboru rušilo ticho noční. We dweřích chrámu stál kostelník a pozorowal muže we plášť zahaleného, který se po hřbitowě mezi hroby procházel, na opětné oslowení kostelníkowo žádné odpowědi nedáwaje.

»Ten jistě nepřišel s hostmi Alžbětinými!« mluwil sám k sobě kostelník, »jinak by na křesťanské pozdrawení odpowěděl a také nějakou úctu měl pro osobu, která w chrámu Páně a při mši swaté již třicet let posluhuje. Ať jest jakkoliw,« rozhodl, »lépe bude wždy, když kostel zawru a přítomnost nezwaného hosta ctihodnému Berengarowi oznámím!« i chystal se podle wýroku swého, an neznámý k němu pokročil.

»Kdy mají přijíti snoubenci?« tázal se krátce.

»Newím!« byla kostelníkowa ještě kratší odpowěd.

»Hm!« zamyslil se neznámý, »před dwanáctou mně byla hodina udána, a hodiny již se

budou blížiti k půl orloji. Podiwno!« I odstoupil a započal znowa procházku swou po hřbitowě.

»Totě podiwno!« opakowal kostelník za neznámým se díwaje, a jelikož mu huba otewřena zůstala, patrno že ještě něco důwtipného pronésti chtěl, myšlénky jeho wšak na jiný předmět obráceny jsou.

Před hřbitowem ozwaly se tiché kroky wíce osob; neznámý pohlédnuw přese zídku obrátil se, a přímou cestou do kostela kráčeje odstrčil kostelníka cestu mu zastupujícího, i zmizel we stínu wysokých sloupů, wysokou klenbu chrámu nesoucích.

Ještě se kostelník z úžasu swého nad takowými bezpříkladným jednáním, jako jest odstrčení kostelníka ode dweří chrámowých, neprobral, an Berengar k němu přikwapil, zahlédna wšak cizince naproti dweřím stojícího k tomuto přistoupil: »Jste tady? Dobře, odtud budete wšeho swědkem. Kněžna sama ji přiwádí k oltáři Páně.«

»Wí o tom kdo jiný?« tázal se neznámý.

»Kromě kněžny, Ješka ze Stráže a Haimana Lichtemburského žádný, ani její společnice. Wšak tu jsou! Odstupte dále!« prawil šeptmo a odwrátil se.

Do chrámu wešla Jiřina, kněžnou Alžbětou prowázena; za nima wedli Haiman a Ješek Wi-

tka, jehož oko newýslownou blahostí zářilo. I blížili se ke stupňům oltáře, kde již Berengar w šatu církewním na ně čekal. Alžběta obejmula slzíc Jiřinu, a rozmarinowý wěneček na hlawu její posadiwši odstoupila dozadu; totéž učinili Ješek a Haiman s Wítkem. Jiřina a Wítek poklekli; když ale díwka klekala, ohlídla se ještě jednou po Haimanowi — jen okamžitě, ale Haiman cítil pálu zraku toho w srdci swém a bolestně tisknul w ruce modrou ztužku, již byl od připnutí jejího na helm swůj nikdy neodložil. Jiřina podala nyní pokojně ruku swou mladíku podle ní klečícímu a tichý mír se rozhostil w celém wzezření jejím. Obřady swaté se počaly, w ruce Berengara skládali sobě snoubenci přísahu wěrnosti wěčné a w brzce byl sňatek jejich nerozlučnými swazky církwe upewněn. I poklekl nyní Berengar a wšickni následowali příkladu jeho a opětowali w duchu slowa knězem hlasitě pronešená, i modlil se o blaho nowých manželů.

»Spáso swěta!« končil Berengar, »wzhlédni na toto dwé, kteréžto swátost twoje nehodným sluhou twým k nowému žiwotu spojila, a popřej, by kráčeli na cestách twých a blaženi byli zde i po smrti. Učiň jim, Pane wšemíra! dle milosti swé!«

»Amen!« rozlehl se mužský hlas po chrámě, na němžto znáti bylo že z útrob duše přichází.

Jiřina sebou trhla a ohlédnouc se po místě, odkud hlas ten zawzněl, zwolala skoro hlasitě: »Otče!« Ale žádného nebylo wíce krom nich w kostele.

28.

Záwěrek.

Jaroslaw. — — Pane! přísně jsi ty, strašně jsi dnes soudil — ale soudils *sprawedliwě.*

»Rok po smrti« od Klicpery.

Bouřliwé časy nastaly opět pro českou zem, bouřliwější než kdy před tím. Stawowé čeští se postawili nyní brannou mocí proti Jindřichu Korutanskému, a několikráte houfy jeho i přítele jeho markrabí mišenského poraziwše, obmezili moc jeho pouze na hradčanský hrad, w němžto duševslabý wéwoda korutanský jako obležen byl. Mezitím wyjednáwali stawowé se říšským králem Jindřichem VII., hrabětem Lucemburským, žádajíce teprwa patnáctiletého Jana, syna jeho, za krále zemi, Alžbětě za manžela, k jakowé žádosti konečně německý král

swolil. I odjela Alžběta w průwodu swých wěrných do Špýru a odtud do Haimbachu, aby zasnoubiwši se s neletným ještě mladíkem, wlasti swé krále a manželi swému korunu českou wěnem podala. Tak dalece okázala se Miláda wěštkyní, a nejednou připomínala Alžbětě na cestě ze Špýru do Haimbachu sen swůj před staroměstským sedáním.

Dwůr korytanský w Praze, obdržew zpráwu o wšech těchto udalostech, počal se nyní obáwati, ješto se prwé Alžbětě posmíwal, prawě že císař s ní něco jiného dělati bude než aby ji zasnoubil synu swému. A když nyní i nejwěrnější přítel Korytanů, markrabě mišenský, obáwaje se klatby říšské, woje swé zpět powolal a šwagra swého, wéwodu Korytanského, osudu jeho zanechal, zrostla nesnáze jeho na nejwejš, an se při wzdálenosti wéwodstwí swého obáwati musel, aby s korunou českou i osobní swobodu neztratil. Anna sama začala pykati jednání swého proti Alžbětě, nikoli z lítosti, ale že následky toho tak osudné byly. Když pak nesnáz Korutanů na nejwyšší stupeň wzrostla, powznesla se náděje jejich znowa, neboť Welflowic pozwedl nyní prapor swůj a Prahy až na klášter křižownický se zmocniw, panowal opět nad klíčem tímto ku bráně wlády celého králowstwí; dosáhnuw ale cíle takowého, pustil weslo wlády z ruky, nebo duch jeho umdlel a nemaje již žádného, na jehož

bedra by aspoň část swých záležitostí wložiti mohl — an bratry jeho a nad tyto jemu nejwěrnějšího ženicha bywalého nešťastné Markyty, welkomyslného Wáclawa, zhoubná wálka domácí w jícen swůj byla werwala — odstranil se pan Jakub s jewiště weřejného žiwota, spokojen, že politickým nepřátelům swým okázal moc swou a jak neprozřetelně jednali an se s ním nesmířili. Praha odewzdána jsouci po odstoupení jeho w ruce starého Watzingera úpěla pod katowskou rukou jeho, nebo skoro žádného dne neuplynulo, aby ukrutník tento dle staré zásady swé byl neokazowal lidu mistra poprawního při práci. A pokaždé bylo widěti šíleného Pušu nejblíže poprawního místa státi, wždy jedna slowa pronášejícího: »Wyhnali jste mne co zběř lesní, a já wám zlořečil — hle, odplata, odplata!« a powýšeným hlasem křičel: »I twou krew budu widěti na tomto místě, Mikuláši Watzingře! krew za krew! tebe za syna!« Watzinger skřipal zuby, ale neopowážil se na něj ruku wztáhnouti, neb on stál pod mocnou potud ochranou Jakuba Welflowice a bratra swého Peregrina.

Proroctwí Pušowo se wšak nechtělo dlouho wyplniti, ano zdálo se že se nikdy newyplní. Otráwen byl we Wlasích německý král Jindřich, jeden z nejwětších panowníků říšských. Markhrabě mišenský přispěl nyní osobně Korutanům ku pomoci, a ostatní města, následujíce přikla-

du Prahy, zawřela brány swé před Janem neboli spíše před wladařem země české až do plnoletosti králowy, arcibiskupem mohučským Petrem z Aspeltů, i odkazowala jej na Prahu, příkladu hlawního města že wšechny následowati budou.

I bylo hlawní město marně dobýwáno až do zimy, a již chtěly říšské woje odtáhnouti, když Pražané, Berengarem ponoukáni, jarmo Watzingerowo a Korutanů se sebe shoditi uzawřeli. A opět bylo zwonění na wěži týnské wojům Janowým za znamení, že jim brána městská usrozumělými Pražany mužně otewřena jest — a dáwno očekáwaný král wtrhl do Prahy. S ním se přistěhowal i pořádek a zákony zaujaly stanowiště swé u wesla wlády, místo dáwno panující libowolnosti. Jindřich Korutanský se nacházel se swým dworem na hradě jako w zajetí, i nebylo by mu jistě jiné pomoci zbýwalo nežli se na milost i nemilost wítězům wzdáti, kdyby králowna Anna před arcibiskupem mohučským na kolena se wrhnouc, swobodný odjezd nebyla wyprosila. Připomenouti jest, že toliko na přímluwu Alžběty *králowny* nynější wladař český k tomu swolil.

Štěstí se opět usmíwalo na českou zem, lid, Korutany z příbytků swých wyplašený, wracel se z lesů a doupat, kamž se byl ukryl, w opuštěné wesnice zpět, cesty staly se bezpečnými a udušený obchod začal se zmáhati

opět. Jako čarownou mocí změnilo se wše w několika dnech, tak že se zdálo jakoby to nikdy jinak nebylo býwalo. —

* * *

Bylo mlhowité ráno, mraziwý witr fičel hwozdem a střásal sníh a jíní se sosen a hrál si ním, metaje ho na wše strany. A ty oblaky bělawé hrozily též každou chwíli zatřásti sněžným kwětem swým, což by jistě nepříjemné bylo cestujícím, jež práwě na náwrší bělohorském na koních ku Praze píliti spatřujeme, tak rychle jak we společnosti nacházející se ženská, jízdě na koni welmi nezwyklá, postačiti mohla. Pokud ze zakuklení šátků, jimižto se nadzmíněná paní nebo panna před chladným powětřím chrániti chtěla, wyswitalo, musela býti ještě mladá, neboť i ty kožešiny a šátky byly s jakousi ladností uspořádané, a kdykoli witr o záwoj její se opřew poněkud jej odhalil, bylo widěti jasné čelo, a smíme-li dle něho souditi, tedy musela býti majitelkyně čela takowého i newšední krásy.

Muž po lewé straně jedoucí byl w prwních letech mužnosti, we kterých jinošský oheň w pewnou rozwahu muže činného přechází; ale to zatrudění mysli, ta zádumčiwost na celém wzezření jeho se jewící zdála se z jiného kořene pocházeti nežli z pouhé rozwahy přemyšlujícího muže. I zdál se náležeti nižší šlechtě,

tak zwaným lenowníkům nebo manům, a ona péče, již o společnici swou jewil, častěji se po ní starostliwě ohlížeje, swědčila, že tito lidičky úzce spolu spojeni jsou.

Třetí osoba za nima opodál jedoucí nenesla žádné obwzláštní známky, jako wšickni obyčejní sluhowé.

Přijeli mlčky až ke kapli swatého Wíta, kde muž prwní koně zastawiw ku společnici swé se obrátil: »Newyhýbej se kříži ani obrazům swatým s otčenášem — říkáwal Berengar; a nám nyní pomoci Boží nejwíce potřeba. Nechtěla bysi semnou se pomodliti, Jiřinko?«

Jiřina — manželka Witka, druhdy panoše králowny Anny zlé paměti — s koně ochotně sestoupila, při čemž jí mladý manžel nápomocen byl, a přikleknuwši s ním ke kapličce, modlili se wzdor kruté zimy dlouho.

Sluha, nemoha s nima pokleknouti, sejmul swou huňatou čepici a koňmi se obíraje wysílal jen kusá slowa k Bohu, ale wroucnost jejich nahražowala důstatečně ostatní: »Pane Bože! ty wíš, že jsou tak dobří — wždyť to musíš wědět, celá wesnice ti to kolikrát za den předříkáwá — a přece jsi je uwrhl do takowých strastí. To není dobře — ať mne kopřiwa popálí! Pane Bože, to není dobře! Takowé dobré panstwo by mělo samé neděle mít. A wšak ty prý wšecko můžeš; učiň jim je tedy, já tě také o to prosím, abys o tom wěděl, a wím, že

celá wes jiného na tobě nechce; udělej nám to tedy k wůli, Pane Bože!« Podobnými slowy prosil dobré wrchnosti wděčný wesničan we sprostnosti swé Nejwyššího o blaho pánů swých, i jest se nadíti, že snad tato sprostá dětinná modlitba dárci wšespásy příjemná byla.

Mladí manželé pomodliwše se jeli ku Praze dále.

»Můj milý Wítku!« prawila Jiřina, widíc že trudnosti manžela jejího, čím wíce se Praze blížejí, tím wíce přibýwá; »nabuď srdce, wěř, mne poslední modlitba welikou důwěrou naplnila, i naději se, že prosby naše oslyšány nebudou.«

»*Ty* doufati můžeš, Jiřinko!« odwětil, »a já se také o otce twého nestarám, neb on má weliké zásluhy; bez něho byla by kněžna, či nyní králowna Alžběta, jistě otráwena, o tom wí Berengar, a ctihodný kněz Welflowice wždy náwiděl, ačkoli přátelstwí jeho s Korutany neschwalowal. Ale pomysli jen, kdyby tak otec *můj*, jak toho dle slepé ukrutnosti swé bohužel zasluhuje, skutečně na popravišti zemřel — pomysli, jak bych se před swětem okázati mohl — «

»A co je ti do swěta?« wskočila mu manželka jeho do řeči; »kdo o nás wí? a nejsme my w tichém údolíčku šťastni? Či myslíš, drahý Wítku, žeby tě snad Jiřina twá pro oha-

wnou smrt otce twého méně milowala, než toho srdce twoje zasluhuje?«

»Ať se ti upřímně wyznám —« wece Wítek se sklopenýma očima — »obáwal jsem se toho skutečně. Ale ještě něco wětšího jest, čeho se obáwám —« prawil pohnutě, očí swých žalně k Jiřině powznesa — »pomyšlení na tebe, drahá choti má! že jsem tebe newinnou, ačkoliw i sám newinně, účastnou učinil swětské mé potupy a hanby, a že o tobě mluwiti budou dáwné družky twé u býwalé kněžny Alžběty: Ona je ženou toho, jehož otec byl katem odprawen.«

»A kdyby tak mluwily, Wítku můj!« odwětila ohniwě Jiřina, »přiwinu se úžeji k srdci twému, neboť je znám, to šlechetné srdce synowo katem odprawenébo, a za takowým štítem budu jista před šípy swětské potupy!«

Za těmito a podobnými řečmi se dostali do Prahy a opatřiwše se hospodou, kde cestowní šat swůj we slušný jednoduchý oblek proměnili, a ani sobě neodpočinuwše pospolu se k hradu ubírali.

Každému byl wolný průchod buďto k zemskému wladaři nebo ku králowně samé, a panoši i dwořané okázali ochotně každému tázajícímu-se na tuto neb onoho obydlí arcibiskupa nebo králowny. Mnoho přicházelo prosebníků k oboum a naši cestowatelé ubírali se za několika prosebnicemi, jimž práwě panoš

okolojdoucí byt králownin byl wlídně okázal. Králowna Alžběta přebýwala w těch samých komnatách co druhdy sestra její, a Wítek se wšemi místnostmi známý předešel wšecky a wstoupil do komnaty, kde wéwodkyně korutanská milostníkům swým audience dáwala, an krom těchto žádný jiný předpuštěn nebýwal.

Komnata ona, ač dosti prostranná, byla chudým lidem skoro přeplněná, kdež jedna ze dworních dám prosby wšech po pořádku, jak byli wstoupili, wyslýchala a je buď ku králowně do wedlejší komnaty uwáděla, nebo ku wladaři zemskému odkazowala.

Cestowníci naši wstoupili, a Jiřina, ačkoliw záwojem obličej zakrytý měla, poznala při prwním pohledu nejwěrnější přítelkyni swou u dwora Alžběty, druhdy kněžny, Miládu Berkowu z Dubu.

»Dobré to znamení,« šeptala Wítkowi; »poznals ji také hned?«

»Arci, arci,« přiswědčil Wítek, »a sám se nyní těším, že snad šťastně pořídíme. Wšak pojď, přistupme blíže!« A zdráhající-se Jiřinu za ruku pojaw dral se ku předu, nedbaje w rozčilenosti swé na slowa choti swé, předstírající mu neslušnost takowou. »Prosím wás, pane,« ozwala se wlídně Miláda, spatříc lenowníka čili panice ku předu se deroucího, w němž někdejšího panoše králowského Wítka hned nebyla poznala, »posečkejte maličko, jen

co tito před wámi uspokojeni budou, i popřeje wám Její králowská Milost wolného sluchu, potřebí-li toho — ale...« zarazila se najednou, bystřeji we twář jeho pohlédnouc; »zdá se mi — ano, ano! wy jste to jistě!« zwolala radostně, k předu mu kynouc; »toť bude radost pro králownu! Pojďte, pojďte! — A co dělá — nebesa! tuť ona sama!« poznala nyní Jiřinu, an tato mezi tím záwoj swůj odhalila. Wroucné objetí Miládino swědčilo, že přátelstwí její newychladlo.

»Králowská Milosti!« wstoupila Miláda k Alžbětě do komnaty, Wítka a Jiřinu uwádějíc; »přiwádím neočekáwané hosty — «

»Sprawedliwý Bože!« zwolala králowna w překwapení, »toť moje Jiřinka!« a podáwala díwce ruku, která na kolena se wrhnouti chtíc králownou zadržána byla. »Ne ne, Jiřinko! w prachu se wzdáwá jen králi králů čest; od tebe požaduji lásku a upřímnost.«

»Králowská Milosti!« zarděla se Jiřina.

»Nech toho, má milá!« wskočila jí opět králowna do řeči, »pro družky někdejší samoty mé jsem potud Alžbětou, ucho mé potud nepřiwyklo slýchati od nich názwů jiných, leč u weřejnosti. — Ale hle! s tebou je také manžel twůj, panoš Watz...« a jako chmurný mrak jí to přeletělo po twáři i zamlčela se. — »Ne, ne,« odwoláwala s wyjasněnou twáří, »to je náš *wěrný*, náš oddaný panoš, bez jehož po-

moci bych sotwa dnešní den byla widěla. — Jak se ti chowá twůj mladý manžel?« obrátila se k Jiřině; »jak se máte, dítky? co wás sem přiwedlo? — A wšak . . .« pokračowala zasmušile dále, nežli se mladí manželé slowa zmocnili, »mohu se domysliti, jaká příčina wás do Prahy wedla; owšem, wyť jste přece děti a nemůžete za činy *otců* swých — wím, wím, co říci chceš!« kynula rukou Jiřině, pozorujíc že mluwiti chce; »a pro tebe mám také tak dalece potěšitelnou zpráwu, že otec twůj osud Watzingerůw sdíleti nebude, ano zítra již měl na swobodu propuštěn býti, tobě ale má milá wydá ho wladař zajisté ještě dnes. Pohříchu — milý Witku, že tobě takowétéž náwěští sděliti nemohu!«

Wítek pozdwihl mlčky sepiaté ruce proti ní; posledními slowy jejími byl takořka omráčen. Jiřina se wrhla před Alžbětou na kolena, ano i Miláda poklekla wedle ní.

»Děti, drahé děti!« prawila králowna, k oběma prosebnicím se kloníc, »wy newíte, jak bolestně se dotýkáte srdce mého. Žádáte nemožnou wěc! Miládo, wždyť wíš, že zde žádné pomoci nemám, zde jedině Aspelt pomoci může — a již nyní ani on ne — weškerý lid žádal jeho smrt, a zemský sněm ho soudil; proto se obáwám, že ani Aspelt pomoci nemůže, neb on jest wladař králowstwí a na něm spočíwá odpowídání weliké. Pro wás wšak,

dítky milé, a obzwláště pro tebe Jiřinko a pro ubohého Wítka se o to pokusím, zdali by mu milost za práwo udělena býti nemohla.«

I odebrala se kwapně, prosebníky náději i strachu ponechawši. Asi za hodinu byli woláni ku wladaři, i uwáděl je králowský dwořenín s welkou úctou, nikoli do bytu wladařowa, ale do welké trůnní síně.

Mládenecký král seděl na trůnu, po lewé jeho straně arcibiskup mohučský Aspelt, biskup pražský Jan ze Dražic, probošt wyšehradský Petr z Lomnice, dále pak knížata a pánowé říšští i čeští; králowna Alžběta seděla po prawém boku králowu se ženským dworstwem swým. Když Wítek s Jiřinou do sálu wstoupil, zůstal jako oslepen státi, neb tolik lesku a důwtipnosti u dwora korytanského byl newiděl, a i Jiřina se chwěla. Bohatýři kolem trůnu se rozstoupli, a Wítek pozorowal, že se má blížiti ku králi prawoslawnému, dáwno očekáwanému wykupiteli země české, jenžto se před ním jewil obklopen důstojníky swětskými i církewními w lesku a welebnosti Majestátu králowského.

Dworní maršálek Wítek z Landštejna pojal býwalého panoše a uwáděl ke trůnu; totéž učinila dworu hofmistrně, slečna z Růže, s Jiřinou.

»Kdo jsi ty?« tázal se král wážně polekaného panoše; »jaké jest jméno twé?«

»Watzinger, králowská Milosti!« wyprawil konečně Wítek ze sewřených prsou.

»To jméno hnije na poprawišti a nezůstawilo žádného dědice po sobě,« dí král, »a w této společnosti slawného bohatýrstwa neznám žádného jména takowého. Poklekni!« welel králowský mládenec — »abysi hoden byl učiněn shromáždění toho!«

Landštejn musel Wítka, jemužto wším, co widěl a slyšel, hlawa kolem šla, na stupně trůnu takořka stáhnouti. »Podejte mně meč!« obrátil se král k důstojníkům swým.

A na šarlatowém polštáři podal mu kleče pán z Růže meč swatého Wáclawa; král postoupil k Wítkowi blíže a třikráte se ho mečem dotknuw prawil: »We jménu Trojice swaté pasuji tebe k rozmnožení sláwy koruny české a ke cti a chwále Boží na rytírstwo; rownÿm budiž w důstojnosti nejpřednějším králowstwí mého. Wstaň, rytíři ze Skály!« welel.

Landštejn musel Wítkowi opět napomoci a předstawowal jej shromáždění bohatýrskému: »Wítek, rytíř ze Skály, nowý soudruh wáš! Čest a sláwa budiž králi českému!« Poslední slowa zahřměla po sále radostně ode wšech prowolána.

Jiřina, jsouci swědkem wšeho, pohlížela zarosenÿm wděčným okem na Alžbětu, jak dobře mnila, půwodkyni náhrady této za oslyšenou prosbu, již uskutečniti nemohla. Když ale

hofmistrně ji samu za ruku pojala a prwé králowně, pak celému dworstwu co dworní dámu představowala, když probošt wyšehradský předstoupil a zlatý řetěz na krk její zawěsil, pro wěčnou památku služeb a obětí jejích pro králownu a korunu českou, když její jméno pochwalně w celém sboru zazníwalo, sám král přistoupil a jí za wěrnost choti swé druhdy prokázanou děkowati se jal: tu se déle udržeti nemohla a k nohoum králowny se wrhnouc tiskla ruku její k ustům swým a slzy byly díky její.

Laskawě ji Alžběta pozdwihla a odewzdajíc ji paním swým odebrala se s celým dworstwem ženským i s Jiřinou ze sálu, a na chodbu wyjdouc kázala wšem předejíti. Když se tak stalo, otewřela postranní komnatu, — a Jiřina se wrhla s radostným wykřiknutím na prsa otce swého.

* * *

W žaláři swém podzemním we staroměstské radnici seděl Mikuláš Watzinger, ukrutný konšel pražský za wlády korytanské. Čirá tma panowala wůkol, neb i wenku již mlhawý, zimní wečer nad Prahou se byl rozhostil; ale lid se nedal nocí ani zimou odstrašiti ze staroměstského náměstí, kde před radnicí prkenné, červeným suknem pokryté lešení se wypínalo, w jehožto středu tříhranný špalek čněl, poslední to lůžko smrti propadlého. Radowal

se lid weškerý na poprawu Watzingera, která ještě toho dne před se jíti měla; když se ale již wečer přiblížil a noci přibýwalo, aniž jeho žádosti wyhowěno bylo, začal reptati a hlasitým, bouřliwým křikem požadowal smrt mučitele swého. Hluk ten prorážel zděmi a zemí až do sklepení, kde Watzinger přikowán seděl. Dwéře se otewřely a žalářný nesa swětlo wstoupil do wlhké klenby a postawiw lampu na malý wýklenek měl se k odchodu.

»Žalářný!« wolal na něj Watzinger, »což mi to swětlo zde necháš?«

»Dostaneš náwštěwu!« prawil žalářný krátce, ke dweřím opět pokroče.

»Přijde zase kněz, aby mi wřeštil o soudu a pekle, o ďáblu a mukách!« zwolal zlostně zajatý; »nenakrákorají se mi toho dosti ty obludy, co jste se mnou zawřely? Ha, peklo na ně i na toho, kdo je ze země pustil! Kat trefil wždycky dobře, a přece jste je na mne weštwali wšechny! Peklo na wás na wšecky!« a w diwém zuření rachotil strašliwě okowy, jimiž za ruce a nohy ke zděm přikowán byl.

Ramenem pokrče wyšel žalářný.

»Slyšel jsi ho, Wítku?« prawil Berengar, na chodbě k žaláři se synem odsouzence stoje, a hleděl outrpně na mladíka, který zlobou swého otce skoro zničen o stěnu se podepříti musel. »Nedoufám, žeby twá náwštěwa ku plat-

nosti duše jeho byla; protož ti radím, uspoř si raději wýjewu toho!«

Wítek zawrtěl hlawou a zmužiw se pokročil k žaláři. Berengar jej zadrže předešel.

»Neprawil jsem?« zlobil se zajatý; »co mně lezete pořád na krk? wždyť jsem wám powídal, že wás slyšeti nechci!« osopil se na Berengara, a nyní teprwa Wítka zoče chtěl wyskočiti, okowy ale zdržán klesl na welké kamenné sedadlo zpět. »Co zde chceš, zrádný neposlušný kluku?« přiwítal zuřiwě syna swého.

»Přišel jsem« prawil Wítek zaražen, »s wámi se rozloučit, otče!«

»K čemu to?« odslowil Watzinger; »mohl jsi toho sobě uspořit. Kdybych tě byl dostal ještě před pěti nedělmi w moc, poslal bych tě byl přede mnou bez loučení. Chceš ještě něco?«

»Já jsem žádal o milost pro wás, otče!« wzdychnul Wítek, »ale — «

»Ale marně, to wím!« přejal mu slowo odsouzenec, »a byli by také blázni.« — W tom zahučel nowý jek lidstwa až do sklepení. »Slyšíš je?« chechtal se; »oni wědí proč křičí! Hahaha! — Hoj, Berengare!« obrátil se k tomuto, »kdy pak začne se mnou ten tanec? či mne tu snad chcete nechat ještě jednu noc w té společnosti stínů bezhlawých? Peklo wás pohlť we plamenný jícen swůj! Dejte mi smrt

— raději smrt než muka takowá!« A w marném zuření lomcowal okowy, že se obáwati bylo, aby silné články nepukly nebo ze skob se newytrhly. Poděšeni ustoupili oba ke dweřím. Konečně doháral wztek jeho w těžkém chrapotu a on hlawu powznesa hněwně se obořil: »Jsi tu ještě? Co tu chceš? Jdi k ďáblu!«

»Zodpowězte mi jen jednu otázku!« prawil potud mírně Wítek, blíže přistoupiw. »Důmínka dáwná nabýwá nyní u mne jistoty — wy že *nejste* otcem mým?«

»Co ti napadá!« odslowil ukrutník; »matka twá udělala se mnou hloupost, když k tomu ještě času neměla, a já si ji pak musel uwázati na krk i s tebou, a tím se zwrátili skwělé záměry moje. Nu, wšak brzy na to umřela, a já podnes lituju, že jsem tě neposlal za ní. Nyní to wíš a můžeš jít.«

Wítek wšak přistoupil ještě blíže a nikdy u něho newídaná zuřiwost šlehala z oka jeho, i pozdwihnul pěst proti ukrutníku: »Kdyby již ohawná smrt na tebe nečekala, rozdrtil bych ti lebku pěstí swou, wrahu matky mé! Ale jeď do pekla, já ti zlořečím!« wywolal zuřiwě ze žaláře ubíhaje; we dweřích ale se obrátil: »Ne, ne, hrozný soud wěčnosti na tebe čeká; já ti nezlořečím a pro smrt matky mé ti odpouštím!« Tak zwolaw pádil odtud; hlasitý chechtot zatwrzelého padoucha zněl za ním.

Nyní wystoupil kat s pomocníky swými na lešení; s jásáním ho přiwítali zástupowé lidu. I přitahowal pewněji skobami špalek, zkoušel bedliwě ostří sekery swé, a w celém jednání jeho bylo widěti, že se snad nikdy tak radostně ku práci neměl.

Tu wystoupil konečně obklopen městskou stráží Watzinger malými dwířkami z radnice a přes zláštní pawláčku weden octnul se brzy na lešení. I zachwěl se odsouzenec, nebo tak strašliwý jek tolika hněwných twáří, w rudém požáru hořících pochodní běsům se podobajících, a ty zaťaté pěstě wztekle proti němu pozdwižené si byl ani w dobách nejstrašliwější obraznosti swé nepředstawowal. Konšelowé wystoupili na balkon a ještě jedenkráte ortel smrti prohlásiwše, dal předseda jejich znamení a holomci schýlili odsouzence ke špalku; hrobowé nastalo ticho. Kněz přistoupil ještě jedenkráte, ale i nyní jej odbyl zpurně zatwrzelý padouch. Tu powznesl kat sekeru a dobře zaměřiw spustil; jako blesk projela wětrem, krew wysoko wystříkla, a kat chopiw jednou ranou odťatou hlawu za wlasy, okazowal ji lidu. S radostným pokřikem uwítal lid tento důkaz umělosti katowy, nade wšecky ale bylo slyšeti slowa: »Krew za krew! twou krew nyní chlastá země ta, která i onu syna mého pila!«

Tak skončil poslední přítel wlády korytanské a byl i jedinou sprawedliwou obětí, ne tak

pro přátelstwí s Korytany, jakož wíce pro wlastní krwežížniwost swou. —

Když se budilo ráno, ubíral se již *rytíř ze Skály*, jehožto srdce w Praze tak bolestně raněno bylo, s chotí swou a tchánem k domowu w četnějším průwodu než byl přijel; nebo wděčná štědrot Alžběty nahradila Jiřině skoro wše, o co byl otec její w bouřliwých časech přišel.

Od téhož spisowatele wyšlo:

(Ceny we stříbře.)

Templáři w Čechách. Historický román ze 14. století. Seš. za 1 zl.

Černohorci. Půwodní dějepisná powěst z nejnowějších časů. Seš. za 6 kr.

Ilia. Wýjewy z turecko-slowanských zemí. Seš. za 5 kr.

Drak Notjaiský. Powěst z bojů srbských. Seš. za 6 kr.

Trawič. Nowela z nejnowějších událostí Španělska. Seš. za 8 kr.

Od téhož se dílem w tisku nachází dílem k tisku chystá:

Palcéřík. Dějepisná powěst z dob Otakara II. (Z časopisu »Kwěty 1846«.)

Hajduci. Nástiny z turecko-slowanských zemí.

Kocourkow, po swazcích.

U nakladatele nejnowěji wyšlo:

Stručný dějepis český s krátkým přehledem **zeměpisu českého a morawského** pro mládež a pěstouny od P. Neumanna, kněze církewního. Seš. za 8 kr.

Mašinkář. Weselohra we 3 jednáních od J. N. Nürnbergera. Seš. za 16 kr.

Pražský Posel od Jos. Kaj. Tyla, dílu I. swazek 4., s obrázkem krále Přemysla Otakara II. Za 10 kr.

